Soiuri și hibrizi de plante agricole cultivate în România

Sub redacția:
DEZIDERIU TORJE
CLEMENȚA MICLEA

Scanned with OKEN Scanner

Soiuri și hibrizi de plante agricole cultivate în România

vol. I

Scanned with OKEN Scanner

Soiuri şi hibrizi de plante agricole cultivate în România

Culturi de cîmp

Vol. I

Scanned with OKEN Scanner

Sub redacția

ing. DEZIDERIU TORJE

*

ing. CLEMENȚA MICLEA

Scanned with OKEN Scanner

AUTORI:

Partea generală

ing. Torje Dezideriu
ing. Miclea Clemenţa

*

Cereale păioase de toamnă

ing. Popescu Stela
Dr. ing. Drăghici Lazăr
Dr. ing. Săulescu Nicolae
Dr. ing. Botezan Valer
ing. Ittu Gheorghe
ing. Hoffman Ion
Dr. ing. Gaspar Ilie

*

Cereale păioase de primăvară

ing. Nichita Laurenţiu
ing. Casian Anatolie

*

Porumb

ing. Dumitrache Vasile
Dr. ing. Sarca Vasilichia
Dr. ing. Cristea Mihai
Dr. ing. Suba Titus

*

Plante leguminoase

ing. Nica Agnia
ing. Popa Gheorghe
ing. Dencescu Stelian

*

Plante uleioase

ing. Dumitrache Vasile
Dr. ing. Vrînceanu Viorel
ing. Vulpe Valentin
ing. Doucet Ilaria
ing. Doucet Mircea

Plante textile

ing. Nica Agnia
ing. Doucet Ilaria
ing. Doucet Mircea
ing. Cărpinişan Traian
Dr. ing. Pipie Ada
ing. Paraschivoiu Rodica

*

Sfeclă de zahăr şi de nutreţ

ing. Pop Elena
Dr. dc. Stănescu Zenovie
Dr. ing. Codrescu Vasile
ing. Birsan Maria
Dr. ing. Arfire Nicolae

*

Plante de nutreţ

ing. Pop Elena
Dr. dc. Varga Paul
Dr. ing. Gumaniuc Ludmila
Dr. ing. Arfire Nicolae

*

Tutun

ing. Casian Anatolie
ing. Ion Eugen
ing. Dăscălescu Elena

*

Plante medicinale

ing. Casian Anatolie
Dr. ing. Păun Emil
Dr. ing. Mihale Aurel
ing. Dumitrescu Anela
ing. Verzea Maria
ing. Braga Alexandru

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Cuvînt înainte 11

1. Caractere morfologice folosite la descrierea și stabilirea autenticității soiului 13

1.1. Cereale păioase 13

1.1.1. *Triticum aestivum* L. — Grîul comun, *Triticum durum* Desf. — Grîul tare 13

1.1.2. *Hordeum vulgare* L. — Orz, *Hordeum distichon L.* — Orzoaică 16

1.1.3. *Secale cereale* L. — Secară 19

1.1.4. *Avena sativa* L. — Ovăz 20

1.1.5. *Oryza sativa* L. — Orez 22

1.2. Cereale prăşitoare 23

1.2.1. *Zea mays* L. — Porumb 23

1.3. Leguminoase pentru boabe 25

1.3.1. *Pisum sativum* L. — Mazăre 25

1.3.2. *Phaseolus vulgaris* L. — Fasole 27

1.3.3. *Glycine hispida* Maxim — Soia 28

1.3.4. *Lens esculenta* Moench — Linte 30

1.3.5. *Cicer arietinum* L. — Năut 31

1.4. Plante oleaginoase 31

1.4.1. *Helianthus annuus* L. — Floarea-soarelui 31

1.4.2. *Linum usitatissimum* L. — Inul pentru ulei 32

1.4.3. *Brassica napus* L. ssp. *oleifera* Metzg. — Rapiţa colza, *Brassica campestris* L. ssp. *oleifera* D. C. — Rapiţa naveta 33

1.4.4. *Ricinus comunis* L. — Ricin 33

1.5. Plante textile 34

1.5.1. *Linum usitatissimum* L. — Inul pentru fibră 34

1.5.2. *Canabis sativa* L. — Cînepa 35

1.5.3. *Gossipium hirsutum* L. — Bumbac 35

1.6. Plante rădăcinoase 37

1.6.1. *Beta vulgaris* L. var. *altissima* şi *Beta vulgaris* L. var. *crassa* — Sfecla de zahăr şi sfecla de furaj 37

1.7. Plante furajere 37

1.7.1. *Medicago* sp. — Lucernă 37

Scanned with OKEN Scanner

1.7.2. Graminee perene 38
1.7.3. *Sorghum bicolor* Moench — Sorg 38
1.7.4. *Viciae* sp. — Mazăriche 39
1.8. *Nicotiana tabacum* L. — Tutun 40
2. Descrierea soiurilor 43
2.1. Cereale 43
A. Cereale de toamnă 43
2.1.1. *Triticum aestivum* L. — Grîu comun de toamnă 43
2.1.2. *Triticum durum* Desf. — Grîu tare de toamnă 54
2.1.3. *Hordeum vulgare* L. — Orz de toamnă 56
2.1.4. *Hordeum distichon* L. — Orzoaică de toamnă 57
2.1.5. *Secale cereale* L. — Secară de toamnă 59
B. Cereale de primăvară 60
2.1.6. *Triticum aestivum* L. — Grîu comun de primăvară 60
2.1.7. *Triticum durum* Desf. — Grîu de primăvară-durum 61
2.1.8. *Hordeum distichon* L. — Orzoaică de primăvară 62
2.1.9. *Avena sativa* L. — Ovăz 63
2.1.10. *Oriza sativa* L. — Orez 65
2.1.11. *Zea mays* L. — Porumb 67
Hibrizi extratimpurii 67
Hibrizi timpurii 73
Hibrizi semitimpurii pentru Moldova, Transilvania şi zona colinară din Muntenia şi Oltenia 81
Hibrizi semitimpurii pentru zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării 89
Hibrizi semitardivi 95
Hibrizi tardivi 104
Porumb pentru floricele 110
2.2. Leguminoase pentru boabe 112
2.2.1. *Pisum sativum* L. — Mazăre 112
2.2.2. *Phaseolus vulgaris* L. Savi — Fasole 115
2.2.3. *Glycine hispida* Maxim. — Soia 119
2.2.4. *Lens esculenta* Moench. ssp. *macrosperma* (Baumg Bar) 124
2.2.5. *Cicer arietinum* L. — Năut 124
2.2.6. *Vigna sinensis* (Torn) Endl. — Fasoliţa 125
2.3. Plante oleaginoase 125
2.3.1. *Helianthus annuus* L. — Floarea-soarelui 125
2.3.2. *Ricinus comunis* L. — Ricin 136
2.3.3. *Linum usitatissimum* L. — In pentru ulei 138
2.3.4. *Brassica napus* L. — Rapiţa de toamnă 144
2.4. Plante textile 146
2.4.1. *Linum usitatissimum* L. — In pentru fibră 146
2.4.2. *Cannabis sativa* L. — Cînepă 149
2.4.3. *Gossypium hirsutum* L. — Bumbac 151
2.5. Plante rădăcinoase 153
2.5.1. *Beta vulgaris* L. var. *altissima* Doell. — Sfecla de zahăr 153
Soiuri plurigerme diploide 153
Soiuri plurigerme poliploide 154
Soiuri monogerme diploide 157
Soiuri monogerme poliploide 158

Scanned with OKEN Scanner

2.5.2. *Beta vulgaris* L. var. *crassa* Alef. — Sfecla de furaj 159
2.6. Plante de nutreț 161
A. Leguminoase perene 161
2.6.1. *Medicago varia* Martyn — Lucerna 161
2.6.2. *Trifolium pratense* L. — Trifoiul roșu 163
2.6.3. *Trifolium repens* L. — Trifoiul alb 164
2.6.4. *Onobrychis viciifolia* Scop. — Sparceta 165
B. Graminee perene 166
2.6.5. *Bromus inermis* Leyss. — Obsiga nearistată 166
2.6.6. *Festuca pratensis* Huds. — Păiușul de livezi 167
2.6.7. *Festuca rubra* L. — Păiușul roșu 167
2.6.8. *Festuca arundinacea* Schreb. — Păiușul înalt 167
2.6.9. *Lolium perenne* L. — Raigrasul peren 168
2.6.10. *Lolium multiflorum* Lam. — Raigras aristat 169
2.6.11. *Phleum pratense* L. — Timoftica 170
2.6.12. *Dactylis glomerata* L. — Golmățul 170
2.6.13. *Arrhenatherum elatius* (L.) S. et C. Presl. — Ovăscior 172
2.6.14. *Agropyrum cristatum* (L.) Gaertn. — Pir crestat 172
2.6.15. *Poa pratensis* L. — Firuța 173
2.6.16. *Phalaris canariensis* L. — Iarba canarilor 173
C. Leguminoase anuale 173
2.6.17. *Pisum arvense* L. — Mazăre furajeră de toamnă 173
2.6.18. *Vicia pannomica* Crantz. — Măzăriche de toamnă 174
2.6.19. *Pisum arvense* L. — Mazăre furajeră de primăvară 174
2.6.20. *Vicia sativa* L. — Măzăriche de primăvară 176
2.6.21. *Sorghum bicolor* (L.) Moench. — Hibridul sorg x iarba de Sudan 176
D. Furajere suculente 177
2.6.22. *Brassica oleracea* L. var. *acefala* D. C. — Varză furajeră 177
2.6.23. *Brassica napus* L. var. *napobrassica* (L.) Rchb. — Gulia furajeră 178
2.6.24. *Brassica rapa* L. var. *rapa* (L.) Thell. — Napul de miriște 179
2.6.25. *Daucus carotta* L. ssp. *sativus* Hoffm. — Morcovul furajer 179
2.6.26. *Cucurbita maxima* Duch. — Dovleacul furajer 180
2.6.27. *Citrullus colocynthoides* Pang. — Pepenele furajer 180
2.7. Tutunul — *Nicotiana tabacum* L. 181
— Soiuri de tip oriental 181
— Soiuri de tip semioriental 182
— Soiuri de tip Virginia 184
— Soiuri de tip Burley 186
Soiuri de mare consum 187
2.8. Plante medicinale 188
2.8.1. *Brassica nigra* L. Koch — Muștar negru 188
2.8.2. *Calendula officinalis* L. — Gălbenele, (filimica) 189
2.8.3. *Carum carvi* L. — Chimion 190
2.8.4. *Coriandrum sativum* L. — Coriandru 191
2.8.5. *Cynara scolymus* L. — Anghinare 192
2.8.6. *Datura innoxia* Mill. — Laur păros 193
2.8.7. *Digitalis lanata* Ehrh. — Degețel lînos 194
2.8.8. *Digitalis purpurea* L. — Degețel roșu 195

Scanned with OKEN Scanner

2.8.9. *Foeniculum vulgare* Mill. – Fenicul 196
2.8.10. *Hypericum perforatum* L. – Sunătoare 196
2.8.11. *Lavandula angustifolia* Mill. – Lavandă 197
2.8.12. *Lavandula hybrida* – Lavandin 197
2.8.13. *Matricaria chamomilla* – Mușețel 198
2.8.14. *Mentha piperita* L. – Menta 199
2.8.15. *Mentha spicata* L. var. *crispa* – Mentă creață 200
2.8.16. *Papaver somniferum* L. – Mac 200
2.8.17. *Pimpinella anisum* – Anason 202
2.8.18. *Salvia oficinalis* L. – Jaleș 203
2.8.19. *Salvia sclarea* L. – Serlai 203
2.8.20. *Satureja hortensis* L. – Cimbru de grădină 204
2.8.21. *Sinapis alba* L. – Muștar alb 205
2.8.22. *Solanum lacinіatum* Alt. – Zirna australiană 205
2.8.23. *Thymus vulgaris* L. – Cimbru de cultură 206
2.8.24. *Valeriana officinalis* L. – Valeriana 206
2.8.25. *Vinca minor* L. – Saschiu 207

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CUVÎNT ÎNAINTE

Directivele Congresului al XI-lea și Conferința Națională a Partidului Comunist Român prevăd ca agricultura să-și aducă o contribuție de seamă la dezvoltarea economiei naționale, la ridicarea nivelului de trai al populației. În etapa actuală sporirea recoltei de cereale constituie obiectivul principal, urmînd a se ajunge în 1980 la o producție pe locuitor de cca. 1 000—1 200 kg.

O atenție deosebită se va acorda culturii porumbului pentru care avem condiții favorabile, luînd toate măsurile pentru obținerea unor recolte mult mai mari ca pînă acum. Pe seama tehnologiilor avansate va crește producția plantelor tehnice îndeosebi la floarea-soarelui, sfecla de zahăr, in și cînepă.

Unul din factorii tehnologiilor avansate, care pot contribui la realizarea acestor producții mari și de calitate superioară, îl constituie sămînța de soi. De aceea în perioada 1976—1980 cercetarea va desfășura un amplu program de creare de soiuri și hibrizi care să asigure producții ridicate, garanția realizării prevederilor din documentele de partid.

Soiurile noi create vor trebui să aibă în primul rînd o capacitate ridicată de producție, care, corelată cu tehnologiile moderne de cultură, să conducă la obținerea pe suprafețe mari a unor producții de cca. 8 tone grîu la hectar, 12—15 tone la hectar porumb boabe, 60—80 tone la hectar sfeclă de zahăr ș.a.

Noile soiuri vor trebui să aibă rezistență bună la cădere, însușire care condiționează mecanizarea lucrărilor agricole și care indirect contribuie la evitarea atacului diferitelor boli criptogamice și la obținerea unor producții de calitate superioară.

Soiurile care se vor introduce și generaliza în cultură trebuie să aibă o rezistență genetică ridicată la bolile criptogamice, îndeosebi la acelea la care pînă în prezent nu sînt cunoscute și aplicate în practică măsuri de combatere.

De asemenea, în permanență trebuie să ne stea în atenție, mai ales în cazul materialului biologic, realizarea unei concordanțe depline între cerințele biologice ale plantelor și condițiile microecologice existente pe teritoriu.

Realizarea acestei concordanțe prin introducerea unor soiuri și hibrizi adecvați poate contribui la obținerea unor producții mari și de calitate superioară.

Dată fiind aprecierea unanimă de care s-au bucurat întotdeauna din punct de vedere calitativ, atît pe piața internă cît și pe cea externă, produsele agricole românești, acestea trebuie în continuare să întrunească înalte însușiri de calitate și randamente superioare în tehnologiile de prelucrare.

În lucrare sînt prezentate soiurile omologate și autorizate, înscrise în Lista oficială a soiurilor și hibrizilor de plante agricole pentru cultură în R.S.România. Dintre soiurile și hibrizii cu un areal mai larg de cultură și care sînt introduși în procesul de producere de sămînță și material săditor, menționăm la grîul de toamnă soiurile: Iulia, Ceres, Diana, Potaisa, Montana, Silvana, la orzul de toamnă soiul Miraj, la porumb hibrizii: HD 115, HD 220, HS 230, HS 330, HS 370, HS 400, HD 410, HS 415, la floarea-soarelui hibrizii: Romsun 53 și Sorem 80, la sfecla de zahăr: Românesc Poli 7, Monorom, Polirom, Brașov ș.a.

Pentru fiecare specie în parte, materialul prezentat cuprinde în partea generală caracterele morfologice, care stau la baza stabilirii autenticității unui soi sau hibrid, iar în partea specială sînt specificate caracteristicile principale ale fiecărui soi (caractere morfologice, însușiri fiziologice și de calitate, productivitate, completate cu zonarea pe teritoriu).

Lucrarea are un bogat material ilustrativ, care întregește și completează descrierile prezentate în text.

Pentru specialiștii din unitățile agricole de producție, din cercetare, producerea de semințe și din învățămînt, lucrarea de față este un ghid prețios în muncă.

Dr. ing. CONSTANTIN GLĂVAN,
Adjunct al Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare

Scanned with OKEN Scanner

1. CARACTERE MORFOLOGICE FOLOSITE LA DESCRIEREA ŞI STABILIREA AUTENTICITĂŢII SOIULUI

1.1. CEREALE PĂIOASE

1.1.1. *TRITICUM AESTIVUM* L. – GRÎUL COMUN
TRITICUM DURUM Desf. – GRÎUL TARE

(Cele notate cu asterisc sînt menţionate şi în normele O.C.D.E.)

* Culoarea coleoptilului: verde; verde-violaceu; violaceu.

* Prezenţa sau absenţa antocianului: pe urechiuşe; pe ariste; pe tulpină.

* Forma tufei: culcată; semiculcată; semierectă; erectă.

* Culoarea frunzei în perioada de creştere; verde-deschis; verde-închis; verde-albăstrui; verde.

* Cerozitatea paiului, a tecii şi limbului frunzei, a spicului: lipsă; slabă; pronunţată.

* Poziţia frunzei terminale înainte de inspicat: semiaplecată, aplecată, erectă (fig. 1).

* Perozitatea tecii şi a limbului ultimei frunze: lipsă; slabă; pronunţată.

* Perozitatea ultimului internod al paiului: prezentă; absentă.

* Culoarea urechiuşelor: incolore; violacee.

* Prezenţa sau absenţa unui franj ciliat pe urechiuşe.

* Lungimea paiului pînă la spic: cm.

* Culoarea paiului la maturitate (prezenţa sau absenţa antocianului).

* Gradul de umplere al paiului spre spic: gol; plin; semiplin.

* Culoarea anterelor: galbenă; violetă.

* Poziţia spicului la maturitate: dreaptă, aplecată, semiaplecată.

* Aristarea spicului: (aristat; semiaristat; mutic).

* Densitatea spicului: lax sau deşirat cu pînă la 16 spiculeţe pe 10 cm

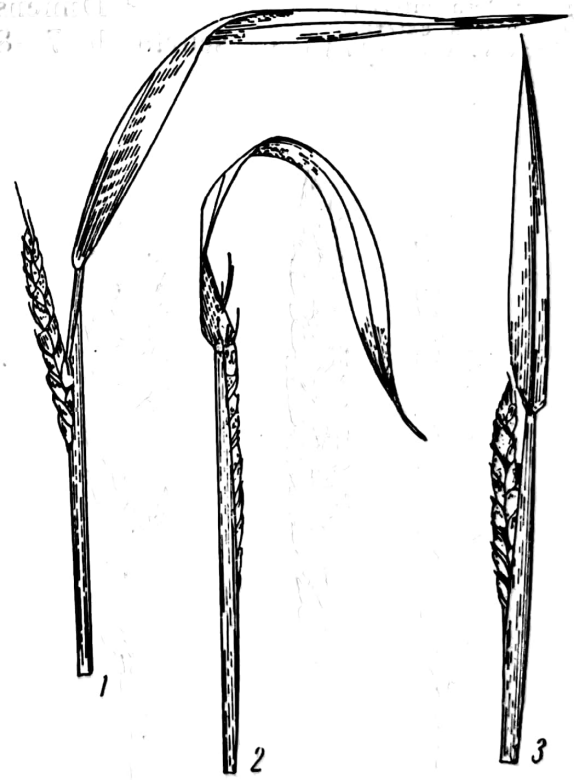

1 — Poziţia frunzei terminale înainte de inspicat.

1 = semiaplecată; *2* = aplecată; *3* = erectă. (după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS).

Scanned with OKEN Scanner

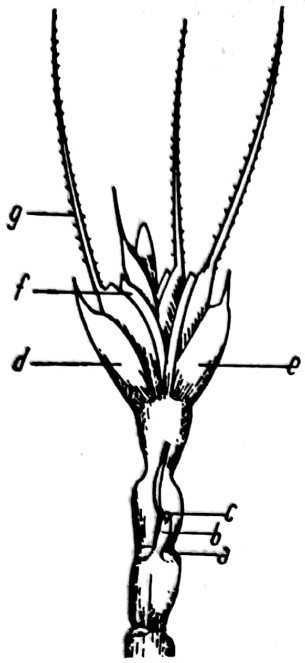

2 — Fragment de spic cu spiculeţ

a, b, c = locul de inserţie al florilor; *d* = gluma externă; *e* = gluma internă; *f* = paleea internă; *g* = paleea externă. (după V. Ciocîrlan)

de rahis; semidens cu 17—22 spiculeţe; compact sau dens cu 23—28 spiculeţe (fig. 2).

* Forma spicului: fusiform; eliptic; cilindric; măciucat, (fig. 3).

* Perozitatea părţii superioare a rahisului: glabru; păros.

—Lungimea spicului: mic pînă la 8 cm; mijlociu 8—10 cm; lung peste 10 cm.

* Culoarea spicului la maturitate: albă; roşie; neagră.

* Lungimea aristei: scurtă, dacă lungimea ei este mai mică decît lungimea spicului; mijlocie, cînd lungimea ei este aproape egală cu lungimea spicului; lungă, dacă depăşeşte lungimea spicului.

* Culoarea aristei: albă; roşie; neagră.

* Prezenţa sau absenţa antocianului pe ariste.

* Dispunerea aristelor: paralele; resfirate.

— Dinţarea aristei: slab dinţată; puternic dinţată.

* Forma generală a glumei inferioare la spiculeţele din treimea mijlocie a spicului: rotundă; ovală; romboidală; lanceolată (fig. 4).

* Prezenţa sau absenţa amprentei pe faţa internă a glumei inferioare.

* Dimensiunile glumei — lungime şi lăţime: scurtă de 7—8 mm; mijlocie de 9—10 mm; lungă de

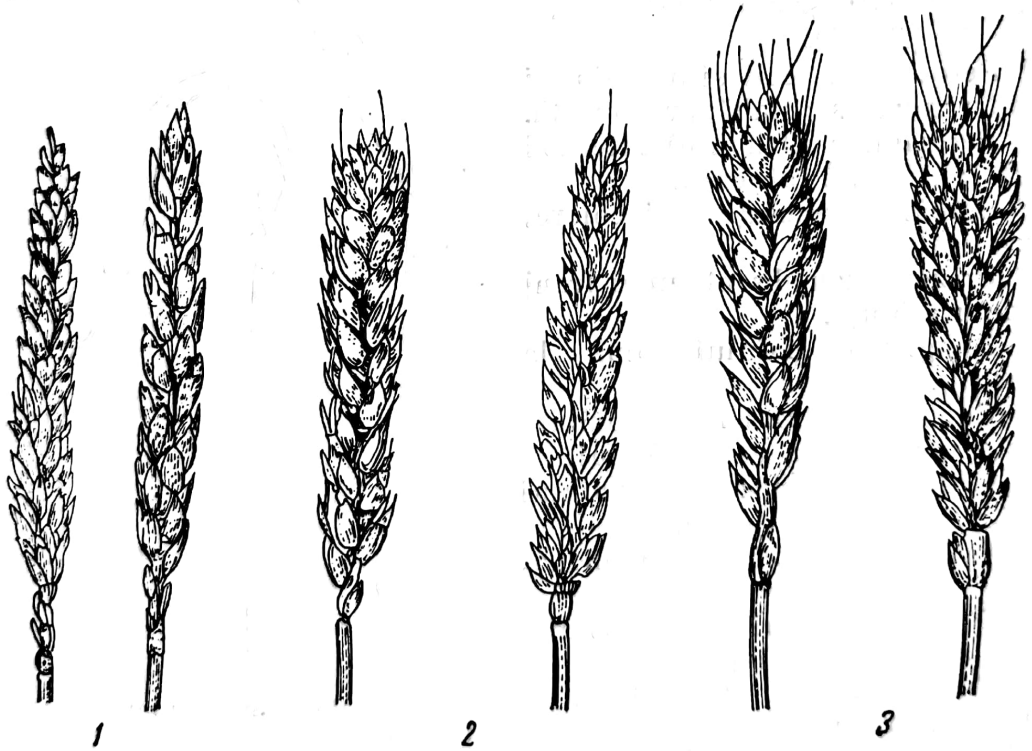

3 — Forma spicului

1 = fusiform; *2* = cilindric; *3* = măciucat (după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS)

Scanned with OKEN Scanner

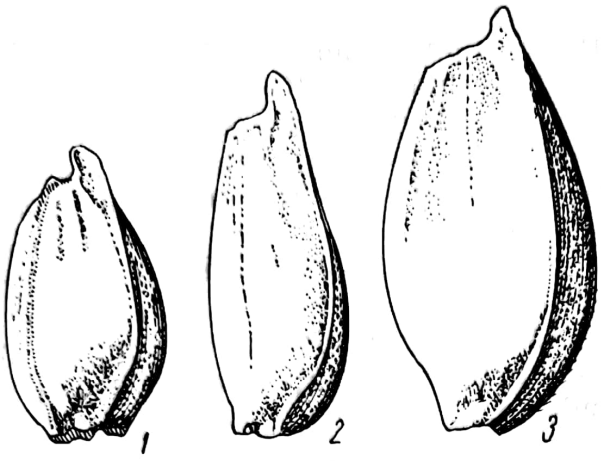

4 — Forma glumei
1 = rotunjită; *2* = lanceolată; *3* = ovală
(după Pierre Jonard)

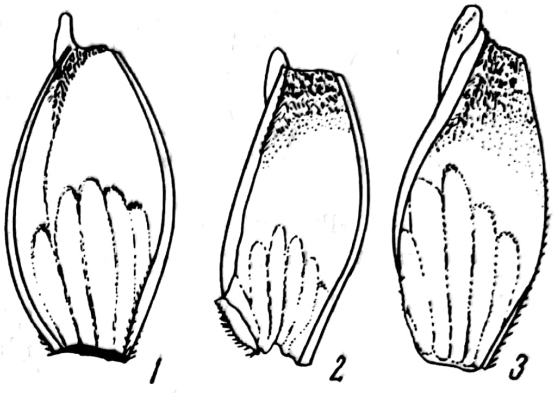

5 — Perozitatea glumei
1 = păroasă la vîrf; *2* = păroasă pe un sfert din partea superioară; *3* = păroasă pe mai mult decît un sfert din partea superioară
(după Pierre Jonard)

11—12 mm; foarte lungă peste 12 mm; îngustă de 3 mm; mijlocie de 4 mm; lată de 5 mm.

* Perozitatea feţei externe şi interne a glumei inferioare: prezentă; lipseşte (fig. 5).

* Umărașul glumei: lipseşte; drept, lat sau îngust; ridicat în sus; teşit în jos (fig. 6).

* Forma carenei: pronunţată; puţin pronunţată; ştearsă (fig. 7).

* Repartiţia denticulaţiei pe carenă.

— Lungimea şi forma dintelui carenei: scurt de 2 mm; întermediar de 3—5 mm; lung de 5—10 mm; aristiform peste 10 mm; drept uşor aplecat; aplecat (fig. 8 şi fig. 9).

— Lungimea terminaţiei paleei inferioare: (la formele mutice mm).

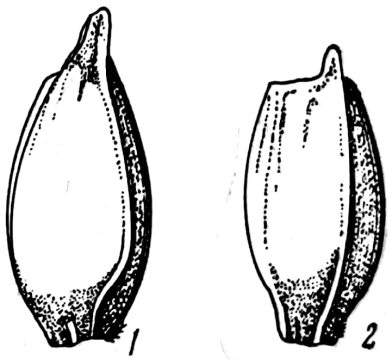

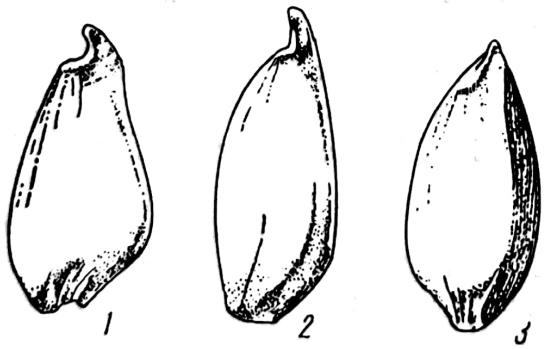

7 — Forma carenei
1 = pronunţată; *2* = puţin pronunţată; *3* = ştearsă.
(după Pierre Jonard)

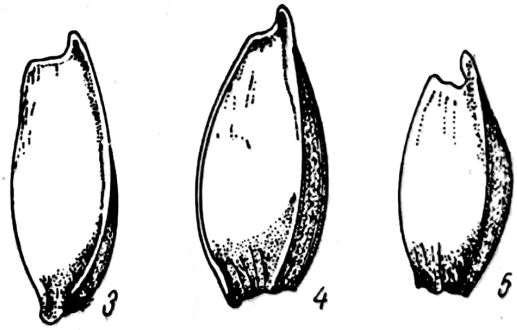

6 — Umărașul glumei
1 = lipseşte; *2* = drept-lat; *3* = drept-îngust; *4* = ridicat în sus; *5* = teşit în jos;
(după Pierre Jonard)

Scanned with OKEN Scanner

8 — Lungimea dintelui carenei
1 = aristiform; *2* = lung; *3* = mijlociu; *4* = scurt.
(după Pierre Jonard)

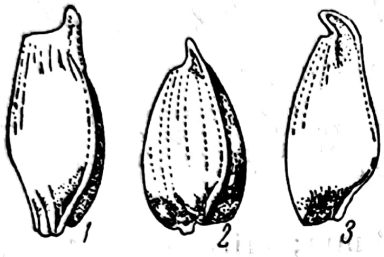

9 — Forma dintelui carenei
1 = drept; *2* = uşor aplecat; *3* = aplecat (în formă de cioc)
după Pierre Jonard)

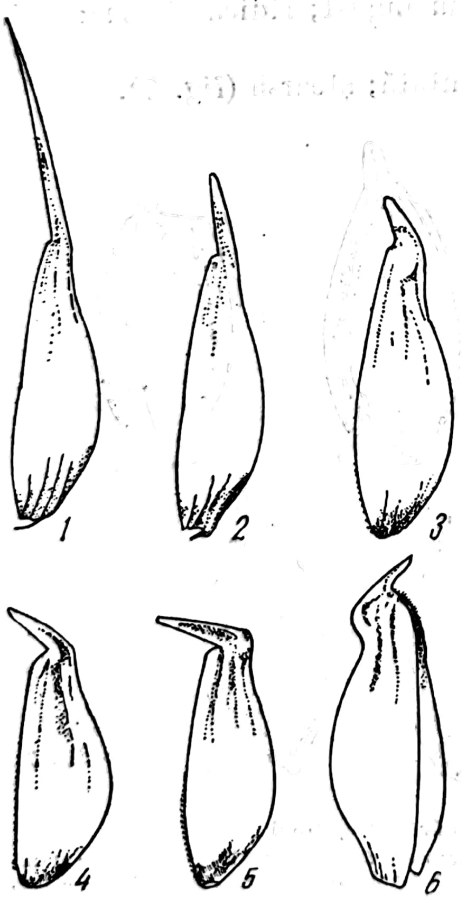

10 — Forma dintelui paleei
1 = terminat cu aristă; *2* = drept; *3* = puţin îndoit; *4* = îndoit; *5* = foarte îndoit; *6* = îngenunchiat.
(după Pierre Jonard)

— Forma dintelui paleei: terminat cu aristă; drept; puţin îndoit; îndoit; foarte îndoit; îngenunchiat (fig. 10).

* Forma bobului: alungit-ovoidal cînd este lăţit mai mult la bază; oval cînd se subţiază spre vîrf şi bază; rotund; în formă de butoiaş.

* Perozitatea extremităţii bobului: lipsă; prezentă.

* Dimensiunile bobului — lungime şi grosime: lung; mijlociu; scurt; gros; mijlociu; subţire.

* Culoarea bobului: albă; alb-cenuşiu; galbenă; roşu-deschis; roşu-închis.

— Sticlozitatea bobului: sticlos, semisticlos, făinos.

* Culoarea bobului la testul cu acid fenic: necolorat; brun-deschis; brun; brun-închis; negru.

— MMB: g.

1.1.2. *HORDEUM VULGARE* L. — ORZ
HORDEUM DISTICHON L. — ORZOAICĂ

* Forma tufei: culcată; semiculcată; răsfirată; erectă.

— Lăţimea frunzei: lată; îngustă.

* Pigmentaţia şi mărimea urechiuşelor la frunzele terminale: prezentă sau absentă; — mari; mijlocii; mici.

— Culoarea frunzelor: verde; verde-închis; verde-gălbui.

* Perozitatea tecii bazale: absentă; prezentă.

* Cerozitatea tecii şi a limbului frunzei la înspicare: absentă; prezentă.

— Coloraţia nodurilor paiului la înspicare.

* Lungimea paiului pînă la spic, cm: mică: pînă la 60 cm; mijlocie: 61—90 cm; înaltă: peste 90 cm.

Scanned with OKEN Scanner

* Tipul spicului: cu 2 sau 6 rînduri (fig. 11).

* Densitatea spicului: lax cu 9—14 articule pe 4 cm din lungimea rahisului; dens cu 15—18 articule; foarte dens, cu mai mult de 18 articule.

* Lungimea părții inferioare a rahisului: lung; scurt.

* Forma spicului în plan transversal: rombică; pătrată; dreptunghiulară (fig. 12).

* Poziția spicului: dreaptă; aplecată, semiaplecată.

— Dimensiunile spicului: lungime; grosime.

— Culoarea spicului: gălbuie, neagră.

* Forma și perozitatea spiculețelor sterile la orzul cu 2 rînduri.

— Culoarea aristei la înspicare: galbenă; uneori cu o nuanță slabroșiatică.

— Lungimea aristei: lungă, cînd este o dată și jumătate din lungimea spicului; mijlocie, cînd este puțin mai lungă ca spicul; scurtă, cînd este mai scurtă sau tot atît de lungă ca spicul.

* Denticulația aristei: dințată; netedă sau cu dințișori rari și nedezvoltați, situați la vîrf.

— Caracterul aristei: subțire; elastică; grosieră; casantă; caducă; necaducă.

— Forma glumei: lată; îngustă (fig. 13).

— Perozitatea glumei și a rahisului: prezentă; lipsește.

— Forma paleei inferioare: fină, cu încrețituri mărunte ca la orzoaică; grosieră, lipsită de încrețituri, ca la orz.

* Denticulația nervurilor laterale interne, pe partea dorsală a paleei inferioare: dințate; potrivit de dințate; netede.

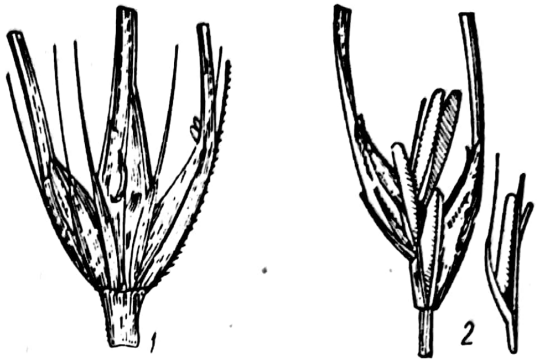

11 — Tipul spicului

1 = orz cu 6 rînduri; *2* = orz cu 2 rînduri (după Determinator pentru recunoașterea culturilor URSS).

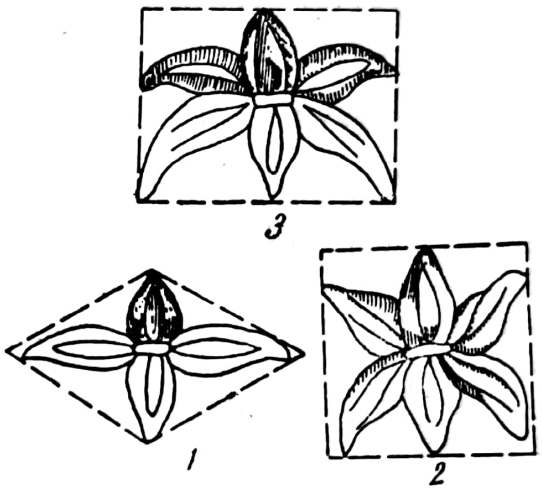

12 — Secțiune transversală în spicul de orz

1 = rombică; *2* = pătrată; *3* = dreptunghiulară. (după Determinator pentru recunoașterea culturilor URSS)

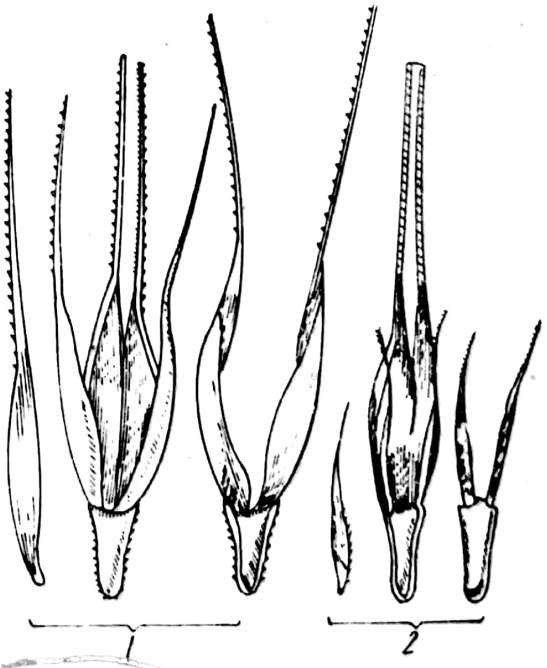

13 — Forma glumei

1 = lată; *2* = îngustă (după Determinator pentru recunoașterea culturilor URSS)

377.456

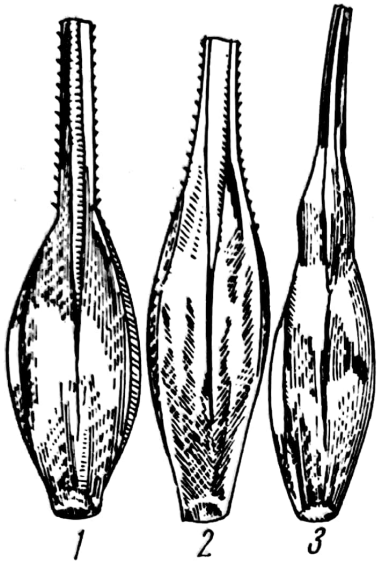

14 — Forma trecerii paleei în aristă

1 = brusc; *2* = treptat; *3* = lăţită cu urechiuşe la bază (după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS).

* Prezenţa sau absenţa antocianului pe nervurile paleei inferioare.

— Culoarea nervurilor paleei: galbenă; violetă.

— Terminaţia paleei inferioare: aristată; nearistată; trifurcată.

— Forma trecerii paleei în aristă: trecerea se face brusc; trecerea se face treptat; paleea se lăţeşte mult prezentîndu-se ca 2 urechiuşe, (fig. 14).

— Forma bazei paleei inferioare: dreaptă; rotunjită.

— Forma bobului: alungită; eliptică; rombică (fig. 15).

* Aspectul bobului: îmbrăcat; golaş.

— Culoarea bobului: galbenă; galben-verzui; neagră.

* Perozitatea şanţului ventral al bobului.

— Forma şi prezenţa penei bazale: cu peri lungi; cu peri scurţi; pîsloasă (fig. 16).

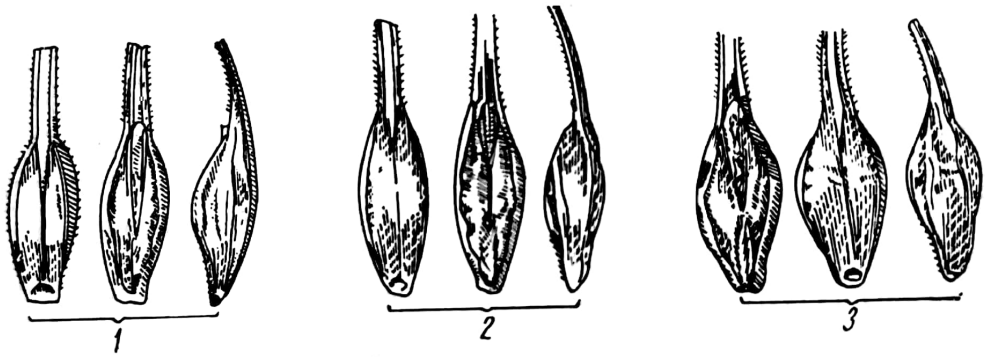

15 — Forma bobului

1 = alungită; *2* = eliptică; *3* = rombică (după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS).

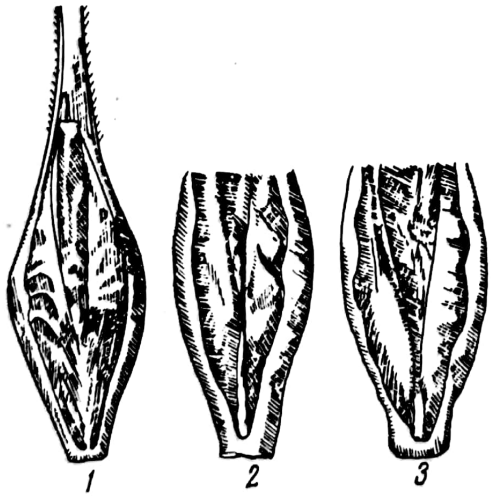

* Reacţia la DDT.

— MMB: g.

Observaţii: boabele de orz se deosebesc de cele de orzoaică prin aceea că la orzoaică ele sînt mai mari şi simetrice; la orz numai cele din mijlocul tripletelor sînt mai mari şi simetrice, iar cele laterale sînt mici şi asimetrice.

16 — Forma penei bazale

1 = cu peri lungi; *2* = pîsloasă; *3* = cu peri scurţi (după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS).

Scanned with OKEN Scanner

* Culoarea coleoptilului: verde; roşu-violet.
* Răsucirea frunzei în faza de înfrăţire.
* Forma tufei: culcată; semiculcată; erectă.
* Culoarea nodului superior.
* Poziţia frunzei în stadiul de înspicare şi înflorit: aplecată; erectă.

— Densitatea perozităţii sub spic: cu peri lungi; pîsloasă; cu peri scurţi şi lungimea zonei respective, cm.

— Caracterul suprafeţei paiului sub spic: păros; cu îngroşări; neted, (fig. 17).

* Perozitatea tecii şi a feţei superioare a limbului la înspicare: prezentă; absentă.
* Cerozitatea limbului la înspicare: slabă; pronunţată.
* Înălţimea plantei: cu pai înalt peste 150 cm; cu pai mijlociu 111—150 cm; cu pai scurt 110 cm şi mai puţin.

— Culoarea anterelor în primele 24 ore de la înflorire.

* Cerozitatea spicului: prezentă; absentă.

— Prezenţa sau absenţa antocianului pe spic.

* Forma spicului: prismatică cînd lăţimea şi grosimea spicului sînt aproape egale; fusiformă cînd treimea inferioară a spicului este mai lată ca cea superioară; eliptic-alungită cînd partea de la mijloc este mai lată decît restul spicului.

— Forma spicului în secţiune transversală: dreptunghiulară în partea inferioară a spicului şi pătrată în partea superioară a spicului ca la forma fusiformă; dreptunghiulară pe toată lungimea ca la forma eliptic-alungită.

* Lungimea spicului: lung, de cel puţin 12 cm; mijlociu 8—12 cm; scurt sub 8 cm.

* Densitatea spicului: deşirat cu mai puţin de 32 spiculeţe pe lungimea de 10 cm a rahisului; potrivit de dens cu 32—35 spiculeţe pe 10 cm; dens cu 36—39 spiculeţe pe 10 cm; foarte dens cu 40 spiculeţe pe 10 cm.

* Intensitatea eventualelor colorаţii antocianice pe spic.
* Culoarea spicului la maturitate: alb; roşu-brun; brun.
* Lungimea aristei: scurtă sub 1 cm lungime; mijlocie 1—3 cm; lungă peste 3 cm;

— Poziţia aristelor: paralele cu spicul; răsfirate.

— Caracteristicile aristei: aspră şi nefragilă; fină şi fragilă; fină şi nefragilă.

— Forma glumei: rombică; lanceolată (fig. 18).

— Trecerea din palee în aristă: treptată ca la forma lanceolată, bruscă ca la forma rombică.

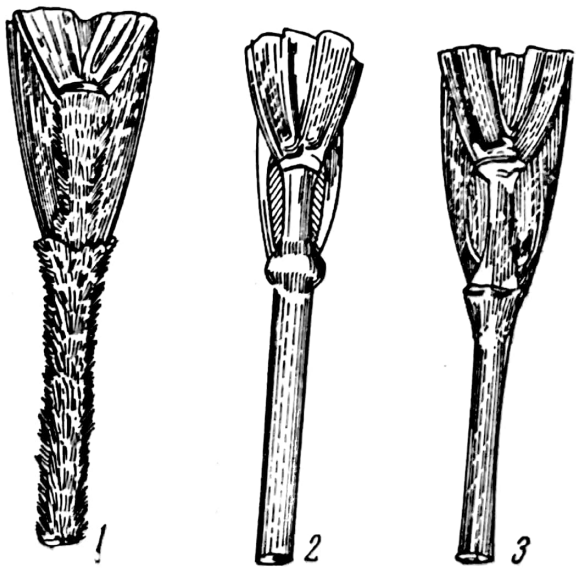

17 — Caracterul suprafeţei paiului sub spic
1 = păros; 2 = cu îngroşări; 3 = neted
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS)

Scanned with OKEN Scanner

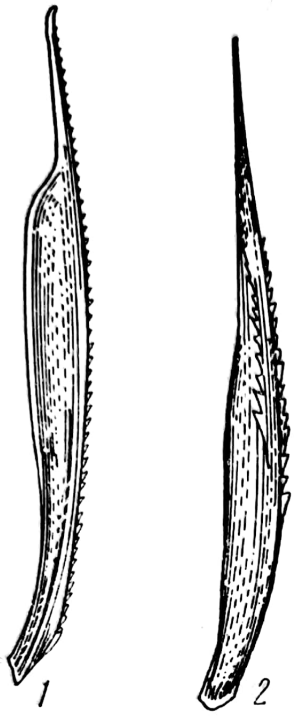

18 — Forma glumei
1 = rombică; *2* = lanceolată
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS)

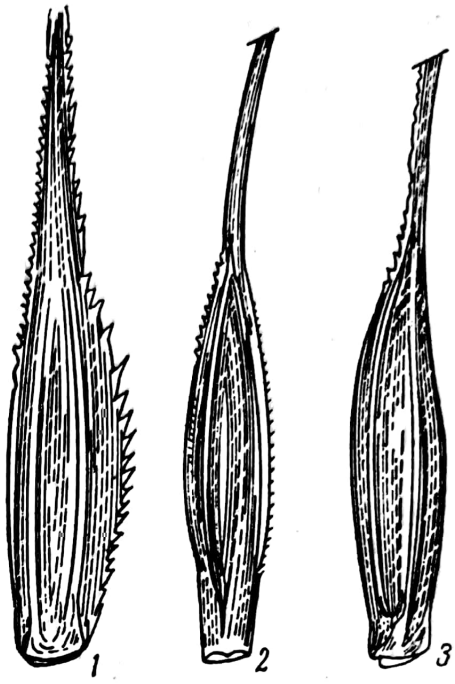

19 — Forma carenei paleei inferioare
1 = dinţată; *2* = cu perişori deşi; *3* = fără perişori
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS)

— Forma carenei paleei inferioare-exterioare: dinţată; cu perişori deşi; fără perişori (fig. 19).

— Forma celor 2 carene ale paleei superioare: dinţate; nedinţate.

— Forma bobului: ovală cînd raportul lungime/lăţime este de maximum 3,3; alungită cînd raportul este mai mare de 3,3 (fig. 20).

— Lungimea bobului: scurt, cînd lungimea este sub 7 mm; mijlociu 7—8 mm; lung, peste 8 mm.

* Culoarea bobului: verzuie; galbenă; galben-verzui; brună, violetă cu nuanţe roşietice şi verzuie.

— Textura bobului: făinoasă; semisticloasă; sticloasă.

— Poziţia bobului în pleve: acoperit complet de pleve; treimea superioară a bobului iese din pleve; forme intermediare.

— MMB: g.

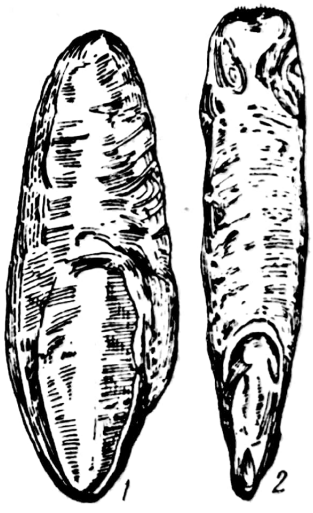

20 — Forma bobului
1 = ovală; *2* = alungită
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS)

1.1.4. *AVENA SATIVA L.* — OVĂZ

* Forma tufei: culcată, semiculcată; erectă.

* Cerozitatea tecii şi a limbului frunzei: absentă, prezentă.

* Cerozitatea tulpinii şi a nodului: absentă, prezentă.

* Perozitatea marginii limbului: absentă, prezentă.

Scanned with OKEN Scanner

21 — Forma paniculului
1 = strîns; *2* = semistrîns; *3* = potrivit de răsfirat; *4* = răsfirat; *5* = pletos
(după N. A. Maisurian)

* Gradul şi tipul de perozitate a nodului paiului: marginea superioară a nodului, marginea inferioară, ambele margini.

* Lungimea paiului pînă la panicul, cm.

* Forma paniculului la maturitate: strîns, semistrîns, potrivit de răsfirat, răsfirat, pletos (fig. 21).

* Compactitatea panicului: strîns, semistrîns cînd ramurile laterale fac un unghi ascuţit de 30—40° cu axul principal, potrivit de răsfirat cînd unghiul este de 60—70°, răsfirat cînd unghiul format este de 90°; pletos cînd unghiul este mai mare de 90°.

* Aristarea paleelor: prezentă, absentă.

— Forma aristei: dreaptă, îndoită.

— Culoarea aristei: necolorată, de culoare închisă.

* Cerozitatea glumei la înflorire: slabă, pronunţată.

— Dimensiunile glumei la maturitate: scurtă de 18—21 mm, mijlocie de 22—25 mm, lungă de 26—29 mm, îngustă pînă la 5 mm, mijlociu de lată 5—6 mm, lată 6—7 mm (se determină la gluma cea mai lungă).

* Culoarea glumei la maturitate.

— Formarea bobului de ordinul I: tip suedez sau Probstei cu bob mare, lung cu extremitatea superioară bombată, marginile paleei inferioare mult îndepărtate; tip german sau Leutewitz cu bob mai îngust şi extremitatea superioară alungită şi seacă, bobul ocupă 2/3 din lungimea paleelor, marginea paleei inferioare îndepărtată; tip sovietic sau Satilov cu bob scurt, vîrf ascuţit, ovoidal, bombat pe ambele părţi, pedunculul bobului superior lung; tip alungit cu bob mai lung şi cu vîrful mai ascuţit decît tipul german; tip aciform cu

Scanned with OKEN Scanner

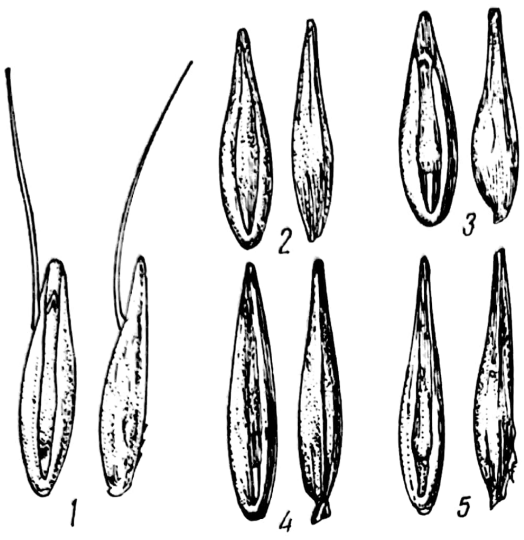

22 — Forma bobului
1 = tip suedez (Probstei); *2* = tip german (Leutewitz) *3*; = tip sovietic (Satilov); *4* = tip alungit; *5* = tip aciform (după N. A. Maisurian)

bob îngust, cu vîrf lung şi ascuţit, marginile paleei inferioare mult apropiate (fig. 22).

* Forma pedunculului boabelor de ordinul I.

* Perozitatea bazei boabelor de ordinul I: peri deşi, lungi de 2,5 mm, situaţi în 2 smocuri pe cele 2 laturi şi la baza bobului, perişori rari şi scurţi de 1,2 mm, perişorii lipsesc.

* Culoarea bobului: albă; galbenă, alb-gălbui, cenuşie, cafenie.

* Tipul bobului de ordinul I: golaş, îmbrăcat.

— MMB: g.

1.1.5. *ORYZA SATIVA* L. OREZ

* Culoarea limbului frunzelor în timpul înspicatului şi înfloritului: verde, pigmentat cu antocian.

* Culoarea nodurilor paiului în timpul înspicatului: verde, albăstruie, neagră.

* Culoarea urechiuşelor în timpul înspicatului: verde, roşie, albăstruie, neagră.

* Înălţimea tulpinii: cm.

* Aristarea: aristate, semiaristate; mutice.

* Culoarea aristei: neagră, albăstruie, roşu-închis, roşu-cenuşiu, roz, galbenă.

* Culoarea şi perozitatea glumei: verde, pigmentată-glabră, păroasă.

* Culoarea paleei la înflorit: galbenă, galbenă cu pete negre, violetă, cărămizie; roşie, bicoloră din culorile menţionate.

* Prezenţa şi culoarea carenei (coastelor) la înflorit: costată — galbenă cu muchii brune.

* Culoarea dintelui paleei la înflorit: verde, pigmentat.

— Forma vîrfului paleei: drept, întors, sub formă de cioc.

* Perozitatea paleei la înflorit: slab-păroasă cu peri scurţi şi moi — ramura indiană; cu peri deşi, destul de groşi şi lungi — ramura japoneză.

* Culoarea stigmatului la înflorit: galben, verde, pigmentat.

* Forma şi densitatea paniculului la maturitate: compact, răsfirat, erect, semierect, aplecat, lax, dens.

— Culoarea cariopsei la maturitate: albă, roşie, roşu-cărămiziu.

— Dimensiunile cariopsei: lungă şi îngustă cu raportul lungime/lăţime 3,0 : 1, 3,5 : 1 şi mai mult — ramura indiană; lată şi groasă cu raporturi de 1,4 : 1 şi 1,9 : 1 — ramura japoneză.

— Forma cariopsei: ovală, comprimată lateral şi îmbrăcată în palee.

* Forma bobului decorticat: rotund, semirotund, semifusiform, fusiform.

* Prezenţa sau absenţa „petei albe" (pancia bianca) la maturitate (cca 5%)

Scanned with OKEN Scanner

* Frecvenţa, poziţia şi dimensiunea „petei albe“ la maturitate.
* Frecvenţa şi dimensiunile şanţului ventral a bobului la maturitate.
* Aspectul bobului în secţiune: complet sticlos sau pe alocuri cu pete făinoase de diferite dimensiuni — se colorează în albastru la tratare cu soluţie de iod; mat — se colorează în brun la tratare cu soluţie de iod.

— MMB: g.

1.2. CEREALE PRĂŞITOARE

1.2.1. *ZEA MAYS L.* – PORUMB

— Înălţimea plantei la înspicat: cm.
— Înălţimea inserţiei ştiuletelui principal: cm.
— Culoarea tulpinii: verde, cu antocian.
— Culoarea nodurilor: verde, cu antocian.
— Numărul total de frunze.
— Numărul frunzelor situate deasupra ştiuletelui principal.
— Lungimea/lăţimea frunzei la subsoara căreia este inserat ştiuletele principal.
— Poziţia frunzei: erectă, semierectă, orizontală, recurbată.
— Culoarea frunzei: verde, verde-intens, verde-gălbui.
— Capacitatea de lăstărire: slabă, mijlocie, puternică.
— Lungimea axului central al paniculului: cm.
— Numărul ramificaţiilor primare ale paniculului: 0—6, 7—18 şi mai mare de 18.
— Prezenţa ramificaţiilor secundare ale paniculului: prezentă; lipsă.
— Unghiul ramificaţiilor primare ale paniculului faţă de axul central: ascuţit, semiascuţit, obtuz.
— Tipul paniculului: lax, compact, răsfirat (fig. 23).
— Culoarea glumei: verde, puţin colorată, antocianie.
— Culoarea anterei la 24 de ore de la înflorire: galbenă-verzuie, roz, violetă.
— Cantitatea de polen: androsteril, săracă, normală, abundentă.
— Culoarea stigmatului la 2 zile de la apariţie: galben-verzuie, roz, violetă.
— Poziţia ştiuletelui principal la maturitate: erectă, orizontală, nutantă (fig. 24).

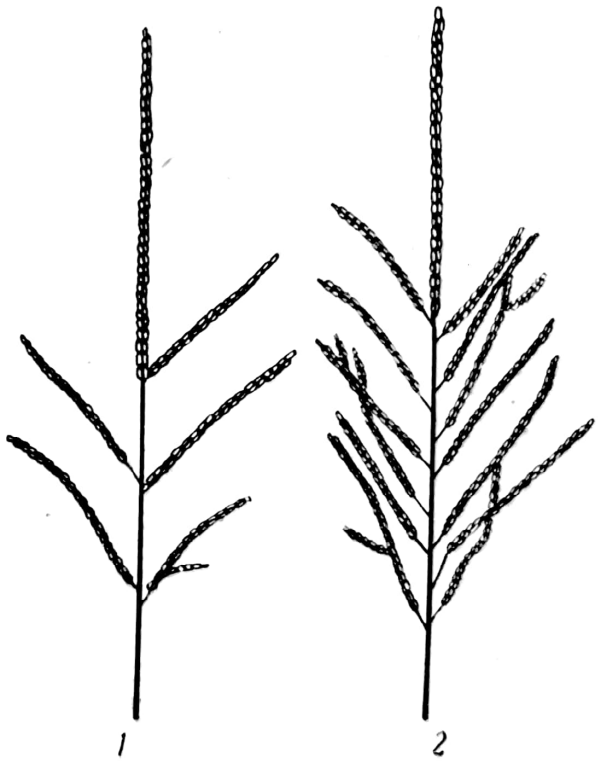

23 – Forma paniculului
1 = lax; *2* = compact

Scanned with OKEN Scanner

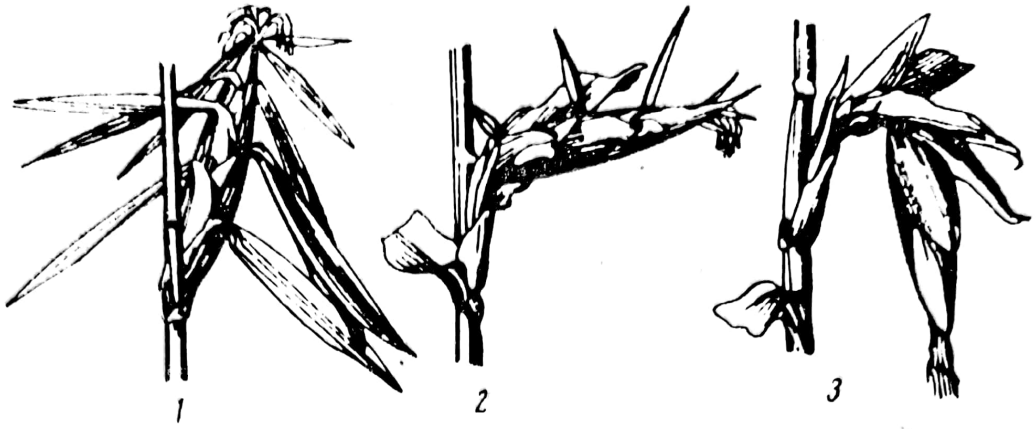

24 — Poziția știuletelui pe tulpină
1 = erectă; *2* = orizontală; *3* = nutantă (aplecată)

— Lungimea pedunculului știuletelui: sesil, mijlociu, lung.

— Lungimea pănușelor: acoperă bine știuletele, mai scurte sau mai lungi decît știuletele.

— Forma știuletelui: cilindrică, conică, cilindro-conică (fig. 25).

— Lungimea știuletelui: cm.

— Diametrul știuletelui la mijloc: cm.

— Numărul mediu de rînduri de boabe.

— Tipul bobului: dentat, semidentat, indurata.

— Culoarea rahisului: albă, roz, roșie.

— Culoarea mișunei: albă, galbenă, gălben-deschis, galben-portocaliu.

— Culoarea părților laterale ale bobului: albă, galbenă, galben-deschis, portocaliu.

— Forma bobului în secțiune transversală: ovală, sferică, cuneiformă (fig. 26).

— Dimensiunile bobului: lungime, lățime, grosime.

— MMB: g.

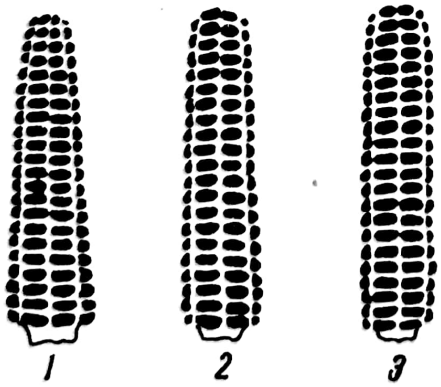

25 — Forma știuletelui
1 = conică; *2* = cilindroconică; *3* = cilindrică

26 — Forma bobului
1 = ovală; *2* = sferică; *3* = cuneiformă (lung prismatică)

Scanned with OKEN Scanner

1.3. LEGUMINOASE PENTRU BOABE

1.3.1. *PISUM SATIVUM* L. — MAZĂRE

— Înălţimea plantei: pitică 30—40 cm, semipitică 40—60 cm, mijlocie 60—90 cm, înaltă peste 90 cm.

— Poziţia tulpinii: culcată, semiculcată.

— Forma tulpinii: obişnuită, de grosime relativ uniformă pe toată lungimea; îngroşată în partea superioară ca la varietatea coronatum.

— Tipul tulpinii: cu creştere obişnuită, cu creştere determinată (fig. 27).

— Numărul internodiilor pe toată lungimea tulpinii.

— Numărul internodiilor pînă la inserţia primei păstăi.

— Înălţimea inserţiei primei păstăi: cm.

— Tipul frunzei: paripenată cu 1—3 perechi de foliole, terminată sau nu cu cîrcei.

— Forma foliolei: ovală, eliptică, romboidală.

— Culoarea foliolei: verde cu diferite nuanţe, verde-gălbui, verde-deschis, verde-închis, verde-ceros.

— Tipul inflorescenţei: racem axial cu 2 flori, aşezate pe toată lungimea tulpinii, umbelă falsă ca la varietatea coronatum.

27 — Tipul tulpinii

1 = cu creştere determinată; *2* = cu creştere obişnuită (după H. Dascalov şi N. Atanasov)

Scanned with OKEN Scanner

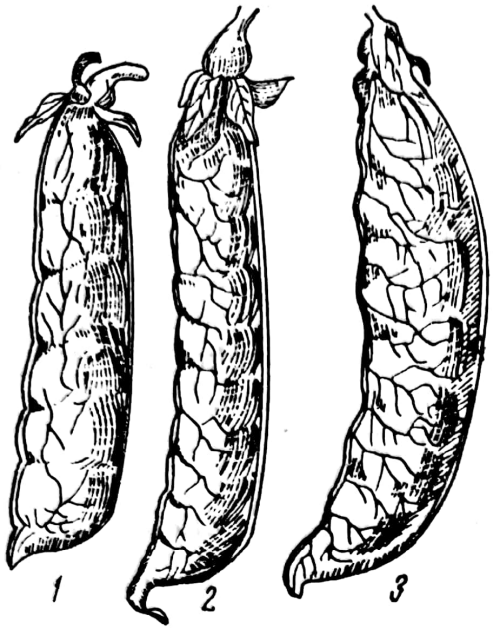

28 — Forma păstăii

1 = lirată; *2* = curbată la vîrf; *3* = formă de spadă
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor URSS)

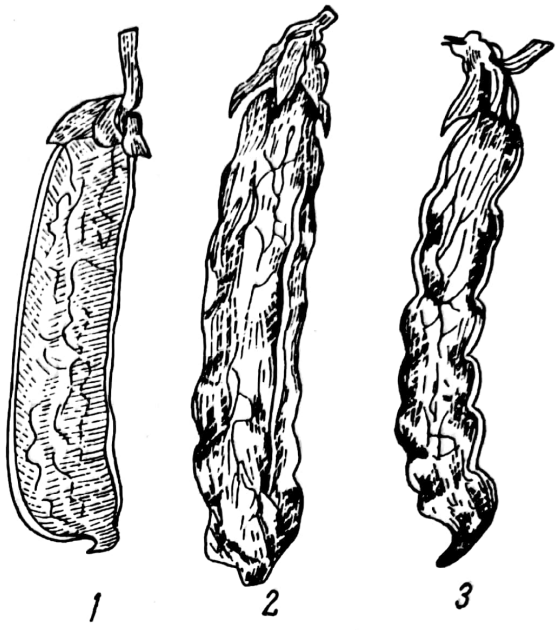

29 — Tipul păstăii

1 = cu strat pergamentos; *2* = păstaie semizaharată; *3* = zaharată (moniliformă)
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor vol. II URSS)

— Forma păstăii: liniară sau dreaptă; curbată la vîrf, curbată pe toată lungimea sau în formă de spadă, moniliformă sau şir de mărgele (fig. 28).

— Tipul păstăii: cu strat pergamentos, semizaharată, zaharată (fig. 29).

— Culoarea păstăii nematurate: verde de diferite nuanţe.

— Culoarea păstăii la maturitate: galbenă de diferite intensităţi.

— Forma vîrfului păstăii: ascuţit, puţin lăţit (fig. 30).

— Mărimea păstăii: lungime, lăţime.

— Culoarea seminţei la maturitate: galbenă, galben-deschis, roz, verde, verde-deschis.

— Forma seminţei: sferică, ovoidă, cubică, unghiulară, turtită (fig. 31).

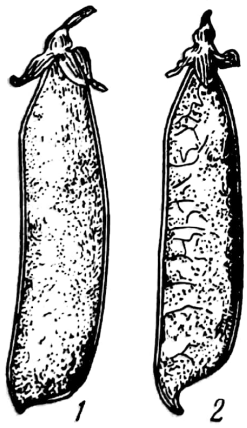

30 — Forma vîrfului păstăii

1 = lăţit; *2* = ascuţit
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor vol. II URSS)

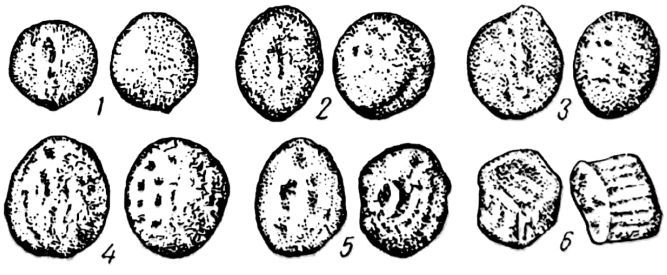

31 — Forma bobului

1 = sferică; *2* = ovoidă-netedă; *3* = ovoidă-zbîrcită; *4* = ovoidă-colţuroasă; *5* = unghiulară; *6* = cubică
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor vol. II URSS)

Scanned with OKEN Scanner

— Suprafaţa seminţei: netedă, zbîrcită (seminţele cu suprafaţa netedă pot, în anii cu condiţii de secetă în perioada coacerii, să prezinte suprafaţa parţial zbîrcită).

— Mărimea seminţei: mică cînd MMB este sub 200 g, mijlocie cînd MMB are 200—250 g, mare cînd MMB depăşeşte 250 g.

— Culoarea hilului: aceeaşi cu cea a tegumentului seminţei sau mai deschis.

— MMB: g.

1.3.2. *PHASEOLUS VULGARIS* L. — FASOLE

— Forma şi lăţimea tulpinii: pitică sau oloagă, de 20—50 cm, semivolubilă, de 50—200 cm, volubilă peste 200 cm.

— Poziţia tulpinii la maturitate: erectă, semierectă, semiculcată, culcată.

— Numărul internodiilor pe toată lungimea tulpinii.

— Numărul internodiilor pînă la prima păstaie.

— Înălţimea inserţiei primei păstăi: cm.

— Forma foliolei: ovală, romboidală.

— Culoarea foliolei: variază de la verde-gălbui la verde-închis.

— Tipul inflorescenţei: racem axial.

— Culoarea florii: albă, alb-gălbuie, violacee.

— Forma păstăii: cilindrică, plată, liniară, curbată spre vîrf, curbată pe toată lungimea — formă de spadă, moniliformă — şir de mărgele (fig. 32).

— Culoarea păstăii nemature: verde — de diferite intensităţi, galbenă ca ceara, verde cu dungi roşietice sau cu pete de diferite culori.

— Culoarea păstăii la maturitate: galben-pai, verde, roşcată.

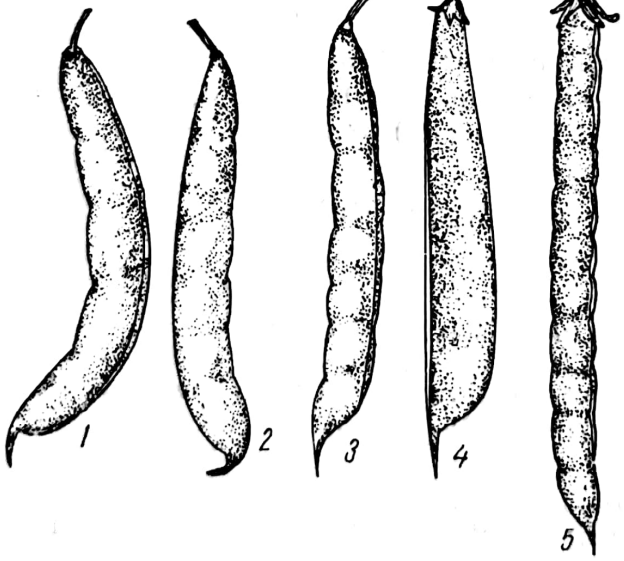

32 — Forma păstăii

1 = în formă de spadă; *2* = curbată la vîrf; *3* = uşor curbată; *4* = dreaptă (liniară); *5* = moniliformă (şir de mărgele)

(după „Soiuri de leguminoase boabe" URSS colectiv)

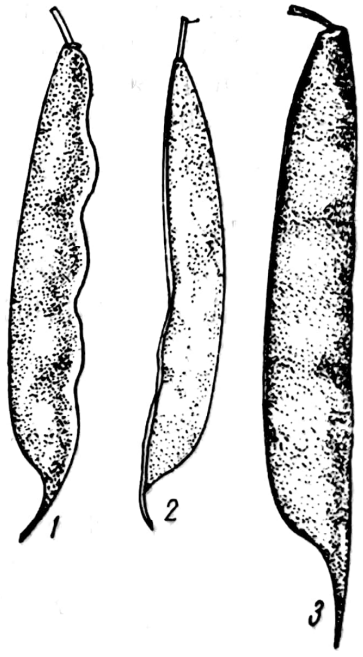

33 — Forma rostrului

1 = curbat; *2* = uşor curbat; *3* = drept

(după „Soiuri de leguminoase boabe" URSS colectiv)

Scanned with OKEN Scanner

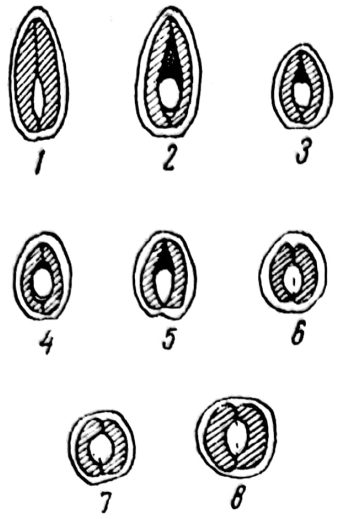

34 — Secțiune transversală în păstaie

1 și *2* = eliptic-turtită; *3*, *4* *5* = eliptică; *6* = eliptic-rotundă; *7* și *8* = rotundă (după H. Dascalov și N. Atanasov)

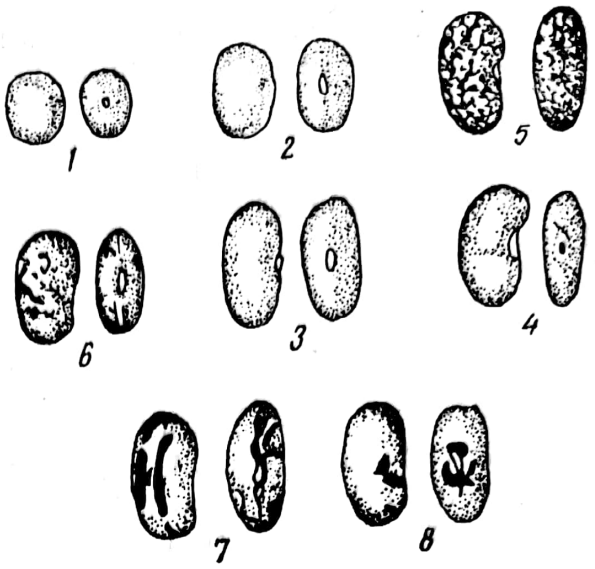

35 — Caracteristicile bobului

1 = sferic; *2* = eliptic; *3* = cilindric; *4* = reniform; *5* = pestriț; *6* = marmorat; *7* = vărgat; *8* = cu pete

(după „Soiuri de leguminoase boabe" URSS colectiv)

— Forma vîrfului păstăii: ascuțit, obtuz, rotunjit.

— Forma rostrului: curbat, ușor curbat, drept (fig. 33).

— Forma secțiunii transversale în păstaie: eliptică, eliptic-turtită, eliptic-rotundă, rotundă (fig. 34).

— Mărimea păstăii: lungime, lățime.

— Culoarea seminței: albă de diferite intensități etc.

— Forma seminței: sferică, eliptică, cilindrică, reniformă, forme intermediare denumite sphaericus-ellipticus, compressus-oblongus etc. (fig. 35).

— Suprafața seminței: netedă, ușor încrețită.

— Mărimea seminței: (mică — lungă de 7—10 mm și MMB pînă la 160 g; mijlocie — lungă de 10—12 mm și MMB de 160—450 g; mare-lungă de 12—20 mm și MMB de 450—750 g.

— Culoarea hilului: aceeași cu a tegumentului.

MMB: g.

1.3.3. *GLYCINE HISPIDA* Maxim. — SOIA

— Forma și ramificația tufei: răsfirată, semirăsfirată, compactă (fig. 36).

— Poziția tulpinii: erectă, semierectă.

— Înălțimea plantei: cm.

— Tipul de creștere al tulpinii: determinată cînd inflorescența este sub nivelul frunzelor din vîrful tulpinii; nedeterminată cînd inflorescența ajunge deasupra nivelului frunzelor din vîrful tulpinii.

— Forma foliolei: ovală cu vîrful obtuz sau ascuțit; lanceolată (fig. 37).

— Culoarea foliolelor: verde, verde-gălbui.

— Perozitatea foliolelor: slabă, mijlocie, pronunțată.

Scanned with OKEN Scanner

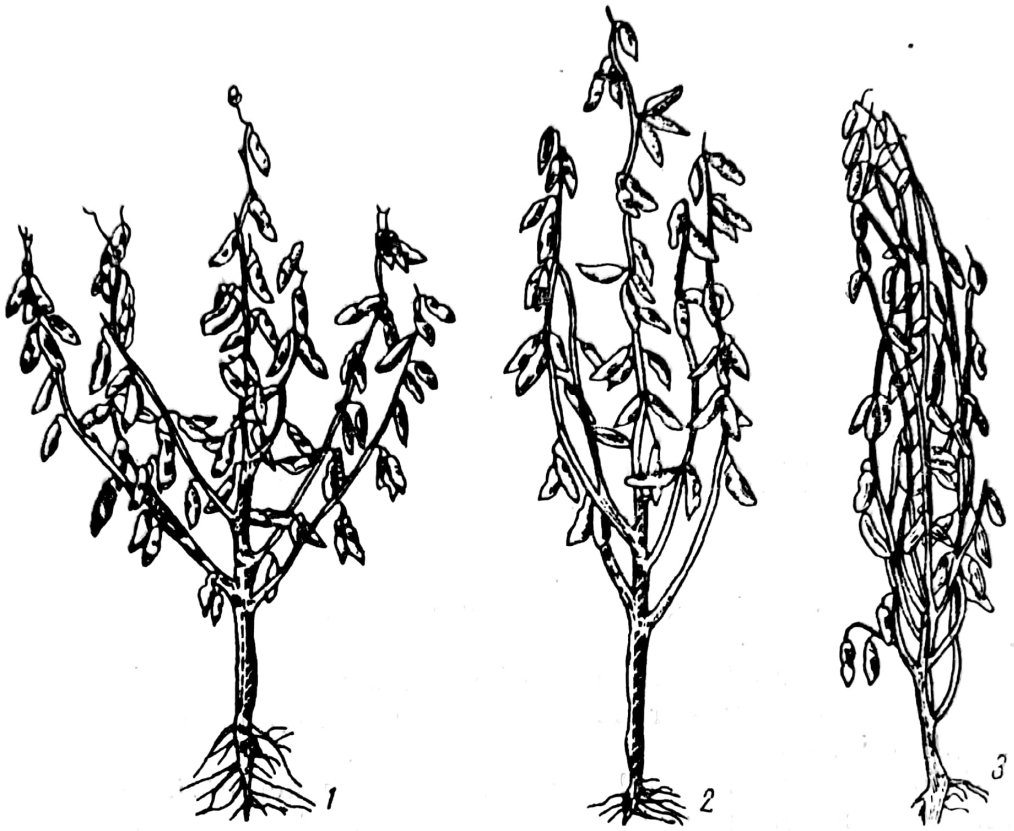

36 — Forma şi ramificaţia tufei
1 = răsfirată; *2* = semirăsfirată; *3* = compactă
(după Determinator pentru recunoaşterea culturilor vol. II URSS)

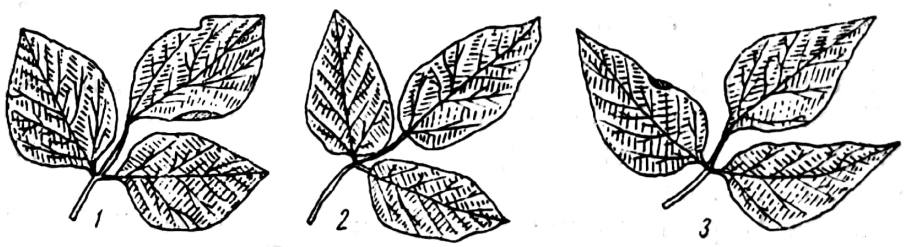

37 — Forma foliolei
1 = ovată cu vîrf obtuz; *2* = lanceolată; *3* = ovată cu vîrf ascuţit
(după fotografii originale)

— Perozitatea tulpinii şi culoarea perilor: nepubescentă, pubescentă cu peri de culoare albă, alb-murdar, roşcată, roşcată-deschis, roşcată-închis.

— Tipul inflorescenţei: racem.

— Culoarea florii: albă, violet de diferite nuanţe.

— Înălţimea inserţiei primei păstăi: cm.

— Culoarea păstăii mature: galben-pai, castanie, brună, neagră de diferite intensităţi pînă la cenuşiu.

— Forma păstăii: dreaptă, curbată la vîrf, curbată pe toată lungimea, în formă de spadă (fig. 38).

— Forma vîrfului păstăii: ascuţit, obtuz, rotunjit.

Scanned with OKEN Scanner

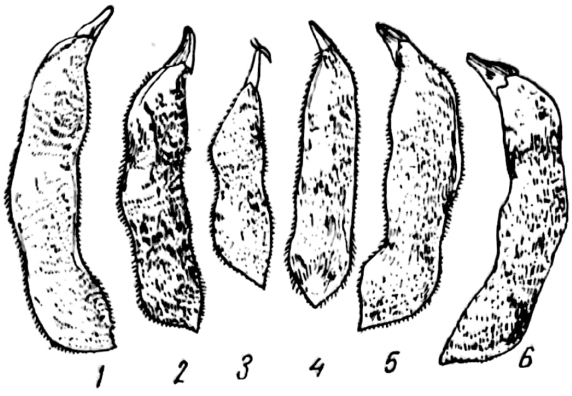

38 — Mărimea şi forma păstăii
1 = mare; *2* = mijlocie; *3* = mică; *4* = dreaptă; *5* = puţin curbată la vîrf; *6* = în formă de spadă (după Determinator pentru recunoaşterea culturilor vol. II URSS)

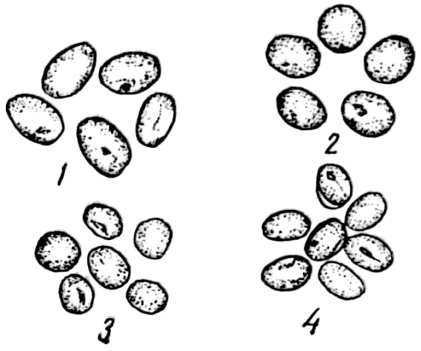

39 — Forma seminţei
1 = ovoid-alungită; *2* = sferică uşor alungită; *3* = sferică; *4* = ovoidă (după fotografii originale)

— Culoarea seminţei: galbenă, verde, cafenie, neagră, pestriţă de diferite nuanţe.

— Mărimea boabelor: mici; mijlocii, mari.

— Forma seminţei: sferică, ovoidă, ovoid-alungită, ovoid-plată, sferică uşor alungită (fig. 39).

— Culoarea hilului: la fel ca şi culoarea tegumentului, cafenie-deschis, cafenie, neagră sau cenuşie de diferite intensităţi, unele soiuri pot avea o dungă albă în mijlocul hilului.

— Forma hilului: ovală la linear.

— MMB: g.

1.3.4. *LENS ESCULENTA* Moench. — LINTE

— Culoarea cotiledoanelor: portocalie sau galbenă la subspecia microsperma; galbenă sau verde la subspecia macrosperma.

— Înălţimea plantei: (la subspecia microsperma 20—40 cm; la subspecia macrosperma 30—75 cm).

— Culoarea tulpinii plantelor mature: galbenă-verzuie, verde-deschis, galben-pai.

— Perozitatea ramurilor: prezentă, lipseşte.

— Ramificaţia tulpinii: slabă la subspecia macrosperma; abundentă la subspecia microsperma.

— Mărimea foliolei: la subspecia microsperma 8—15 mm; la subspecia macrosperma 15—27 mm.

— Culoarea florii: la subspecia microsperma albastră, roşie, violetă, rar albă cu stindardul brăzdat cu nervuri albastre; la subspecia macrosperma florile sînt albe.

— Forma păstăii: la subspecia microsperma forma variază de la bombat la sferică; la subspecia macrosperma este plat-romboidală sau romboidală-alungită.

— Mărimea păstăii: lungime—lăţime.

— Diametrul seminţei: la subspecia microsperma 2—5 mm; la subspecia macrosperma 5—9 mm.

Scanned with OKEN Scanner

— Forma seminţei: la subspecia microsperma de la forma biconvexă la sferică, la subspecia macrosperma plată, turtită în formă de disc.

— Culoarea seminţei: la subspecia microsperma variază de la verde la negru; la subspecia macrosperma este verde; verde-gălbui, verde-închis marmorat sau cu pete.

— MMB: g.

1.3.5. *CICER ARIETINUM* L. — NĂUT

— Forma tufei: răsfirată sau ramificată; semirăsfirată sau semiramificată.

— Culoarea florii: albă, galbenă, roz-deschis, roz-roşiatic, albastră.

— Forma păstăii: ovală, rombică.

— Culoarea păstăii mature: galben-deschis, violet-deschis.

— Caracteristica păstăii: dehiscentă sau nedehiscentă la maturitatea deplină.

— Forma seminţei: neregulat-sferic pînă la colţuros, colţuroasă.

— Suprafaţa seminţei: netedă, zbîrcită, cu asperităţi.

— Culoarea seminţei: albă, galbenă, roz, roşcată, brună, neagră.

— Mărimea seminţei: greutatea a 1000 boabe variază de la 60 la 500 g.

— MMB: g.

1.4. PLANTE OLEAGINOASE

1.4.1. *HELIANTHUS ANNUUS* L. — FLOAREA-SOARELUI

— Culoarea cotiledoanelor: verde, fără pigmentaţie antocianică.

— Forma cotiledoanelor: ovală, oval-alungită.

— Culoarea hipocotilului plantei: verde, verde cu nuanţe roşietice, cu antocian.

— Uniformitatea taliei la 4—5 perechi de frunze (în special la linii consangvinizate şi la hibrizi).

— Înălţimea tulpinii la înflorit: cm.

— Diametrul tulpinii la 1 m de la colet: mm.

— Lungimea şi numărul internodurilor.

— Perozitatea tulpinii: slabă, mijlocie, mare.

— Procentul de ramificare în jumătatea superioară a plantei.

— Numărul total de frunze pe tulpină.

— Procentul plantelor cu antocian la linia consangvinizată maternă (cu androsterilitate nucleară) şi a celor androfertile verzi.

— Culoarea frunzei în faza de 4 perechi: verde, verde-închis.

— Dimensiunile frunzei: lungime, lăţime.

— Lungimea peţiolului frunzei: scurt, mijlociu, lung.

— Culoarea peţiolului frunzei: verde, pigmentat.

— Înclinarea peţiolului la începutul înfloririi: puţin înclinat, mult înclinat.

— Aspectul suprafeţei limbului: neted, puţin gofrat, mult gofrat.

— Culoarea nervurilor frunzei: verde, cu antocian.

Scanned with OKEN Scanner

— Forma limbului frunzei: ovat-cordat, ovat.
— Poziţia frunzei faţă de tulpină: erectă, semiaplecată, aplecată.
— Culoarea foliolelor involucrului: verde, verde-închis, verde-deschis, cu antocian pe margine.
— Înălţimea şi uniformitatea plantelor în faza formării calathidiilor: în special la linii consangvinizate şi hibrizi.
— Mărimea şi culoarea florilor ligulate: mici, mijlocii, mari, — galben, galben-închis.
— Culoarea petalelor florilor tubulare: galbenă, violetă, violet-închis.
— Culoarea stigmatului: galben, galben-roziu, cu antocian pe margine.
— Uniformitatea înfloritului: în special la linii consangvinizate şi hibrizi.
— Diametrul calathidiului după înflorire: cm.
— Poziţia calathidiului faţă de tulpină: erectă; semierectă, aplecată.
— Forma calathidiului înainte de recoltare — suprafaţa discului: bombat sau convex, concav, cu faţa plată.
— Compactitatea inserării achenelor: strînsă, largă.
— Culoarea de fond a achenei: alb, argintiu, cenuşiu, cenuşiu-argintiu, cafeniu, negru, negru-violet.
— Culoarea, mărimea şi repartiţia dungilor pe suprafaţa achenei: albă, argintie, plumburie; înguste, late.
— Dimensiunile achenei: lungime, lăţime, grosime.
Forma secţiunii achenei: ovală, oval-comprimată, rotundă.
— Prezenţa stratului carbonogen.
— % de coji.
— Conţinut în ulei %.
— MMB: g.

1.4.2. *LINUM USITATISSIMUM* L. — INUL PENTRU ULEI

— Înălţimea plantei: cm.
— Lungimea tehnică a tulpinii (de la bază la prima ramificaţie).
— Gradul de ramificare la baza şi vîrful tulpinii.
— Mărimea şi forma inflorescenţei (numărul de ramificaţii).
— Poziţia inflorescenţei: erectă.
— Culoarea frunzei: verde-albăstrui, verde-gălbui.
— Caracterele corolei mărime, formă, dispunere.
— Forma florii: stelată, clopot, taler.
— Culoarea petalei: albă, albăstruie, albastru-deschis.
— Culoarea filamentului staminei: albă, violet.
— Culoarea anterei: galbenă, albastră.
— Culoarea polenului: galbenă, albastră.
— Culoarea stilului: incolor, albastră, albastru-gri, violetă.
— Culoarea stigmatului.
— Dimensiunile capsulei: raport diametrul vertical/diametrul orizontal, mică, mijlocie, mare.
— Falşi pereţi despărţitori ai lojelor: păroşi, mai rar glabri.
— Culoarea seminţei: cafeniu, cafeniu-închis, cafeniu-deschis.

Scanned with OKEN Scanner

— Dimensiunile seminţei: mici, cu lungime de 3,4—4,9 mm şi MMB de 3,0—6,5 g, mijlocii, cu lungimea de 5,0—5,4 mm şi MMB de 6,6—8,0 g, mari cu lungimea de 5,5—6,2 mm şi MMB de 9,5—12,0 g.

— Forma seminţei: mai scurtă şi mai lată, mai lungă şi mai subţire, oval-turtită.

— Numărul de seminţe în capsulă.

— Conţinut în ulei %.

— MMB: g.

1.4.3. *BRASSICA NAPUS* L. ssp. *OLEIFERA* Metzg — RAPIŢA COLZA

BRASSICA CAMPESTRIS L. ssp. *OLEIFERA* D. C. — RAPIŢA NAVETA

— Înălţimea plantei: cm.

— Ramificarea.

— Perozitatea plantei: prezentă, lipsă.

— Culoarea tulpinii: verde-albăstrui, brumată, verde.

— Culoarea frunzei: verde, verde-albăstrui, ceroasă.

— Forma frunzei: înconjoară tulpina numai pe jumătate sau în întregime, peţiolate, lirate, penat-sectate, sesile, lanceolate, oblong-lanceolate.

— Mărimea frunzei: mare, mijlocie, mică.

— Tipul inflorescenţei: racem mai mult sau mai puţin alungit.

— Culoarea florii: galbenă de nuanţe diferite.

— Mărimea florii: mică, mare.

— Forma şi mărimea silicvei: mică, mijlocie, mare.

— Lungimea rostrului silicvei: scurt, lung.

— Mărimea seminţei: mică, mare.

— Culoarea seminţei: cafenie-închis, cenuşie-închis, neagră.

— Conţinut în ulei %.

— MMB: g.

1.4.4. *RICINUS COMMUNIS* L. — RICIN

— Înălţimea plantei: cm.

— Poziţia inflorescenţei: erectă.

— Culoarea tulpinii: roşie, roşie-închis, roşiatică, verde, verde-roşcat.

— Cerozitatea: prezentă, absentă.

— Gradul de ramificare: mic, mijlociu, mare.

— Înălţimea taliei pînă la racemul principal: (cm).

— Mărimea frunzelor: mici, mijlocii, mari.

— Forma frunzelor: palmate-lobate.

— Culoarea frunzelor: verde-închis, verde-deschis.

— Culoarea nervurilor pe partea inferioară a limbului.

— Tipul inflorescenţei: monoracemală, pluriracemală.

— Forma ciorchinelui: globuloasă, alungită.

— Culoarea ciorchinelui: verde, verde-închis, verde-roşietic.

— Numărul de flori într-o inflorescenţă.

Scanned with OKEN Scanner

— Densitatea ciorchinelui: compact, semicompact, lax.
— Culoarea periantului: verde-gălbui; roşu, roz, violet.
— Forma capsulei: rotundă, alungită.
— Prezenţa sau absenţa pruinei pe tulpină.
— Mărimea fructului: mică; mijlocie, mare.
— Forma pericarpului: neted, încreţit, acoperit cu ţepi, fără ţepi.
— Număr de capsule în inflorescenţă.
— Indehiscenţa sau dehiscenţa capsulei.
— Forma seminţei — culoarea de fond: cenuşie, cafenie-deschis; roşie-închis; în mozaic se suprapune culoarea albă, cenuşie-deschis, cafenie-deschis.
— Prezenţa şi lungimea caruncululuı.
— Dimensiunile seminţei: lungime, lăţime, grosime.
— Conţinutul în ulei %.
— MMB: g.

1.5. PLANTE TEXTILE

1.5.1. *LINUM USITASSIMUM* L. — INUL PENTRU FIBRĂ

— Înălţimea plantei: cm.
— Lungimea tehnică a tulpinilor (de la bază la prima ramificaţie).
— Raportul între înălţimea plantei şi lungimea tehnică a tulpinii.
— Diametrul tulpinii: mm.
— Gradul de ramificare la baza şi vîrful tulpinii.
— Mărimea şi forma inflorescenţei (numărul de ramificaţii).
— Poziţia inflorescenţei: aplecată.
— Forma frunzelor: raport între lungime şi lăţime.
— Culoarea frunzelor: verde-gălbui, verde-glauc.
— Aşezarea frunzelor: densă, laxă.
— Forma, mărimea şi dispunerea corolei.
— Forma florii: stelată, clopot, taler.
— Culoarea petalei: albă, albăstruie, albastru-deschis.
— Culoarea filamentului staminei: albă, violetă.
— Forma anterei.
— Culoarea anterei: galbenă, albastră.
— Culoarea stilului: incoloră, albastră, albastru-gri, violetă.
— Culoarea stigmatului.
— Forma capsulei: alungită, sferică, turtită.
— Dimensiunile capsulei: raport diametrul vertical/diametrul orizontal, mică, mijlocie, mare.
— Număr de capsule pe plantă.
— Culoarea seminţei: cafenie, cafeniu-deschis, cafeniu-închis.
— Dimensiunile seminţei: mică, mijlocie, mare.
— Număr de seminţe în capsulă.
— Randament în fibră (%).
— MMB: g.

Scanned with OKEN Scanner

1.5.2. *CANABIS SATIVA* L. — CÎNEPA

— Data maturității tehnice (cînd plantele mascule au trecut de momentul maxim de înflorire, iar la formele femele a început formarea seminței).

— % de plante supramaturate în momentul ajungerii la maturitatea tehnică.

— Perioada de vegetație.

Pentru stabilirea principalelor caractere de identificare la cînepă, trebuie avut în vedere că la această plantă se deosebesc 2 grupe ecologice:

Grupa mediorutenică, cu tulpini mijlocii și relativ subțiri, producție mare de sămînță, greutate mică a seminței.

Grupa sudică, cu tulpini înalte, relativ subțiri, producție mare de tulpini și de fibră, producție mică de sămînță și greutate mică a seminței.

La determinarea grupelor și a soiurilor se are în vedere:

— Înălțimea plantei: cm.
— Lungimea tehnică a tulpinii pînă la prima ramificație.
— Diametrul tulpinii.
— Forma tulpinii.
— Perozitatea tulpinii.
— Culoarea tulpinii la maturitatea tehnică: verde, verde-gălbui.
— Forma frunzei: oval-rotundă, rotundă, triunghiular-ovală.
— Culoarea frunzei: verde, verde-gălbui.
— Forma inflorescenței: deasă, rară, intermediară.
— Stabilirea raportului între numărul florilor femele și cele mascule.
— Forma și mărimea seminței.
— Culoarea seminței: cenușiu-deschis, cenușiu-verzui, brună, brun-cenușiu.
— MMB: g.

1.5.3. *GOSSYPIUM HIRSUTUM* L. — BUMBAC

— Forma tufei: piramidală strînsă, piramidală largă.
— Înălțimea tulpinii: cm.
— Înălțimea de inserție a primei ramuri simpodiale: cm.
— Tipul ramurilor simpodiale: 0—IV, (fig. 40).
— Culoarea tulpinii: verde-roșiatic, verde-roșiatic-brunie.
— Perozitatea tulpinii: medie, pronunțată.
— Mărimea frunzei: medie.
— Culoarea frunzei: verde-închis, verde, slab roșiatică.
— Forma frunzei: triunghiular lărgită.
— Perozitatea frunzei: glabră, mijlocie, pronunțată.
— Culoarea florii: alb-gălbui, galbenă, roșiatică.
— Greutatea capsulei: g.
— Forma capsulei: ovală, rotundă cu vîrf ascuțit.
— Culoarea capsulei: verde, verde cu nuanță roșiatică, roșiatică.
— Suprafața capsulei: netedă, cu adîncituri.
— Prezența caruncululi.
— Prezența steluței.
— Gradul de acoperire cu linters a semințelor: mijlocie, lipsă.
— Culoarea lintersului: gri-deschis.

Scanned with OKEN Scanner

40 — Tipul de ramificare

a — monopodiu; *b* — simpodiu pe monopodiu; *c* — simpodiu de tip 0; *d* — simpodiu de tip I; *e* — simpodiu de tip II; *f* — simpodiu de tip III; *g* — simpodiu de tip IV.
(după Îndrumător pentru cultura bumbacului URSS)

Scanned with OKEN Scanner

— Culoarea fibrei: albă, gălbuie, cafenie, albăstruie.
— Lungimea fibrei pe sămînță: mm.
— Randamentul de fibră (%).
— MMB: g.

1.6. PLANTE RĂDĂCINOASE

1.6.1. *BETA VULGARIS* L. var *ALTISSIMA* și *BETA VULGARIS* L. var *CRASSA* — SFECLA DE ZAHĂR și SFECLA DE FURAJ

— Culoarea hipocotilului: roșie, roz, verde, galbenă.
— Poziția frunzelor: erectă, semierectă, aplecată.
— Forma limbului frunzei: oval-alungită, lanceolată, ovoidă cu baza rotundă, cordată sau spatulată.
— Dimensiunile limbului frunzei.
— Suprafața limbului: netedă, ondulată, gofrată.
— Culoarea limbului: verde, verde-deschis. verde-plumburiu, verde-lucios.
— Nervațiunea frunzei.
— Lungimea pețiolului: lung la formele diploide, intermediar și scurt la cele tetraploide.
— Grosimea pețiolului: subțire la formele diploide, gros la formele tetraploide, intermediar la formele hibride.
— Forma rădăcinii: conică, conică-alungită, cu șanțuri adînci, cu șanțuri superficiale.
— Culoarea rădăcinii și a pulpei (la sfecla de zahăr este albă).
— Dimensiunile rădăcinii.
— Forma coletului: semirotund, conic, conic-obtuz, plat.
— Numărul de inele vasculare sau fascicule libero-lemnoase: 10—12 la sfecla de zahăr, 5—6 la sfecla furajeră, 6—8 la hibrizii dintre sfecla de zahăr și cea de furaj.
— Gradul de ramificare.
— Conținutul de zahăr în pulpă (%).

1.7. PLANTE FURAJERE

1.7.1. *MEDICAGO* sp. — LUCERNĂ

— Forma tufei: înălțimea, gradul de ramificare.
— Portul tufei la începutul stadiului de formare a butonilor florali.
— Perozitatea lăstarilor: glabri, cu peri rari, cu peri deși, cu peri foarte deși.
— Culoarea lăstarilor: verzi, parțiali pigmentați cu antocian, total pigmentați cu antocian.
— Forma frunzei: îngustă, lată.
— Forma foliolei: ovată, lanceolată, eleptică.
— Forma marginii foliolei: netedă, dințată.
— Forma vîrfului foliolei: retezat, mucronat.
— Lungimea și lățimea foliolei în stadiul formării butonilor florali pe a 4-a frunză de sub buton și la foliola terminală.

Scanned with OKEN Scanner

— Mărimea foliolelor: mici, mijlocii, mari.
— Raportul lungime/lățime.
— Culoarea foliolei: verde-închis, verde-deschis.
— Perozitatea foliolelor, pe partea dorsală: glabre, cu peri rari, cu peri deși, cu peri foarte deși.
— Variabilitatea culorii florilor într-o inflorescență: inflorescențe cu flori uniform colorate în albastru-violet sau mov-închis; inflorescențe cu flori uniform colorate în alb sau galben; inflorescențe cu flori neuniform colorate, cu nuanțe cuprinse între galben și violet-închis.
— Culoarea florii: galben-verzui, albastră, albastru-violaceu, violetă, carmin, violet cu nuanțe intermediare.
— Forma păstăii: curbată ca la *Medicago falcata* L. sau răsucită în spirală ca la *Medicago sativa* L.
— Forma seminței: reniformă, cordiformă, elipsoidală.
— Culoarea seminței: galben-verzui, galben-bruniu.

1.7.2. GRAMINEE PERENE

— Vigoarea plantelor la răsărit în anul I.
— Forma tufei: erectă, culcată, deasă, laxă.
— Înălțimea plantei: mică, mijlocie, mare.
— Culoarea lăstarilor: verde, roșu-violaceu.
— Înfrunzirea: bună, slabă.
— Forma urechiușelor: lungi, scurte, glabre, păroase.
— Mărimea frunzei: lungime, lățime.
— Portul frunzelor: erect, aplecat.
— Perozitatea frunzei: glabră, păroasă.
— Culoarea frunzei: verde-închis, verde-deschis, verde-mat, verde-lucios.
— Forma paniculului-spicului: globulos, lax, aplecat, simplu, compus.
— Lungimea paniculului-spicului.
— Forma spiculețelor: uniforme, multiflore.
— Forma și culoarea glumei: carenată, necarenată, verde, violacee.
— Aristarea: lipsă, prezentă.
— Forma paleei: ingust-lanceolată, lanceolată, ovată, ovat-lanceolată, — glabră, păroasă, — verde, violacee.
— Culoarea staminelor.
— Mărimea seminței: lungime, lățime.
— Perozitatea seminței: glabră, păroasă.
— Precocitatea la înspicat în anul I.
— Ritmul de creștere în primăvară în anii următori.
— Puterea de regenerare după coasă: rapidă, înceată.
— Procentul de plante înspicate la coasa a doua.

1.7.3. *SORGHUM BICOLOR* Moench — SORG

— Înălțimea totală a plantelor: cm.
— Grosimea medie a tulpinii la internodul II.
— Culoarea tulpinii: verde, verde cu pruină.
— Capacitatea de lăstărire: bună, mijlocie.
— Suculența tulpinii.

Scanned with OKEN Scanner

— Bogăţia foliajului.
— Numărul total de frunze.
— Lungimea medie a frunzei mediane: cm.
— Lăţimea medie a frunzei mediane: cm.
— Culoarea limbului frunzei: verde-deschis; verde-intens.
— Culoarea nervurii mediane: albă, verzuie.
— Lungimea paniculului: cm.
— Tipul paniculului: lax, compact, intermediar.
— Distanţa de la ultima frunză la baza paniculului.
— Culoarea glumei: brună, neagră, roşie etc.
— Măsura în care glumele îmbracă bobul.
— Prezenţa sau absenţa aristelor.
— Cantitatea de polen androsteril; redusă, normală, abundentă.
— Culoarea seminţei: albă, roşie, roz, cărămizie etc.
— Forma seminţei: ovoidală.
— Mărimea seminţei: mare, mijlocie, mică.
— MMB: g.

1.7.4. *VICIAE* sp. – MĂZĂRICHE

Specificare	*Vicia sativa* (Măzăriche de primăvară)	*Vicia villosa* (Măzăriche păroasă de toamnă)	*Vicia panonica* (Măzăriche de toamnă)
Caracterele tulpini	Dreaptă; lipsită de rigiditate	Culcată în primele faze de vegetaţie; parţial dreaptă la maturitate, lipsită de rigiditate	Culcată în primele faze de vegetaţie; parţial dreaptă la maturitate; lipsită de rigiditate
Caracterele primei frunze	Cu o singură pereche de foliole, glabre sau slab păroase	Cu 2 perechi de foliole, foarte păroase	Cu 2 perechi de foliole, potrivit de păroase
Tipul inflorescenţei	1–3 flori sesile, aşezate la subsuoara frunzelor	20–40 flori, aşezate într-un racem lung	3–4 flori cu un ax floral scurt, aşezat la subsuoara frunzelor
Caracterele florii	Mare, de 24–28 mm; purpurie, liliachie	De mărime mijlocie 13–19 mm; violacee, albastră sau roşie-violetă	De mărime mijlocie, 18–22 mm; galben-verzui cu nervuri roz
Caracterele păstăii	Liniară; lungă; slab comprimată; conţine 6–12 seminţe	Eliptic-romboidală; turtită; galbenă sau brună; conţine 3–8 seminţe	Alungit-romboidală, ascuţită la ambele capete, umflată, acoperită cu peri albi; conţine 2–8 seminţe
Caracterele seminţei	Rotundă, slab comprimată, rar colţuroasă; de culoare alb pînă la negru; diametru de 3–5 mm; hilul îngust, liniar, drept cu dungi albe; strofiolul lîngă hil uşor de observat datorită culorii mai închise decît a tegumentului	Globuloasă; puţin catifelată; de culoare brun-închis sau neagră; diametrul de 2,5–4 mm; hilul aproape dreptunghiular; închis la culoare; cu o dungă albicioasă la mijloc	Rotundă, colţuroasă sau comprimată; de culoare brun-cenuşiu sau negru-verzui; diametrul de 3–4,5 mm; hilul scurt, drept, de culoare deschisă; strofiolul în partea opusă hilului

Scanned with OKEN Scanner

— Forma plantei: cilindrică, elipsoidală, ovoidală, conică, con răsturnat, 2 conuri unite prin baza lor, (fig. 41).

— Înălţimea plantei: cm.

— Poziţia frunzei faţă de tulpină, pînă la 35° poziţie verticală, 35—45° poziţie oblic-verticală, 45—65° poziţie oblică, 65—80° poziţie oblic-orizontală, peste 80° poziţie orizontală (fig. 42).

— Forma limbului frunzei: rotundă, eliptică, ovală, lat-ovală, obovală, eliptic-rotundă, oval-rotundă, oboval-rotundă, lanceolată, eliptic-lanceolată, oval-lanceolată, oboval-lanceolată, romboidală, cordiformă (fig. 43).

— Curbura limbului frunzei, drept, arcuit, concav convex (fig. 44).

— Suprafaţa limbului frunzei: netedă, mărunt încreţită, mijlociu încreţită, puternic încreţită, ondulată (fig. 45).

— Forma vîrfului limbului frunzei ascuţită, mijlociu-ascuţită, slab-ascuţită, scurt-acuminată, rotunjit-obtuză, lung-acuminată, mucronată, (fig. 46).

— Forma bazei limbului frunzei: peţiolată, semipeţiolată, sesilă, rotundă, cordiformă, gît de vioară, peţiolată cu auriculele înguste, peţiolată cu auriculele mijlocii, peţiolată cu auriculele late (fig. 47).

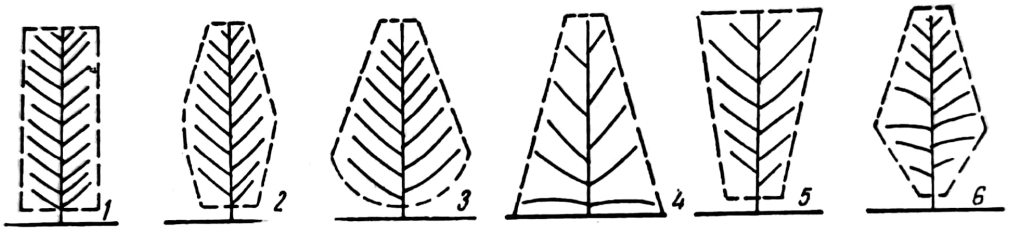

41 — Sagoma (habitusul plantei)

1 = cilindrică; *2* = elipsoidală; *3* = ovoidală; *4* = conică; *5* = con cu vîrf întors; *6* = două conuri unite prin baza lor
(după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

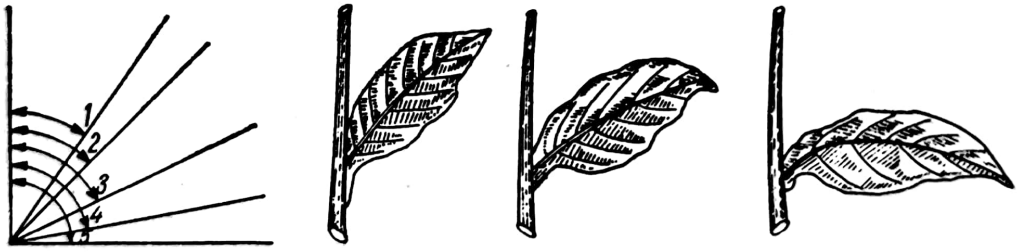

42 — Poziţia frunzei faţă de tulpină; pînă la 35° poziţie verticală; 45° poziţie oblic-verticală; 45—65° poziţie oblică; 65—80° poziţie oblic-orizontală; peste 80° poziţie orizontală
(după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

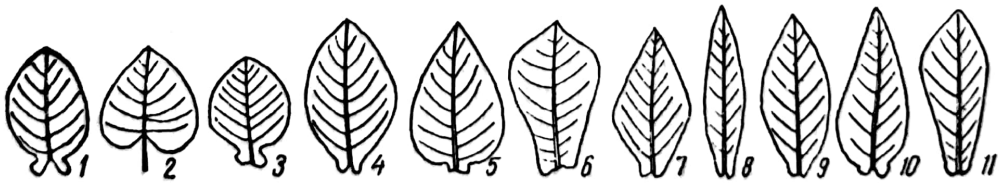

43 — Forma limbului frunzei

1 = rotundă; *2* = cordiformă; *3* = eliptic-rotundă; *4* = eliptică; *5* = ovală; *6* = obovală; *7* = romboidală; *8* = lanceolată; *9* = eliptic-lanceolată; *10* = oval-lanceolată; *11* = oboval-lanceolată
(după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

Scanned with OKEN Scanner

44 — Curbura limbului frunzei
1 = drept; *2* = arcuit; *3* = concav; *4* = convex;
(după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

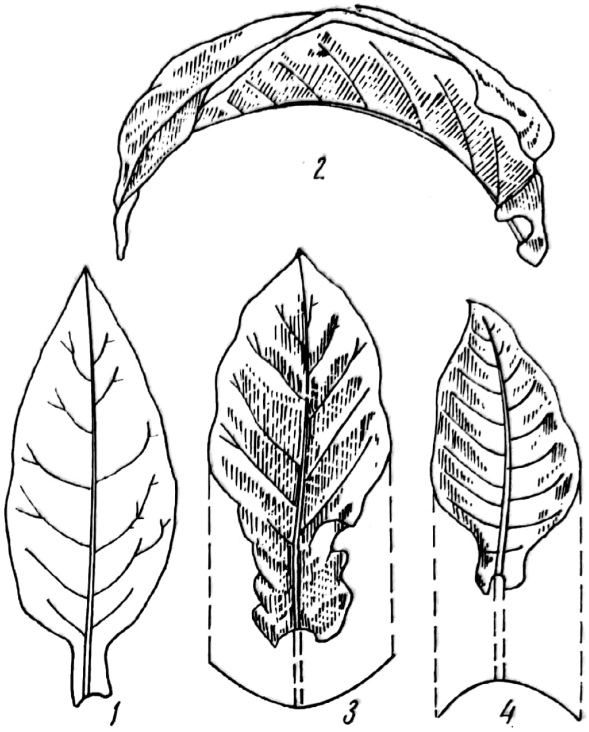

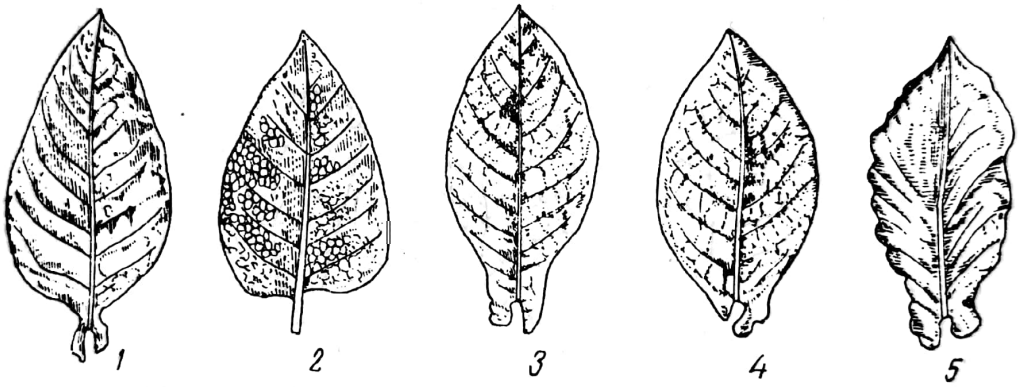

45 — Forma suprafeței frunzei
1 = netedă; *2* = mărunt încrețită; *3* = mijlociu încrețită; *4* = puternic încrețită; *5* = ondulată
(după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

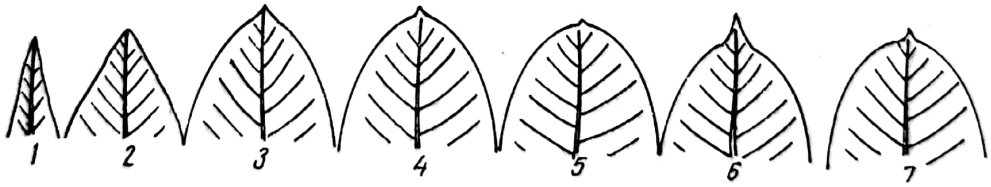

46 — Forma vîrfului limbului frunzei
1 = ascuțită; *2* = mijlociu ascuțită; *3* = slab ascuțită; *4* = scurt-acuminată; *5* = rotunjit-obtuză; *6* = lung-acuminată; *7* = mucronată
după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

— Apendicii de la baza frunzei: auricule inegale, auricule amplexicaule, decurențe lungi inegale, decurențe inegale, (fig. 48).
— Numărul frunzelor.
— Lungimea frunzei celei mai mari de pe plantă, cm.
— Lățimea frunzei celei mai mari de pe plantă, cm.

Scanned with OKEN Scanner

47 — Forma bazei limbului frunzei

1 = peţiolată; *2* = semipeţiolată; *3* = sesilă; *4* = rotundă; *5* = cordiformă; *6* = gît de vioară; *7* = peţiolată cu auriculele înguste; *8* = peţiolată cu auriculele mijlocii; *9* = peţiolată cu auriculele late (după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

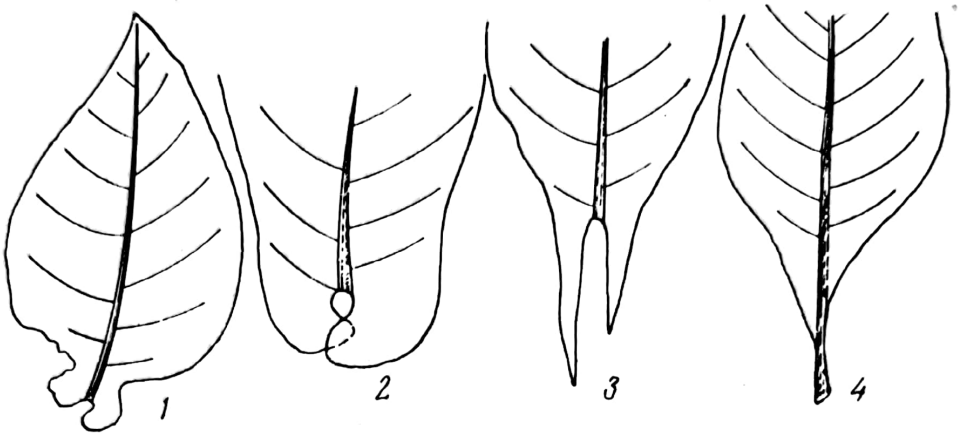

48 — Tipul auriculelor

1 = auricule inegale; *2* = auricule amplexicaule; *3* = decurenţe lungi inegale; *4* = decurenţe inegale (după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

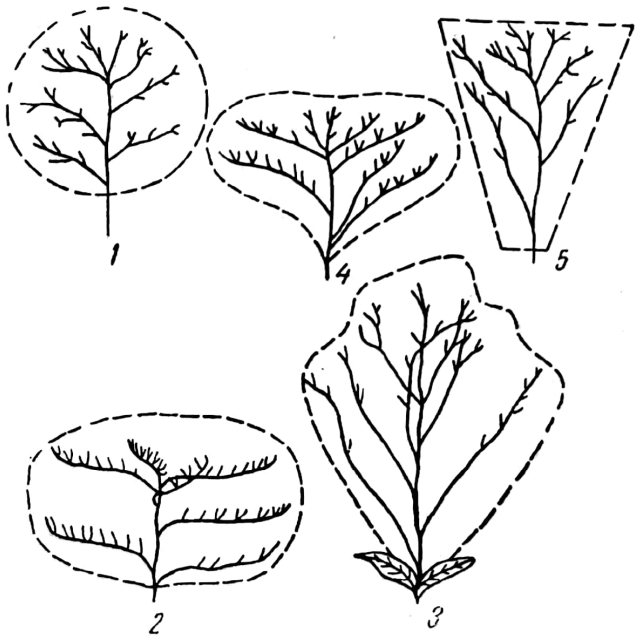

49 — Forma inflorescenţei

1 = sferică; *2* = semisferică (tip 1); *3* = hexagonală; *4* = semisferică (tip 2); *5* = con cu vîrf întors (după Buletin CORESTA 1960 Nr. 4)

— Raportul diametral al frunzei.

— Forma inflorescenţei: sferică, semisferică tip 1, hexagonală, semisferică tip 2, con cu vîrful întors (fig. 49).

— Caracterele florii (culoare, forma florii, forma corolei, diferenţa dintre lungimea staminelor şi stigmat).

Scanned with OKEN Scanner

2. DESCRIEREA SOIURILOR

2.1. CEREALE

A. CEREALE DE TOAMNĂ

2.1.1. *TRITICUM AESTIVUM* L. — GRÎU COMUN DE TOAMNĂ

Dacia

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare între soiurile Bucureşti 1 × Skorospelka 3 b. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *erythrospermum* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Limbul frunzei, steag înaintea inspicatului, este de culoare verde, lipsit de cerozitate, avînd poziţia aplecată. Talia plantei la maturitate este cuprinsă între 90—110 cm. Spicul este alb, cilindric spre fusiform, semilax, aristat, lung de 7—8 cm. Pubescenţa rahisului este mijlocie. Poziţia spicului este aplecată. Numărul de spiculeţe în spic este de 17—18. Forma glumei este ovală, de lungime şi lăţime mijlocie, glabră. Carena este pronunţată, umărăşul redus, ridicat în sus, dintele glumei lung şi drept sau uşor aplecat. Paleea internă glabră, cu 2 carene, paleea externă glabră, lung aristată. Bobul este oval, mijlociu de lung, gros, de culoare roşie. Embrionul concav-rotunjit. MMB = 35—40 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 262—283 zile. Prezintă o bună rezistenţă la iernare şi secetă. Rezistenţa la cădere a acestui soi este mijlocie. Pe agrofonduri bogate, în anii ploioşi cu furtuni, este supus căderii. Faţă de bolile criptogamice se comportă astfel: este rezistent faţă de rugina brună (*Puccinia recondita*), mijlociu de rezistent la rugina galbenă (*Puccinia glumarum*) şi făinare (*Erysiphe graminis*). Faţă de atacul tăciunelui (*Ustilago tritici*) prezintă o bună rezistenţă.

Însuşiri de calitate. Prezintă în medie un conţinut de proteină brută de 14,70%, un conţinut de gluten umed de 30,66% şi gluten uscat 10,02%. Indicele Pelshenke prezintă valoarea de 76 minute, nota farinograf —42, iar volumul pîinii 472 cm^3. Din punct de vedere al însuşirilor de panificaţie soiul este apreciat ca bun.

Producţia. Soiul se caracterizează printr-o productivitate bună şi în general destul de constantă. În reţeaua ASA şi CSIOS s-a obţinut producţia de 45—70 q/ha.

În condiţiile anului 1976 a realizat 65 q/ha la C.I.S. Dej, 66 q/ha la C.I.S. Oltenita jud. Ilfov, 67 q/ha la C.I.S. Luduş jud. Mureş, 70 q/ha la C.I.S. Sibiu, 71 q/ha la C.I.S. Galda de jos jud Alba.

Zonarea. Soiul Dacia se caracterizează printr-o arie largă de adaptabilitate. Este indicat a se cultiva în toate zonele de cultură a grîului din ţară.

Scanned with OKEN Scanner

Diana

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare între soiurile Fiorello ×Bezostaia 1. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *erythrospermum* Korn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă. Frunza terminală este de culoare verde-închis, cu cerozitate slabă, avînd poziţia aplecată. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 90—100 cm. Spicul este alb, fusiform, aristat, semidens, lung de 7—8 cm, avînd poziţia aplecată. Numărul de spiculeţe în spic este de 14—16. Pubescenţa rahisului este mijlocie, la baza segmentului şi pe părţile laterale. Gluma este ovală, de lungime şi lăţime mijlocie, glabră, carena, pronunţată, umăraşul redus şi teşit în jos, dintele carenei uşor curbat, lung (1—1,5 cm). Paleea exterioară este glabră, lung-aristată, paleea interioară glabră. Bobul este oval, lung şi gros, de culoare roşie, embrionul concav, alungit. MMB =40—46 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 261—282 zile. Posedă o rezistenţă mijlocie la iernare şi o rezistenţă mijlocie spre bună la cădere. Prezintă o rezistenţă mijlocie spre bună la rugina brună şi o rezistenţă mijlocie la rugina galbenă şi neagră şi sensibil la făinare.

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă un conţinut mijlociu de proteină 14—15%, 34—35% gluten umed, 48 minute indicele Pelshenke, 32—37 nota farinograf şi 415 cm^3 volumul pîinii.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 40—60 q/ha.

Zonarea. Soiul este recomandat pentru cultură în Oltenia.

Iulia

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare între soiurile Beloţerkovskaia 198 × Bezostaia 1. Face parte din sp. *Triticum, aestivum* L. var. *erythrospermun* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă. Limbul frunzei, steag înaintea inspicatului, este de culoare verde, lipsit de cerozitate, poziţia aplecată. Talia plantelor este cuprinsă între 90—100 cm. Spicul este alb, de formă fusiformă-cilindrică, semidens, aristat, lung de 7—8 cm Poziţia spicului la maturitate este semiaplecată spre verticală. Numărul de spiculeţe în spic este de 14—16. Pubescenţa rachisului este mijlocie. Gluma este ovală, de lungime mijlocie, carena pronunţată, umăraşul drept, dintele drept şi lung. Bobul este oval, de lungime mijlocie, de culoare roşie-închisă. Embrionul este concav rotunjit. MMB =40—45 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 261—281 zile. Prezintă o bună rezistenţă la iernare, cădere şi secetă.

Este mijlociu de rezistent la rugina galbenă, rugina brună şi mai sensibil la făinare şi rugina neagră.

Însuşiri de calitate. Prezintă în medie un conţinut de proteină brută de 14,80%, gluten umed 32,28%, gluten uscat 9,92%, Indicele Pelshenke este de 52 minute, nota farinograf 40, iar volumul pîinii 450 cm^3. A fost apreciat ca bun la foarte bun, sub aspectul însuşirilor de măciniş, morărit şi panificaţie.

Scanned with OKEN Scanner

Producția. Se caracterizează printr-o capacitate de producție bună. Potențialul de producție evidențiat în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S, a fost cuprins între 42—60 q/ha.

A realizat în anul 1976, la C.I.S. Tîrgoviște jud. Dîmbovița 60 q/ha, la C.I.S. Portărești jud. Dolj 60 q/ha, la C.I.S. Troian jud. Teleorman 57 q/ha, la C.I.S. Dîlga jud. Ialomița 55 q/ha.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în Dobrogea și Bărăgan, în cultură irigată și neirigată.

Ileana

Genealogia. Soi creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare între soiurile Oro × Skorospelka 3 b. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *ferrugineum* Körn.

Caractere morfologice. Portul tufei la sfîrșitul înfrățitului este erect. Limbul frunzei steag înaintea înspicatului este de lungime și lățime mijlocie, de culoare verde-deschis, lipsit de cerozitate, poziție aplecată. La maturitate paiul este de culoare galben-închis, lung de 75—90 cm. Spicul este de culoare roșie, lung de 7—8 cm, fusiform, semilax, aristat, avînd poziția semiaplecată. Numărul de spiculețe în spic este de 16—18. Pubescența rahisului este mijlocie. Gluma este ovală, de lungime mijlocie, îngustă. Umărașul este redus, carena pronunțată, dintele lung și ușor curbat. Paleea interioară glabră, paleea exterioară lung aristată.

Bobul este alungit, de lungime și grosime mijlocie, de culoare roșie-deschis. Embrionul este concav, alungit. MMB = 38—40 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 261—281 zile. Posedă o rezistență mijloace la iernare și cădere. Prezintă o rezistență mijlocie la rugina galbenă, rugina brună și făinare și o sensibilitate la rugina neagră.

Însușiri de calitate. Soiul prezintă un conținut de proteină brută în medie de 14,77%, un conținut de gluten umed de 33,09%, gluten uscat 10,30%, indicele Pelshenke 60 minute, nota farinograf 40, iar volumul pîinii de 442 cm^3.

Producția. Este indicat pentru cultura irigată, unde realizează producții cuprinse între 50—60 q/ha. Potențialul de producție al acestui soi a atins în rețeaua A.S.A. și C.S.I.O.S. 75 q/ha.

Zonarea. Soiul Ileana este indicat pentru cultură în Dobrogea și Bărăgan, în condiții de irigare.

Libellula

Genealogia. Soi creat în Italia din combinația hibridă (Tevere × Giuliari) 1482—54—3 × San Pastore. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *milturum.*

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrșitul înfrățitului este erectă. Limbul frunzei steag înaintea înspicatului este verde-deschis, lipsit de cerozitate avînd poziția aplecată. Talia plantei este cuprinsă între 75—95 cm. Spicul roșu, de formă cilindrică, compact, nearistat, cu prelungiri aristiforme

Scanned with OKEN Scanner

scurte numai în treimea superioară. Lungimea spicului este în medie de 6—7 cm. Poziția spicului este aplecată. Numărul de spiculețe în spic 13—16. Rahisul este pubescent. Gluma este ovală, scurtă și lată, glabră, carena puțin pronunțată, umărașul drept și îngust, dintele foarte scurt și drept. Bobul este oval, scurt, gros, de culoare roșie. Embrionul este concav, rotunjit. MMB=33—36 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație a acestui soi este de 260—280 zile. Prezintă o rezistență mai slabă la iernare și scuturare. Are o rezistență bună la cădere și o rezistență mijlocie la bolile criptogamice.

Însușiri de calitate. Soiul prezintă următorii indici de calitate: 14,7% proteină brută, 34,8% gluten umed, 9,34% gluten uscat, 40 minute indicele Pelshenke, 36 nota farinograf și 448 cm³ volumul pîinii.;

Producția. Soiul Libellula se caracterizează printr-o capacitate de producție bună, realizînd în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. producții cuprinse între 50—60 q/ha.

În anul 1976 a realizat 50 q/ha la C.I.S. Arad și 58 q/ha la C.I.S. Lugoj jud. Timiș, 61 q/ha la C.I.S. Portărești jud. Dolj.

Zonarea. Soiul este cultivat în cîmpia din vestul țării, ca soi precoce.

Lovrin 231

Genealogia. A fost creat la S.C.A. — Lovrin jud. Timiș, prin selecție individuală din combinația hibridă Bezostaia 1 × Fiorello. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrșitul înfrățitului este semierectă. Limbul frunzei steag înaintea înspicatului este de culoare verde, poziția aplecată. Plantele au talia cuprinsă între 90—105 cm. Spicul este alb, semidens, cilindric — mai rar cu tendință de măciucare —, nearistat, lung de 8—8,5 cm. Numărul de spiculețe în spic 16—18. Poziția spicului este dreaptă. Rahisul este pubescent pe margine. Gluma este lanceolată, de lungime mijlocie, glabră, carena pronunțată, umărul drept, dintele drept și scurt. Bobul este cilindric spre oval, lung, de culoare roșie. MMB=45—50 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație 261—281 zile. Prezintă o rezistență mijlocie la iernare. Este rezistent la cădere, destul de rezistent la scuturare. Este rezistent la tăciune și rugina galbenă, mijlociu de rezistent la fusarioză, rugina brună și făinare.

Însușiri de calitate. Prezintă în medie un conținut de proteină brută de 14,28%, gluten umed 29,45%, gluten uscat 9,36%, indicele Pelshenke 47 minute, nota farinograf 34 și volumul pîinii 414 cm³. Însușirile de morărit și panificație sînt de la bune la satisfăcătoare.

Producția. A realizat producții cuprinse între 40—52 q/ha atît în rețeaua A.S.A.S. cît și în rețeaua C.S.I.O.S.

De exemplu în anul 1976 a realizat 42 q/ha la C.I.S. Sînicolaul Mare jud. Timiș, 48 q/ha la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinți, 52 q/ha la C.I.S. Arad jud. Arad.

Zonarea. Soiul Lovrin 231 este cultivat ca soi precoce, în cîmpia din vestul țării.

Scanned with OKEN Scanner

Bezostaia 1

Genealogia. Soi creat în U.R.S.S. prin selecţie individuală din combinaţia hibridă Lutescens 17 × Skorospelka 2. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă. Limbul frunzei steag are culoarea verde-închis, cu cerozitate pronunţată, poziţia aplecată. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 85—100 cm. Spicul este alb, cilindric-fusiform, semidens, lung de 9—10 cm. Poziţia spicului este verticală. Prezintă spiculeţe suplimentare. Spicul este nearistat, cu prelungiri aristiforme pe mai mult de jumătatea spicului, ajungînd la 2—3 cm lungime în partea superioară. Numărul de spiculeţe în spic 17—22. Pubescenţa rahisului este redusă. Gluma este oval-alungită, de lungime şi lăţime mijlocie, glabră, cu 5 nervuri destul de pronunţate. Carena este pronunţată, umăraşul ridicat în sus, dintele scurt (de cca 1 mm). Bobul este oval, mijlociu de lung. gros, de culoare roşie-închis. Embrionul este concav, rotunjit. MMB = 33—40 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi semitardiv, avînd perioada de vegetaţie cuprinsă între 265—286 zile. Prezintă o bună rezistenţă la iernare, cădere şi scuturare. Este mijlociu de rezistent la secetă. Are o rezistenţă mijlocie la rugina galbenă şi la tăciune. Este mai sensibil la făinare, fusarioză şi rugina brună.

Însuşiri de calitate. Soiul Bezostaia 1 prezintă în medie un conţinut de proteină brută de 13,95%, un conţinut de gluten umed de 28,98%, gluten uscat 9,56%, indice Pelshenke 81 minute, nota farinograf 40, iar volumul pîinii 457 cm^3. A fost apreciat ca foarte bun, sub aspectul însuşirilor de panificaţie.

Producţia. Potenţialul de producţie evidenţiat în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. a fost de 45—65 q/ha.

În anul 1976 a realizat următoarele producţii: 46 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov şi C.I.S. Dîlga jud. Ialomiţa, 53 q/ha la C.I.S. Portăreşti jud. Dolj, 61 q/ha la C.I.S. Dej jud. Cluj, 65 q/ha la C.I.S. Sibiu jud. Sibiu.

Zonarea. Este zonat în toată ţara, pe terenurile fertile şi profunde.

Ceres

Genealogia. Este creat la I.C.C.P.T.—Fundulea prin hibridare între soiurile Miciurinka × Bezostaia 1. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var *erythrospermum* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Limbul frunzei steag înaintea înspicatului este de culoare verde-închis, lipsit de cerozitate, poziţia aplecată. Plantele au talia cuprinsă între 90—100 cm. Spicul este alb, de formă fusiform-cilindrică, semidens, aristat, lung de 7—8 cm. Număr de spiculeţe în spic 17—19. Poziţia spicului este semierectă-verticală. Pubescenţa rahisului este mijlocie. Gluma este ovală, de lungime mijlocie, carena pronunţată, umăraşul foarte mic, teşit în sus, dintele drept şi lung. Paleea interioară este glabră, paleea exterioară este glabră şi lung

Scanned with OKEN Scanner

aristată. Bobul este oval, de lungime mijlocie, de culoare roşu-închis. Embrionul concav, rotunjit. MMB =38 —42 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie 264 —284 zile. Prezintă o bună rezistenţă la iernare şi cădere. Este rezistent faţă de rugina brună, rugina galbenă şi sensibil la făinare şi la rugina neagră.

Însuşiri de calitate. În medie prezintă următorii indici: proteină brută 13,59%, gluten umed 28,27%, gluten uscat 9,30%, indicele Pelshenke 79 minute şi volumul pîinii 442 cm³. Este caracterizat ca un soi cu însuşiri de morărit şi panificaţie de la satisfăcător la bun.

Producţia. Soiul Ceres se caracterizează printr-o bună capacitate de producţie, realizînd în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. producţii cuprinse între 44 —67 q/ha. Potenţialul de producţie al acestui soi atinge 70 q/ha.

Astfel în reţeaua C.S.I.O.S. a realizat în anul 1976, următoarele producţii: 47 q/ha la C.I.S., Dohangia jud. Arad, 52 q/ha la C.I.S. Lugoj jud. Timiş, 55 q/ha la C.I.S. Peciul Nou jud. Timiş, 60 q/ha la C.I.S. Portăreşti jud. Dolj, 67 q/ha la C.I.S. Olteniţa jud. Ilfov etc.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în cîmpia din sudul şi vestul ţării.

Montana

Genealogia. Soiul a fost creat la S.C.A. Lovrin, judeţul Timiş, prin selecţie individuală din combinaţia hibridă Rannaia 12 ×Brucker 6111. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *erythrospermum* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Poziţia frunzei terminale înaintea înspicatului este semiaplecată. Culoarea frunzei este verde. Plantele au la maturitate talia cuprinsă între 110 —115 cm. Spicul este alb, fusiform, semidens, aristat, lung de 8 —11 cm, erect. Rahisul este glabru. Aristele sînt paralele, slab dinţate. Gluma este lanceolată, de lungime mijlocie, umărul glumei drept, carena pronunţată, dintele carenei scurt şi drept. Bobul este alungit-ovoidal, de lungime şi grosime mijlocie, de culoare roşie-deschis. MMB =35 —39 g.

Însuşiri fiziologice. Ca perioadă de vegetaţie este practic egal cu soiul Bezostaia 1 (265 —286 zile). Prezintă o bună rezistenţă la iernare. Rezistenţa la cădere este mijlocie. Posedă o bună rezistenţă la făinare şi rugina brună şi o rezistenţă mijlocie la rugina galbenă.

Însuşiri de calitate. Soiul Montana prezintă în medie următorii indici de calitate: proteină brută 15,45%, gluten umed 36,61%, gluten uscat 9,98%, indice Pelshenke 73 minute, nota farinograf 42, volumul pîinii 481 cm³. Însuşirile de morărit şi panificaţie au fost apreciate ca foarte bune.

Producţia. A realizat producţii cuprinse între 45 —60 q/ha în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S.

În condiţiile anului 1976 a realizat 48 q/ha la C.I.S. Slatina jud. Olt şi C.I.S. Dorohoi jud. Botoşani, 56,5 q/ha la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinţi şi 57,8 q/ha la C.I.S. Bacău, judeţul Bacău.

Zonarea. Este recomandat pentru cultură în zonele colinare din Banat, Bihor, Oltenia, Muntenia şi Moldova.

Scanned with OKEN Scanner

Silvana

Genealogia. A fost creat la S.C.A. — Turda jud. Cluj, prin metoda hibridării sexuate urmată de selecţie individuală, din conbinaţia hibridă Bezostaia 1 × Harrach 11 F. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *ferrugineum* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este culcată. Poziţia frunzei terminale înainte de inspicat este semiaplecată. Culoarea frunzei este verde-închis. Paiul şi teaca frunzei sînt glabre, nodurile fin pubescente, urechiuşele de mărime mijlocie, acoperite cu peri foarte fini.

Plantele au talia de 106—110 cm, de grosime mijlocie, paiul elastic. Frunzele sînt de culoare verde-închis, de lungime şi lăţime mijlocie, limbul frunzei este semiaplecat. Spicul este fusiform, roşu, aristat, lung de 10—12 cm, mijlociu de dens, cu poziţie erectă. Număr de spiculeţe în spic 18—22. Aristele sînt subţiri, elastice, dinţate, egale sau mai lungi decît spicul. A treia floare din spiculeţ poartă o aristă lungă de 2—3 cm. Poziţia spicului la maturitate este dreaptă spre semiaplecată. Perozitatea rahisului este slab pronunţată. Glumele sînt de lungime mijlocie, ovale. Umăraşul glumei este puţin dezvoltat şi teşit la spiculeţele de la bază, drept la cele din mijloc şi de la vîrful spicului. Carena este foarte pronunţată, dintele carenei ascuţit şi de aceeaşi lungime pe toată lungimea spicului. Paleea internă este glabră cu 2 carene. Paleea externă oblongă, glabră, lung aristată. Boabele sînt ovale, roşii, sticloase, de mărime mijlocie. Embrionul concav-alungit. MMB=36—40 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie 265—286 zile. Se caracterizează printr-o bună rezistenţă la iernare şi o rezistenţă mijlocie la cădere. Posedă o bună rezistentă la făinare şi septorioză şi o bună toleranţă la atacul de fusarioză. Rezistenţa la rugina galbenă şi rugina brună este bună.

Însuşiri de calitate. Soiul Silvana realizează următoarii indici: conţinut de proteină brută 14,17%, gluten umed 31,79%, gluten uscat 9,66%, indicele Pelshenke 63 minute, nota farinograf 38, volumul pîinii 447 cm^3. Este caracterizat ca un soi cu însuşiri de morărit şi panificaţie bune—foarte bune.

Producţia. Soiul realizează producţii cuprinse între 50—73 q/ha în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S.

Astfel în anul 1976 s-au obţinut următoarele producţii: 51 q/ha la C.I.S. Huedin jud. Cluj şi Tg. Secuiesc jud. Covasna, 65 q/ha la C.I.S. Sibiu jud. Sibiu, 70 q/ha la C.I.S. Dej jud. Cluj, 73 q/ha la C.I.S. Luduş jud. Mureş.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în Transilvania, pe solurile brune, brun-podzolite, podzoluri şi pe terenurile erodate din zonele colinare.

Turda 195

Genealogia. A fost creat la S.C.A. — Turda, jud. Cluj prin selecţie din combinaţia hibridă ICA 440 × Skorospelka 3 b. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *erythrospermum* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Poziţia frunzei terminale înainte de inspicat este semiaplecată-aplecată, de culoare verde-deschis. Talia plantelor la maturitate este de 95—110 cm.

Scanned with OKEN Scanner

Spicul este alb, fusiform, aristat, semilax, lung de 8—10 cm. Aristele sînt subţiri, elastice, slab-dinţate, răsfirate, lungi aproape cît spicul. Numărul de spiculeţe în spic 18—19. Pubescenţa rahisului este redusă. Gluma este puternic carenată, ovală, glabră, de culoare alb-gălbui. Umărul glumei este slab dezvoltat la spiculeţele inferioare, drept la spiculeţele de la mijlocul spicului şi ridicat la spiculeţele din spre vîrful spicului. Carena este bine pronunţată, prelungită pînă la baza glumei. Dintele carenei este ascuţit, mai scurt la bază şi aristiform în partea superioară a spicului. Paleea internă glabră, cu 2 carene. Paleea externă oblongă, glabră, aristiformă. Boabele sînt ovoidal-alungite, de mărime mijlocie, de culoare roşie. MMB = 33—38 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 265—286 zile. Prezintă o rezistenţă mulţumitoare la iernare şi o rezistenţă mijlocie la cădere. Rezistenţa la scuturare este bună. Rezistenţa la rugina brună, rugina galbenă şi făinare este mijlocie.

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă un conţinut de proteine în medie de 13,98%, un conţinut de gluten umed de 29,42%, gluten uscat 9,67%, indicele Pelshenke 88 minute, nota farinograf 43, volumul pîinii 461 cm³. Prezintă însuşiri de panificaţie apreciate ca bune.

Producţia. A realizat producţii cuprinse între 45—60 q/ha în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S.

În anul 1976 a realizat următoarele producţii: 52 q/ha la C.I.S. Tg. Secuiesc jud. Covasna, 59 q/ha la C.I.S. Dumbrăveni jud. Sibiu etc.

Zonarea. Soiul Turda 195 a fost recomandat pentru cîmpia şi zona dealurilor din Transilvania.

Potaissa

Genealogia. A fost creat la S.C.A. — Turda, jud. Cluj prin selecţie individuală din populaţia hibridă Bezostaia 1 × Stam 6111. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este culcată spre semiculcată. Plantele au frunzele late, viguroase, cu creştere semierectă, glabre, de culoare verde-închis. Urechiuşele de mărime mijlocie, păroase. Plantele au talia de cca 102 cm, paiul de grosime mijlocie, elastic, rezistent la cădere. Nodurile sînt fin pubescente. Spicul este dens, fusiform, lung de 8—10 cm. Numărul de spiculeţe 18—22. Rahisul spicului este fin pubescent pe margine. Glumele sînt oblongi, glabre, foarte scurt acuminate. Umărul glumei este suficient de mare, puţin teşit la baza spicului, drept spre mijloc şi vîrf. Carena foarte pronunţată, se prelungeşte pînă la baza glumei. Paleea externă, oblongă, glabră, scurt acuminată (2—3 mm) la baza spicului şi lung acuminată (5—8 mm) la vîrful spicului. Paleea internă glabră, cu 2 carene. În general plevele îmbracă bine bobul. Boabele sînt ovale sau ovoidal-alungite, de culoare roşie, de mărime mijlocie. MMB = 40—42 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 266—288 zile. Are o bună rezistenţă la iernare şi scuturare, o rezistenţă mulţumitoare la cădere. Posedă o bună rezistenţă la făinare şi septorioză şi o bună toleranţă la atacul de fuzarioză. Rezistenţa la rugină galbenă şi brună este destul de bună. La rugina neagră este mijlociu de rezistent în condiţii de cîmp.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă însuşiri de calitate asemănătoare soiului Bezostaia 1. Posedă în medie un conţinut de proteină brută de 13,54%, un conţinut în gluten umed de 28,22%, gluten uscat 9,11%, indicele Pelshenke 89, nota farinograf 39 şi volumul pîinii 480 cm^3. Însuşirile de morărit şi panificaţie au fost apreciate ca bune.

Producţia. A realizat în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. producţii cuprinse între 50—65 q/ha.

Astfel în anul 1976 s-au obţinut producţii cuprinse între 58 q/ha la C.I.S. Dumbrăveni jud. Sibiu şi 69 q/ha la C.I.S. Luduş jud. Mureş.

Zonarea. Soiul Potaissa este propus pentru cultură în silvostepa Transilvaniei pe terenurile fertile, cernoziomuri, soluri aluvionare şi brune de pădure.

Sadovo 1

Genealogia. Soi creat în R. P. Bulgaria prin selecţie din combinaţia hibridă — Jubileinaia III × Bezostaia 1. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens* Al.

Caracterele morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Frunza terminală este de culoare verde-închis, cu cerozitate pronunţată, avînd poziţia aplecată. La maturitate talia plantei este cuprinsă între 90—100 cm. Spicul este alb, de formă cilindrică, semidens, avînd poziţia erectă. Spicul prezintă prelungiri aristiforme de 1—2 mm în jumătatea superioară a spicului. Numărul de spiculeţe în spic 18—20. Pubescenţa rahisului este mijlocie. Gluma este ovală, alungită, de lungime şi lăţime mijlocie, glabră. Carena este pronunţată, umăraşul drept, dintele carenei foarte redus (de cca. 1 mm). Bobul este oval, mijlociu de lung, gros, de culoare roşie, Embrionul este concav, rotunjit, MMB = 40—44 g.

Însuşirile fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 261—282 zile. Prezintă o rezistenţă mijlocie la iernare şi o bună rezistenţă la cădere. Are o rezistenţă mijlocie la rugina galbenă şi sensibilitate la rugina brună, rugina neagră şi făinare.

Însuşirile de calitate. Conţinutul mediu de proteină brută este de 12,95%, gluten umed 27,90%, gluten uscat 8,99%; indicele Pelshenke 49, nota farinograf 37, iar volumul pîinii 439 cm^3. Însuşirile de morărit-panificaţie au fost apreciate ca bune.

Producţia. A realizat producţii cuprinse între 45—65 q/ha. Potenţialul de producţie al acestui soi atinge în reţeaua A.S.A.S şi C.S.I.O.S. 70 q/ha.

În anul 1976 s-au obţinut următoarele producţii: 50 q/ha la C.I.S. Slatina, 53 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti, 56 q/ha la C.I.S. Calafat, 63 q/ha la C.I.S. Troian, 65 q/ha la C.I.S. Portăreşti, 69 q/ha la C.I.S. Oltenita.

Zonarea. Soiul a dat rezultate bune în sudul cîmpiei Munteniei.

Sava

Genealogia. Soi creat în R. F. Iugoslavia prin selecţie din combinaţia hibridă Fortunato × Red Coat. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var *lutescens* Al.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este erectă. Culoarea frunzei este verde-deschis. Poziţia frunzei terminale înaintea înspicatului este aplecată. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 80—90 cm. Spicul este alb, cilindric, compact, nearistat, lung de 7—9 cm, avînd poziţia erectă. Numărul de spiculeţe 18—19. Gluma este lanceolată, scurtă şi de lăţime mijlocie. Umărul glumei este drept şi lat, carena pronunţată, dintele carenei foarte scurt şi drept. Bobul este oval, scurt, mijlociu de gros, de culoare roşie. MMB=30—39 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 261—282 zile. Soiul prezintă o rezistenţă mijlocie spre slabă la iernare şi o bună rezistenţă la cădere. Este rezistent la rugina brună, făinare şi fusarioză, mijlociu rezistent la rugine galbenă şi mai sensibil la septorioză.

Însuşiri de calitate. Însuşirile de calitate sînt apreciate ca mediocre.

Producţia. Potenţialul de producţie este cuprins între 50—70 q/ha.

Zonarea. Soiul a obţinut cele mai bune rezultate în Cîmpia Băileştilor, Cîmpia Blahniţei, Cîmpia Timişului, Cîmpia Aradului şi Cîmpia Crişurilor.

Lovrin 24

Genealogia. A fost creat la Staţiunea de cercetări agricole Lovrin, jud. Timiş, prin selecţie individuală din combinaţia hibridă Lovrin 10 × Lovrin 62. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă. Poziţia frunzei terminale înaintea înspicatului este aplecată, de culoare verde-închis. Plantele au la maturitate talia cuprinsă între 85—105 cm. Spicul este alb, fusiform, nearistat, semidens, poziţie erectă, lung de 8—11 cm. Rehisul este glabru. Numărul de spiculeţe 15—17. Gluma este lanceolată, de lungime şi lăţime mijlocie; umărul glumei este drept, carena pronunţată, dintele carenei scurt şi drept. Bobul este lung şi mijlociu de gros, de culoare roşu-închis. Embrionul concav, rotunjit, şanţul ventral pronunţat. MMB=42—48 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 266—287 zile. Prezintă o bună rezistenţă la iernare şi cădere. Este rezistent la rugina brună, mijlociu rezistent la făinare, septorioză şi fusariosă.

Însuşiri de calitate. Însuşirile de morărit şi panificaţie au fost apreciate ca bune.

Producţia. A realizat producţii cuprinse între 45—60 q/ha.

Zonarea. Cele mai bune rezultate s-au obţinut în cîmpia Banatului şi Bihorului.

Doina

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T. — Fundulea din populaţie hibridă Etoile de Choisy × Monon.

Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiaplecată. Frunzele sînt scurte, erecte, de culoare verde-închis, menţinîndu-se erecte

Scanned with OKEN Scanner

pînă la maturitate. Talia plantei este cuprinsă între 85—95 cm. Spicul este alb, nearistat (cu prelungiri aristiforme de cca. 1—2 cm la vîrful spicului), semidens, de formă eliptică, de 6—7 cm lungime.

Gluma este ovală, scurtă, cu umărul drept sau teşit în jos, carena pronunţată. Dintele carenei foarte scurt. Bobul este mic, oval-rotunjit, de culoare roşu-deschis. MMB=39 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie a acestui soi este cuprinsă între 261—281 zile. Soiul prezintă o bună rezistenţă la iernare şi o rezistenţă mijlocie la cădere. Este destul de rezistent la făinare şi mai sensibil la rugina brună.

Însuşiri de calitate. Însuşirile de calitate privind comportarea în industria morăritului şi panificaţiei sînt apreciate ca satisfăcătoare. De asemenea se consideră ca satisfăcătoare comportarea acestui soi pentru fabricarea biscuiţilor.

Producţia. Realizează în medie producţii cuprinse între 50—70 q/ha.

Zonarea. Soiul Doina a fost propus pentru cultură în sudul şi sud-estul ţării.

Partizanka

Genealogia. Soiul a fost creat în R.S.F. Iugoslavia prin încrucişarea soiurilor Bezostaia 1 × NS 116.

Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă. Talia plantei la maturitate este cuprinsă între 90—95 cm. Spicul este alb, nearistat, erect, lung de 7—8 cm.

Gluma este puternic carenată, umărul bine conturat, scurt acuminată. Paleea externă cu carena slab conturată, umărul scurt şi puţin acuminat.

Bobul este de culoare roşu-închis. MMB=42 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este practic egală cu a soiului Bezostaia 1.

Soiul posedă o bună rezistenţă la iernare şi cădere. Este rezistent la rugina brună, mijlociu rezistent la făinare.

Însuşiri de calitate. Indicii de calitate obţinuţi în R.S.F. Iugoslavia caracterizează soiul Partizanka, ca un soi cu însuşiri bune.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 47—65 q/ha.

Zonarea. Soiul a fost propus pentru cultură în silvostepa Olteniei, Banatului şi Bihorului.

Novosadska Rana 2

Genealogia. Soi creat în R.S.F. Iugoslavia prin încrucişarea soiurilor Bezostaia 1, NS 262, Mironovskaia 808 şi NS 435.

Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens*. Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă. Plantele au talia cuprinsă între 90—95 cm. Spicul este alb, nearistat, cilindric, erect, lung de 6—7 cm.

Scanned with OKEN Scanner

Gluma este ovală, carenată, glabră, scurt acuminată, umărul glumei pronunţat. Paleea externă glabră, scurt acuminată. Paleea internă neacuminată.

Bobul este de culoare roşu-închis. MMB =45 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 260—281 zile, fiind mai precoce faţă de soiul Bezostaia 1 cu 4—5 zile.

Soiul prezintă o rezistenţă la ger asemănătoare soiului Libellula. Rezistenţa sa la cădere este apreciată ca bună.

Posedă o rezistenţă mijlocie la bolile criptogamice.

Însuşiri de calitate. Sînt apreciate ca superioare soiului Libellula.

Producţia. În condiţiile anului 1977, a realizat producţii cuprinse între 47—69 q/ha.

Zonarea. Soiul este zonat în cîmpiile Olteniei, Banatului şi Bihorului.

2.1.2. *TRITICUM DURUM* Desf. — GRÎU TARE DE TOAMNĂ

Apulicum 233

Genealogia. Soi creat în R.P. Bulgaria. Face parte din sp. *Triticum durum* Desf. var. *melanopus.*

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Limbul frunzei terminale este de culoare verde-închis, avînd poziţia aplecată. Plantele au talia cuprinsă între 107—120 cm. Spicul este alb, cilindric, foarte dens, lung de 5,5—6,5 cm. Poziţia spicului este semiaplecată. Aristele sînt dinţate, de culoare neagră. Numărul de spiculeţe în spic 15—16. Gluma este lanceolată, ascuţită la vîrf, pubescentă. Bobul este sticlos. MMB =35—40 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 258—269 zile. Posedă o rezistenţă mijlocie la iernare şi o rezistenţă mai slabă la cădere. Este mijlociu de rezistent la rugina brună, mijlociu de sensibil la rugina galbenă şi făinare, sensibil la rugina neagră.

Însuşiri de calitate. Însuşirile de calitate sînt mijlocii, inferioare soiului Odeskaia Jubileinaia. Soiul prezintă următorii indici: randament în griş 48,1%, substanţe proteice 14,49%, gluten umed 36,28%, indice de deformare 16,3, hidratare 42,9%, timpul de formare 3,65 min, înmuierea după 12 min 1062.

Producţia. A realizat în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. producţii cuprinse între 40—50 q/ha.

În anul 1976 s-au obţinut 42 q/ha la C.I.S. Troian, jud. Teleorman şi C.I.S. Calafat, jud. Dolj, 43 q/ha la C.I.S. Portăreşti, jud. Dolj, 46 q/ha la C.I.S. Topraisar, jud. Constanţa.

Zonarea. Este zonat în cîmpia din sudul şi vestul ţării.

Odeskaia Jubileinaia

Genealogia. Soiul a fost creat în U.R.S.S., prin alegere individuală din populaţia hibridă obţinută prin încrucişarea a două linii: Leucurum 99/56 × × Leucurum 154/56. Face parte din sp. *Triticum durum* Desf. var. *leucurum* Al.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Frunza terminală înaintea înspicatului este de culoare verde, avînd poziţia aplecată. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 111—127 cm. Spicul este alb, aristat, cilindric, mijlociu de dens, lung de 6—7 cm, avînd poziţia semiaplecată. Numărul de spiculeţe 15—16. Gluma este alungită, lanceolată, cu nervuri slab pronunţate. Umărul carenei este îngust, dintele carenei scurt în formă de cioc. Bobul este sticlos, cu şanţul ventral îngust şi superficial. MMB =36—40 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 255—265 zile. Soiul prezintă o bună rezistenţă la iernare şi o rezistenţă mai slabă la cădere. Este rezistent la rugina brună, mijlociu de rezistent la făinare, mijlociu de sensibil la rugina galbenă şi sensibil la rugina neagră.

Însuşiri de calitate. Ansamblul de însuşiri tehnologice caracterizează acest soi ca fiind de calitate medie pentru industria de paste. Soiul prezintă un randament în griş de 43,6%, substanţe proteice 13,47%, gluten umed 31,11%, indice de deformare 9,1, hidratare 40,4%, timpul de formare 4,2 min, înmuierea 812.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 35—45 q/ha.

În reţeaua C.S.I.O.S. în anul 1976 s-au obţinut 39 q/ha la C.I.S. Portăreşti, jud. Dolj şi C.I.S. Slatina, jud. Olt, 40 q/ha la C.I.S. Troian, jud. Teleorman şi 47 q/ha la C.I.S. Topraisar, jud. Constanţa.

Zonarea. Este zonat în cîmpia din sudul şi vestul ţării.

Topaz

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T.—Fundulea din populaţia hibridă 01056 F 2 Mexic × Arnăut de Transilvania.

Face parte din sp. *Triticum durum* Desf. var. *coerulescens.*

Caractere mofologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcată. Limbul frunzei steag, este de culoare verde-închis, avînd poziţia aplecată.

La maturitate plantele au talia cuprinsă între 75—85 cm. Spicul este cilindric, dens, negru, pubescent, lung de 5,5—6,5 cm, cu poziţie verticală. Aristele sînt lungi, de culoare neagră, slab dinţate. Gluma este pubescentă, carenată, dintele carenei este scurt, în formă de cioc. Paleea exterioară este pubescentă şi pigmentată numai pe o mică porţiune în afara glumelor. Paleea internă dublu carenată.

Bobul este plin, rotunjit, de culoare galben-deschis, sticlos. Şanţul ventral puţin adîncit. MMB =38—45 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 256—267 zile, fiind mai precoce cu cca. 2 zile faţă de soiul Apulicum 233. Posedă o rezistenţă destul de bună la iernare şi o bună rezistenţă la cădere. Este destul de rezistent la rugina brună şi mijlociu rezistent la făinare.

Însuşiri de calitate. Însuşirile de calitate sînt apreciate ca bune, superioare soiurilor Odeskaia Jubileinaia şi Apulicum 233. Prezintă în medie următorii indici: conţinut în proteină brută de 13,85%, conţinut în gluten umed 31%, indicele de deformare 11,2 mm.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 45—55 q/ha.

Scanned with OKEN Scanner

Zonarea. Soiul a obținut rezultate bune în Bărăgan și cîmpia Munteniei, unde este zonat pentru cultură.

2.1.3. *HORDEUM VULGARE* L. — ORZ DE TOAMNĂ

Intensiv 1

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare între soiurile Cenad 396 × Record. Face parte din sp. *Hordeum vulgare.* L. var. *pallidum* Ser.

Caractere morfologice. Portul plantei la sfîrșitul înfrățitului este semierect. Culoarea limbului frunzelor la înspicare este verde. Plantele au talia la maturitate cuprinsă între 105—115 cm. Gîtul paiului prezintă tendință de ondulare. Spicul este mijlociu de dens, lung de 6,6—7,5 cm. Aristele sînt dințate, aproape de 2 ori lungimea spicului, de culoare verde cu o pigmentație ușor purpurie a porțiunii terminale. Gluma este ca lungime, egală cu jumătatea paleei inferioare, pubescentă. Nervurile laterale interne ale paleei inferioare prezintă dinți deși. Pana bazală prezintă peri deși, scurți sau lungi. Bobul este de culoare galbenă, cu nuanțe ușor albăstrui. MMB = 38—48 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este cuprinsă între 250—270 zile. Soiul prezintă o rezistență mijlocie la iernare și o rezistență mijlocie spre slabă la cădere. Rezistența la secetă este bună. Este mijlociu de sensibil la tăciunele zburător, sensibil la făinare și mijlociu de sensibil la sfîșierea frunzelor.

Însușiri de calitate. Prezintă un conținut mediu de 13,87% substanțe proteice și 56,40% amidon.

Producția. Potențialul de producție este cuprins între 45—60 q/ha.

Astfel în anul 1976 s-au obținut 55 q/ha la C.I.S. Tîncăbești jud. Ilfov, 57 q/ha la C.I.S. Dîlga jud Ialomița, 61 q/ha la C.I.S. Negrești jud. Vaslui și C.I.S. Topraisar jud. Constanța.

Zonarea. Se găsește în producție, în toate zonele de cultură favorabile pentru orzul de toamnă.

Miraj

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare urmată de selecție individuală din combinația hibridă BK 259—711/124 × F 296/64. Face parte din sp. *Hordeum vulgare* L. var. *pallidum* Ser.

Caractere morfologice. Portul plantei la sfîrșitul înfrățitului este semierect. Frunzele sînt de culoare verde-glauc, urechiușele frunzelor terminale sînt de culoare deschisă, tecile bogat pubescente. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 83—88 cm. Gîtul paiului are o ușoară tendință de ondulare. La cca. 10 zile după înspicare porțiunea paiului sub spic se curbează astfel încît spicele capătă o poziție orizontală, iar ulterior (la începutul coacerii) nutantă. Spicul este mijlociu de dens, lung de 5,7—6,7 cm. Aristele sînt dințate, depășesc cu puțin lungimea spicului, au o culoare verde intens, uneori cu pigmentație ușor purpurie a porțiunii terminale. Culoarea bobului este galbenă Pana bazală este de lungime mijlocie, îngroșată la bază, cu peri scurți și deși. MMB = 36—42 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de cca. 240 zile. Prezintă o rezistenţă mijlocie la iernare şi foarte bună rezistenţă la cădere. Rezistenţa la scuturare şi frîngerea paiului este bună. Este rezistent la secetă. Posedă o bună rezistenţă la tăciunele sburător şi făinare şi o rezistenţă mijlocie la sfîşierea frunzelor şi rugina brună (*Puccinia hordei*).

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă un conţinut mediu de proteină brută de 12,3% şi un conţinut de amidon de 50—58%.

Producţia. A realizat producţii cuprinse între 55—70 q/ha. Potenţialul de producţie al acestui soi a atins în reţeaua A.S.A.S şi C.S.I.O.S. 100 q/ha.

În anul 1976 s-au obţinut producţii ridicate, ca de exemplu: 60 q/ha la C.I.S. Peciul Nou jud. Timiş şi Portăreşti jud. Dolj, 63 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov, 68 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui şi Dîlga jud. Ialomiţa şi 71 q/ha la C.I.S. Topraisar jud. Constanţa.

Zonarea. Este indicat în toate zonele de cultură a orzului.

2.1.4. *HORDEUM DISTICHON* L. — ORZOAICĂ DE TOAMNĂ

Beta cu 2 rînduri (*Horpács kétsoros*)

Genealogia. Soi creat în R.P. Ungaria. Face parte din sp. *Hordeum distichon* L. *var erectum* Schübl.

Caractere morfologice. Portul plantei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcat. Urechiuşele frunzelor terminale prezintă o pigmentaţie antocianică. Frunzele au culoare verde-închis. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 100—120 cm. Gîtul paiului este drept, rar uşor arcuit. Spicul este semidens, erect, lung de 6—8 cm. Numărul de spiculeţe în spic 24—40. Aristele sînt mijlociu de lungi, dinţate, cu vîrful violaceu, strînse spre vîrful spicului. Rahisul este păros pe margini. Gluma este îngustă, fără carenă, prelungită printr-un vîrf ascuţit. Paleea externă prezintă nervuri mai puţin evidente, de culoare roşie. Trecerea paleei în aristă se face treptat. Pana bazală prezintă peri rari şi lungi. Bobul este oval, îmbrăcat, fără perozitate pe şanţul ventral. MMB =34—45 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 255—265 zile. Prezintă o rezistenţă mijlocie la iernare şi o rezistenţă mijlocie spre bună la cădere. Rezistenţa la scuturare şi frîngerea paiului sub spic este bună. Rezistenţa la secetă este bună. Posedă o bună rezistenţă la tăciunele sburător. Este mijlociu de sensibil la sfîşierea frunzelor şi sensibil la rugina brună şi făinare.

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă un conţinut de proteină de 12—12,5% şi amidon 57—61%. Este apreciat ca bun sub aspectul însuşirilor tehnologice în industria berii.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 44—55 q/ha. Potenţialul de producţie al acestui soi evidenţiat în cadrul reţelei A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. a fost de 70 q/ha.

Zonarea. Soiul a fost recomandat pentru cultură în Cîmpiile Banatului, Olteniei şi Munteniei.

Scanned with OKEN Scanner

Azuga

Genealogia. Soi creat la I.C.C.P.T. — Fundulea prin hibridare urmată de selecţie individuală din combinaţia hibridă Brucker 34 × Firlbeks U. Face parte din sp. *Hordeum distichon* L. var. *nutans.*

Caractere morfologice. Portul plantei la sfîrşitul înfrăţitului este semiculcat. Frunzele sînt de culoare verde Urechiuşele frunzelor terminale prezintă o pigmentaţie antocianică. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 100—117 cm. Forma gîtului paiului este uşor curbată. La maturitate porţiunea paiului sub spic se curbează astfel încît spicele au o poziţie nutantă caracteristică. Spicul este semidens, lung de 7—9 cm. Numărul de spiculeţe 19—30. Aristele sînt mijlociu de lungi, dinţate, puţin răsfirate la vîrful spicului. Gluma este îngustă, fără carenă. Paleea externă cu 2 nervuri laterale evidente, paleea internă mijlociu de ascuţită la vîrf. Trecerea paleei în aristă se face treptat. Pana bazală prezintă peri scurţi şi deşi. MMB = 38—46 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este în medie de 250 zile. Prezintă o rezistenţă mijlocie spre slabă la iernare şi o rezistenţă mijlocie la cădere Rezistenţa la scuturare şi frîngerea paiului sub spic este bună. Rezistenţa la secetă este mijlocie. Rezistenţa la sfîşierea frunzelor este mijlocie. Este mijlociu de sensibil la tăciunele sburător şi rugina brună, sensibil la făinare.

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă în medie un conţinut de proteină de 13,8% şi amidon 59,4%.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 40—50 q/ha. Potenţialul de producţie al acestui soi a ajuns, în cadrul reţelei A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. şi pînă la 60 q/ha.

Zonarea. Soiul a fost recomandat pentru cultură în cîmpia Banatului şi a Olteniei.

Victoria

Genealogia. A fost creată la I.C.C.P.T. — Fundulea.

Face parte din sp. *Hordeum distichon* L. var *nutans* Schübl.

Caractere morfologice. Portul tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierect. Talia plantelor la maturitate este cuprinsă între 80—85 cm. Spicul este erect, semidens, lung de 5—7 cm. La înspicat spicele au o poziţie erectă, iar după cca. 10 zile, seminutantă. Aristele sînt mijlociu de lungi, dinţate. Gluma este îngustă fără carenă. Paleea externă cu 2 nervuri laterale evidente; paleea internă mijlociu de ascuţită la vîrf; trecerea pleei în aristă se face treptat. MMB = 38—42 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 250—260 zile. Soiul prezintă o rezistenţă la iernare mijlocie. Rezistenţa la cădere este superioară soiului Beta cu 2 rînduri. Posedă o rezistenţă destul de bună la făinare şi rugina brună. Este mijlociu rezistent la sfîrşierea frunzelor.

Însuşiri de calitate. Soiul prezintă un conţinut în proteină de 11,74% şi 61,9% amidon. Sub aspectul însuşirilor tehnologice, în industria berii este apreciat ca un soi cu însuşiri bune.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 50—60 q/ha.

Zonarea. Este zonat pentru cultură în cîmpia din sudul şi vestul ţării.

Scanned with OKEN Scanner

Danae

Genealogia. Soi creat în R.D. Germană. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var *vulgare* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiaplecată, iar frunzele sînt slab răsucite avînd o culoare verde-intens. În timpul înspicatului plantele se caracterizează printr-o poziţie aplecată a frunzei şi prin culoare întunecat antocianică a nodului superior.

Tulpinile sînt relativ subţiri şi elastice, de 140—150 cm înălţime.

Spicul este alb, fusiform spre prismatic, aristat, lung de 6—9 cm.

Paiul sub spic este uşor pubescent. Numărul de spiculeţe în spic 31. Aristele sînt de lungime mijlocie, răsfirate, aspre şi uşor fragile. Gluma este lanceolată. Paleea se prelungeşte cu o aristă rugoasă de 2—3 cm. Boabele sînt relativ mai mărunte, oval-alungite de culoare galben-verzui. MMB = 30—40 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 291 zile. Se caracterizează prin rezistenţă mijlocie la iernare şi secetă. Avînd talia mai scurtă decît soiul Dankowskie Zlote şi o elasticitate a paiului, posedă o rezistenţă sporită la cădere. Este destul de sensibil la rugina brună, mijlociu rezistent la făinare. Prezintă o sensibilitate la mucegaiul de zăpadă.

Producţia. S-au obţinut producţii cuprinse între 42—46 q/ha.

Zonarea. A fost indicat pentru cultură în nordul Olteniei şi Munteniei, precum şi în sudul Transilvaniei.

Dankowskie Zlote

Genealogia. A fost creat în R. P. Polonă prin retroîncrucişare avînd ca genitori soiurile Dankowskie Selekcyjne şi Petkuser Normalstroh. Face parte din sp. *Secale cereale* L. var. *vulgare* Körn.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semiaplecată spre semierectă. Frunzele sînt în această fază slab răsucite şi prezintă o culoare verde, intensă. La înspicat soiul se caracterizează prin aceea că plantele au frunza aplecată cît şi prin faptul că nodul superior al tulpinii este puternic antocianat. La maturitate plantele au talia cuprinsă între 145—160 cm, avînd tulpini groase şi viguroase. Paiul sub spic este pubescent pe o porţiune de cca 3 cm. Spicul este alb, de formă prismatică, lung de 9—11 cm. Numărul de spiculeţe în spic 32. Aristele sînt albe, bine dezvoltate, avînd o lungime de 3—5 cm; sînt puţin răsfirate avînd o poziţie aproape paralelă cu spicul, aspre dar destul de rezistente. Gluma este scurtă, ascuţită la vîrf. Paleea este prelungită cu o aristă rugoasă, lungă de 3—4 cm. Boabele sînt de mărime mijlocie, oval-alungite, de culoare verzuie. MMB = 35—41 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de cca 290 zile. Se caracterizează prin rezistenţa bună la iernare precum şi prin rezistenţă mijlocie la secetă şi cădere. Prezintă o rezistenţă destul de bună la mucegaiul de zăpadă (*Fusarium nivale*), o rezistenţă mijlocie la făinare şi o sensibilitate la rugina brună şi neagră.

Producţia. Realizează producţii cuprinse între 45—47 q/ha.

Zonarea. A fost indicat pentru cultură în partea de nord a Transilvaniei şi Moldovei.

Scanned with OKEN Scanner

2.1.6. *TRITICUM AESTIVUM* L. — GRÎU COMUN DE PRIMĂVARĂ

Hatri

Genealogia. Soiul a fost creat la Institutul pentru cereale Bernburg-Hadmersleben în R.D. Germană. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *lutescens* Al.

Caractere morfologice. Soi de talie mijlocie 77—107 cm, cu pai viguros, cu ultima frunză dreaptă, internodul de lungime mijlocie, de culoare verde-închis, ceros. Spicul este drept sau uşor aplecat, mutic, dens, cilindric, rar fusiform, de culoare verde-albicios în timpul vegetaţiei şi alb la maturitate, lung de 6—10 cm. Glumele sînt lat-ovale, cu carena pronunţată, cu umeraşii largi, uşor teşiţi. Prezintă un număr de 28 boabe în spic. Boabele sînt de formă ovală, de culoare roşie, pubescente şi cu şanţul ventral pronunţat. MMB=34—38 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie a soiului Hatri este cuprinsă între 109—133 zile. Soiul Hatri are o capacitate mijlocie de înfrăţire şi este mai rezistent la cădere decît soiul Rubin. Rezistenţa la boli criptogamice este bună, cu excepţia rezistenţei la rugina brună, la care soiul Hatri este mai sensibil.

Calitatea. Din punct de vedere al calităţii, soiul Hatri prezintă un conţinut mediu de proteină de 12,16%, gluten uscat 9,02%, iar volumul pîinii de 445 cm^3.

Producţia. În medie pe 2 ani a realizat o producţie de 26,9 q/ha, depăşind soiul Rubin cu 18,5%. În condiţii favorabile de cultură soiul Hatri poate produce peste q/ha (40,5 q în 1974 la C.I.S. Hărman).

Caracteristici agrofitotehnice. Fiind un soi de tip intensiv, cu o bună rezistenţă la cădere, soiul Hatri suportă bine doze mari de îngrăşăminte şi răspunde la acestea prin producţii ridicate.

Zonarea. Este recomandat pentru cultură în Transilvania şi Moldova, alături de soiul Rubin.

Rubin

Genealogia. A fost creat la S.C.A. — Turda jud. Cluj. Genitori: (Selkirk × CT 1) × Mentana. Face parte din sp. *Triticum aestivum* L. var. *ferrugineum.*

Caractere morfologice. Talia plantelor 95—135 cm. Nodurile paiului sînt acoperite cu peri scurţi şi foarte fini. Frunzele sînt înguste şi de culoare verde-intens. Urechiuşele prezintă peri fini, ligula glabră, scurtă şi dreaptă. Spicul este roşu, dens, aristat şi măciucat, lung de 10—11 cm, cu 19—22 spiculeţe. Gluma de formă ovală, carena glumei mai pronunţată spre vîrf. Dintele carenei este scurt, iar aristele semigrosiere. Paleea este lanceolată, iar partea membranoasă este fin păroasă. Bobul este oval, roşu, pubescent la vîrf, cu MMB=29—38 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie a acestui soi este cuprinsă între 105—128 zile. Soiul prezintă o capacitate mijlocie de înfrăţire, este mijlociu de rezistent la cădere şi scuturare. Sub aspectul rezistenţei la boli poate fi caracterizat ca un soi cu rezistenţa bună la rugina brună, rugina galbenă şi făinare, manifestînd sensibilitate la fusariosă.

Calitatea. Însuşirile de calitate ale soiului Rubin sînt bune: are un conţinut de cca 14% proteină brută, 9,5% gluten uscat, iar volumul pîinii cuprins între 500—516 cm^3.

Producţia. În medie pe 3 ani de încercare (1971—1973), încercat în 9 centre, realizează o producţie de 29,8 q/ha (superioară soiului Măgurele 7). Soiul are un potenţial productiv ridicat; la C.I.S. Sibiu în 1971 a realizat 52,7 q/ha, în 1972—41,5 q/ha, iar în medie 41,4 q/ha.

Zonarea. Soiul Rubin este indicat pentru zona de cultură a grîului de primăvară din Transilvania, Maramureş şi nordul Moldovei.

2.1.7. *TRITICUM DURUM* Desf. — GRÎU DE PRIMĂVARĂ — DURUM

Durom

Genealogia. Soiul a fost creat la S.C.A. — Turda, jud. Cluj, prin metoda selecţiei pedigree din soiul Lakota Dur D 1. Face parte din sp. *Triticum durum* Desf., var. *hordeiforme* Hist.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, cu talia de 85—120 cm. Forma tufei la sfîrşitul înfrăţitului este semierectă, paiul este elastic, de culoare verde-albicios, cu multă pruină. Ultima frunză la inspicare este semierectă, de culoare verde. Spicul este cilindric, cu densitate mijlocie, la maturitate are forma dreaptă, iar în prima fază, apare semiaplecat. Are 6—7 cm lungime, de culoare roşie, este aristat, cu ariste de culoare roşie, răsfirate, slab dinţate, la maturitate căzînd parţial. Rahisul are perozitate pronunţată, gluma este netedă, membranoasă, de culoare roşie şi formă lanceolat-ovală. Umărul glumei este ridicat şi carena proeminentă şi pronunţată pînă la bază. Bobul este de formă ovală, sticlos, de culoare alb-gălbui şi cu şanţul ventral adînc. MMB=30—34 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de 100—115 zile. Soiul Durom are o capacitate mijlocie de înfrăţire, este mijlociu de rezistent la cădere, rugină brună şi făinare şi destul de rezistent la rugină neagră. Manifestă sensibilitate la fusarioză.

Calitatea. Prezintă însuşiri de calitate corespunzătoare producerii pastelor făinoase. El prezintă un randament sporit în făină grişată, cu o structură a granulaţiei corespunzătoare, cu o calitate bună a glutenului şi proprietăţi reologice ale aluatului bune.

Producţia. Soiul Durom are un potenţial ridicat de producţie, cuprins între 24,2 q/ha în 1975 şi 39,2 q/ha la C.I.S. Galda de jos jud. Alba. Comparat cu soiul Harkovskaia 46, în anii 1974 şi 1975 el a realizat un spor de producţie la 31,1%.

Zonarea. Soiul Durom se recomandă pentru toate zonele de cultură ale grîului de primăvară (jud. Satu-Mare, Sălaj, Mureş şi Alba).

Scanned with OKEN Scanner

Dvoran

Genealogia. A fost creat în R. S. Cehoslovacă. Genitori: Hodoninsky Kvas ×Slovensky jemny. Face parte din sp. *Hordeum distichon* L. var. *nutans* Schühl.

Caractere morfologice. Plantele prezintă o talie cuprinsă între 80—100 cm, cu o vigurozitate bună. Frunzele sînt mijlocii, de culoare verde-deschis, cu nervuri pronunțate. La inspicat teaca prezintă cerozitate, fără perozitate. Nodurile la înspicat au culoare maronie, urechiușele sînt pigmentate. Spicul, în lungime de 6,6—9,5 cm, este semiaplecat, de culoare galbenă-albicioasă, de formă dreptunghiulară, lax, cu 20—26 spiculețe în spic. Paleele sînt fine și se termină cu ariste lungi, dințate, aproape de 2 ori cît lungimea spicului. Paleea inferioară nu prezintă încrețituri, are baza rotunjită, nervura paleei este de culoare maronie. Trecerea paleei în aristă se face treptat. Bobul este de culoare galbenă, rotunjit, mare, îmbrăcat. Pana bazală este prezentă și prezintă peri scurți. MMB =35—45 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este cuprinsă între 88—112 zile. Soiul Dvoran are o bună capacitate de înfrățire și se caracterizează printr-o rezistență bună la secetă și cădere și mijlocie la șiștăvire. În ceea ce privește comportatrea la boli, este rezistent la tăciune și fusarioză și mijlociu de rezistent la rugină brună, făinare și sfîșierea frunzelor.

Calitatea. Are calități mijlocii pentru industria berii și aceasta datorită în special conținutului ridicat de proteină brută (12,2—14,7%).

Producția. Soiul Dvoran are o bună capacitate de producție. În medie pe ultimii 3 ani a realizat producții cuprinse între 26,0 q/ha la C.I.S. Bacău și 41,1 q/ha la C.I.S. Voicești jud. Olt.

Zonarea. Soiul Dvoran se recomandă pentru cultură în zonele specifice din Transilvania, Maramureș și nordul Moldovei.

Elgina

Genealogia. Soiul a fost creat în R. D. Germană, prin hibridare complexă, urmată de alegere. Genitori: (Hochenturmer 4595 ×7791-41) × × (Hanna ×7813/35 Kneifel). Face parte din specia *Hordeum distichon* L. var *nutans* Schübl.

Caractere morfologice. Talia plantelor este cuprinsă între 72—97 cm, cu frunze de culoare verde-deschis, cu cerozitate prezentă pe teacă. La înspicat nodurile paiului au culoare verde-maroniu. Urechiușele la frunzele terminale sînt pigmentate. Spicul este de culoare galbenă-pai, semidens, cu 18—22 boabe în spic, spicul lung de 6,5—9,7 cm. Paleele fine se termină cu ariste de 2 ori mai lungi decît spicul. Aristele prezintă zimți, sînt paralele sau ușor divergente. Paleea inferioară nu prezintă încrețituri. Nervurile paleei inferioare sînt de culoare verzuie. Trecerea paleei în aristă se face treptat. Baza paleei inferioare este rotunjită și prezintă puțin antocian. Bobul este mare, semialungit

Scanned with OKEN Scanner

îmbrăcat în palee de culoare galbenă, cu nervurile pronunţate. Pana bazală este destul de pronunţată şi prezintă peri lungi. MMB =37—50 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 96—117 zile. Soiul are o capacitate mijlocie de înfrăţire şi o rezistenţă destul de bună la cădere. De asemenea soiul prezintă o rezistenţă bună la boli criptogamice.

Calitatea. Soiul Elgina a înregistrat cele mai bune valori ale indicatorilor tehnologici principali.

Producţia. În medie pe 3 ani a realizat producţii cuprinse între 22,6 q/ha la C.I.S. Bacău şi 49,4 q/ha la C.I.S. Voiceşti, jud. Olt.

Zonarea. Soiul Elgina se recomandă pentru cultură în zonele specifice pentru cultura orzoaicei de primăvară din ţara noastră, din Transilvania, Maramureş, cîmpia Banatului şi nordul Moldovei.

2.1.9. *AVENA SATIVA* L. — OVĂZ

Cenad 309

Genealogia. A fost creat la S.C.A. — Cenad prin încrucişarea liniei Cenad 3 cu soiul Hohenheim. Face parte din specia *Avena sativa* L. var. *mutica* Al.

Caractere morfologice. Soiul Cenad 309 are plante de talie mijlocie-mare 85—110 cm. Paiul are în general 6 internoduri, dintre care ultimul este cel mai mare, reprezentînd aproximativ 40% din lungimea totală a paiului. Inflorescenţa este un panicul lung de 20—25 cm, de culoare galbenă, răsfirat, format din 30—34 spiculeţe lipsite de ariste. Spiculeţele au cîte 2 flori, ambele fiind fertile. Gluma este oval-alungită, lipsită de peri şi prezintă 9 nervuri. Boabele sînt îmbrăcate în palei de culoare alb-gălbuie. MMB =27—32 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie a soiului Cenad 309 este cuprinsă între 100—112 zile. Este rezistent la secetă, cădere şi şiştăvire. În ceea ce priveşte rezistenţa la boli el este rezistent la tăciune şi mijlociu de rezistent la rugină.

Calitatea. Soiul are un conţinut de proteină ridicat 15,47%, de asemenea un conţinut sporit de amidon 39,61% şi grăsimi 5,02%.

Producţia. În medie pe 3 ani soiul Cenad 309 a realizat 31,7 q/ha la C.I.S. Inand jud. Bihor, 35 q/ha la C.I.S. Sinnicolau Mare jud. Timiş şi 32,5 q/ha la C.I.S. Topraisar jud. Constanţa.

Zonarea. Datorită marii sale plasticităţi, soiul Cenad 309 este zonat pentru toate arealele de cultură ale ovăzului din ţară.

Romulus

Genealogia. Soiul a fost creat în R. D. Germană. Face parte din specia *Avena sativa* L, var. *mutica* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrşitul fazei de înfrăţire este semiculcată, limbul şi teaca frunzei au o cerozitate aparentă, iar marginea frunzei este lipsită de perozitate. Partea inferioară a nodului prezintă o perozitate slabă. Talia plantelor (pînă la panicul) variază între 70—130 cm, în

Scanned with OKEN Scanner

funcție de zonă, an și regim de îngrășare. Paniculul lung de 22—26 cm, la maturitate este semistrîns, de regulă spiculețele au 2 flori, glumele sînt scurte, nearistate, cu cerozitate aparentă în faza de înflorire. La maturitate gluma are culoare galben-spălăcit. Bobul este îmbrăcat, aciform, cu peri lungi și deși la bază, la maturitate de culoare albă, cu peduncul scurt de formă tronconică. MMB =27—33 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 98—110 zile. Soiul este rezistent la seceta, atît la seceta solului cît și la cea atmosferică. Rezistă mai bine la cădere decît soiul Cenad 309, rezistența la tăciune este asemănătoare, la rugină fiind ceva mai sensibil.

Calitatea. În comparație cu soiul autohton Cenad 309, soiul Romulus prezintă un conținut apropiat de proteină și amidon și un procent ceva mai ridicat de grăsimi.

Producția. Prezintă o bună capacitate productivă. În medie pe 3 ani (1972—1974)) a depășit soiul Cenad 309, dînd o producție de 30,6 q/ha.

Zonarea. Soiul Romulus este indicat pentru cultură în nordul Moldovei, Transilvania, cîmpia din vestul țării, Banat și pe terenurile cu pînză freatică superficială din sudul țării.

Solidor

Genealogia. Soiul a fost creat în R. D. Germană, fiind o mutantă extrasă din linia 16.412. Face parte din specia *Avena sativa* L. var. *mutica* Al.

Caractere morfologice. Forma tufei la sfîrșitul înfrățitului este semiculcată. Limbul și teaca frunzei, precum și tulpina sînt ceroase, iar marginea limbului frunzei este păroasă. Nodul la partea lui superioară are o perozitate slabă, dar bogată la marginea inferioară. Lungimea paiului pînă la panicul este de 91—113 cm, paniculul este potrivit de răsfirat, de culoare alb-gălbuie. Paleea nu prezintă ariste, iar gluma este oval-alungită, slab ceroasă în perioada de înflorire. La maturitate bobul este de culoare alb-gălbui, îmbrăcat, la vîrf prezentînd perișori numeroși, lungi de 2,5 mm, iar pedunculul boabelor este tronconic alungit. MMB =26—30 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație medie a soiului Solidor este cuprinsă între 95—120 zile. Acest soi prezintă o rezistență mai bună la cădere, șiștăvire și secetă, față de Cenad 309. Sub aspectul rezistenței la bolile criptogamice el este mai rezistent la tăciunele zburător dar mai sensibil la rugina brună, comparat cu același soi.

Calitatea. Sub aspectul compoziției chimice a boabelor, soiul Solidor are un conținut mediu în proteină de 13,73% și un conținut ridicat în amidon de 42,29%.

Producția. În medie pe anii 1974 și 1975 a realizat o producție de 33,4 q/ha față de 27,3 q/ha cît a realizat soiul Cenad 309. În anul 1974 a realizat producții de peste 50 q/ha (51,1 q/ha la C.I.S. Topraisar jud. Constanța și 50,1 q/ha la C.I.S. Rădăuți.

Zonarea. Datorită marii sale plasticități, soiul Solidor va fi extins în toate zonele de cultură ale ovăzului.

Scanned with OKEN Scanner

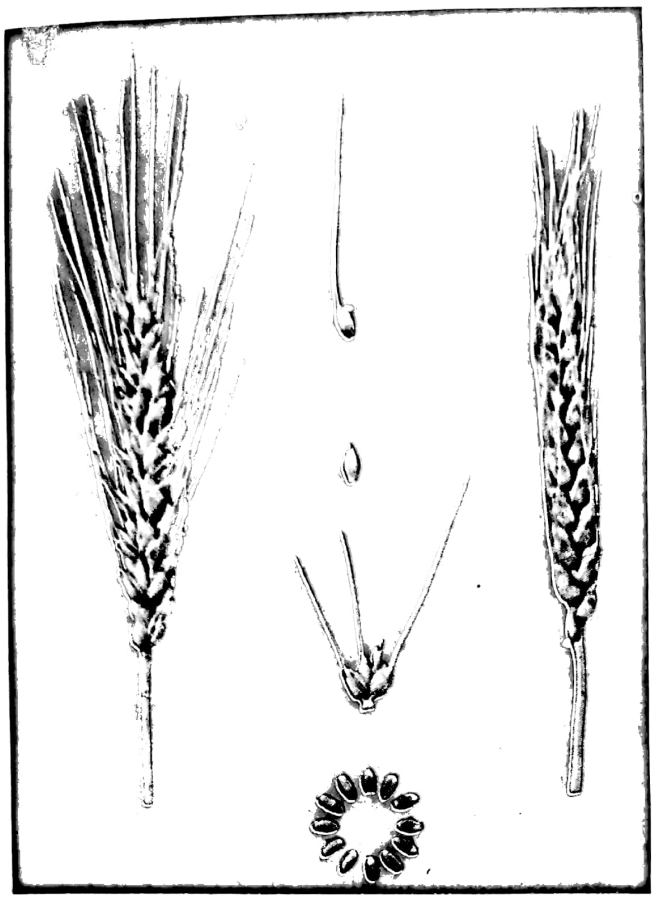

Grîu de toamnă Dacia

Grîu de toamnă Diana

Grîu de toamnă Iulia

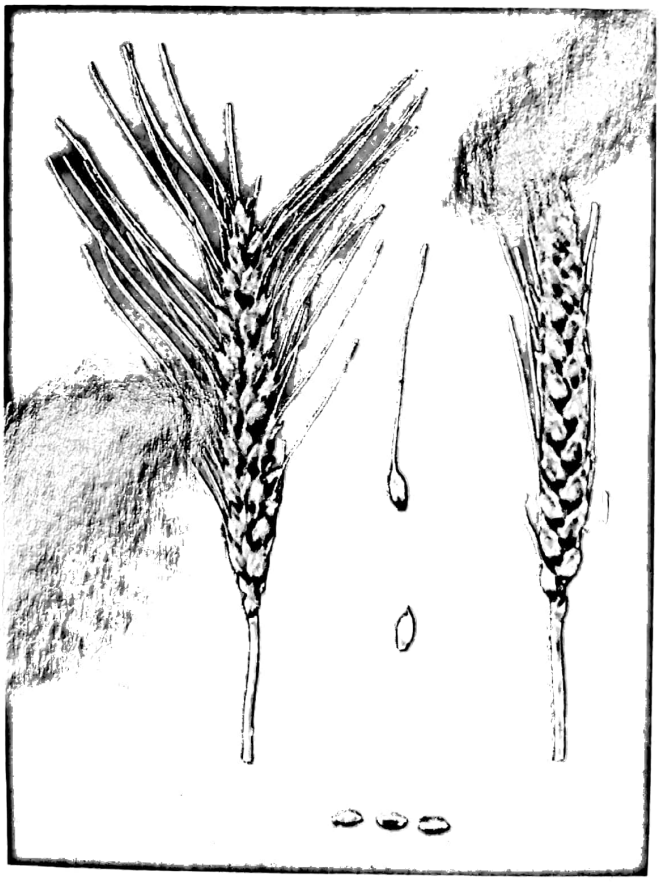

Scanned with OKEN Scanner

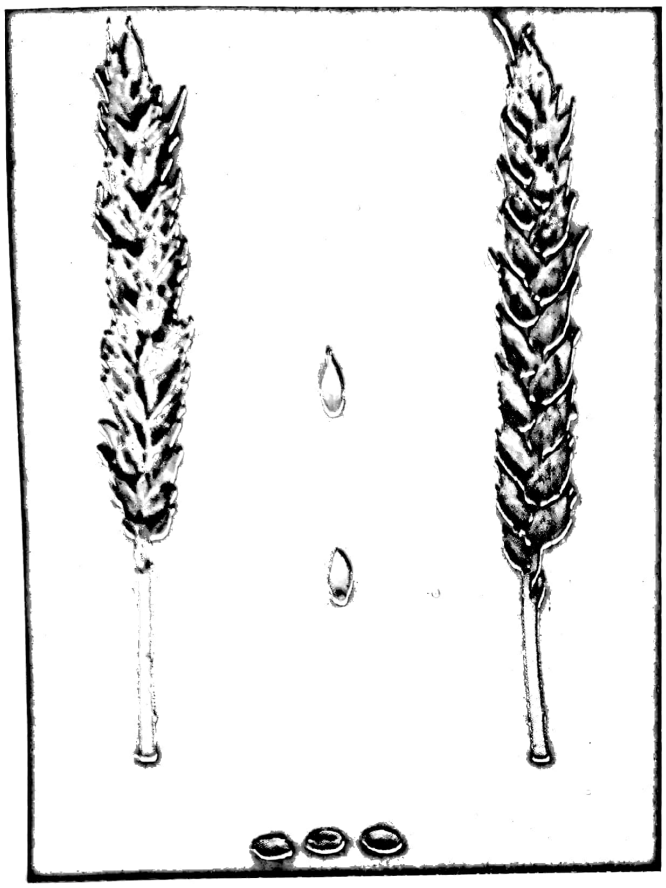

Grîu de toamnă Libellula

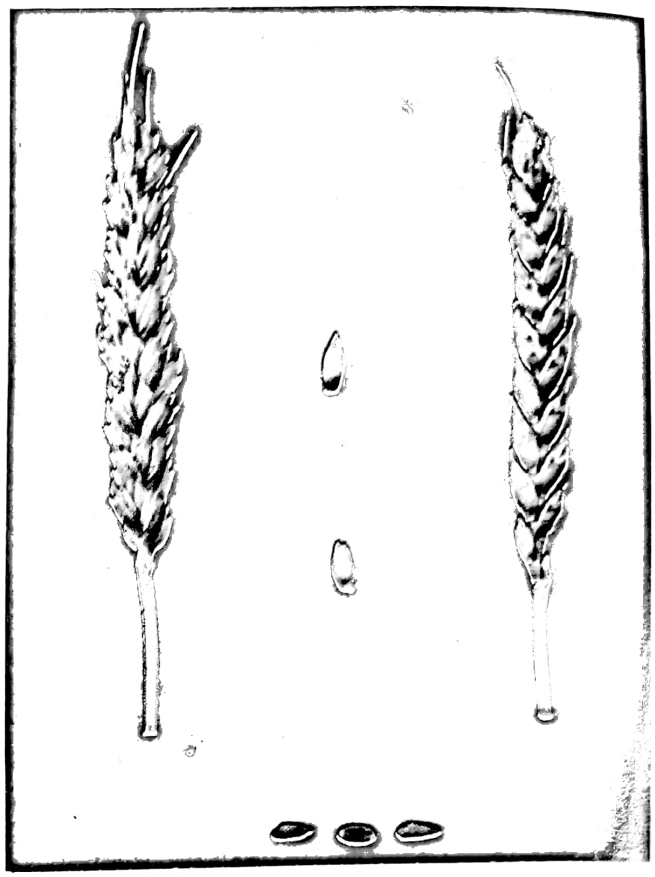

Grîu de toamnă Lovrin 231

Grîu de toamnă Bezostaia 1

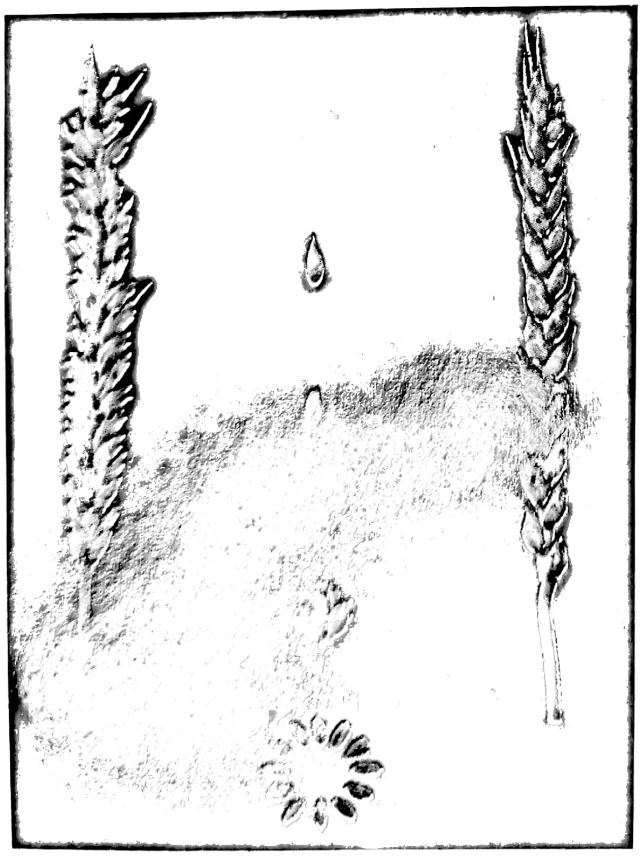

Grîu de toamnă Ceres

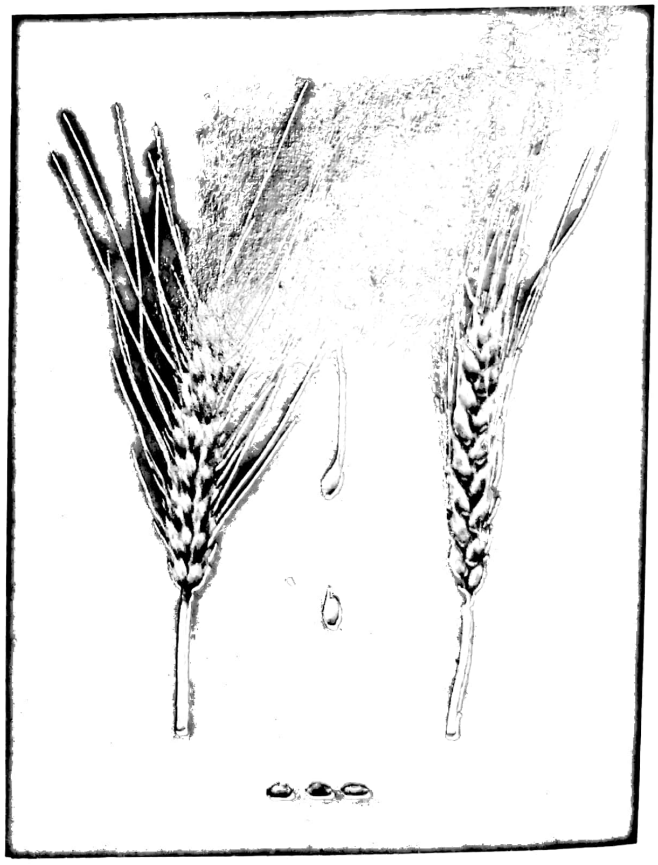

Scanned with OKEN Scanner

Grîu de toamnă Montana

Grîu de toamnă Silvana

Grîu de toamnă Turda 195

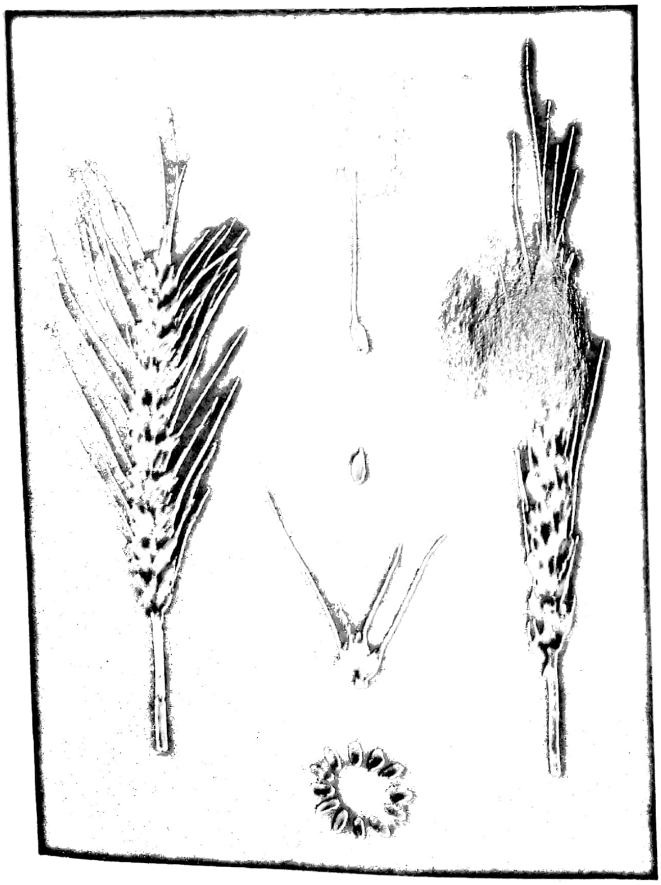

Grîu de toamnă Potaisa

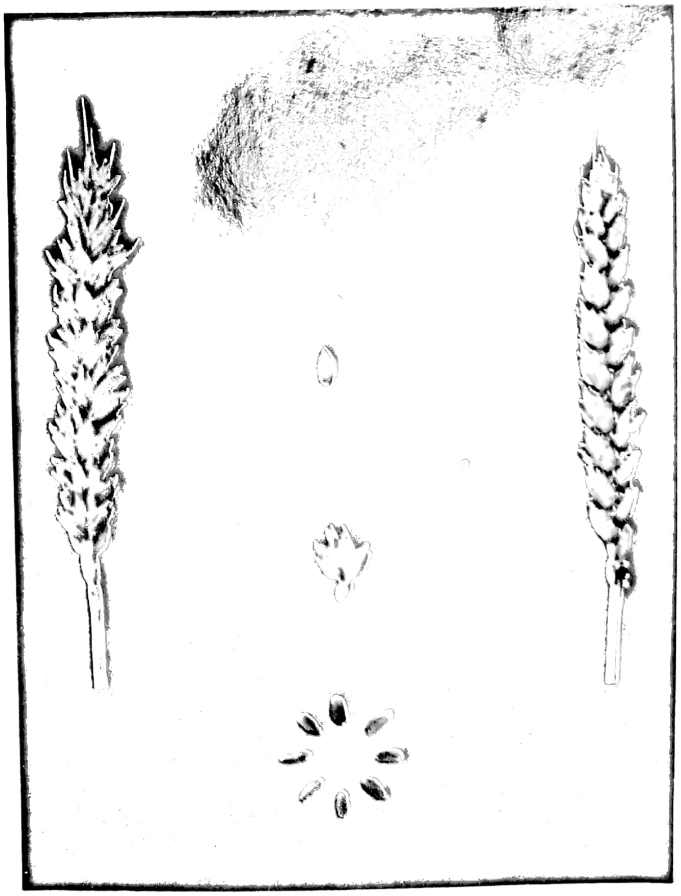

Scanned with OKEN Scanner

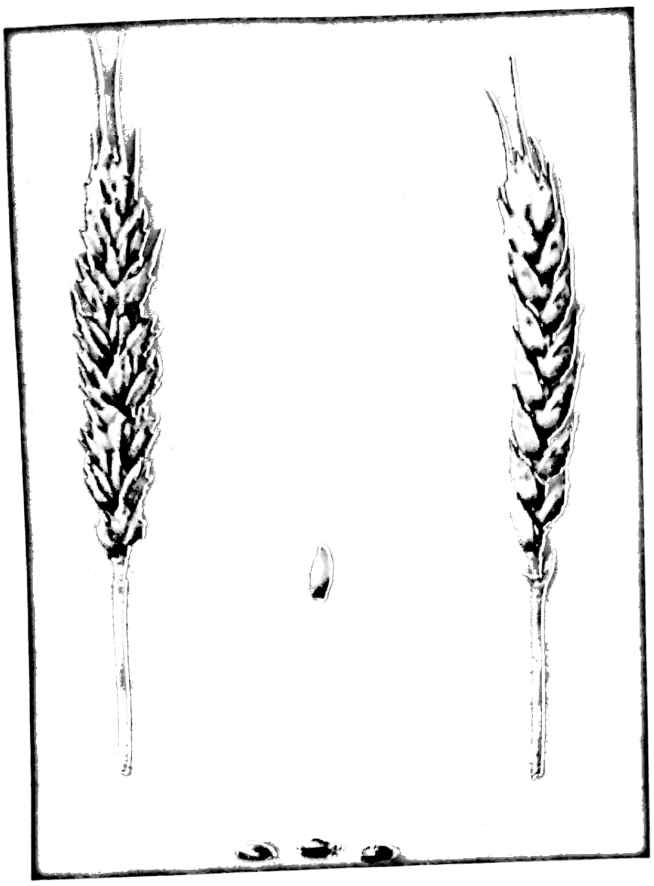

Grîu de toamnă Sadovo 1

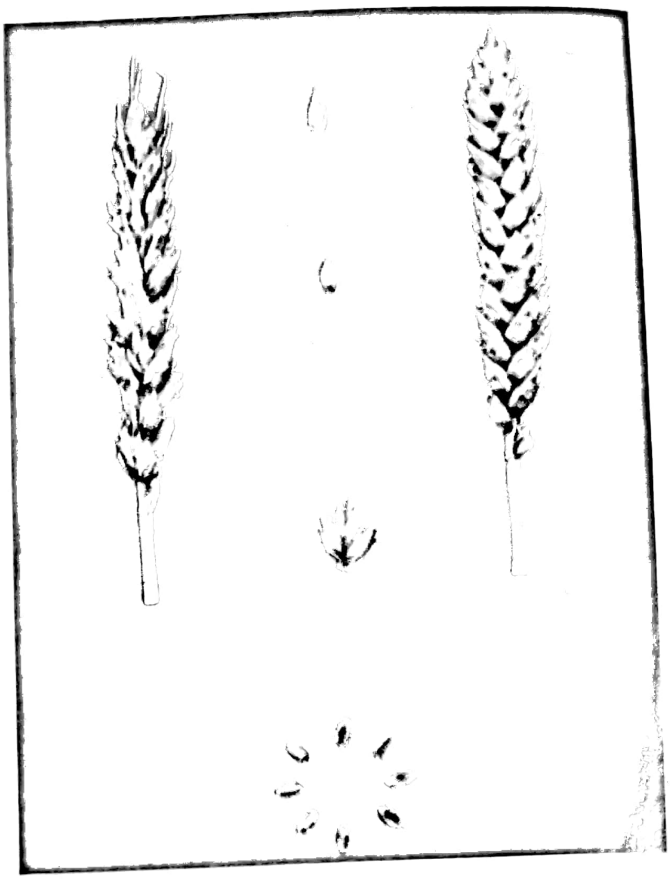

Grîu de toamnă Sava

Orz

Grîu tare de toamnă Apulicum 233

Grîu tare de toamnă Odesskaia Jubileinaia

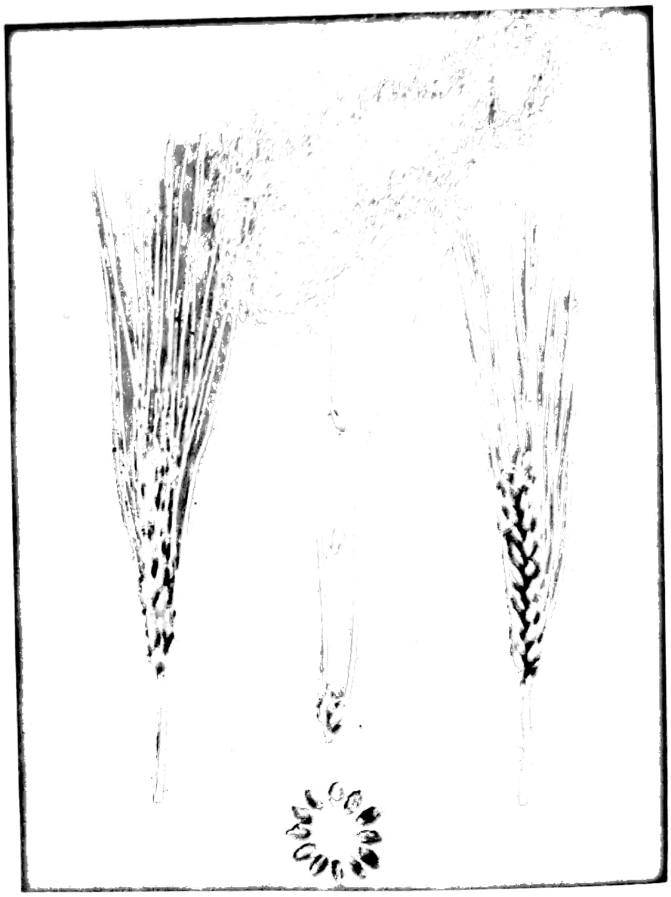

Orz

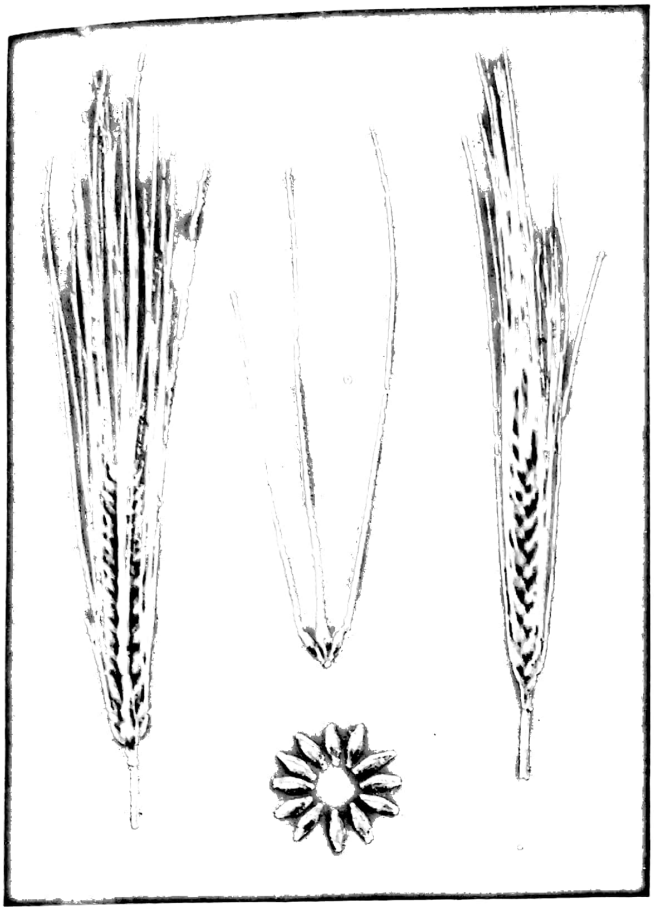

Orz de toamnă Intensiv 1

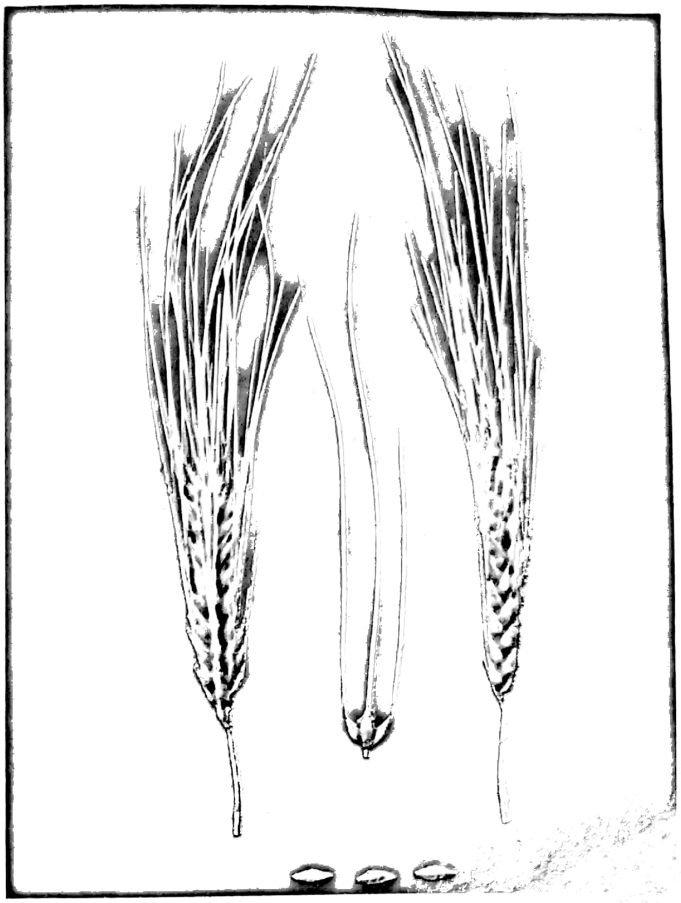

Orz de toamnă Miraj

Orzoaică de toamnă Beta cu 2 rinduri

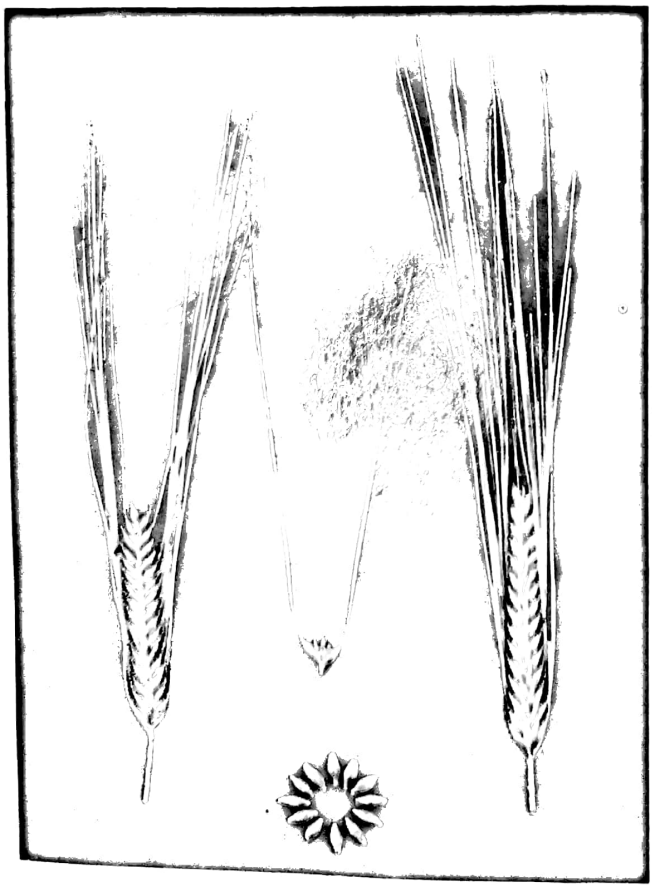

Orzoaică de toamnă Azuga

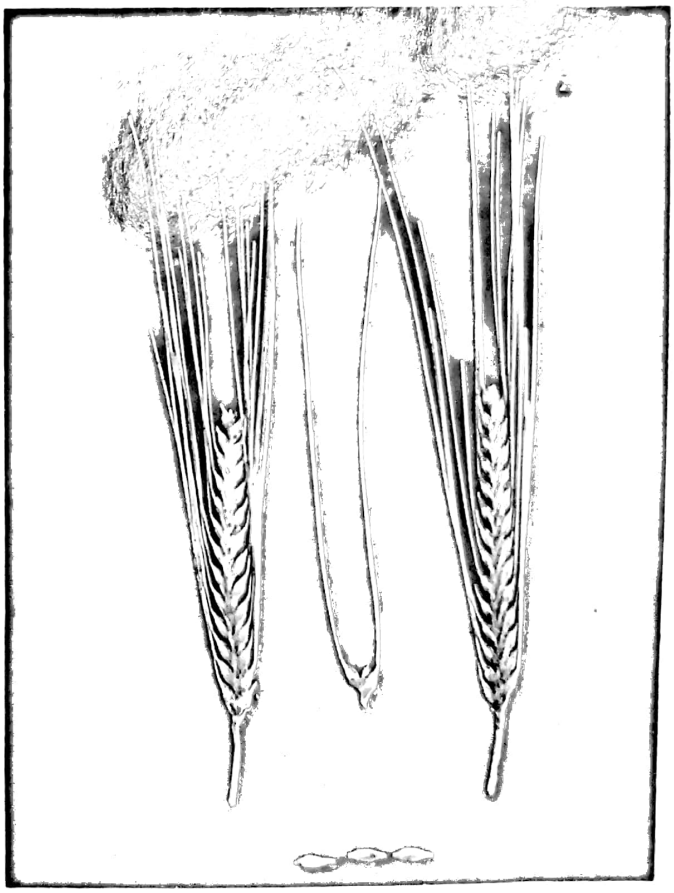

Scanned with OKEN Scanner

Secară de toamnă Danae

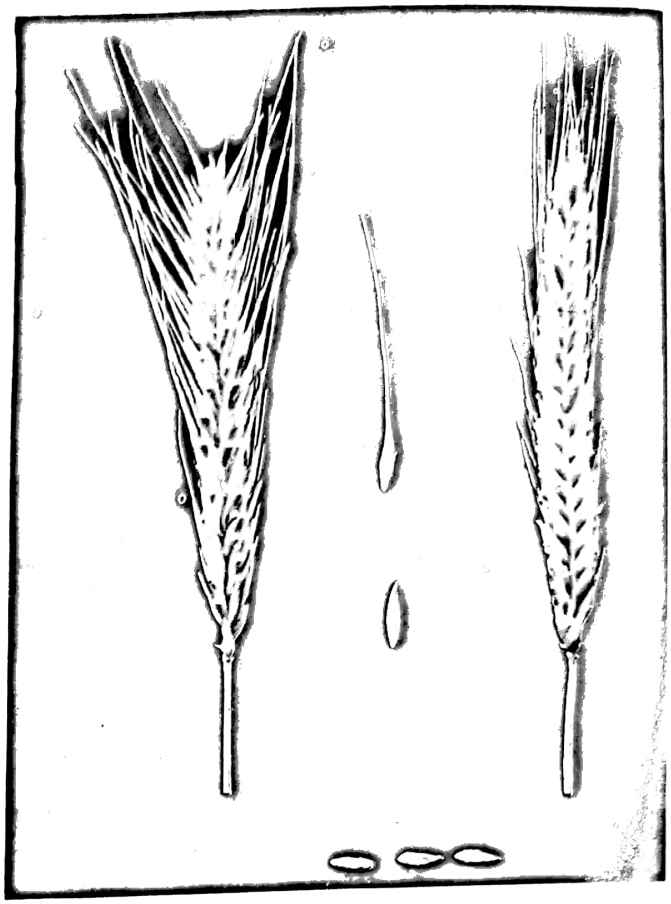

Secară de toamnă Dankowskie Zlote

Grîu comun de primăvară Hatri

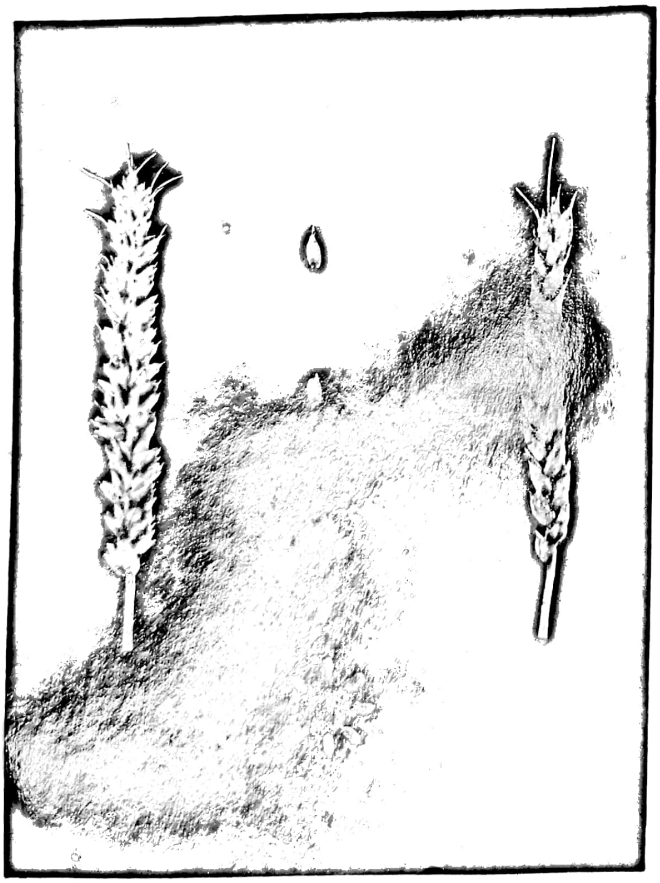

Grîu comun de primăvară Rubin

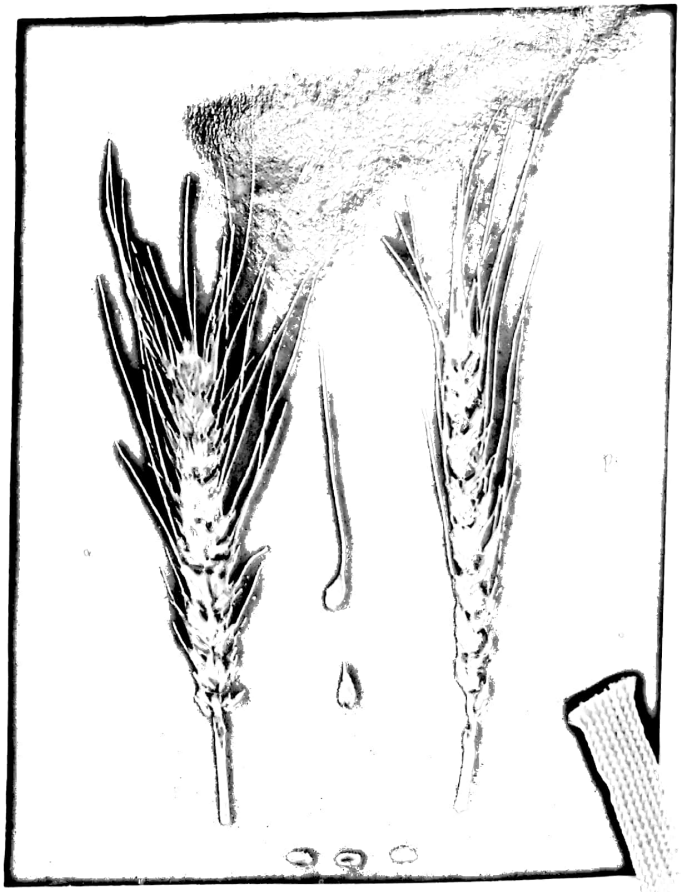

Scanned with OKEN Scanner

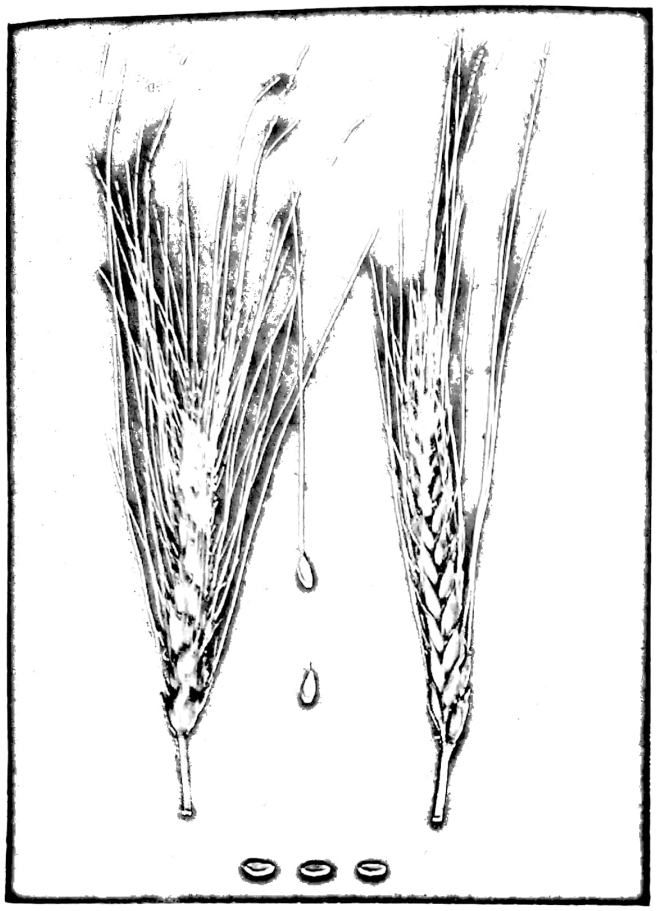

Griu tare de primăvară Duron

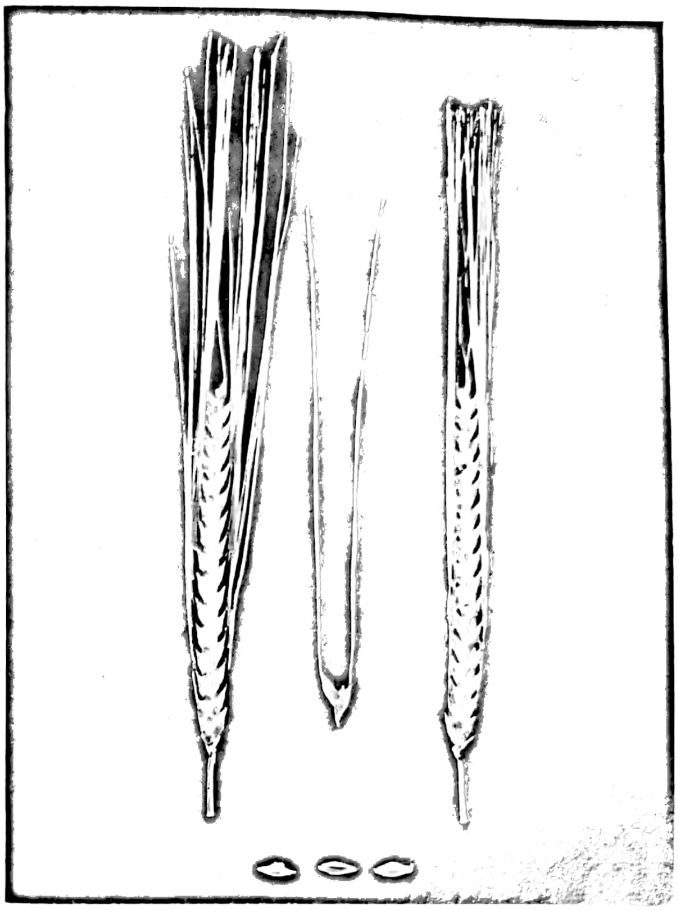

Orzoaică de primăvară Dvoran

Orzoaică de primăvară Elgina

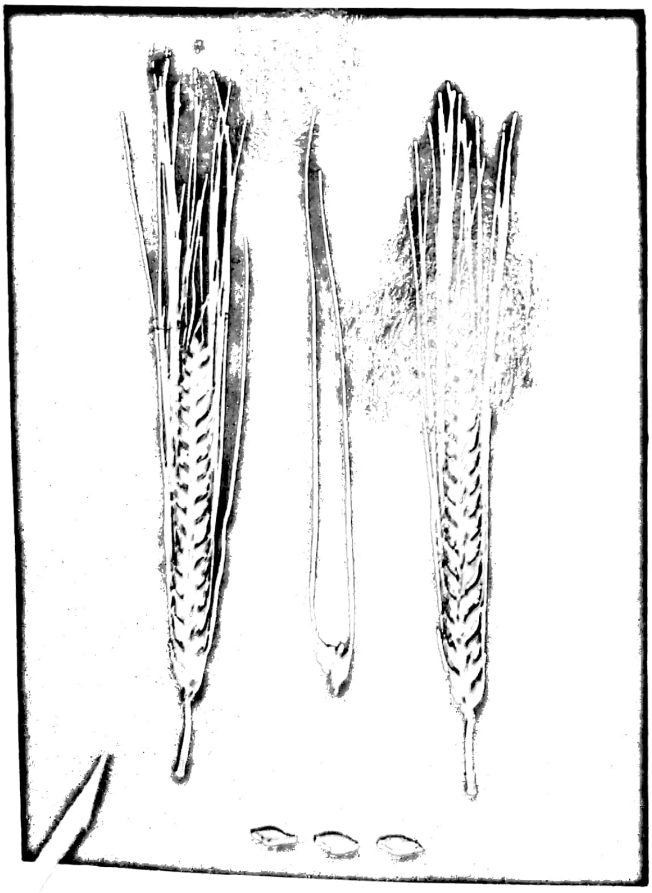

Ovăz Cenad 309

Scanned with OKEN Scanner

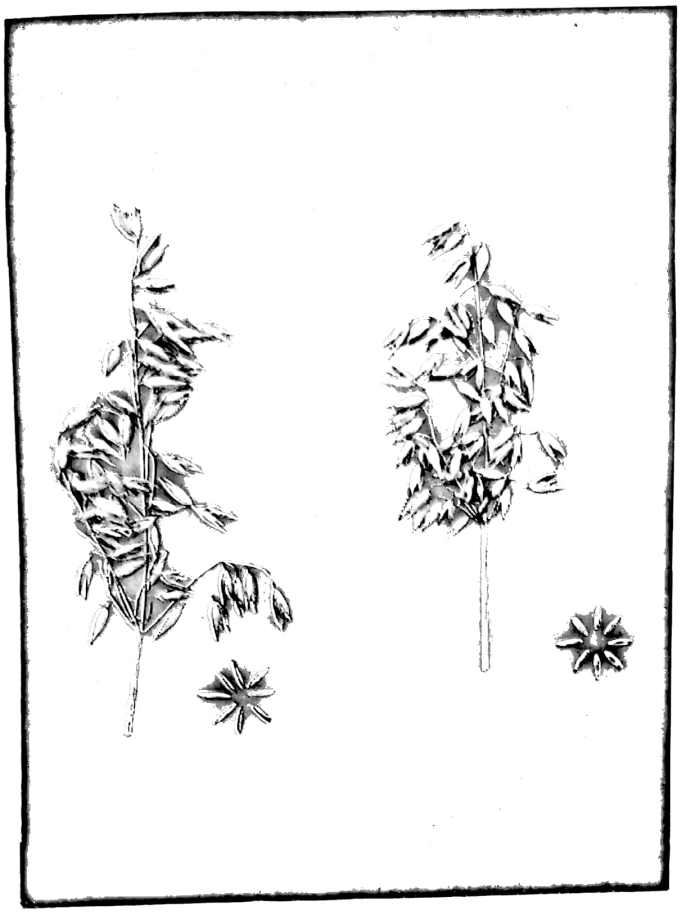

Ovăz Romulus

Ovăz Solidor

Orez Auriu de Banat

Orez Krasnodar 424

Orez Sidef

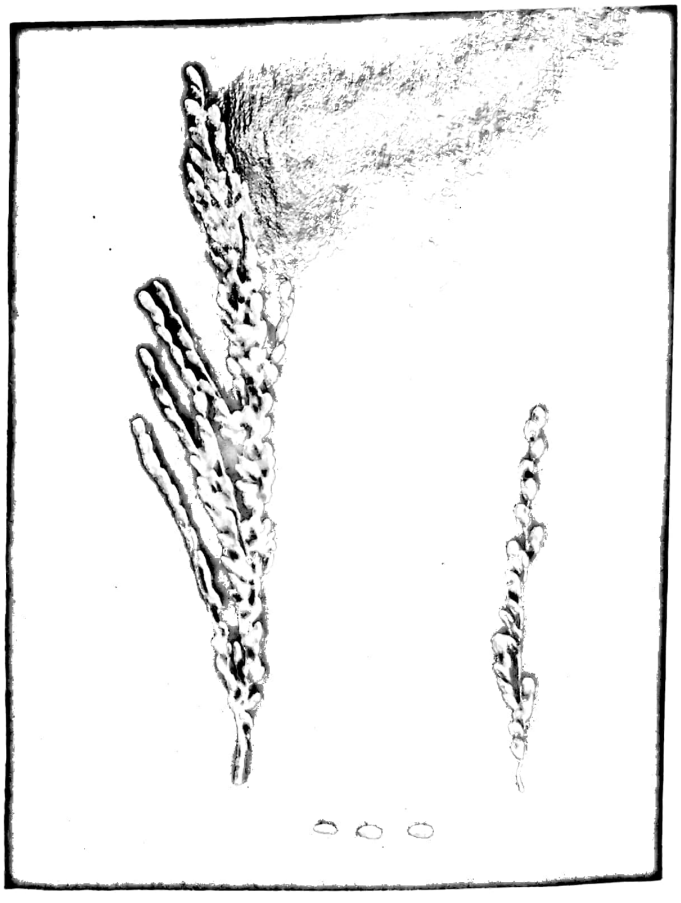

Scanned with OKEN Scanner

Auriu de Banat

Genealogia. Soiul a fost creat la Institutul Agronomic din Timişoara în colaborare cu I.A.S. Banloc, prin metoda hibridării complexe urmată de alegere. Genitori: (Agostara c L.72) × (Maratelli × L. 201). Face parte din specia *Oryza sativa* L. s. sp. *communis*, var. *italica* Al.

Caractere morfologice. Talia plantei la maturitate este de 75—90 cm. Tulpina, formată din 5 internodii, este de culoare galbenă, glabră. Frunzele au culoarea verde în timpul vegetaţiei, cu peri fini pe partea superioară. Teaca frunzei nu îmbracă internodiile pe toată lungimea lor. Urechiuşele albe înconjoară ca un inel tulpina. Ligula este albă, transparentă, triunghiulară. Paniculul este lung de 17—19 cm, semiaplecat, are culoarea galben-pai. Un panicul conţine 90—110 spiculeţe, nearistate. Glumele sînt de culoare verde la înspicat, galben-pai la maturitate, cu perozitate mijlociu de pronunţată. Vîrful paleei este drept şi prezintă peri. Cariopsa este de formă ovală, slab comprimată lateral, lungă de 7,79 mm, lată de 4,08 mm şi groasă de 2,88 mm. Pata albă este destul de mare (1/4—1/3 din bob) şi dispusă lateral, MMB=29—32 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie a acestui soi este cuprinsă între 122—129 zile. Soiul se remarcă printr-o bună rezistenţă la temperaturile scăzute din perioada semănatului şi în special din perioada înfloritului, fapt pentru care prezintă un procent mai redus de boabe seci comparativ cu soiul Krasnodar 424. Este mai rezistent la cădere decît Krasnodar 424 şi prezintă o comportare mai bună la atacul de boli.

Însuşiri de calitate. Bobul conţine 8,26% proteină, 82,79% amidon şi 19,85% pleve.

Producţia. La I.A.S. Banloc, în medie pe 1971 — 1973, a realizat o producţie medie de 78,1 q/ha, depăşind soiul Krasnodar 424 cu 13,3% În anul 1975 la C.I.S. Berteşti jud. Brăila a realizat o producţie de 65,9 q/ha. Se remarcă prin constanta producţiei de la an la an.

Caracteristici agrofitotehnice. Fiind mai rezistent la cădere suportă bine dozele mai mari de îngrăşăminte şi răspunde prin producţii ridicate.

Zonarea. Soiul Auriu de Banat este zonat şi răspîndit în cultură în vestul ţării unde a dat rezultate bune.

Krasnodar 424

Genealogia. A fost creat în U.R.S.S. Face parte din specia *Oryza sativa*, s. sp. *communis*, var. *italica* Al.

Caractere morfologice. Plantele sînt de talie mijlocie, 82—95 cm, cu paiul elastic şi subţire. Înflorescenţa este un panicul de culoare galben-brun, lung de 14—19 cm, compact, conţinînd 83—102 spiculeţe. Spiculeţele sînt lipsite de ariste şi au culoare galben-brună. Bobul este de mărime mijlocie, de formă oval-alungită, cu aspect sticlos, de culoare alb-gălbui.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie a soiului Krasnodar 424 este cuprinsă între 120 şi 129 zile. Soiul prezintă o rezistenţă mijlocie la cădere

Scanned with OKEN Scanner

şi la şiştăvire. Rezistenţa la bolile criptogamice este bună. Este un soi semitardiv şi în condiţiile climatice din ţara noastră ajunge la maturitate în toate zonele.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în proteină este ridicat 8,89%, conţinutul în amidon de asemenea ridicat 86,61%, iar conţinutul în pleve este mijlociu 19,60%.

Producţia. În medie pe 3 ani a realizat 51,2 q/ha la C.I.S. Oltenița, 59,6 q/ha la C.I.S. Berteşti jud. Brăila, iar în medie pe 2 ani la C.I.S. Dohangia jud. Arad 63,2 q/ha.

Zonarea. Soiul Krasnodar 424 este zonat şi răspîndit în toate zonele de cultură a orezului din ţara noastră.

Sidef

Genealogia. A fost creat la Centrul experimental orezicol Chirnogi prin hibridare, urmată de selecţie individuală repetată anual. Genitori: Krasnodar 424 ×Precoce Corbeta 281. Face parte din sp. *Oryza sativa*, ssp. *communis* var. *italica* Al.

Caractere morfologice. Înălţimea plantelor este de 75—90 cm. Tulpina, internodiile şi frunzele sînt de culoare verde; paiul este gros. Frunza este erectă şi lată, urechiuşele sînt de culoare alb-verzui. Paniculul este compact. dens, de culoare galben-pai, de 13—17 cm lungime, cu 105—130 boabe în panicul. Glumele de culoare verde sînt glabre, paleea la înflorit este galben-verzuie, cu vîrful în formă de cioc, carena de culoare galbenă, dintele glumei verde. Este un soi nearistat, stigmatul este de culoare galbenă. Cariopsa este ovală, bobul decorticat este oval, sticlos, alb-sidefat, lungimea 7,81 mm, lăţimea 4,06 mm şi grosimea 2,53 mm. Pata albă este restrînsă, dispusă central-lateral.

Însuşiri fiziologice. Soiul Sidef se remarcă în mod deosebit prin precocitate (perioada de vegetaţie 115—126 zile). Are o capacitate mijlocie de înfrăţire şi este mult mai rezistent la cădere decît soiul Krasnodar 424, aceasta fiind o altă însuşire valoroasă a acestui soi. Soiul Sidef este primul soi autohton de talie mică-mijlocie, rezistent la cădere şi precoce.

Însuşiri de calitate. Indicii de calitate ai soiului Sidef sînt în general asemănători cu ai soiului Krasnodor 424 şi Auriu de Banat.

Producţia. Capacitatea de producţie este bună, el poate realiza producţii la nivel de 50 q/ha. În medie pe 3 ani el a realizat 44,3 q/ha la C.I.S. Oltenița şi 51,1 q/ha la C.I.S. Berteşti jud. Brăila, iar în medie pe 2 ani la C.I.S. Dohangia jud. Arad 39,4 q/ha.

Caracteristici agrofitotehnice. Prin agrotehnică trebuie se să asigure următoarele: însămînţarea să se facă în prima perioadă a epocii optime, să se aplice regimul de îngrăşare: N 100—120, P 80—100 şi K 60—80 kg substanţă activă la hectar, pînă la împăiere, nivelul apei să se menţină pînă la 10 cm, în funcţie de talia plantelor, iar după această fază, la 15 cm.

Zonarea. Soiul Sidef este recomandat pentru toate zonele de cultură ale orezului ca soi timpuriu.

Scanned with OKEN Scanner

Hibrizi extratimpurii

HD 95 - Suceava

Genealogie. Este un hibrid dublu creat la S.C.A. — Suceava. Face parte din convarietatea *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele au o vigurozitate mijlocie şi o bună uniformitate în lan. Tulpina are o înălţime de 170—207 cm. Capacitatea de lăstărire este mijlocie. Culoarea tulpinii este verde, cu antocian. Aparatul foliar are în medie 12—14 frunze din care 4—6 deasupra ştiuletelui. Frunza de sub ştiuletele superior are 7—10 cm lăţime şi 65—75 cm lungime. Culoarea frunzelor este verde-gălbui, puţin gofrate. Poziţia frunzei semiaplecată. Paniculul este mijlociu de răsfirat, cu aspect lax. Ramificaţiile primare ale paniculului, în număr de 15—19, au o cantitate suficientă de polen. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Unghiul ramificaţiilor primare faţă de axul principal este semiascuţit. Culoarea anterelor imediat după înflorit este roză şi roză spre violet. Culoarea stigmatelor în primele zile de la apariţie este galben-verzui cu reflexe roz. Înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este de 40—70 cm. Pedunculul ştiuletelui este de 10—15 cm lungime şi mijlociu de gros. Poziţia ştiuletelui la maturitate este semierectă. Ştiuletele este de formă cilindro-conică alungită, cu lungimea de 15—20 cm şi diametrul la mijloc de 3,9—4,4 cm. Acoperirea cu pănuşi este completă, iar depănuşarea la maturitate este uşoară. Greutatea ştiuletelui este de circa 200 g. Aspectul ştiuleţilor la maturitate este frumos, fiind acoperiţi cu boabe pînă în vîrf. Culoarea rahisului este roşu-închisă. Numărul rîndurilor de boabe este mai frecvent 12—14, dar se ajunge şi la 16. Bobul este de tipul indurata, cu stratul cornos bine dezvoltat. Este de mărime mijlocie, de formă scurt prismatică şi de culoare galben-portocalie, în părţile laterale gălbui-roşcat. Bobul are următoarele dimensiuni: lungimea 10—12 mm, lăţimea 8—10 mm, grosimea 5—6 mm. MMB=320 g. Randamentul de boabe variază între 80—83%.

Însuşiri fiziologice. Este cel mai precoce hibrid din cei aflaţi în cultură. Anterele apar după 54—60 zile de la răsărire, iar stigmatele după 59—64 zile. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate este de 112—145 zile, funcţie de zonă şi an (la C.I.S. Hărman 1976, a ajuns la maturitate după 145 zile). Plantele au o răsărire bună, o dinamică rapidă de creştere în prima parte a vegetaţiei. Mătăsirea are loc la 4—5 zile de la înspicat. Are o bună rezistenţă la temperaturile scăzute care survin după răsărit şi în prima parte a vegetaţiei. Este mijlociu de rezistent la cădere şi frîngere, precum şi la secetă. Faţă de boli şi dăunători arată o rezistenţă bună la rugină şi tăciune şi mijlocie la fuzarioză (*Fusarium graminearum*), helmintosporioză (*Helminthosporium maydis*) şi sfredilitorul porumbului (*Ostrinia nublalis*).

Însuşiri de calitate. Boabele au un conţinut echilibrat în proteine, amidon şi grăsimi. Astfel proteina brută este în medie 11,2%, amidonul brut 71,9%, iar grăsimea 5,1%. Totalul principiilor utili 88,2%. Hibridul are însuşi calitative pentru producerea mălaiului grişat.

Producţia. Hibridul HD 95 Suceava a fost încercat la centrele de încercarea soiurilor din zonele premontane. Însămînţat la desimi de 62 000 plante

Scanned with OKEN Scanner

la ha, a dat producţii de boabe de 53,00 q/ha la C.I.S. Bacău, 71,00 q/ha la C.I.S. Rădăuţi. În Transilvania a dat 82,0 q/ha la C.I.S. Hărman jud. Braşov, 72,0 q/ha la C.I.S. Sibiu, 63,0 q/ha la C.I.S. Dumbrăveni jud. Sibiu, 64,0 q/ha la C.I.S. Huedin şi 60,5 q/ha la Gurasada jud. Hunedoara.

Zonarea. Hibridul este recomandat pentru zonele de cultură a porumbului cu regim termic scăzut, din vestul Moldovei şi din Transilvania.

Caracteristicile formelor parentale.

a. **Hibridul simplu 95 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.* A fost creat la S.C.A. — Suceava.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 180—200 cm, are culoarea verde, nu lăstăreşte. Frunzele sînt în număr de 11—12 din care 5—6 sînt deasupra ştiuletelui superior. Frunza este de culoare verde, iar poziţia faţă de tulpină este aplecată. Lungimea frunzei de la baza ştiuletelui principal este de 68—70 cm, iar lăţimea de 8—9 cm. Paniculul este răsfirat, format din 12—14 ramificaţii de lungime mijlocie. Anterele sînt de culoare galbenă. Ştiuletele principal este inserat pe plantă la 58—62 cm înălţime. Este prins de plantă printr-un peduncul mijlociu de lung. Acoperirea cu pănuşi este bună. Are o lungime de 18—20 cm şi diametrul la mijloc de 4,3—4,8 cm. Forma ştiuletelui este cilindrică, uşor conică. Culoarea rahisului este roşie. Numărul rîndurilor de boabe 14—16, cu 35—40 boabe pe rînd. Bobul este mijlociu de mare, dentat, de formă prismatică şi de culoare galben-roşiatic. Mişuna bobului este adîncă, de culoare galben-deschis. MMB=284 g.

Însuşiri fiziologice. Este rezistent la cădere şi frîngere.

b. **Hibridul simplu 95 — tată.** Face parte din convarietatea *indurata.* A fost de asemenea creat la S.C.A. — Suceava.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 190—205 cm şi este de culoare verde; nu lăstăreşte. Frunzele sînt în număr de 11—12, din care 5—6 deasupra ştiuletelui superior. Culoarea frunzelor este verde-intens, iar poziţia semiaplecată. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de 70—74 cm, iar lăţimea de 8—9 cm. Paniculul este răsfirat, compus din 14—17 ramificaţii mijlociu de lungi. Culoarea anterelor este galbenă. Ştiuletele principal este inserat la înălţimea de 60—65 cm şi se prinde de plantă printr-un peduncul mijlociu de lung. Este de formă cilidro-conică, avînd lungimea de 17—19 cm şi diametrul la mijloc de 4—4,2 cm. Rahisul este de culoare roşie. Numărul rîndurilor de boabe este de 12—14, fiecare rînd avînd 32—36 boabe. Bobul este sticlos, mijlociu de mare, de culoare galbenă, de formă prismatică, lipsit de mişună.

Însuşiri fiziologice. Hibridul simplu tată are o bună rezistenţă la cădere şi frîngere.

HD 96 - Fundulea

Genealogie. Este un hibrid dublu extratimpuriu, semiindurata, produs la I.C.C.P.T. — Fundulea.

Aparţine convarietăţii *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele sînt de o vigurozitate mijlocie. Înălţimea este cuprinsă între 160—210 cm. Capacitatea de lăstărire este mijlocie spre slabă. Tulpina este la majoritatea plantelor verde-antocianat. Aparatul foliar

Scanned with OKEN Scanner

este compus din circa 14 frunze, din care 4—5 sînt deasupra ştiuletelui principal. Frunzele sînt de culoare verde, semiaplecate şi de mărime mijlocie. Frunza de sub ştiuletele superior este lată de 9—12 cm şi lungă de 73—78 cm. Paniculul este semicompact, format din 8—16 ramificaţii primare, de lungime mijlocie şi groase, bogat în polen. Culoarea anterelor imediat după înflorire este galben-verzui. Culoarea stigmatelor la 1—2 zile după apariţie galben-verzui. Ştiuleţii sînt inseraţi destul de uniform pe plante, la înălţimea de circa 68 cm. Prinderea pe plantă se face printr-un peduncul în general scurt, lung de cca 10 cm. Poziţia ştiuletelui pe plantă este uşor înclinată, acoperirea cu pănuşi este în general bună, dar unii ştiuleţi nu sînt acoperiţi complet la vîrf. Ştiuletele este de formă tronconică, de mărime mijlocie, lung de 17—18 cm şi cu diametrul la mijloc 3—4 cm. Greutatea ştiuletelui este de 170—230 g. Numărul rîndurilor de boabe 10—14, sînt drepte şi acoperă bine ştiuletele. Culoarea rahisului este roz-închis spre roşu. Dimensiunile bobului: lungimea 10—11 mm, lăţimea 9,5—10 mm şi grosimea 4,8—5,3 mm. Bobul este rotund, comprimat, cu consistenţa sticloasă, de culoare galbenă-închis, la vîrf galben-citron. MMB=340—380 g, iar randamentul de boabe 78—82%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate, determinată la centrele din nordul şi estul Moldovei şi din Transilvania, este 117—149 zile, funcţie de zonă şi condiţiile climatice (C.I.S. Hărman în 1976, 149 zile). În faza iniţială plantele au un ritm accelerat de creştere. Hibridul are o bună rezistenţă la secetă, şiştăvire şi cădere şi este mijlociu de rezistent la frîngere. Faţă de atacul bolilor arată o rezistenţă bună la fusarioză şi mijlocie la tăciune (*Ustilago* sp.), sfîşierea frunzelor şi sfredilitorul porumbului.

Însuşiri de calitate. Se caracterizează ca un hibrid proteic. Bobul conţine în medie 11,46% proteină, 71,95% amidon şi 4,89% grăsimi, totalul principiilor utili fiind de 88,30%. Hibridul are însuşiri calitative pentru producerea mălaiului grişat.

Producţia. Hibridul HD 96, are o capacitate ridicată de producţie comparativ cu grupa de vegetaţie din care face parte. În perioada 1974—1976 a dat la centrele de încercarea soiurilor din Moldova 64,0 q/ha, la cele din cîmpia Transilvaniei 69,0 q/ha, iar la cele din zona dealurilor din Transilvania 76,0 q/ha. La C.I.S. Sibiu, Dumbrăveni, Hărman a înregistrat producţii medii pe 3 ani de 79,0, 85,0 şi 96,0 q/ha.

Zonarea. Hibridul este recomandat pentru cultură în Moldova, în Transilvania şi zona colinară din Muntenia şi Oltenia. Pînă la omologarea unor hibrizi specializaţi pentru cultură dublă, este recomandat să fie cultivat şi în sudul ţării.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 96—mamă** aparţine convarietăţii *dentiformis*.

Caractere morfologice. Are plantele de 200—220 cm înălţime ceva mai înalte ca la forma tată. Capacitatea de lăstărire este mijlocie (20—30 lăstari la 100 plante). Frunzele în număr de 16—18, din care deasupra ştiuletelui principal 4—5, au culoarea verde şi poziţia pe plantă aplecată. Frunza de la ştiuletele principal are lungimea 72—75 cm şi lăţimea de 11,2—11,4 cm. Paniculul este format din 22—25 ramificaţii primare, mijlociu de lungi, semirăsfirate faţă de axul principal şi foarte bogate în polen. Înflorirea este explozivă începînd cu faza de ieşire a paniculului din burduf. Anterele şi stigmatele, au culoarea galbenă-verzuie. Ştiuletele principal este prins pe plantă printr-un peduncul

Scanned with OKEN Scanner

mijlociu de lung, la înălțime de 70—80 cm de la sol. Este incomplet acoperit cu pănuși. Forma știuletelui este conică, mai accentuat la vîrf. Lungimea știuletelui este de 17—20 cm, iar diametrul la mijloc de 3,8—4 cm. Este acoperit cu 10—12 rînduri de boabe. Rahisul este de culoare roșiu-deschis. Bobul este dentat, lat și scurt, de formă prismatică și de culoare galbenă portocalie. Mișuna este mică de, culoare galbenă. MMB=330—360 g.

Însușiri fiziologice. Hibridul suportă bine frigul din primele faze de vegetație. Este mijlociu de rezistent la secetă, arșiță cădere și frîngere. Față de atacul bolilor se arată mijlociu de rezistent la sfîșierea frunzelor și sensibil la tăciune. Apariția stigmatelor are loc la circa 48—49 zile de la răsărire.

b. **Hibridul simplu 96 — tată** face parte din convarietatea *indurata.*

Caractere morfologice. Planta are înălțimea de 180—200 cm, mai mică decît la forma mamă. Capacitatea de lăstărire este redusă. În condiții favorabile de cultură un număr de 20—30% din totalul plantelor formează și al doilea știulete. Frunzele sînt în număr de 14—16, din care 3—4 deasupra știuletelui principal. Culoarea frunzelor este verde-intens, iar teaca frunzelor inferioare este verde, cu antocian. Poziția frunzelor pe plantă este semierectă. Frunza de la știuletele principal este lungă de 78—81 cm și relativ îngustă 9—10,2 cm. Paniculul are axul principal bine dezvoltat. Ramificațiile primare în număr de 20—25 sînt lungi și răsfirate. În condiții de secetă și arșiță are o perioadă scurtă de înflorire. Anterele sînt de culoare violacee-deschisă. Este bogat în polen. Stigmatele sînt de culoare galbenă-verzuie, cu perișori colorați, uneori și vîrfurile colorate. Știuletele, bine acoperit cu pănuși, este prins pe plantă printr-un peduncul scurt spre mijlociu de lung și la înălțimea de 60—65 cm de la sol. Este de formă conică, cu baza mai groasă, lung de 16—18 cm, cu diametrul la mijloc de 3,7—4 cm. Numărul rîndurilor de boabe 12—14. Rahisul este de culoare albă. Bobul este sticlos, mare, de formă rotund-lată, de culoare galbenă ușor spre portocalie, lipsit de mișună. MMB=320—340 g. Randamentul de boabe 79—81%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărit la deschiderea anterelor este de 46—47 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulți ani un decalaj de 2—3 zile, față de apariția stigmatelor pentru forma maternă. În vederea realizării unei coincidențe la înflorit între parteneri se recomandă semănatul decalat al formei paterne și anume: se seamănă forma mamă și 50% din forma paternă. Hibridul suportă bine temperaturile scăzute din primele faze de vegetație. Are o rezistență mijlocie la secetă și se arată sensibil la frîngere, în special în faza de supracoacere. Prezintă o rezistență mijlocie la sfîșierea frunzelor.

HD 99 - Fundulea

Genealogie. Este un hibrid dublu extratimpuriu. Aparține convarietății *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au o înălțime de circa 185 cm, lăstărirea este slabă. Tulpina este de culoare verde la unele plante fiind dungat antocianată. Aparatul foliar este compus din 12—14 frunze, din care 4—5 deasupra știuletelui principal. Frunza este de culoarea verde și mărime mijlocie. Lungimea frunzei de la baza știuletelui principal este de 66—73 cm, iar lățimea de 8—12 cm. Poziția frunzelor față de tulpină este semierectă. Paniculul este semi-

Scanned with OKEN Scanner

compact format din 12—24 ramificații primare, viguroase, mijlociu de lungi, inserate des pe axul principal. Este bogat în polen. Ramificația paniculului începe la 1—4 cm de la ieșirea din burduf. Anterele sînt de culoare galbenă-verzuie, iar stigmatele galbene cu perișori roz (la unele plante roz-violaceu). Inserația, știuletelui principal are loc la 54—67 cm. Prinderea de plantă se face printr-un peduncul scurt spre mijlociu de lung (6—10 cm). Știuletele are poziția pe plantă semierectă. Este scurt și gros, avînd lungimea de 15,5—17,0 cm și diametrul la mijloc de 4,5—5 cm. Numărul rîndurilor de boabe 14—16. Boabele nu acoperă toți știuleții pînă în vîrf. La majoritatea știuletelor gradul de acoperire cu boabe este 90—92%. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este dentat, mijlociu de mare, lung de 10—11 mm, lat de 8—8,5 mm și gros de 4—4,5 mm. Culoarea bobului este galben-portocaliu. Mișuna este mijlociu de mare și de profundă. Culoarea mișunei este galben-deschis. MMB=275—315 g. Randamentul de boabe 76—80%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație determinată în Moldova și Transilvania este de 120—152 zile (152 zile la C.I.S. Hărman în 1976). Hibridul are o rezistență mijlocie la secetă, cădere și frîngere. În condiții de secetă boabele au o șiștăvire pronunțată. Față de atacul bolilor și dăunătorilor se arată mijlociu de rezistent la tăciune, fuzarioză, helmintosporioză și sfredelitorul porumbului.

Însușiri de calitate. Hibridul are un conținut ridicat de proteine și scăzut de grăsimi. Conținutul în proteină brută a fost în medie pe mai multe C.I.S.-uri și ani, de 11,39%, iar amidon de 72,60% și în grăsimi de 4,31%. Totalul principiilor utili a fost de 88,30%.

Producția. În perioada 1974—1976, hibridul HD 99 a dat producții de 62,0 q/ha boabe în Moldova, (55,0 q/ha la C.I.S. Dorohoi și 71,5 q/ha la C.I.S. Negrești jud. Vaslui) și 69,0 q/ha la centrele de încercarea soiurilor din Transilvania (54,0 q/ha la C.I.S. Huedin și 87,0 q/ha la C.I.S. Hărman jud. Brașov).

Zonarea. Hibridul este recomandat pentru cultură în Moldova, Transilvania și zona colinară din Muntenia și Oltenia.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 99—mamă** aparține convarietății dentiformis.

Caractere morfologice. Planta este cu ceva mai înaltă ca forma paternă (190—210 cm), iar știuletele principal este inserat la 65—80 cm de la sol. Capacitatea de lăstărire este destul de ridicată. Frunzele, în număr de 16—18 din care deasupra știuletelui principal 5—6, au o poziție ușor aplecată, prezentînd ondulații pe limb și sînt de culoare verde. Frunza știuletelui principal are dimensiunile cu ceva mai mari decît cele ale hibridului simplu tată, avînd lungimea de 72—75 cm și lățimea de 8,6—9,8 cm. Paniculul este semicompact, cu 12—15 ramificații, mijlociu de lungi, abundența în polen este mijlocie, înflorirea rapidă. Anterele au culoarea violaceu-deschis, iar stigmatele galben-verzui uneori cu perișori colorați. Știuletele principal are formă cilindrică, cu vîrful ușor conic, de 16—18 cm lungime; este relativ gros avînd diametrul la mijloc de 3,5—3,8 cm și cu numărul de rînduri de boabe variind între 14 și 18, predominînd 16. Pedunculul știuletelui este mijlociu de lung, iar știuletele este incomplet acoperit cu pănuși. Rahisul are culoarea roșu-deschis. Bobul este de tip dentat, mijlociu, de formă prismatic lung, cu mișuna ușor adîncită, rostrată, avînd o culoare neuniformă, de la galben-albicios pînă la galben, iar restul bobului are culoarea galben-roșcat. MMB=270—290 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însușiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistență bună la temperaturi scăzute în primele faze de vegetație, mijlocie la secetă, arșiță, cădere, fusariosă, tăciune și sensibil la helmintosporioză.

b. **Hibridul simplu 99 — tată** face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Planta seamănă cu cea a formei mamă, avînd talia de 180—200 cm și știuletele principal inserat ceva mai jos, la 60—75 cm de la sol. Capacitatea de lăstărire este redusă. Numărul total de frunze este de 16—18, iar deasupra știuletelui principal 5. Frunzele au o poziție ușor aplecată și culoarea mai intensă ca la forma maternă. Lungimea frunzei știuletelui principal este de 68—70 cm, iar lățimea de 8,6—9,8 cm. Paniculul este bogat în polen, cu axul principal bine dezvoltat, cu 15—20 axe secundare, lungi, care au o poziție semirăsfirată. Anterele sînt de culoare violacee (violaceu-intens) și stigmatele au culoarea galben-verzui, cu perișori intens colorați (violaceu-deschis). Știuletele are formă cilindro-conică, destul de lung 18—20 cm, cu diametrul la mijloc de 3,4—3,6 cm și numărul de rînduri de boabe fiind mai frecvent 16. Știuletele are un peduncul scurt și este complet acoperit de pănuși. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este de tip dentat, de mărime mijlocie și formă prismatic-mijlocie, avînd o mișună mică superficială de culoare galbenă, iar bobul galben-portocaliu. MMB=280—310 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de la răsărit la apariția stigmatelor pentru forma maternă a fost în medie 50—52 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 49—51 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulți ani un decalaj de circa 2 zile. Hibridul posedă o rezistență bună la secetă, cădere, frîngere și mijlocie la boli și temperaturi scăzute în primele faze de vegetație.

Particularități agrofitotehnice. Pentru realizarea unei coincidențe mai bune la înflorit între formele parentale se recomandă aplicarea de îngrășăminte pe bază de azot în mod diferențiat odată cu semănatul, administrîndu-se cu 34 kg N la hectar, mai mult la rîndurile cu forma paternă care este mai timpurie.

Betu 240

Genealogie. Este un hibrid dublu extratimpuriu creat în colaborare, între S.C.A. — Turda și Institutul de cercetări agricole din Benburg R.D. Germană. Aparține convarietății *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele au înălțimea de 188—195 cm. Tulpina este de culoare verde, capacitatea de lăstărire este mijlocie. Aparatul foliar este compus din 10—13 frunze din care 4—5 deasupra știuletelui principal. Frunzele sînt de culoare verde-gălbui și cu poziția semierectă față de tulpină. Lungimea frunzei la știuletele principal este de 69—75 cm, iar lățimea de 9,5—12 cm. Paniculul este răsfirat, format din 10—18 ramificații primare lungi, în poziție orizontală față de axul principal, bogate în polen. Ramificarea paniculului începe la 2—5 cm la ieșirea din burduf. Se fac prezente și ramificațiile secundare ale paniculului. Culoarea anterelor la 24 ore după înflorire este roz-violacee, stigmatele sînt de culoare galbenă cu perișori roz. Inserția știuletelui principal are loc la 40—65 cm, iar prinderea de plantă se face printr-un peduncul lung de 7—10 cm. Acoperirea cu pănuși este bună, poziția știuletelui pe plantă este semierectă. Știuletele este de formă cilindrică, cu lungimea de

Scanned with OKEN Scanner

17—21 cm şi diametrul la mijloc de 4—5 cm. Este acoperit cu 12—14 rînduri de boabe şi gradul de acoperire cu boabe 94%. Rahisul este roşu sau alb. Bobul este mare, semisticlos, lipsit de mişună sau cu mişună superficială, de formă rotundă. În ceea ce priveşte culoarea, pe acelaşi ştiulete sau rînd se găsesc boabe de culoare galben-deschis şi boabe albe. Bobul este de 10 mm lungime, 9,5 mm lăţime şi 5—5,4 mm grosime. MMB = 337—450 g. Randamentul de boabe 76—77%, mai scăzut decît la alţi hibrizi extratimpurii.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate este de 119—154 zile în Moldova şi Transilvania (la C.I.S. Huedin 150 zile în 1973, la C.I.S. Hărman 154 zile în 1976). Hibridul are o bună rezistenţă la temperaturile scăzute din timpul răsăritului şi prima parte a vegetaţiei. Are o rezistenţă mijlocie la secetă, bună la cădere şi mijlocie spre slabă la frîngere. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor se comportă ca mijlociu de rezistent la fuzarioză, tăciune şi sfredelitorul porumbului şi sensibil la sfîşierea frunzelor.

Însuşiri de calitate. Boabele conţin în medie 10,25% proteină brută, 72,79% amidon şi 4,56% grăsimi. Totalul principiilor utili este de 87,60%, mai scăzut decît la hibrizii HD 95 şi HD 96.

Producţia. În perioada 1974—1976, s-a comportat mai bine decît HD 99, pe care l-a depăşit cu 3%, iar uşor mai slab în Transilvania decît HD 96. A realizat în Moldova 57,0 q/ha la C.I.S. Dorohoi şi 74,0 q/ha la C.I.S. Negreşti-jud. Vaslui, iar în Transilvania 47,0 q/ha la C.I.S. Şimleu Silvaniei, 56,0 q/ha la C.I.S. Huedin, 85,6 q/ha la C.I.S. Dumbrăveni jud. Sibiu şi 102,0 q/ha la C.I.S. Hărman jud. Braşov.

Zonarea. Hibridul este recomandat să se cultive în judeţele din Transilvania în mod special în cele din sud.

Hibrizi timpurii

HD 101 - Fundulea

Genealogie. Este un hibrid timpuriu, care se produce la I.C.C.P.T.-Fundulea. Aparţine convarietăţii *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 155—215 cm. Lăstărirea este slabă. Tulpina este de culoare verde-închis. Aparatul foliar este compus din 14—16 frunze, din care deasupra ştiuletelui principal 5—7. Culoarea frunzelor este verde-închis, iar poziţia lor pe plantă semiaplecată. Frunza de la baza ştiuletelui principal are lungimea de 60—75 cm, iar lăţimea de 8—12 cm. Paniculul este semilax, bogat în polen, cu 18—26 ramificaţii primare, unghiul ramificaţiei primare a paniculului faţă de axul central este semiascuţit. Culoarea anterelor este galben-verzui. Stigmatele sînt de culoare galben-verzui, cu perişori roz. Inserţia ştiuletelui principal are loc la 60—90 cm. Pedunculul este scurt, avînd 6—10 cm. Acoperirea cu pănuşi este bună. Ştiuletele este de formă cilindrică, uşor conică, are lungimea de 15—18 cm, iar diametrul la mijloc de 4,0—4,5 cm. Numărul rîndurilor de boabe este de 14—16; boabele îmbracă bine ştiuletele pînă la vîrf. Rahisul este de culoare roşie, şi uneori albă. Bobul este de tip dinte de cal, cu aspect cornos; este mijlociu de mare, de formă prismatică şi de culoare galben-închis. Mişuna este dreptunghiulară, superficială şi de culoare galben-deschis. Dimensiunile bobului sînt: lungimea de

Scanned with OKEN Scanner

10—12 mm, lățimea de 8—9 mm și grosimea de 4 mm. MMB = 280—320 g. Randamentul de boabe 79—80%.

Însușiri fiziologice. Hibridul are o rezistență mijlocie la secetă, boabele știștăvesc mai puternic decît la hibrizii HD 105 A, HD 115 și HD 120. Este rezistent la cădere și mijlociu de rezistent la frîngere. Față de atacul bolilor și dăunătorilor arată o rezistență bună la fusarioză și mijlocie la tăciune, helmintosporioză și atacul sfredelitorului. Perioada de vegetație calculată de la răsărit la maturitate, a fost în centrele din Moldova și Transilvania de 121—162 zile.

Însușiri de calitate. Boabele conțin 11,04% substanțe proteice, 73,13% substanțe amidonoase și 4,38% grăsimi. Se remarcă conținutul ridicat în amidon al acestui hibrid care, totodată, are și un conținut ridicat de proteină.

Producția. Hibridul a realizat în Moldova producții de 54,0—70,0 q/ha boabe, în zona colinară din Muntenia și Oltenia 58,0—74,0 q/ha boabe și 59,0—72,0 q/ha în Transilvania.

Zona de cultură. În ultimii ani hibridul a fost recomandat pentru producție în zona dealurilor din Transilvania, unde hibrizii HD 120 și HD 122 nu ajung la maturitate.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 101 — mamă** face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălțimea de 170—190 cm. Capacitatea de lăstărire este slabă. Frunzele sînt în număr de 16—18, din care deasupra știuletelui principal 5—6, de culoare verde-gălbui și cu poziția semierectă. Frunza de la știuletele principal are lungimea de 70—72 cm și lățimea de 8,4—8,8 cm. Paniculul este compact, măciucat și bogat în polen. Anterele sînt de culoare violaceu-deschis, iar stigmatele de culoare galben-verzui. Știuletele este prins de tulpină printr-un peduncul scurt (7—8 cm), de formă cilindrică, ușor conică, lung de 16—18 cm și cu diametru la mijloc de 3,7 cm. Numărul rîndurilor de boabe pe știulete este de 14—16. Rahisul este de culoare roz. Bobul este de tip dentat, cu strat cornos bine dezvoltat, de formă rotundă, de culoare galbenă. Mișuna este mică, rotundă. MMB = 275 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație variază în raport cu zona de cultură între 120—135 zile. Are o rezistență mijlocie la secetă și bună la boli și dăunători.

b. **Hibridul simplu 101 — tată** face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Înălțimea plantelor variază între 170—180 cm. Are o capacitate de lăstărire slabă. Tulpina este de culoare antocianată. Frunzele sînt gofrate, de culoare verde-intens, în număr de 16—18, din care 5 sînt situate deasupra știuletelui principal. Lungimea frunzei de la știuletele principal este de 71—75 cm, iar lățimea de 8,5—9 cm, cu poziție aplecată. Paniculul este semirăsfirat, bogat în polen. Anterele sînt de culoare violacee, iar stigmatele de culoare galben-verzui, cu perișori colorați în violaceu. Înălțimea de inserție a știuletelui principal este mijlocie (62—66 cm). Pedunculul este scurt (7—8 cm). Acoperirea cu pănuși a știuletelui este completă. Știuletele este de formă cilindrică, ușor conică, avînd 14—16 rînduri de boabe. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este de tip dentat, făinos, de formă prismatică, de culoare galben-portocaliu. Mișuna este mare, de culoare galbenă. MMB=280g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de circa 138 de zile. Este rezistent la cădere, la secetă și la boli.

Scanned with OKEN Scanner

HS 105 A- Turda

Genealogie. Hibridul a fost creat la S.C.A.-Turda, pe baza perfecționării formulei hibridului simplu HS 105. Aparține convarietății *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase și uniforme în lan. Au o înălțime cuprinsă între 160—240 cm. Culoarea tulpinii este verde. Capacitatea de lăstărire este slabă (2—11%). Aparatul foliar este format din 12—15 frunze, din care 5—6 deasupra știuletelui principal. Frunzele sînt mijlociu de lungi și de late, de culoare verde-intens, cu poziția față de tulpină semiaplecată. La maturitatea plantei, frunzele au o bună rezistență la scuturare. Frunza de la baza știuletelui principal este lungă de 65—72 cm și lată de 10—11 cm. Paniculul este scurt, cu axul principal foarte puternic. Are 18—26 ramificații primare subțiri, aplecate. Față de axul principal fac un unghi semiascuțit. Prezența ramificațiilor secundare este rară. Culoarea anterelor este violetă, iar a stigmatelor violacee, foarte rar întîlnindu-se plante cu stigmate de culoare galben-verzuie. Știuletele principal este inserat pe plantă la înălțimea de 65—90 cm. Este prins de plantă printr-un peduncul mijlociu de lung, 10—15 cm. Poziția știuletelui pe plantă este semierectă. Forma știuletelui este cilindrică, ușor conică. Are lungimea de 18—22 cm și diametrul la mijloc de 4,4—5,0 cm. Știuletele este bine acoperit cu pănuși care la maturitate au culoarea albicioasă. Rîndurile de boabe în număr de 14—16, acoperă bine știuletele. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este dentat, mijlociu de mare, prismatic, puțin alungit, de culoare portocalie, mișuna este lungă și strînsă, de culoare galbenă. Bobul este lung de 11—12 mm, lat de 7,5—8,5 mm și gros de 4—4,5 mm. MMB=345—360 g. Randamentul de boabe 80%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație în zonele din Transilvania este cuprinsă între 123—162 zile. Hibridul are o rezistență mai bună la temperaturile scăzute din primăvară, decît HS 105. Este mijlociu de rezistent la secetă și are o rezistență mijlocie spre bună la cădere și frîngere. Față de boli și dăunători arată o rezistență bună la fuzarioză, tăciune și helmintosporioză și este mijlociu de rezistent la atacul sfredelitorului.

Însușiri de calitate. Boabele conțin 10,27% proteină brută, 73,00% amidon și 4,34% grăsimi.

Producția. A dat la centrele din Moldova 69,0 q/ha boabe, la cele din zona colinară din Muntenia și Oltenia 68,0 q/ha, în Cîmpia Transilvaniei 83,0 q/ha, iar în zona dealurilor din Transilvania 83,0 q/ha. În Moldova și zona colinară din Muntenia și Oltenia, hibridul HS 105 A a dat producții mai mici cu 9% decît HD 122. În Cîmpia Transilvaniei producțiile au fost la nivelul hibridului HD 122.

Zonarea. Hibridul HS 105 A este recomandat pentru cultură în Cîmpia Transilvaniei, pe terenuri fertile și adînc lucrate. În aceleași condiții poate fi cultivat și în județele Bacău și Neamț, în arealul de cultură al hibridului HD 120. Urmează ca să înlocuiască în totalitate hibridul HS 105.

Caracteristicile formelor parentale.

a. **Hibridul simplu 105 A — mamă** face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 180 cm, de culoare verde. Capacitatea de lăstărire este slabă. Frunzele sînt în număr de 12—14, din care

Scanned with OKEN Scanner

deasupra ştiuletelui 4—6, de culoare verde. Frunza de la ştiuletele principal are lungimea de 69 cm şi lăţimea de 9 cm, cu poziţia puţin aplecată. Paniculul este semirăsfirat, cu 7—18 ramificaţii. Stigmatele sînt de culoare violacee. Ştiuletele principal are lungimea de 17 cm şi diametrul la mijloc de 3,2 cm, fiind prins de tulpină printr-un peduncul mijlociu de lung. Forma ştiuletelui este cilindro-conică, avînd 14—16 rînduri de boabe. Bobul este de tip dentiformis, de formă prismatică şi culoare galbenă. Mişuna este de culoare galbenă, puţin rotunjită şi adîncită. Ştiuletele este complet acoperit de pănuşi. Rahisul este de culoare roşie. MMB=243—252 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 130—143 zile.

b. **Linia consangvinizată tată.** Are tulpina înaltă de 100—120 cm, de culoare verde-intens. Frunzele în număr de 11—13, din care 5 sînt deasupra ştiuletelui principal, sînt de culoare verde-intens, cu aspect pielos. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de 45—47 cm, iar lăţimea de 8,6—9,0 cm. Poziţia frunzei este erectă. Paniculul este semicompact, cu ramificaţii lungi, mijlociu de bogat în polen; înfloreşte în timpul ieşirii din burduf. Anterele şi stigmatele sînt de culoare violacee. Ştiuletele principal este de formă cilindrică, uşor conică, lung de 14—16 cm, cu 12—14 rînduri de boabe. Bobul este de tip dentat, de formă prismatică, galben-roşcat. Mişuna este superficială, de culoare galbenă.

HD 115 - Turda

Genealogie. Hibridul a fost creat la S.C.A.-Turda, prin hibridare dublă între linii consangvinizate. Aparţine convarietăţii *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 160—215 cm. Culoarea tulpini este verde. Capacitatea de lăstărire este slabă. În general formează un singur ştiulete pe plantă, mai rar doi. Acoperirea cu pănuşi este bună şi depănuşarea la maturitate este uşoară. Frunzele sînt în număr de 12—15, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6, de culoare verde, late, mijlociu de lungi, cu portul înclinat. Frunza de la baza ştiuletelui principal are lungimea de 70—76 cm şi lăţimea de 9—10 cm. Frunzele la recoltare sînt uscate şi nu se scutură. Paniculul, mijlociu de mare, este format din 12—18 ramificaţii primare, lungi şi subţiri, care fac un unghi semiascuţit cu axul principal. Axul principal este mai subţire decît la alţi hibrizi; sînt prezente şi ramificaţiile secundare. Cantitatea de polen este suficientă. Anterele sînt de culoare galben-verzui. Stigmatele la 2 zile după apariţie sînt galbene-verzui; un procent scăzut de plante au stigmatele de culoare roz. Ştiuletele principal este inserat pe plantă la înălţimea de 60—75 cm. Este prins de plantă printr-un peduncul mijlociu de lung, 10—15 cm. Poziţia ştiuletelui pe plantă este semierectă. Este mijlociu de mare, de formă cilindrică, uşor conică. Lungimea ştiuletelui este în medie de 18 cm, cu limite maxime pînă la 20 cm. Diametrul mediu al ştiuletelui este de 4,3 cm. Numărul rîndurilor de boabe este de 12—14 (mai frecvent 14). Rahisul este de culoare roz, uneori alb. Bobul este mijlociu de mare, semisticlos, de formă aproape rotundă şi culoare galbenă-închis. Mişuna este superficială, lungă şi strîmtă, de culoare galbenă-deschis. Dimensiunile bobului: lungimea 10—12 mm, lăţimea 10 mm, grosimea 3,8—4,2 mm. MMB=335—340 g. Randamentul de boabe 78—80%.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate este de 122—161 zile (maxima în zona dealurilor din Transilvania). Hibridul are un ritm de creştere bun pe toată perioada de vegetaţie. Are o rezistenţă mijlocie la secetă, bună la cădere, mijlocie la frîngere. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor arată o rezistenţă bună la tăciune şi este mijlociu de rezistent la fuzarioză, helmintosporioză şi sfredelitorul porumbului.

Însuşirile de calitate. Boabele au avut în medie 10,74% proteină brută, 72,15% amidon şi 4,75 grăsimi.

Producţia. Hibridul are o capacitate ridicată de producţie. În perioada 1974—1976, a dat în Moldova o producţie medie de 74,0 q/ha, în zona colinară din Muntenia şi Oltenia 72,0 q/ha, în Cîmpia Transilvaniei 81,0 q/ha boabe, în zona dealurilor din Transilvania 71,1 q/ha. Este destul de apropiat ca producţie faţă de HD 122.

Zonarea. Hibridul HD 115 se recomandă pentru a fi cultivat în Moldova şi Transilvania.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 115 — mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de cca 160 cm. Capacitatea de lăstărire lipseşte. Frunzele sînt în număr de 13—15, de culoare verde, cu poziţia semiaplecată. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de 65 cm, iar lăţimea de 9,7 cm. Paniculul este mare, cu 15—20 ramificaţii, cu poziţia erectă, bogat în polen sau fără polen la forma sterilă. Culoarea anterelor este galben-verzuie, iar a stigmatelor roşie. Ştiuletele principal este inserat pe tulpină la înălţimea de cca 65 cm, printr-un peduncul mic spre mijlociu. Lungimea ştiuletelui principal este de 17 cm, iar diametrul la bază de 4,5 cm. Are 16—18 rînduri de boabe şi este de formă cilindrică. Ştiuletele este bine acoperit de boabe şi bine îmbrăcat cu pănuşe. Culoarea rahisului este roşie. Bobul este mijlociu de mare, de tip dentat, de formă scurt-prismatică şi de culoare galben-închis. Mişuna este de culoare galben-deschis, puţin profundă, de formă dreptunghiulară-rotundă. MMB=270 g.

b. **Hibridul simplu 115 tată.** Face parte din convarietatea *indurata.*

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de cca. 115 cm. Capacitatea de lăstărire este slabă spre mijlocie. Frunzele sînt în număr de 12—13, de culoare verde-deschis, cu poziţia semierectă. Frunza de la ştiuletele principal are lungimea de 60 cm şi lăţimea de 7,8 cm. Paniculul este mijlociu, cu 15—25 ramificaţii, poziţie aplecată, bogat în polen. Anterele sînt de culoare galben-verzuie, iar stigmatele de culoare roşu-deschis. Ştiuletele are lungimea de cca 20 cm, cu diametrul la bază de 3,5 cm, de formă cilindrică. Numărul de boabe pe ştiulete este de 10. Pedunculul ştiuletelui este mijlociu. Ştiuletele este bine acoperit de boabe şi îmbrăcat complet cu pănuşe. Rahisul este de culoare albă. Bobul este de formă rotundă (tip indurata), de mărime mijlocie spre mare, de culoare galben-auriu. Mişuna lipseşte. MMB=350 g.

HD 120 - Podu Iloaiei

Genealogie. Hibridul a fost creat la S.C.A.-Podu-Iloaiei jud. Iaşi. Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt înalte de 170—235 cm. Sînt viguroase, cu aparat foliar bogat şi sistem radicular bine dezvoltat. Capacitatea de lăstă-

Scanned with OKEN Scanner

rire este slabă. Tulpina este de culoare verde-deschis. Aparatul foliar este format din 13—16 frunze din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal. Culoarea frunzei este verde-închis, iar poziţia pe tulpină este semiaplecată spre orizontală. Frunza de la baza ştiuletelui principal are lungimea de 67—75 cm, iar lăţimea de 8—11 cm. Paniculul este lax, suficient de bogat în polen, mijlociu de mare, format din 17—22 ramificaţii primare. Ramificarea paniculului începe la 1—5 cm de la ieşirea din burduf; se observă şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Anterele sînt de culoare galbenă, cu reflexele roz ale perişorilor, iar stigmatele de culoare roz. Ştiuletele este inserat pe plantă la înălţimea de 60—90 cm. Prinderea de plantă se face printr-un peduncul mijlociu de lung (7—12 cm). Este de formă cilindro-conică, bine acoperit cu pănuşi. Poziţia ştiuletelui pe plantă este semierectă. Este bine dezvoltat, avînd lungimea de 18—20 cm şi diametrul la mijloc de 4,6 cm. Rîndurile de boabe sînt în număr de 14—16 şi acoperă ştiuletele pînă în vîrf. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este dentat, prismatic, mijlociu de mare, galben-închis. Mişuna este mai frecvent lungă şi strîmtă, de culoare galben-deschis. Dimensiunile bobului sînt de: 12—14 mm lungime, 8—10 mm lăţime şi 4—5 mm grosime. MMB = =316—370 g. Randamentul de boabe 75—78%.

Însuşiri fiziologice. În primele faze de vegetaţie, hibridul este rezistent la temperaturile scăzute, avînd şi un ritm accelerat de creştere. Hibridul are o bună rezistenţă la secetă şi la cădere, mijlocie la frîngere. Faţă de boli prezintă o rezistenţă mijlocie la tăciune, fuzarioză, helminthosporioză şi atacul sfredelitorului porumbului. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate este cuprinsă, în Moldova şi Transilvania, între 123—160 zile.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în substanţe chimice ale bobului: proteine brute 10,40%, amidon 72,83% şi grăsimi 4,53%. Totalul principiilor utili este de 87,76%.

Producţia. A dat în perioada 1974—1976 producţii medii de boabe de 68,0 q/ha în Moldova, 70,0 q/ha în zona colinară din Muntenia şi Oltenia şi 76,0 q/ha în Cîmpia Transilvaniei.

Zonarea. Hibridul HD 120 este recomandat pentru cultură în Moldova, zona colinară din Muntenia şi Oltenia şi în Cîmpia Transilvaniei.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 120 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 180—200 cm, fiind mai scunde decît la forma paternă şi cu înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal, mijlocie spre joasă, de 60—70 cm. Capacitatea de lăstărire este mijlocie. În condiţii foarte favorabile, 20—25% din plante dezvoltă şi al doilea ştiulete. Aparatul foliar este ceva mai sărac ca la hibridul simplu tată, cu un număr mediu de frunze de 15—17, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6; frunzele au poziţia uşor aplecată, limbul puţin ondulat, verde-intens. Frunza ştiuletelui principal posedă o lungime de 68—75 cm, fiind puţin mai lată ca la forma paternă (100—110 mm). Bogăţia în polen este foarte bine exprimată, avînd un panicul cu axul principal bine dezvoltat, cu 18—25 axe secundare, lungi, care au poziţia răsfirat-laxă. Culoarea anterelor este galben-verzuie cu striaţiuni violacee, iar a stigmatelor galben-verzui, cu perişorii şi vîrfurile colorate. Ştiuletele are forma cilindro-conică, lungime mijlocie (18—20 cm), diametrul la mijloc relativ mare (4,4—4,6 cm), cu un număr de 14—18 rînduri de boabe, predominînd 16. Are un peduncul scurt şi este bine acoperit cu

Scanned with OKEN Scanner

pănuși. Rahisul este de culoare roz de diferite intensități (de la roz foarte deschis aproape alb, pînă la roșu-deschis). Boabele sînt de tip dentat-făinos, relativ mari, de formă prismatic-mediu, cu mișuna destul de pronunțată, de culoare galben-albicios, iar restul bobului de culoare galben-portocaliu. MMB =270—310 g.

Însușiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistență bună la secetă, arșiță, cădere, frîngere și mijlocie la boli și temperaturi scăzute în primele faze de creștere.

b. **Hibridul simplu 120 tată**. Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Talia plantelor este mai mare ca la forma maternă, 200—220 cm, avînd o înălțime de inserție a știuletelui principal mijlocie, de 70—80 cm de la sol. Capacitatea de lăstărire este redusă. Frunzele sînt în număr de 16—18, din care 6 deasupra știuletelui principal; au poziția semiaplecată cu limbul ușor ondulat și de culoare verde-intens. Frunza de la știuletele principal are lungimea apropiată de cea a formei materne (67—74 cm) fiind totodată mai îngustă, de numai 8,7—9,7 cm. Paniculul este mai bogat în polen decît cel al formei materne, are axul principal bine dezvoltat, cu multe ramificații (23—30), mijlociu de lungi, care fac ca acesta să fie semicompact. Anterele au culoarea violacee. Stigmatele sînt de culoare violacee, la bază de o nuanță mai deschisă. Știuletele este de formă cilindro-conică, relativ lung (19—21 cm), cu diametrul la mijloc destul de mare (4,2—4,4 cm), acoperit de 12—16 rînduri de boabe (mai redus ca forma maternă), dar cu frecvență mai mare 14. Rahisul de culoare roșu-intens. Pedunculul este de lungime mijlocie, iar pănușile acoperă complet știuletele. Bobul este de tip dentat, mare, de formă prismatică, lat, mijlociu de profund, cu mișuna pronunțată, de culoare galben-limoniu, iar corpul bobului galben-portocaliu. MMB =300—350 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de la răsărit la apariția stigmatelor la forma maternă a fost de 53—55 zile, iar pînă la deschiderea anterelor la forma paternă de 53—55 zile, astfel că între cei doi parteneri nu s-au înregistrat decalaje însemnate la înflorit. Hibridul posedă o rezistență bună la temperaturile scăzute din primele faze de creștere, la cădere, frîngere, boli, dăunători și rezistență mijlocie la secetă și arșiță.

HD 122 - Turda

Genealogie. Este un hibrid dublu, creat la S.C.A.-Turda. Aparține convarietății *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, uniforme în lan. Au înălțimea cuprinsă între 180—230 cm. Tulpina este de culoare verde-deschis, dar sînt și plante care au tulpina verde cu antocian. Aparatul foliar este compus din 12—16 frunze, din care 6—7 deasupra știuletelui principal. Frunzele sînt mari, de culoare verde-intens, cu poziția semierectă. La maturitatea știuletelui, multe frunze rămîn încă verzi. Frunza de la baza știuletelui principal este lungă de 75—85 cm și lată de 10—12 cm. Paniculul este lax, bogat, cu axul principal destul de lung (cca. 30 cm) și cu un număr de 16—20 ramificații primare, scurte, îndreptate în sus, apoi aplecate spre capete. Ramificarea axului principal începe la 1—4 cm de la ieșirea din burduf, rar se observă și prezența ramificațiilor secundare. Ramificațiile primare formează la prinderea de axul principal un unghi semiascuțit. Anterele sînt de culoare galben-verzui,

Scanned with OKEN Scanner

la puține plante violacee. Stigmatele în primele zile de la apariție sînt în majoritate galben-verzui, cu perișori de nuanță roz. Unele plante au stigmatele de culoare roz. Știuletele are inserția la circa 80 cm de la sol, cu limite cuprinse între 65—100 cm. Se prinde de plantă printr-un peduncul de 10—13 cm lungime; este mare, de formă cilindro-conică și cu poziția pe plantă semierectă; acoperirea cu pănuși este bună. Știuletele este lung de 18,2—21,5 cm, iar diametrul la mijloc de 4,3—4,9 cm. Greutatea știuletelui este de 215—260 g. Numărul rîndurilor de boabe este mai frecvent 14—16 și îmbracă știuletele pînă la vîrf. Rahisul este de culoare roșu-intens. Bobul este dentat, mijlociu de mare, de formă prismatică, de culoare galben-închis. Mișuna este alungită, profundă și de culoare galben-deschis. Dimensiunile bobului sînt: lungimea 12—14 mm, lățimea 8—9 mm și grosimea de 4—5 mm. MMB=325—395 g. Randamentul în boabe este cuprins între 77—83%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărit la maturitate este de 125—163 zile. Are o toleranță bună la frigul de primăvară, este mijlociu de rezistent la secetă, rezistent la cădere și frîngere. Are rezistență mare la șiștăvirea boabelor. Față de boli și dăunători prezintă o bună rezistență la atacul tăciunelui, la fuzarioză și la rugină. Este mijlociu de rezistent la helmintosporioză și la atacul sfredelitorului.

Însușiri de calitate. Prezintă un raport echilibrat de proteine, grăsimi și amidon. Determinările efectuate în perioada 1974—1976 au dat următoarele cifre medii: 10,60% proteine brute, 72,10% amidon și 4,95% grăsimi.

Producția. Hibridul HD 122 are o mare capacitate de producție și o plasticitate ecologică ridicată, comportîndu-se bine într-un areal mare de cultură. A dat în Moldova producții medii de 78,0 q/ha boabe, cu limite cuprinse între 63,0 q/ha la C.I.S. Albești jud. Botoșani și 85,0 q/ha la C.I.S. Negrești jud. Vaslui și C.I.S. Bacău; la centrele din zona colinară din Muntenia și Oltenia producția medie a fost de 77,0 q/ha boabe, cu limite cuprinse între 65,0 q/ha la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinți și 90,0 q/ha la C.I.S. Voicești jud. Olt. În cîmpia Transilvaniei producțiile au fost de 83,0 q/ha boabe cu limite cuprinse între 75,0 q/ha la C.I.S. Luduș jud. Alba, 82,0 q/ha la C.I.S. Satu-Mare, 86,0 q/ha la C.I.S. Galda de Jos jud. Alba și 97,0 q/ha boabe la C.I.S. Sibiu. A fost superior hibrizilor HD 101, HD 115 și HD 120.

Zonarea. Urmează să fie recomandat și generalizat în cultură atît în cîmpia Transilvaniei, cît și în Moldova și zona colinară din Muntenia și Oltenia

Caracteristicile formelor parentale.

a. **Hibridul simplu 122 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.* Tulpina este de 160—200 cm înălțime, de culoare verde, cu antocian. Capacitatea de lăstărire este slabă. Frunzele în număr de 12—15 sînt de culoare verde spre verde-închis, de lungime și lățime mijlocie, cu poziție semierectă. Paniculul este răsfirat, cu 7—18 ramificații, cantitatea de polen fiind normală. Anterele și stigmatele sînt de culoare violacee. Știuletele principal are lungimea de 19—21 cm și diametrul de 4,2—4,5 cm, fiind prins de tulpină printr-un peduncul de lungime mijlocie, la înălțimea de 65—80 cm de la sol. Forma știuletelui este cilindro-conică, iar rahisul este de culoare roșie. Numărul rîndurilor de boabe pe știulete este de 14—16. Gradul de acoperire cu boabe și pănușe este bun. Bobul este de tip dentat, de mărime mijlocie și formă pismatică puțin alungită, de culoare galben-aurie. Mișuna este de culoare galbenă, mijlociu de profundă. MMB=290—390 g.

Scanned with OKEN Scanner

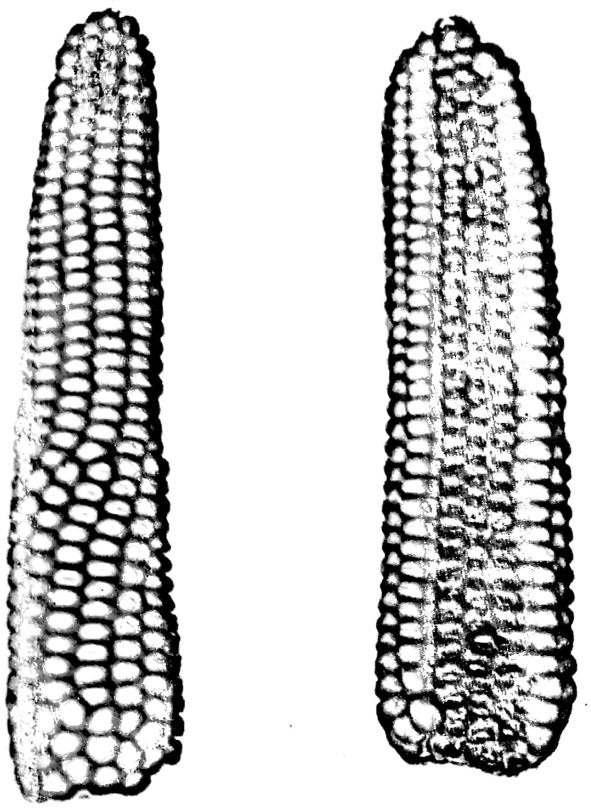

Porumb — hibrid dublu HD 95

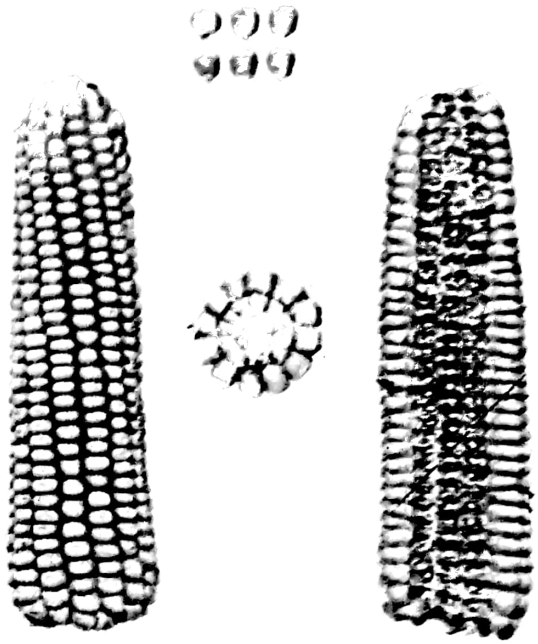

Porumb — hibrid dublu HD 96

Porumb — hibrid HD Betu 240

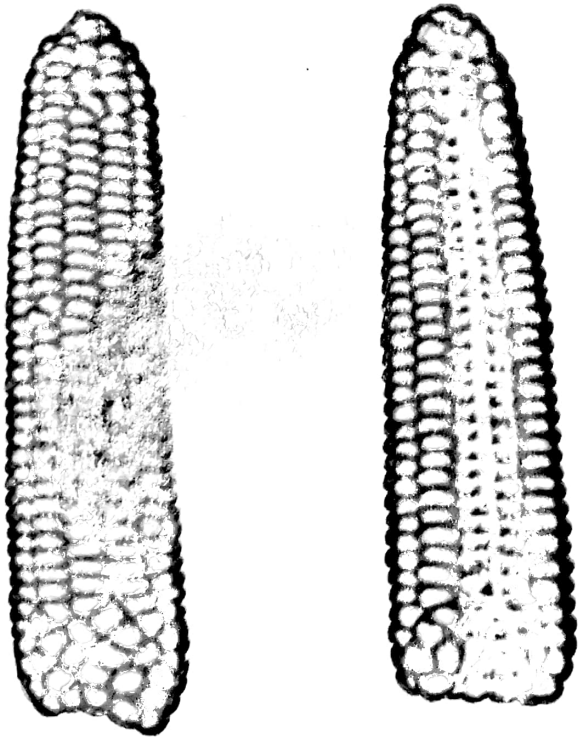

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 96

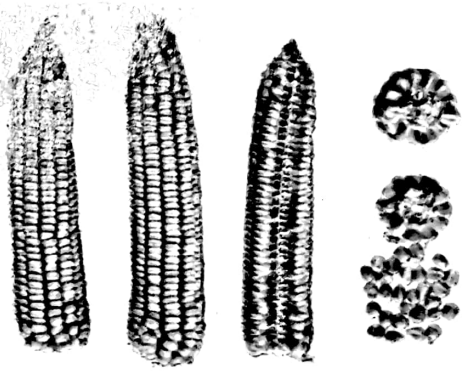

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 96

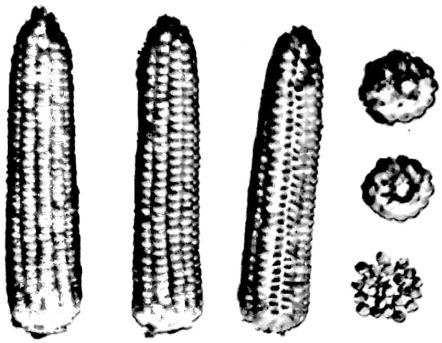

Scanned with OKEN Scanner

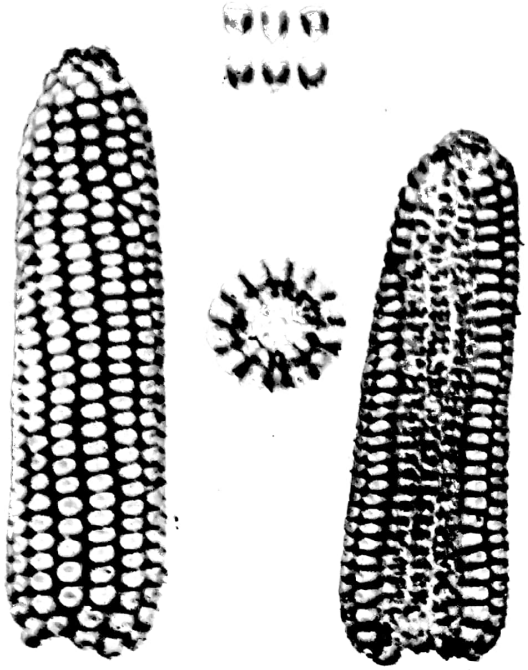

Porumb — hibrid dublu HD 99

Porumb — hibrid dublu HD 101

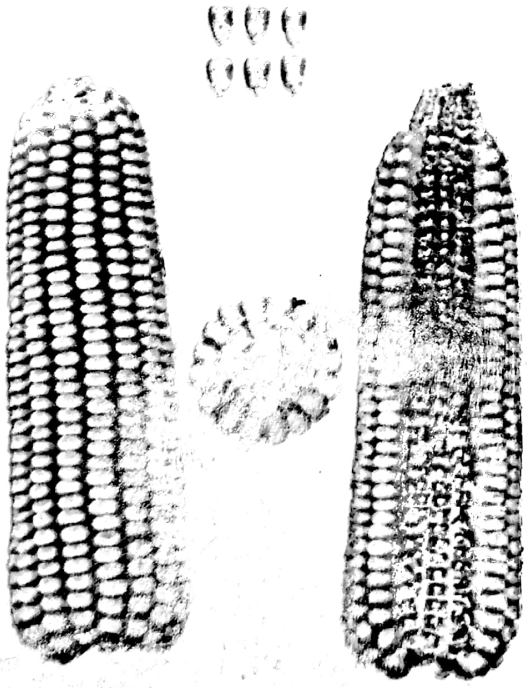

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 99

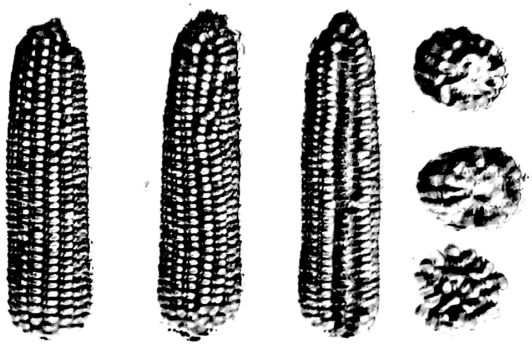

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 99

Porumb — hibrid simplu HS 105 A și formele parentale

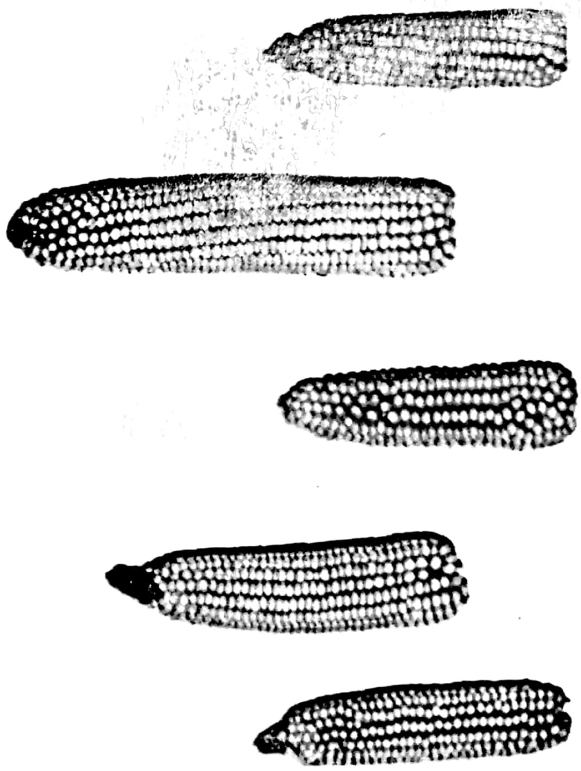

Scanned with OKEN Scanner

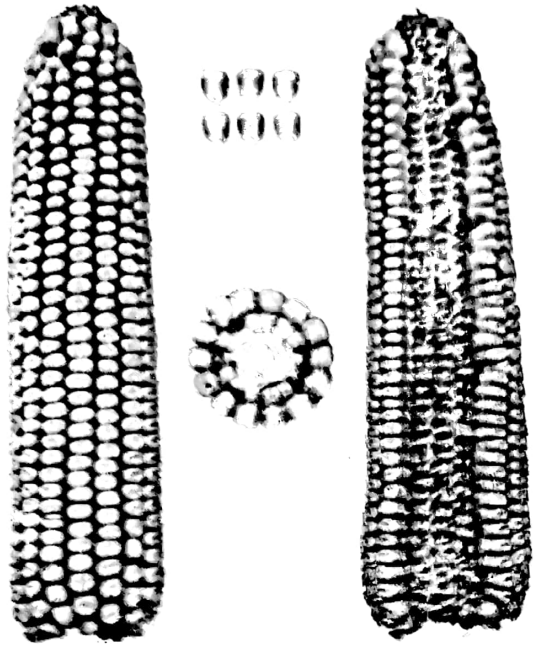

Porumb — hibrid dublu HD 120

Porumb — hibrid dublu HD 115

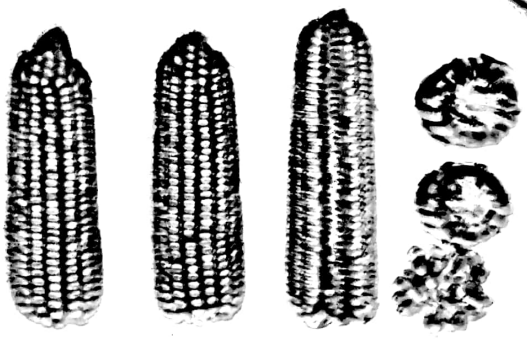

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 120

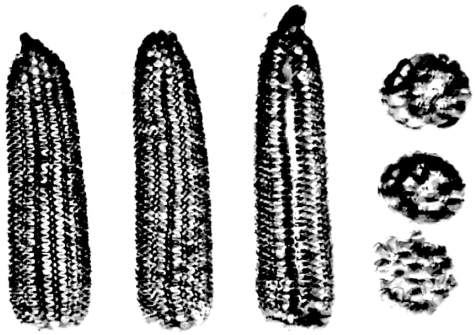

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 120

Porumb — hibrid dublu HD 122 şi formele parentale

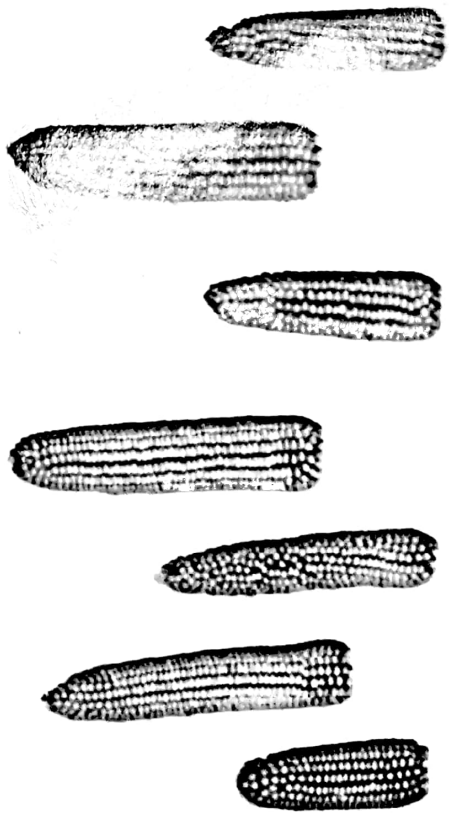

Scanned with OKEN Scanner

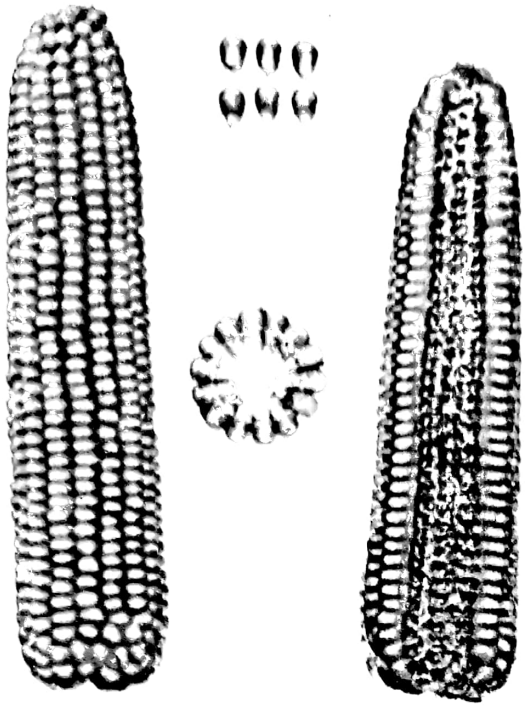

Porumb — hibrid dublu HD 205

Porumb — hibrid dublu HD 208

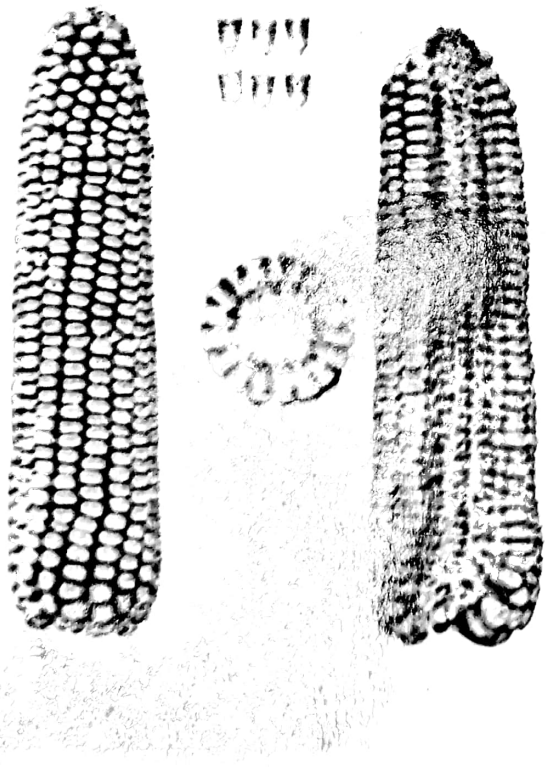

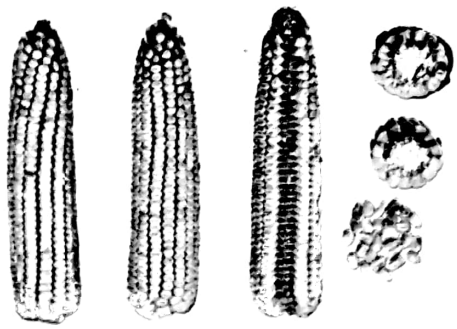

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 205

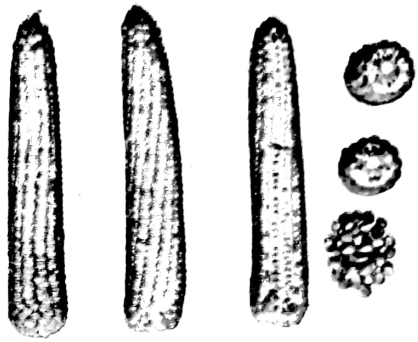

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 205

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 208

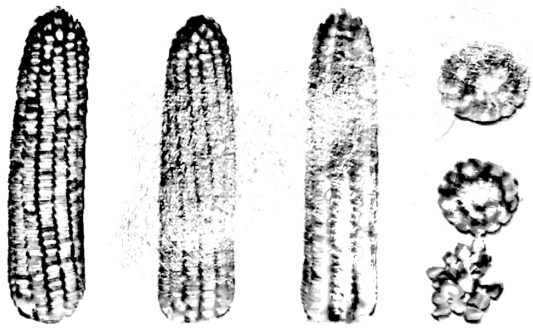

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 208

Scanned with OKEN Scanner

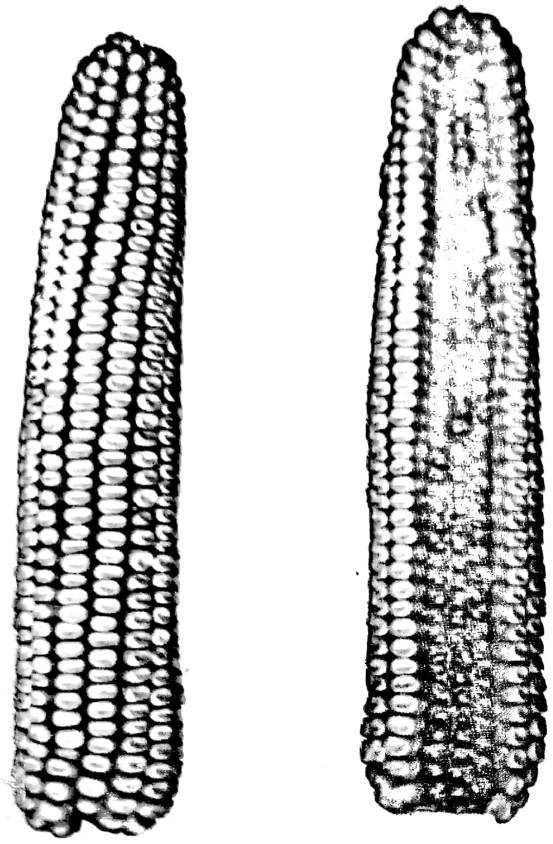

Porumb — hibrid dublu HD 211

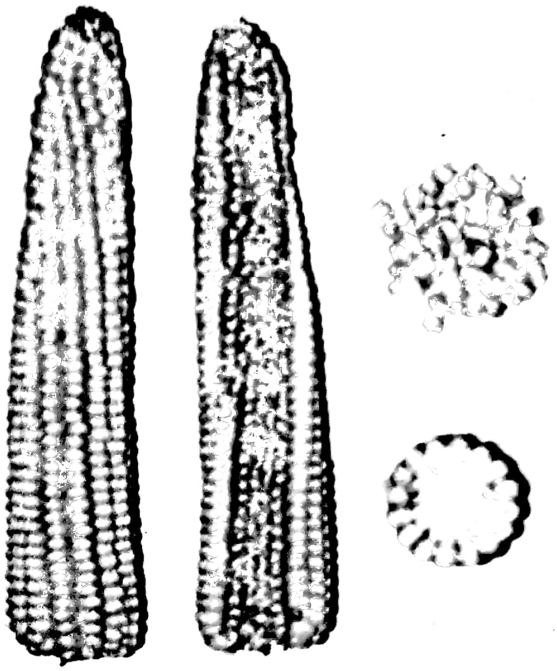

Porumb — hibrid triliniar HT 215

Porumb — hibrid dublu HD 220

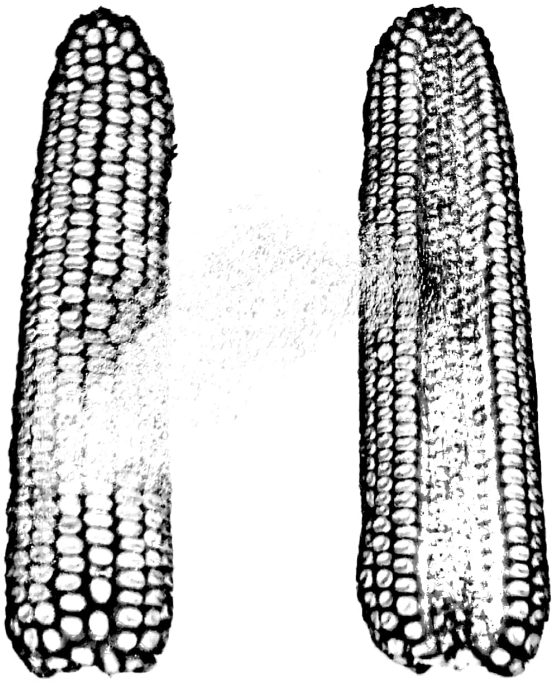

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 220

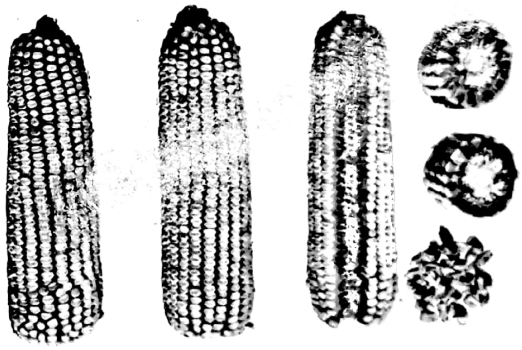

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 220

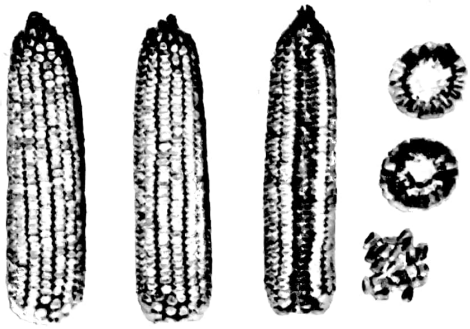

Scanned with OKEN Scanner

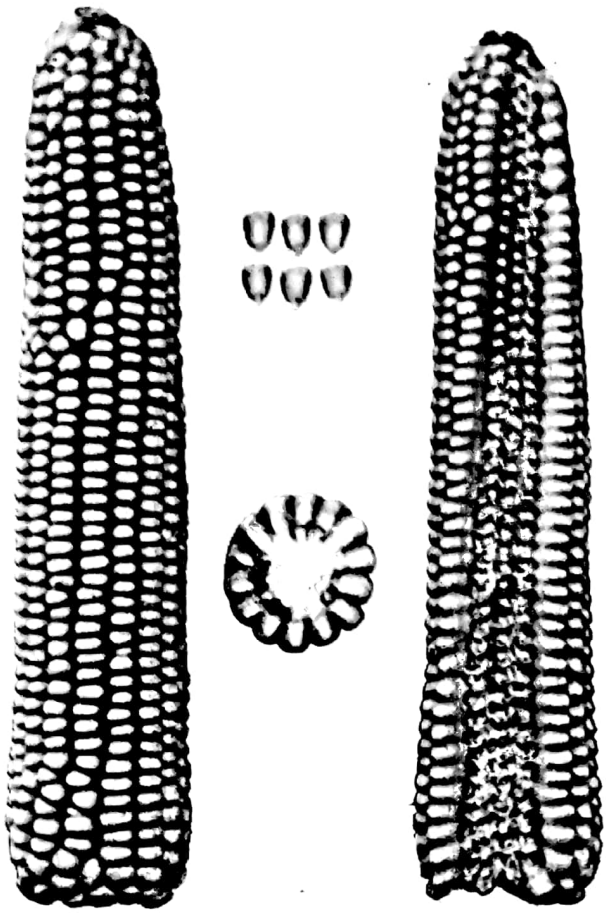

Porumb — hibrid dublu HD 225

Porumb — hibrid simplu HS 230

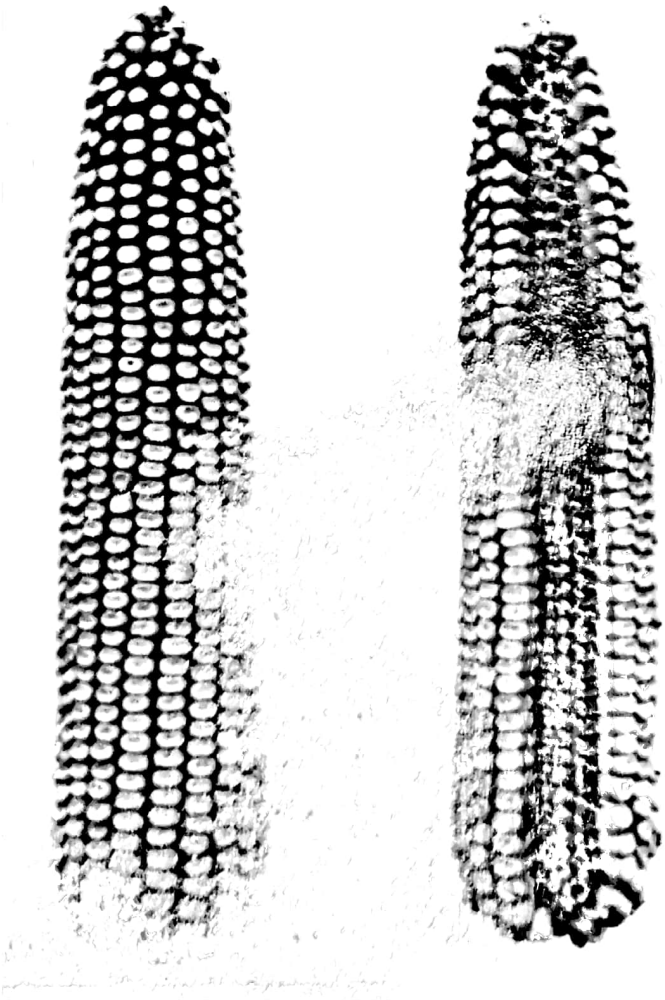

Scanned with OKEN Scanner

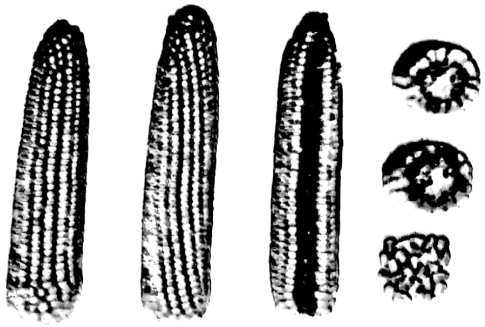

Porumb — forma maternă a hibridului dublu HD 305

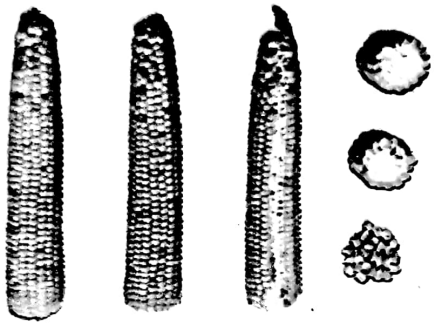

Porumb — forma paternă a hibridului dublu HD 305

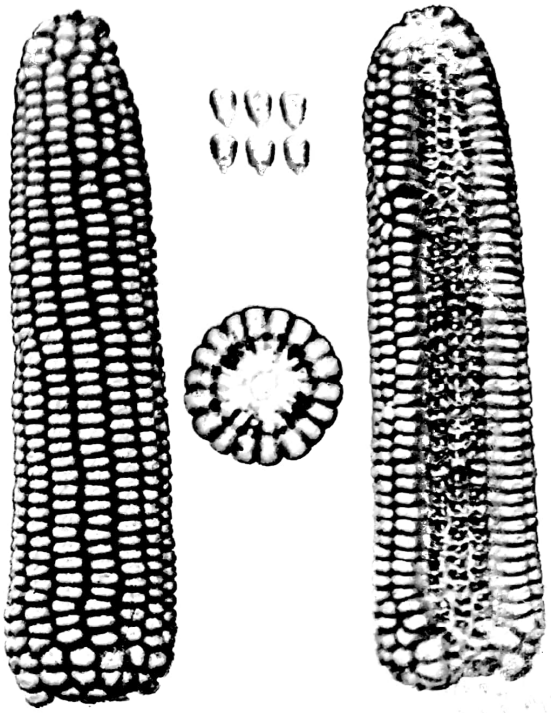

Porumb — hibrid dublu HD 305

Porumb — hibrid simplu HS 330

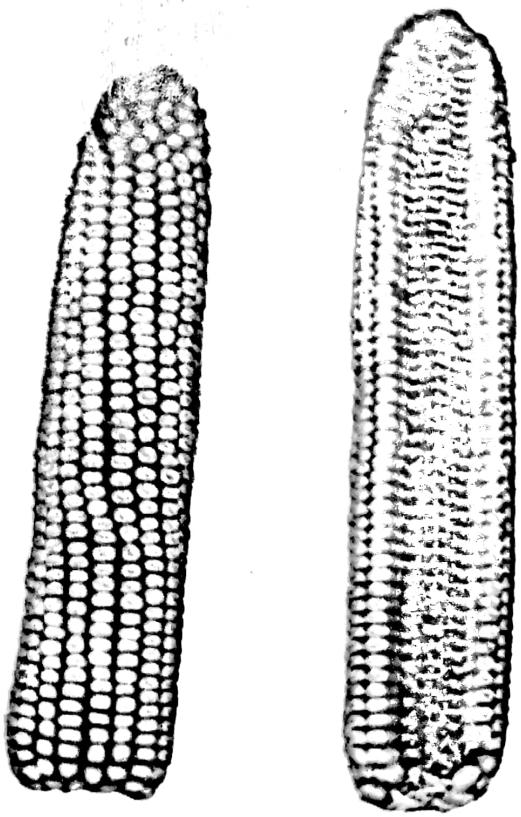

Scanned with OKEN Scanner

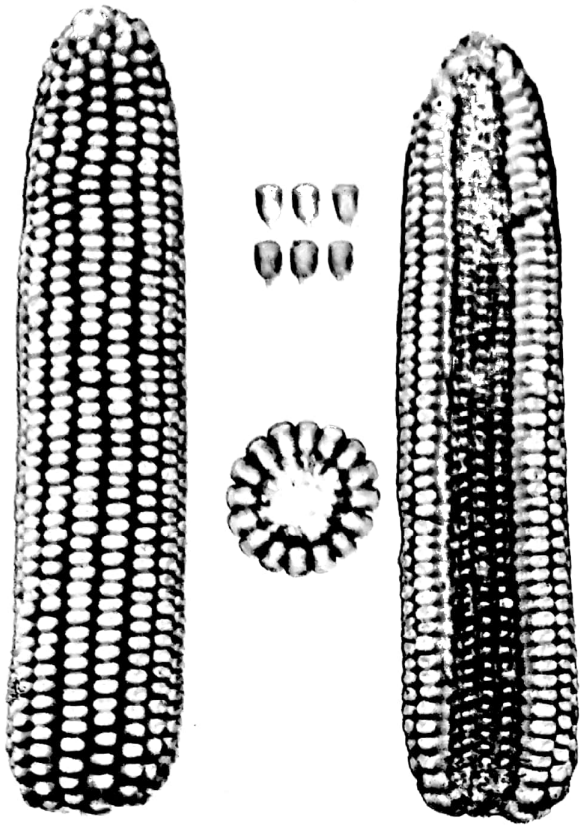

Porumb — hibrid simplu HS 400

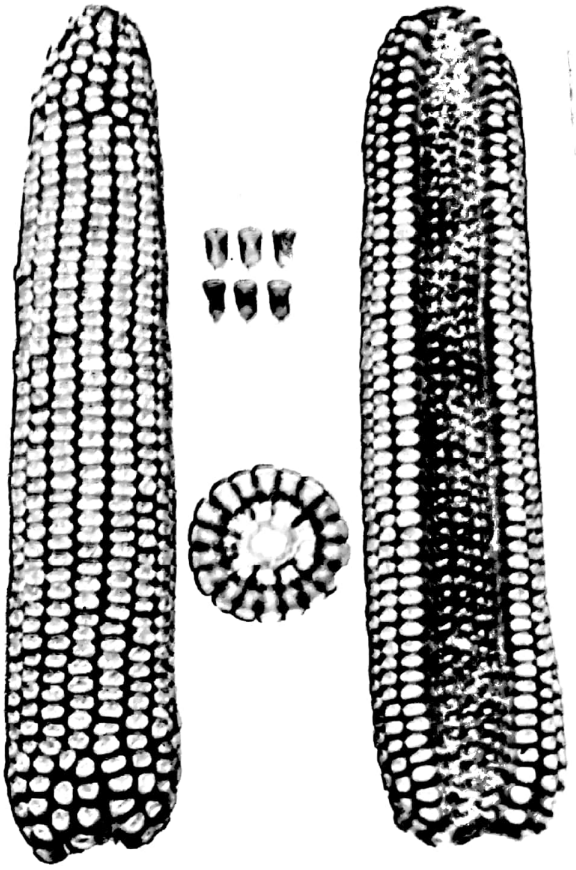

Porumb — hibrid triliniar HD 410

Porumb — hibrid simplu HS 415

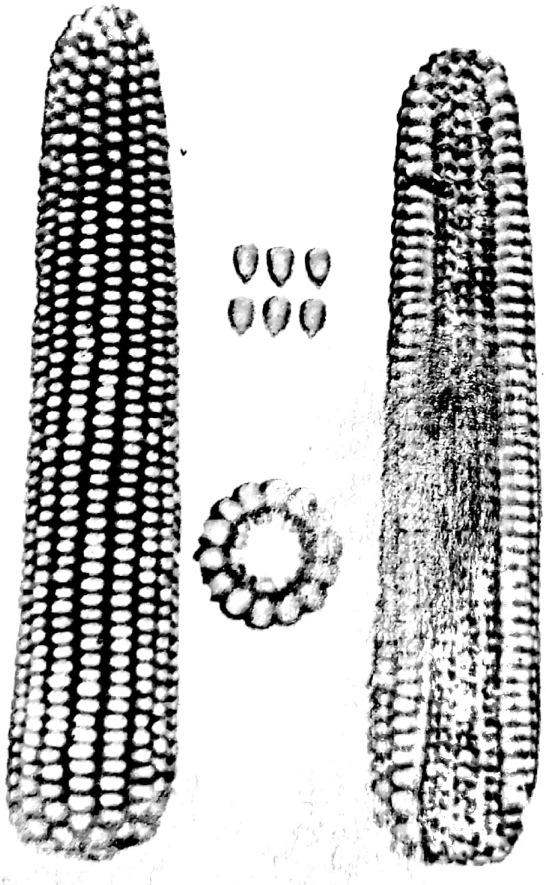

Scanned with OKEN Scanner

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație variază între 139—150 zile.

b. **Hibridul simplu 122 tată.** Aparține convarietății *dentiformis.* Înălțimea tulpinei este de 190—200 cm, iar culoarea verde cu antocian. Capacitatea de lăstărire este slabă. În total are 17—18 frunze, din care 6 sînt situate deasupra știuletelui principal. Lungimea frunzei de la știuletele principal este de 65—70 cm, lățimea 8,7—9 cm, culoarea verde-intens și poziția semierectă. Paniculul este semicompact, foarte bogat în ramificații și bogat în polen. Culoarea anterelor și stigmatelor este violacee. Știuletele principal are lungimea de 19—20 cm și diametrul la mijloc de 4,1—4,3 cm. Forma știuletelui este cilindro-conică. Acoperirea știuletelui cu boabe este mijlocie, iar cea cu pănuși bună. Are 14—16 rînduri de boabe pe știulete. Culoarea rahisului este roșie. Tipul bobului este dentat, făinos, are forma prismatic-alungită, mărimea mijlocie spre mare și culoarea galbenă. MMB =260—360 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 118—128 zile.

Hibrizi semitimpurii pentru Moldova, Transilvania și zona colinară din Muntenia și Oltenia

HD 205 — Podu Iloaiei

Genealogie. Hibridul HD 205 este un hibrid dublu semitimpuriu, semisticlos. A fost creat la S.C.A.Podu Iloaiei, jud. Iași. Aparține convarietății *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele au înălțimea de 180—230 cm. Tulpina este verde, cu antocian, iar culoarea nodurilor este verde. Capacitatea de lăstărire este redusă. Aparatul foliar este format din 13—16 frunze, din care 5—6 deasupra știuletelui principal. Frunzele sînt înguste, ascuțite la vîrf, de culoare verde-închis; poziția lor pe plantă este semierectă și la maturitatea știuleților se usucă dar nu se scutură. Frunza de la baza știuletelui principal este lungă de 67—73 cm, și lată de 9—10 cm. Paniculul este lax, cu 14—24 ramificații așezate rar pe axul principal și aplecate. Ramificațiile secundare lipsesc. Anterele și stigmatele au culoarea roz. Inserția știuletelui pe plantă este la circa 70 cm. Pedunculul este scurt de circa 7 cm. Poziția știuletelui pe plantă este erectă. Acoperirea cu pănuși este bună; depănușarea la maturitate este mai greoaie decît la hibrizii dentați. Rîndurile de boabe, în număr de 12—14, acoperă știuletele pînă în vîrf. Numărul de boabe pe un rînd este de 37. Știuletele este de mărime mijlocie și de formă cilindro-conică, are lungimea de 16—21 cm, diametrul la mijloc de 3,8—4,2 cm. Rahisul este de culoare roz sau alb la unii ștuleți. Bobul are textură sticloasă, este mijlociu de mare, rotund și de culoare portocalie. MMB =295—340 g. Randamentul de boabe 80%.

Însușiri fiziologice. Plantele au răsărire uniformă. Ritmul de creștere este uniform pe tot parcursul vegetației. Are o rezistență mijlocie la secetă, bună la șiștăvire și crăparea boabelor, mijlocie la cădere și frîngere. Are o rezistență bună la fusarioză și mijlocie la tăciune și helminthosporioză; este mijlo-

Scanned with OKEN Scanner

ciu de rezistent la atacul sfredelitorului. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate a fost cuprinsă între 126—150 zile la centrele din Moldova, zona colinară din Muntenia şi Oltenia, precum şi în Cîmpia Transilvaniei.

Însuşiri de calitate. Boabele conţin în medie 10,8% proteină brută, 72,68% amidon, 4,95% grăsimi. Conţinutul echilibrat în proteină şi grăsimi, precum şi textura sticloasă a boabelor, sînt însuşiri valoroase pentru folosirea acestui hibrid la fabricarea mălaiului grişat.

Producţia. În perioada 1974—1976 a dat în Moldova 64,0 q/ha, cu limite de 54,0 q/ha la C.I.S. Albeşti jud. Dorohoi şi 73,0 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui; în zona colinară din Muntenia şi Oltenia 68,0 q/ha boabe, cu limite cuprinse între 58,0 q/ha boabe la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinţi şi 78,0 q/ha la C.I.S. Tîrgovişte; iar în Cîmpia Transilvaniei 78,0 q/ha, cu limite cuprinse între 51,0 q/ha la Şimleu Silvaniei, 88,0 q/ha la C.I.S. Galda de Jos jud. Alba şi C.I.S. Dumbrăveni jud. Sibiu, 89,0 q/ha boabe la C.I.S. Sibiu.

Zonarea. Hibridul este recomandat pentru cultură în Moldova, în zona colinară din Muntenia şi Oltenia şi în Cîmpia Transilvaniei.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 205 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt puţin mai înalte decît cele ale formei paterne (190—220 cm), înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este mijlocie (75—85 cm), iar capacitatea de lăstărire este foarte redusă. Tulpina are culoarea verde, cu nuanţe antocianice. Aparatul foliar este reprezentat de un număr total de 16—18 frunze, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6; frunzele au limbul uşor ondulat, fiind înserate pe tulpină într-o poziţie semierectă şi au un colorit verde-intens. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal are lungimea de 68—70 cm, iar lăţimea mai mare ca la forma paternă (10,5—11,2 cm). Paniculul este destul de bogat în polen, avînd axul principal bine dezvoltat şi numeroase ramificaţii (24—30) care fac cu axul principal unghiuri ascuţite, dîndu-i panicului aspectul de semicompact-compact. În condiţii de secetă şi arşiţă, înfloritul începe în timpul ieşirii din burduf. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor (care sînt foarte fine) violaceu-deschis. Ştiuletele, de formă cilindro-conică, lung de 17—19 cm şi gros la mijloc de 3,8—4,0 cm, este acoperit cu 12—16 rînduri de boabe, mai frecvent 14, cu rahisul de culoare roşu-intens; are un peduncul mijlociu de lung şi este complet acoperit cu pănuşi. Bobul este de tip dentat, făinos, relativ mare, cu format prismatic şi mişuna uşor proeminentă, de culoare galbenă, iar corpul bobului galben-portocaliu. MMB =320—340 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la secetă, arşiţă, cădere, frîngere, boli, dăunători şi mijloace la temperaturile scăzute din primele faze de vegetaţie.

b. **Hibridul simplu 205 tată.** Aparţine convarietăţii *indurata.*

Caractere morfologice. Înălţimea plantelor este de 180—210 cm, fiind puţin mai mică ca a formei materne, iar cea de inserţie a ştiuletelui principal ceva mai joasă (60—70 cm). În condiţii foarte favorabile de cultură, 20—30% din plante emit lăstari. Posedă capacitatea de a dezvolta şi al doilea ştiulete în proporţie de 40—50%. Frunzele în număr mai redus ca la forma maternă (15—16) din care deasupra ştiuletelui principal 5—6, sînt mai lungi dar mai înguste decît la forma maternă, avînd o poziţie semierectă şi culoarea verde gălbuie.

Scanned with OKEN Scanner

Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal are lungimea de 75—80 cm, iar lăţimea de 8,8—9,5 cm. Bogăţia în polen este foarte bine exprimată, avînd un panicul cu multe ramificaţii (25—30) foarte lungi şi bogat în axe, avînd o poziţie răsfirat-laxă faţă de axul principal. Anterele au culoarea galben-verzui, uşor violacee. Stigmatele sînt groase şi au culoarea violaceu-deschis (roz). Ştiuleţii au forma cilindrică spre cilindro-conică, sînt mai lungi şi mai subţiri decît la forma maternă (lungimea de 20—22 cm şi diametrul la mijloc de 3,4—3,6 cm), acoperiţi cu 12—16 rînduri de boabe, mai frecvent 14 şi cu rahisul de culoare albă. Posedă un peduncul mijlociu şi pănuşi mai scurte decît ştiuletele. Bobul este tip indurata, destul de mic, rotund, de culoare portocaliu-întens. MMB=230—260 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la temperaturile scăzute din primele faze de vegetaţie, mijlocie la secetă, cădere şi frîngere.

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apriţia stigmatelor pentru forma maternă a fost în medie de 57—59 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 60—62 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulţi ani un decalaj la înflorit de 2—3 zile. În vederea realizării unei coincidenţe mai bune la înflorit între parteneri, se fac mai multe recomandări: semănatul în a doua jumătate a epocii optime întrucît forma maternă este sensibilă la temperaturi scăzute; aplicarea de îngrăşăminte pe bază de azot (34 kg N/ha) odată cu semănatul pe rîndurile formei materne, care este mai timpurie; semănatul decalat ale formei paterne (epoca I forma paternă 50% şi în epoca a II-a forma maternă, plus forma paternă 50%).

HD 208 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid dublu semitimpuriu, creat prin colaborarea cercetătorilor de la S.C.A.-Turda şi de la I.C.C.P.T.-Fundulea.
Hibridul aparţine convarietăţii *dentiformis*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 190—210 cm. Tulpina este de culoare verde-gălbui, iar nodurile de culoare verde. Capacitatea de lăstărire este slabă. Aparatul foliar este compus din 13—16 frunze, din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal. Frunzele sînt semiaplecate şi de culoare verde-deschis. Frunza de la baza ştiuletelui principal are 75 cm lungime şi 10—12 cm lăţime. Paniculul este compact, avînd 17—23 ramificaţii primare, semierecte, aplecate de la jumătate. Ramificarea începe la 2—6 cm de la ieşirea din burduf. Anterele sînt de culoare galben-roz, iar stigmatele roz. Ştiuletele este înserat pe plantă la înălţimea de 95—100 cm printr-un peduncul lung de 10—13 cm. Este de formă cilindrică, uşor conică la vîrf. Poziţia pe plantă este semierectă. Acoperirea cu pănuşi este bună, acestea desfăcîndu-se uşor la maturitate. Lungimea ştiuletelui este de 18—21 cm, iar diametrul la mijloc de 4,6—4,8 cm. Rîndurile de boabe, în număr de 14—16, îmbracă bine ştiuletele. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este dentat, mijlociu de mare, prismatic, de culoare galbenă. Mişuna este mijlociu de mare, de culoare galben-deschis. MMB=300 g. Randamentul de boabe 79—80%

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie în Moldova şi Cîmpia Transilvaniei este 128—157 zile, (157 zile în 1976). În sudul ţării perioada de vegetaţie este de cca 128 zile. Hibridul are o bună rezistenţă la secetă, şiştăvire,

Scanned with OKEN Scanner

cădere şi mijlocie la frîngere. Are o bună rezistenţă la tăciune şi fusarioză, mijlocie la helminthosporioză şi atacul sfredelitorului.

Însuşiri de calitate. Bobul are un conţinut echilibrat de proteine şi grăsimi, conţinînd în medie 10,62% proteină brută, 73,14% amidon şi 4,63% grăsime.

Producţia. Hibridul HD 208 realizează producţii de boabe constante an de an, ca urmare a faptului că suportă bine condiţiile variate de climă şi sol. A realizat la centrele de încercare a soiurilor din Moldova 66,9 q/ha, cu variaţii cuprinse între 61,4 q/ha la C.I.S. Dorohoi şi 76,0 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui. La centrele din zona colinară a Munteniei şi Olteniei a realizat în medie 68,0 q/ha, cu variaţii de 58,0 q/ha la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinţi şi 78,0 q/ha boabe la C.I.S. Tîrgovişte, În Cîmpia Transilvaniei la Galda de Jos jud. Alba a dat în medie pe 3 ani 85,0 q/ha boabe. În sudul ţării a realizat la centrele din Bărăgan şi Dobrogea 50,0 q/ha, în silvostepa Munteniei şi Olteniei 66,0 q/ha, iar în cîmpia din vestul ţării 60,0 q/ha.

Zonarea. Hibridul este recomandat pentru cultură în Moldova, Cîmpia Transilvaniei, Oltenia şi zona colinară din vestul ţării. În Oltenia acest hibrid se va cultiva numai în microzonele cu arşiţă şi terenuri uşoare unde nu s-au făcut încă amenajări pentru irigare.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu — 208 mamă.** Aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea totală de 210—240 cm, (fiind cu ceva mai înalte ca ale formei paterne) şi înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal mijlocie spre înaltă (70—85 cm). Capacitatea de lăstărire este foarte redusă. Frunzele sînt în număr de 17—18, din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal, cu limbul ondulat, poziţia semierectă. Frunzele superioare sînt erecte, de culoare verde-intens. Dimensiunile frunzei de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal sînt ceva mai mici decît ale formei paterne, avînd lungimea de 67—70 cm, iar lăţimea de 9,5—10,2 mm. Paniculul cu ramificaţii mijlocii ca lungime, dar numeroase (31—37 axe); are o formă semicompactă şi este destul de bogat în polen. În condiţii de temperaturi ridicate începe să înflorească în timpul ieşirii din burduf. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor tot violacee dar de diferite intensităţi (de la violaceu-deschis sau galben-verzui cu perişorii şi vîrfurile uşor colorate pînă la violaceu-intens). Ştiuleţii au formă cilindrică cu vîrful uşor conic, de lungime mijlocie (17—19 cm), relativ groşi avînd diametrul la mijloc de 4,0—4,3 cm, un număr de 12—14 rînduri de boabe şi rahisul de culoare roşie. Ştiuleţii au pedunculul scurt şi sînt bine acoperiţi cu pănuşi. Boabele sînt de tip dentat, mari, de formă prismatică, scurte, cu mişuna uşor pronunţată, de culoare galbenă, iar corpul bobului de culoare galben-portocaliu. MMB =310—330 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la secetă, cădere, frîngere, helmintosporioză, mijlocie la fusarioză şi redusă la temperaturile scăzute din timpul germinaţiei.

b. **Hibridul simplu — 208 tată.** Aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Planta este cu ceva mai scundă decît forma paternă (200—230 cm), dar mai groasă. Înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este relativ înaltă (95—120 cm). Hibridul posedă o capacitate de lăstărire mijlocie, ajungînd în anii favorabili să emită copili, 50—60% din plante. De asemenea, 20—40% din plante produc şi al doilea ştiulete. Numărul de frunze este

Scanned with OKEN Scanner

asemănător cu al hidridului simplu mamă (17—18) din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal, frunzele prezintă ondulaţii pe limb, sînt semierecte şi de culoare verde-deschis. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal este relativ lungă (70—72 cm şi destul de lată (10,2—11,0 cm). Bogăţia în polen este bine exprimată, hibridul avînd un panicul cu un număr de 14—17 ramificaţii lungi şi care sînt semirăsfirate faţă de axul principal. Anterele au culoarea violaceu-deschis. Stigmatele sînt groase şi de culoare galben-verzui. Ştiuletele are forma cilindro-conică, este ceva mai scurt (16—18 cm) şi mai gros (4,3—4,5 cm) decît al formei materne, cu nu număr de 12—14 rînduri de boabe şi culoarea rahisului roşu-deschis (roz). Pedunculul ştiuletelui este scurt, spre mijlociu, iar pănuşile acoperă aproape complet ştiuletele. Bobul este dentat, relativ mare, prismatic, lat şi scurt, cu mişuna pronunţată, galbenă de diferite intensităţi (galben-albicios pînă la galben-portocaliu), iar corpul bobului galben-portocaliu. MMB =290—310 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor pentru forma maternă a fost în medie de 58—60 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 61—63 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulţi ani un decalaj la înflorit de 3 zile. Hibridul este rezistent la temperaturi scăzute în timpul germinaţiei, secetă, boli, cădere şi relativ sensibil la frîngere, îndeosebi în faza de supracoacere.

Particularităţi agrofitotehnice. În vederea realizării unei coincidenţe mai bune la înflorit între parteneri, se fac mai multe recomandări: semănatul în a doua jumătate a epocii optime, întrucît forma maternă este sensibilă la temperaturi scăzute (în special în timpul germinaţiei); aplicarea de îngrăşăminte pe bază de azot (34 kg/ha N) odată cu semănatul pe rîndurile formei materne, care este mai timpurie; semănatul decalat al formei paterne (epoca I forma paternă 50% şi în epoca a II-a forma maternă, plus forma paternă 50%).

HD 211 — Turda

Genealogie. Este un hibrid dublu semitimpuriu, creat la S.C.A.-Turda. Aparţine convarietăţii *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, înalte de circa 220 cm, cu limite cuprinse între 174—237 cm. Au o bună uniformitate în lan. Capacitatea de lăstărire este slabă (7—8%). Tulpina este verde cu antocian, iar nodurile verzi. Aparatul foliar are 14—16 frunze late, mijlociu de lungi, cu portul înclinat, de culoare verde-intens. La maturitate au aspectul galben-verzui şi o bună rezistenţă la scuturare. Deasupra ştiuletelui principal se găsesc 5—6 frunze. Frunza de la baza ştiuletelui principal are 70—75 cm lungime şi 9—12 cm lăţime. Panicului este format din 12—22 ramificaţii scurte, aşezate des pe axul principal şi cu o poziţie aplecată. Ramificarea paniculului începe la 2—5 cm de la ieşirea din burduf. Axul central este lung de circa 35 cm. Sînt prezente şi ramificaţiile secundare, fapt ce face ca panicului să arate stufos. Anterele sînt galbene şi violete. Stigmatele la unele plante sînt galbene-verzui, iar altele roz. Inserţia ştiuletelui principal este uniformă la înălţimea de 70—90 cm. Ştiuletele se prinde de plantă printr-un peduncul lung de 8—16cm

Scanned with OKEN Scanner

Poziţia ştiuletelui pe plantă este erectă sau semierectă. Acoperirea cu pănuşi este mijlocie, unii ştiuleţi nefiind complet acoperiţi. Depănuşarea la recoltare este uşoară. Ştiuleţii sînt de formă cilindrică, aspectuoşi, mijlociu de mari, cu greutatea de circa 245 g. Lungimea ştiuletelui este de 17,4—23,1 cm; diametrul la mijlocul ştiuletelui este de 4,5 cm. Numărul rîndurilor de boabe 14—16, acopăr bine ştiuletele. Pe un rînd se află în medie 41 boabe. Rahisul este de culoare roşie-închisă. Bobul este tip dinte de cal, mijlociu de mare, lat-prismatic şi de culoare galbenă-aurie. Mişuna este superficială, ovală şi de culoare galben-deschis. MMB=322 g. Randamentul de boabe de 79—80%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie în Moldova şi Transilvania a fost de la o zonă la alta de 128—158 zile. Hibridul posedă o dinamică accentuată de creştere, uniformă pe toată perioada de vegetaţie. Are o bună rezistenţă la temperaturile scăzute din perioada răsăritului şi începutul vegetaţiei. Are o bună rezistenţă la secetă, şiştăvirea boabelor şi la cădere, mijlocie la frîngere. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor se arată rezistent la tăciune, mijlociu de rezistent spre rezistent la fuarioză, mijlociu de rezistent la helmintosporioză şi sfredelitorul porumbului.

Însuşiri de calitate. Boabele conţin următoarele substanţe: 10,68% proteină brută, 72,41% amidon şi 4,76% grăsimi, ceea ce denotă un conţinut echilibrat de proteină şi grăsimi şi un conţinut mai ridicat de substanţe amidonoase. Totalul principiilor utili este de 87,85%.

Producţia. Hibridul HD 211 are o capacitate de producţie ridicată. În perioada 1974—1976 a dat la centrele din Moldova o producţie medie de 66,0 q/ha, cu limite cuprinse între 52,0 q/ha la C.I.S. Albeşti jud. Botoşani şi 86,0 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui. La centrele din zona colinară a Munteniei şi Olteniei producţiile au fost în medie de 75,0 q/ha, cu limite cuprinse între 83,0 q/ha. La C.I.S. Tîmna jud. Mehedinţi şi 88,0 q/ha la C.I.S. Voiceşti jud. Olt şi la C.I.S. Tîrgovişte.

La 7 centre de încercarea soiurilor din Transilvania a dat o producţie medie de 81,0 q/ha, cu limite cuprinse între 63,0 q/ha la C.I.S. Şimleu Silvaniei şi 97,0 q/ha la C.I.S. Dumbrăveni jud. Alba.

Zonarea. Hibridul HD 211 este recomandat pentru cultură în Cîmpia Transilvaniei, în silvostepa Moldovei şi în zonele colinare din Muntenia, Oltenia şi vestul ţării.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 211 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Înălţimea tulpinii este de cca 187 cm. Capacitatea de lăstărire este slabă, în special în primăverile reci. Are în total 12—14 frunze, de culoare verde-închis. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de 75 cm, iar lăţimea de 11—12 cm. Înainte de apariţia paniculului ultimele frunze sînt răsucite în jurul lui şi au poziţia puţin înclinată. Paniculul este mare spre mijlociu, cu 15—17 ramificaţii, cu poziţie semierectă. Stigmatele sînt de culoare galben-verzui. Ştiuletele este cilindric, uşor conic, lung de cca 22 cm şi cu diametrul la bază de 4,6 cm. Înălţimea de inserţie este de cca 92 cm, Este bine acoperit, cu 14—16 rînduri de boabe. Pedunculul este mijlociu de lung. Pănuşele nu îmbracă complet ştiuletele. Rahisul este de culoare roz

Scanned with OKEN Scanner

spre roşu. Bobul este de tip dentat, prismatic-alungit, de culoare galben-deschis şi de mărime mijlocie. Mişuna este alungită, de culoare galben-deschis.

b. **Hibridul simplu 211 tată.** Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele sînt ceva mai înalte decît cele ale formei materne (cca 210 cm). Capacitatea de lăstărire este slabă. Numărul total de frunze este de 13—15, de culoare verde şi poziţia semierectă. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de cca 79 cm, iar lăţimea de cca 10—11 cm. Paniculul este mare, cu 18—20 ramificaţii, erect, foarte bogat în polen. Anterele sînt de culoare violetă iar stigmatele galben-verzui şi roz. Ştiuletele are cca 20 cm lungime şi 5,0 cm diametrul la bază. Forma ştiuletelui este cilindrică fiind prins de tulpină printr-un peduncul de lungime mijlocie. Acoperirea ştiuletelui cu pănuşe şi cu boabe este completă şi bună. Numărul rîndurilor de boabe pe ştiulete este de 14—16. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este de tip dentat, de formă prismatică, de mărime mijlocie spre mare şi de culoare galben-auriu. Mişuna este de formă ovală spre alungită şi de culoare galbenă.

HT 215 — Turda

Genealogie. Este un hibrid triliniar, creat la S.C.A.-Turda, prin hibridare între un hibrid simplu şi o linie consangvinizată. Aparţine convarietăţii *aorista*.

Caractere morfologice. Plantele sînt înalte şi viguroase. Înălţimea este cuprinsă între 200—250 cm. Culoarea tulpinii este verde, cu antocian, iar nodurile sînt de culoare verde. Capacitatea de lăstărire este redusă (cca 12%). Aparatul foliar este compus din 13—16 frunze din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal. Frunzele sînt de culoare verde-intens, iar portul pe tulpină este semierect. Frunza de la baza ştiuletelui principal are lungimea de 75—85 cm şi lăţimea 10—12 cm. Paniculul este mare, lax, cu axul central de peste 30 cm. Are un număr de 15—22 ramificaţii primare lungi, inserate rar pe axul principal, frecvent orizontale şi aplecate de la jumătate. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Cantitatea de polen este abundentă. Culoarea anterelor imediat după înflorire este galben-verzuie. În lan apar şi unele plante cu antere de culoare violetă. Culoarea stigmatelor la 2 zile după apariţie este roz-violet la toate plantele. Inserţia ştiuletelui principal are loc la înălţimea de circa 90 cm, cu limite de 75—100 cm. Este prins de plantă printr-un peduncul mijlociu de lung, de circa 12 cm. Ştiuletele este mare, de formă cilindro-conică, iar poziţia pe plantă este semierectă. Acoperirea cu pănuşi este mijlocie. Culoarea rahisului este roşu-deschis uneori albă. Bobul este lat, semisticlos, de mărime mijlocie şi de culoare galben-portocaliu. Este lung de circa 10,7 mm, lat de 8,3 mm şi gros de 5,4 mm. În secţiune transversală, are o formă ovală. Mişuna este foarte puţin vizibilă. MMB=295—360 g. Randamentul de boabe 79%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate în silvostepa Moldovei şi Cîmpia Transilvaniei a fost cuprinsă între 130—159 zile. Comparat cu HD 220, este cu 2—3 zile mai timpuriu. Hibridul are o bună rezistenţă la secetă, şiştăvire, crăparea boabelor, cădere şi frîngere. Este rezistent la tăciune şi mijlociu de rezistent la fuzarioză, helmintosporioză

Scanned with OKEN Scanner

și sfredelitorul porumbului. În anii de încercare s-a comportat mai bine decît HD 220, la atacul de fusarioză și helminthosporioză.

Însușiri de calitate. Conținutul de substanțe proteice brute este de 11,0%, în amidon brut de 72,4% și în grăsimi de 4,9%. Totalul principiilor utili a fost în medie de 88,30%. Avînd bobul bogat în proteină și grăsimi, precum și consistență sticloasă a bobului, hibridul HT 215 este indicat pentru industria morăritului în vederea obținerii mălaiului grișat.

Producția. Hibridul se remarcă printr-o capacitate ridicată de producție. Astfel în perioada 1974—1976 a dat la centrele din Moldova 73,0 q/ha, cu limite cuprinse între 64,0 q/ha la C.I.S. Albești jud. Botoșani și 90,0 q/ha la C.I.S. Negrești jud. Vaslui; la centrele de încercarea soiurilor din zona colinară din Mutenia și Oltenia a realizat o producție medie de 73,0 q/ha cu limite cuprinse între 63,0 q/ha la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinți și 88,0 q/ha la C.I.S. Tîrgoviște. În Cîmpia Transilvaniei a realizat în medie pe 7 centre de încercarea soiurilor 89,0 q/ha cu limita minimă de 72,0 q/ha și 82,0 q/ha la C.I.S. Simleu Silvaniei, respectiv C.I.S. Dej și cu limita maximă de 95,0 q/ha și 113,0 q/ha la C.I.S. Galda de Jos jud. Alba și respectiv la C.I.S. Sibiu.

Zonarea. Hibridul HT 215 este recomandat pentru cultură în partea de sud a Cîmpiei Transilvaniei, în Cîmpia și Podișul Moldovei, precum și în zonele colinare din Muntenia, Oltenia, Banat și Crișana.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 215 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Înălțimea tulpinei este de circa 187 cm. Capacitatea de lăstărire este slabă, în special în primăverile reci. Numărul total de frunze este de 12—14, de culoare închisă. Frunza de la știuletele principal are lungimea de 75 cm, iar lățimea de 11—12 cm. Înainte de apariția paniculului, ultimele frunze sînt răsucite în jurul lui și au poziția puțin înclinată. Paniculul este mare spre mijlociu, cu 15—17 ramificații, cu poziția semierectă. Stigmatele sînt de culoare galben-verzuie. Știuletele este cilindric, ușor conic, lung de cca 22 cm și cu diametrul la bază de 4,6 cm. Înălțimea de inserție este de cca 92 cm. Este bine acoperit, cu 14—16 rînduri. Pedunculul este mijlociu de lung. Pănușele nu îmbracă complet știuletele. Rahisul este de culoare roz spre roșie. Bobul este de tip dentat, de formă prismatic-alungită, galben-deschis și de mărime mijlocie. Mișuna este alungită, de culoare galben-deschis.

b. **Linia consangvinizată tată.** Face parte din convarietatea *indurata.*

Caractere morfologice. Tulpina este de culoare verde, înaltă de 130—180 cm. Nu lăstărește. Aparatul foliar este format din 11—13 frunze din care 4—6 sînt situate deasupra știuletelui. Frunza este de culoare verde, de lungime mijlocie, îngustă și cu poziția semierectă. Paniculul este de tip lax, cu 7—18 ramificații principale, cantitatea de polen normală este abundentă. Anterele sînt de culoare galben-verzui, iar stigmatele de culoare galben-murdar spre roz. Știuletele are lungimea de 17—19 cm și diametrul 3,5 cm. Forma este cilindro-conică, cu 12—14 rînduri. Știuletele este complet acoperit cu boabe și bine îmbrăcat cu pănuși. Pedunculul este mijlociu de lung. Rahisul este de culoare albă. Bobul este de tip indurata, mic, de formă prismatic-scurtă, de culoare galben-portocaliu, fără mișună.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 175—220 zile.

Scanned with OKEN Scanner

Hibrizi semitimpurii pentru zonele de cîmpie din sudul și vestul țării

HD 220 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid dublu semitimpuriu, creat la Institutul de Cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea, prin hibridare dublă între linii consangvinizate. Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălțimea de 190—240 cm, sînt viguroase, cu sistemul radicular bogat, rădăcinile pătrunzînd adînc în sol. Tulpina este de culoare verde-gălbui. Capacitatea de lăstărire este slabă (15—18%). Aparatul foliar este bogat, numărul de frunze pe plantă fiind de 14—17, din care 5—6 deasupra știuletelui principal. Frunzele sînt mari, de culoare verde-normal. Frunza de la baza știuletelui principal este lungă de 75—85 cm și lată de 9—12 cm. Paniculul este compact, format din 18—26 ramificații primare, des inserate pe axul principal, mijlociu de lungi, groase, aplecate spre vîrf. Ramificarea începe la 3—8 cm de la ieșirea din burduf. Anterele sînt de culoare roșie; stigmatele de culoare galben-verzui, cu perișorii cu reflexe roșii. Inserția știuletelui principal are loc la înălțimea medie de circa 80 cm, de la sol, iar prinderea de plantă se face printr-un peduncul mijlociu de lung, (12 cm). Poziția știuletelui pe plantă este semierectă, iar forma cilindrică. Este bine acoperit cu pănuși care la maturitate se desfac ușor. Lungimea medie a unui știulete este de 18—20 cm, iar diametrul la mijloc de 4,6—5,0 cm. Numărul rîndurilor de boabe este de 16—18, acestea acoperind bine știuletele. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este de tip dinte de cal, prismatic, mijlociu de mare, de culoare galben-portocaliu. Mișuna este lungă și strîmtă, de culoare galben-deschis. MMB=270—310 g. Randamentul de boabe de 77—79%.

Însușiri fiziologice. În anii 1970—1975 hibridul a avut perioada de vegetație (de la răsărit la maturitate) în Moldova și Cîmpia Transilvaniei de 134—152 zile. În anul 1976 perioada de vegetație a fost de 163 zile. La centrele de încercarea soiurilor din zonele de cîmpie din sudul și vestul țării perioada de vegetație a fost în medie de 130 zile, cu limite cuprinse între 126 zile la C.I.S. Dîlga jud. Ialomița și 165 zile la C.I.S. Tîrgoviște. Plantele rezistă relativ bine la temperaturile scăzute de la începutul vegetației. Au o bună rezistență la secetă, cădere și fenomenul de crăpare transversală a boabelor, mijlocie la șiștăvire și frîngere. Față de atacul bolilor și dăunătorilor hibridul se arată rezistent la tăciune și fusarioză, mijlociu de rezistent la helmintosporioză și atacul sfredelitorului porumbului.

Însușiri de calitate. Se caracterizează ca un hibrid de tip amidonos, conținînd 10,12% proteină, 73,02% amidon și 4,42% grăsimi.

Producția. Hibridul HD 220 a dat în perioada 1974—1976 o producție medie de boabe de 57,0 q/ha în Dobrogea și Bărăgan (producția mai scăzută se datorește secetei din această zonă) 77,0 q/ha în silvostepa Munteniei și Olteniei, cu limite cuprinse între 54,0 q/ha la C.I.S. Slatina și 89,0 q/ha la C.I.S. Tîncăbești jud. Ilfov; 71,0 q/ha în vestul țării, cu limite cuprinse între 63,0 q/ha la C.I.S. Lugoj și 84,0 q/ha la C.I.S. Peciu Nou jud. Timiș.

Scanned with OKEN Scanner

Zonarea. Hibridul este recomandat să se cultive în zonele de cîmpie din Dobrogea, Muntenia, Banat, Crişana, Podişul şi Cîmpia Moldovei. Nu este recomandat în Cîmpia Transilvaniei întrucît în această zonă producţiile nu depăşesc pe cele ale hibrizilor HD 208, HD 211 şi HT 215 Turda, care sînt totodată şi mai timpurii.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 220 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Are plante viguroase, înalte (250—270 cm), capacitate de lăstărire foarte redusă. Tulpina este de culoare verde. Aparatul foliar foarte bine exprimat printr-un număr de 17—19 frunze, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6, au limbul ondulat, poziţia aplecată şi culoarea verde. Frunza ştiuletelui principal este destul de lungă (78—82 cm) şi ceva mai lată ca la forma paternă (10,5—11,4 cm). Paniculul este foarte bogat în polen, avînd axul principal bine dezvoltat, cu un număr de 20—30 axe secundare, mijlociu de lungi care au o poziţie răsfirată faţă de axul principal. În condiţii de secetă şi arşiţă, înfloritul paniculului începe încă în faza de ieşire din burduf. Culoarea anterelor şi stigmatelor este galben-verzui. Ştiuleţii au forma cilindrică, cu lungimea de 18—20 cm, mai groşi ca la forma paternă, avînd diametrul de 5,1—5,4 cm, cu un număr mare de rînduri de boabe (18—22), mai frecvent 20 şi cu rahisul de culoare roşie. Inserţia ştiuletelui principal este înaltă (100—115 cm). Pedunculul ştiuletelui este scurt, iar pănuşile sînt numeroase şi lungi acoperind foarte bine ştiuleţii. Boabele sînt de tip dentat, de formă prismatic-profundă, dar cu lăţime şi grosime medie, cu mişuna pronunţată, de culoare galbenă, iar restul bobului galben-roşcat. MMB = =260—280 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la secetă, cădere, boli, frîngere şi mijlocie la temperaturi scăzute în primele faze de vegetaţie.

b. **Hibridul simplu 220 tată.** Aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Are talia cu ceva mai scundă ca forma maternă (230—250 cm) şi o capacitate de lăstărire mijlocie. Tulpina este de culoare verde, cu noduri intens colorate. Frunzele în număr de 17—19, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6; sînt puţin gofrate, cu poziţie erectă, îndeosebi cele de deasupra ştiuletelui, culoarea verde, iar teaca verde-antocianată. Dimensiunile frunzei de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal sînt asemănătoare cu ale formei materne, lungimea de 77—82 cm, iar lăţimea 10,0—10,8 cm. Paniculul este bogat în polen, cu un număr mare de ramificaţii (25—35), acestea sînt ceva mai scurte ca ale formei materne şi sînt dispuse destul de strîns în jurul axului principal (semicompact). În condiţii de arşiţă deschiderea anterelor începe în faza de ieşire a paniculului din burduf. Anterele au culoarea violacee. Stigmatele sînt colorate în violaceu de diferite intensităţi (de la violaceu-deschis (roz) pînă la violaceu-intens). Ştiuletele este de formă cilindro-conică, relativ lung (19—21 cm), cu diametrul la mijloc de 4,4—4,8 cm, acoperit cu 16—18 rînduri de boabe şi cu rahisul roşu. Inserţia ştiuletelui principal este destul de înaltă (84—96 cm). De asemenea ştiuletele are un peduncul scurt spre mijlociu şi este bine acoperit cu pănuşi. Bobul este de tip dentat, cu format prismatic-mediu, destul de mare, cu mişună pronunţată, de culoare galbenă, iar corpul bobului galben-roşcat. MMB =330—340 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul are rezistenţă bună la secetă, cădere şi frîngere şi mijlocie la temperaturile scăzute din primele faze de vegetaţie şi la boli.

Scanned with OKEN Scanner

Particularități agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariția stigmatelor pentru forma maternă a fost în medie 63—65 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 62—64 zile, înregistrîndu-se uneori un mic decalaj care se înlătură prin semănatul în a doua jumătate a epocii optime.

HD 225 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid dublu semitimpuriu, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare dublă. Face parte din convarietatea *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele au înălțimea cuprinsă între 180—230 cm. Tulpina este de culoare verde-gălbui. Capacitatea de lăstărire este mijlocie (20—25%). Aparatul foliar este format din 14—18 frunze din care 6 deasupra știuletelui principal; sînt mijlociu de mari, de culoare verde-închis, iar poziția pe plantă este aplecată. Frunza de la baza știuletelui principal are lungimea de 74—84 cm și lățimea de 9—11 cm. Frunzele se păstrează verzi pînă aproape de maturitatea știuleților, iar la maturitate nu se scutură. Paniculul este semirăsfirat, format din 18—20 ramificații primare foarte lungi, cu poziția pe axul principal oblică spre orizontală. Axul principal este lung, subțire și cu poziție verticală. Ramificarea paniculului începe la 2—10 cm de la ieșirea din burduf. Anterele sînt de culoare galben-deschis și la unele plante roz; stigmatele de culoare galben-verzui, la unele plante violacee. Înserția știuletelui principal are loc la circa 75 cm de la sol, cu limite cuprinse între 68—84 cm. Știuletele se prinde de plantă printr-un peduncul mijlociu de lung, 10—16 cm. Poziția știuletelui pe plantă este semierectă. Este bine acoperit cu pănuși, care la maturitate se desfac relativ ușor. Forma știuletelui este cilindrică, ușor conică la vîrf. Știuletele este mijlociu de mare, cu lungimea de 20—21,5 cm, diametrul la mijloc 4,3—4,5 cm și greutatea de 240—280 g. Acoperirea cu boabe este bună. Numărul rîndurilor de boabe mai frecvent 14—16, dar în condiții bune de cultură și climă se găsesc și știuleți cu 18 rînduri. Rahisul este de culoare roz, foarte rar alb. Bobul este lat-rotund, de culoare galben-portocaliu, mijlociu de mare. Mișuna este foarte superficială, lungă și strîmtă, de culoare mai deschisă decît restul bobului. MMB=260—290 g. Randamentul de boabe 79—80%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație (calculată de la răsărit la maturitate) în zonele de cîmpie din sudul și vestul țării, a variat între 128—133 zile cu limite de la o zonă la alta și de la un an la altul de 115—143 zile, iar în Moldova a variat cu limite de la o zonă la alta și de la un an la altul, de 134—159 zile. În anul 1976 perioada de vegetație a fost de 147 zile în sudul și vestul țării, cu limite cuprinse între 128 zile la C.I.S. Dîlga și 166 zile la C.I.S. Tîrgoviște, iar în Moldova de 159 zile, cu limite cuprinse între 145 zile la C.I.S. Dorohoi și 167 zile la C.I.S. Bacău. Hibridul are inițial un ritm de creștere rapid, care se accentuează în perioada premergătoare inspicatului. Perioada de înflorire este scurtă. Plantele tinere rezistă destul de bine la temperaturile scăzute. Are o rezistență mijlocie la secetă, cădere și frîngerea plantelor. Este un hibrid cu o rezistență bună la fusarioză, mijlocie spre bună la tăciune și mijlocie la sfîșierea frunzelor și sfredelitorul porumbului.

Însușiri de calitate. Hibridul este de tip amidonos. Bobul are 73,98% amidon brut, 10,33% proteină brută și 4,26% grăsimi. Consistența sticloasă a bo-

Scanned with OKEN Scanner

bului şi structura chimică a unor componente sînt însuşiri care recomandă hibridul ca valoros pentru fabricarea mălaiului grişat.

Producţia. Hibridul HD 225 a dovedit că are o capacitate ridicată de producţie faţă de hibrizii grupei de vegetaţie respective (semitimpurii). În perioada 1974—1976 a dat în Moldova o producţie cuprinsă între 57,0 q/ha la C.I.S. Albeşti jud. Botoşani şi 84,0 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui. La centrele de încercarea soiurilor din Dobrogea şi Bărăgan a dat o producţie medie de 58,5 q/ha, atingînd limita maximă de 88,5 q/ha la C.I.S. Dîlga jud. Ialomiţa. Producţia medie scăzută pe zonă se datoreşte faptului că în perioada 1974—1976, a fost secetă excesivă. În silvostepa Munteniei şi Olteniei, producţia realizată a fost cuprinsă între 54,0 q/ha, la C.I.S. Slatina şi 90,0 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov. La centrele din vestul ţării a realizat o producţie cuprinsă între 59,0 q/ha la C.I.S. Sînnicolau Mare şi 84,0 q/ha la Peciu Nou, jud. Timiş.

Zonarea. Hibridul este omologat pentru Dobrogea şi zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării, precum şi în cîmpia şi podişul Moldovei.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 225 — mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 220—240 cm, fiind puţin mai scunde ca cele de la forma paternă, sînt viguroase şi cu internodiile de la bază groase. Tulpina are culoare verde-gălbui, cu noduri intens colorate. Frunzele în număr de 17—19, din care 6 deasupra ştiuletelui principal, sînt lungi, late (prezintă ondulaţii pe limb) şi au poziţia semierectă, iar culoarea verde. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal are lungimea de 82—86 cm şi lăţimea de 10,5—11,0 cm. Abundenţa în polen este bine exprimată, avînd un panicul cu axul principal bine dezvoltat şi 18—22 axe secundare destul de lungi, care sînt răsfirate. În condiţii de secetă şi arşiţă înfloritul începe la ieşirea din burduf. Anterele au culoarea violaceu-deschis. Stigmatele sînt de culoare galben-verzui, uneori cu perişorii uşor coloraţi. Ştiuleţii au forma cilindrică, dar cu vîrful conic; sînt relativ lungi (19—21 cm) şi destul de groşi (4,5—4,7 cm), cu 18—20 rînduri de boabe şi rahisul roşu. Inserţia ştiuletelui principal este relativ joasă (70—78 cm). Pedunculul ştiuletelui este scurt, iar pănuşile lungi acoperind foarte bine ştiuletele. Boabele sînt de tip dentat, mijlociu de mari, de formă lung-prismatică şi de lăţime şi grosime medie, cu mişuna pronunţată de culoare galbenă, cu nuanţe roşietice, iar restul bobului galben-roşcat. MMB =280—300 g. Randamentul 78—80%.

Însuşiri fiziologice. Hibridul prezintă rezistenţă bună la temperaturi scăzute în primele faze de vegetaţie, la secetă, cădere, frîngere şi mijlocie la fusarioză.

b. **Hibridul simplu 225 — tată.** Face parte din convarietatea *indurata.*

Caractere morfologice. Are talia de 230—250 cm. Capacitatea de lăstărire este mijlocie; 25—30% din plante produc şi al doilea ştiulete. Aparatul foliar este bine reprezentat prin 17—19 frunze, destul de lungi, ondulate, avînd poziţie semierectă şi de culoare verde-deschis. Dimensiunile frunzei de la inserţia ştiuletelui principal sînt apropiate de ale formei materne, lungimea fiind de 82—85 cm, iar lăţimea de 10,0—10,8 cm. Panicului este foarte bogat în polen, avînd un număr mare de ramificaţii (35—42), lungi şi cu poziţie răsfirată. Anterele au culoare galben-verzuie, cu striaţii violacee. Stigmatele sînt groase şi de culoare galben-verzui, cu perişori violacei (roz). Ştiuletele este de formă

Scanned with OKEN Scanner

conică, lung de 20—22 cm, relativ subțire, avînd diametrul la mijloc de 3,7—4,0 cm, acoperit cu 14—16 rînduri de boabe și cu rahisul alb. Inserția știuletelui principal este înaltă, de 96—110 cm. Știuletele are un peduncul mijlociu de lung și este acoperit aproape complet cu pănuși. Bobul este de tip indurata, rotund și lat, relativ mare și colorat în galben pe partea superioară, iar restul în portocaliu. MMB=310—330 g.

Însușiri fiziologice. Hibridul prezintă rezistență bună la temperaturile scăzute din primele faze de vegetație, la secetă, cădere, boli și mijlocie la frîngere.

Particularități agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariția stigmatelor pentru forma maternă este în medie de 62—64 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 60—62 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulți ani un decalaj de circa 2 zile. Pentru realizarea unei coincidențe mai bune la înflorit între parteneri se recomandă, fie semănatul decalat al formei paterne (mai întîi se seamănă forma maternă și 50% din forma paternă, iar cînd acestea încep să răsară se seamănă restul de 50% din forma paternă), sau aplicarea de îngrășăminte pe bază de azot (34 N/ha) odată cu semănatul, la forma paternă care este mai timpurie.

HS 230 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid simplu creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare între linii autofecundate. Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase și foarte uniforme în lan. Au înălțimea medie de circa 200 cm, cu limite medii anuale de 190—230 cm. Tulpina este de culoare verde-gălbui. Capacitatea de lăstărire este slabă (4,2—5,8%). Aparatul foliar este bogat, format din 17—18 frunze, din care 6—7 deasupra știuletelui principal. Frunzele sînt mari, late și de culoare verde-închis, la maturitate galben-deschis, destul de rezistente la scuturare, iar poziția pe plantă este aplecată. Frunza de la baza știuletului principal are lungimea de circa 85 cm și lățimea de 10—12 cm. Paniculul este răsfirat, format din 12—18 ramificații primare, groase lungi, așezate oblic pe axul principal. Axul principal este foarte dezvoltat, lung, gros și drept. Paniculul este foarte bogat în polen. Anterele sînt de culoare galben-verzui, iar stigmatele verde-gălbui. Inserția știuleților este uniformă și are loc pe plantă la circa 80 cm de la sol. Pedunculul este în general, scurt, de circa 10 cm. Poziția știuletelui față de tulpină este semierectă. În general plantele poartă un singur știulete, dezvoltat și bine acoperit cu pănuși lungi, care depășesc vîrful acestuia și care la maturitate se desfac ușor. Știuleții sînt de formă cilindrică, mari, avînd o greutate medie de 295 g, lungimea de 20—21 cm și diametrul la mijloc de 4,7—5 cm. Rahisul este de culoare roșu-închis. Numărul rîndurilor de boabe este de 16—18, dar destul de frecvent 18—20 și acoperă bine știuletele. Bobul este dentat, mijlociu de mare, prismatic-lung, de culoare galben-portocaliu. Mișuna este superficială, lată, lungă, netedă și de culoare galbenă. MMB=270—320 g. Randamentul de boabe 77—79%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație (de la răsărit la maturitate) a variat între 131 zile la C.I.S. Dîlga jud. Ialomița și 166 zile la C.I.S. Inand jud. Bihor. Hibridul are o dinamică de creștere bună atît la început cît și în

Scanned with OKEN Scanner

a doua parte a vegetației. Este mijlociu de rezistent la secetă și arșiță. Are o bună rezistență la cădere și frîngere. Față de atacul bolilor, s-a arătat mijlociu de rezistent la tăciune și sfredelitorul porumbului, rezistent la fusarioză și helmintosporioză. S-a dovedit mai rezistent decît alți hibrizi la fenomenul de crăparea transversală a boabelor.

Însușiri de calitate. Bobul conține în medie 10,52% proteină brută, 72,98% amidon și 4,51% grăsimi.

În perioada 1974—1976 a dat în Dobrogea și Bărăgan o producție medie de 62,0 q/ha în condiții de cultură neirigată; în silvostepa Munteniei și Olteniei a realizat o producție medie de 88,0 q/ha, iar în zonele de cîmpie din vestul țării 84,0 q/ha, cu limite cuprinse între 68,0 q/ha la C.I.S. Sînnicolau Mare și 95,0 q/ha la C.I.S. Dohangia.

Zonarea. Hibridul HD 230 a fost omologat pentru Dobrogea și Bărăgan pentru a fi cultivat în condițiile irigate și pe terenuri freatic-umede. Se recomandă cultivarea hibridului și în silvostepa Munteniei și Olteniei în condițiile de irigație și pe terenuri freatic-umede, precum și în zonele de cîmpie din vestul țării, atît în cultură irigată cît și neirigată. Agrotehnica hibridului nu se deosebește de cea a hibridului HD 220, dar trebuie reținut că valorifică mai bine cantitățile mai mari de îngrășăminte.

Caracteristicile formelor parentale.

a. **Linia maternă a hibridului simplu 230.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt cu talie mijlocie (150—170 cm) și capacitatea de lăstărire foarte redusă. În condiții favorabile de cultură 50—60% din plante dezvoltă și al doilea știulete. Frunzele, în număr de 18—20, din care deasupra știuletelui principal 5—6, prezintă pe limb ușoare ondulații, au culoarea verde și poziția erectă. Frunza de la nodul de inserție a știuletelui principal este bine dezvoltată avînd lungimea de 68—72 cm și lățimea 9,0—9,2 cm. Abundența în polen este bine exprimată, paniculul avînd un număr de 17—20 ramificații destul de lungi și bogate în spiculețe și antere. În condiții de secetă și arșiță înfloritul începe în faza ieșirii paniculului din burduf. Culoarea anterelor este galben-verzui, cu striații violacee, iar a stigmatelor galben-verzui, cu vîrfurile ușor colorate. Știuletele este de formă cilindro-conică, relativ lung (17—19 cm) și mijlociu de gros (35—38 mm), cu un număr de 16—18 rînduri de boabe și rahisul de culoare roșu-intens. Inserția știuletelui principal este relativ joasă, 40—50 cm. Pedunculul știuletelui este scurt, iar acoperirea cu pănuși a știuletelui este completă. Bobul este de tip dentat, cu stratul cornos bine dezvoltat, de mărime mijlocie, prismatic scurt, portocaliu, cu mișuna slab pronunțată de culoare galbenă.

Însușiri fiziologice. Linia posedă o rezistență bună la cădere, secetă și helmintosporioză, mijlocie la frîngere și fusarioză. MMB=250—270 g.

b. **Linia paternă a hibridului simplu 230.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Are talia cu ceva mai scundă ca a formei materne (140—160 cm). Capacitatea de lăstărire este redusă. Aparatul foliar este mai sărac decît al formei materne, avînd un număr de 16—18 frunze din care deasupra știuletelui principal 4—5 au internodiile mai lungi. Poziția frunzelor este aplecată și culoarea verde-deschis. Frunza de la nodul de inserție a știuletelui principal este mai puțin dezvoltată decît la forma maternă, avînd lungi-

Scanned with OKEN Scanner

mea de 62—68 cm şi lăţimea de 7,8—8,6 cm. Paniculul are axul principal foarte bine dezvoltat, cu un număr redus de ramificaţii (7—8 axe secundare), dar bogate în polen, care fac cu axul principal unghiuri optuze dîndu-i aspectul de răsfirat. Culoarea anterelor şi stigmatelor este galben-verzui. Ştiuleţii sînt bine acoperiţi cu pănuşi, au un peduncul scurt, formă conică, sînt mai scurţi dar mai groşi ca la forma maternă (lungimea de 15—17 cm şi diametrul la mijloc de 4,3—4,5 mm) avînd totodată un număr de rînduri mai mare la bază faţă de vîrf (14—18) şi rahisul de culoare roşu-deschis (roz). Inserţia ştiuletelui principal este joasă, 40—50 cm. Boabele sînt de tip dentat, ceva mai mari ca la linia maternă, de formă prismatică, cu mişuna pronunţată şi de culoare galben-limoniu, iar restul bobului galben. MMB=260—280 g.

Însuşiri fiziologice. Linia posedă o rezistenţă bună la cădere, frîngere, secetă şi mijloacie la boli.

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor pentru linia maternă a fost în medie de 65—67 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru linia paternă de 61—62 zile, înregistrîndu-se în medie pe 2 ani, un decalaj de 4—5 zile. În vederea realizării unei coincidenţe mai bune la înflorit între parteneri se recomandă semănatul decalat al liniei paterne (mai întîi se va semăna linia maternă şi 50% din linia paternă şi cînd acestea au răsărit bine se va însămînţa restul de 50% din linia paternă care este mai timpurie).

Hibrizi semitardivi

HD 305 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid dublu semitardiv, creat la Institutul de cercetări pentru cereale şi plante tehnice Fundulea, prin hibridare dublă între linii autofecundate. Face parte din convarietatea *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, înalte de 210—240 cm. Tulpina este de culoare verde-antocianic: culoarea nodurilor este de asemenea verde cu antocian. Capacitatea de lăstărire este slabă. Aparatul foliar este bogat, compus din 18 frunze, din care 6 deasupra ştiuletelui principal. Frunzele sînt de culoare verde-închis şi au poziţia pe plantă semierectă. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de 80—90 cm şi lată de 9—11,5 cm. Paniculul este răsfirat, cu axul principal foarte lung, pe care sînt inserate 19—29 ramuri primare, în general aplecate; sînt prezente şi ramificaţiile secundare. Anterele sînt de culoare galben-verzui, iar culoarea stigmatelor este roz. Plantele formează de regulă un singur ştiulete. Ştiuletele principal este inserat relativ uniform pe plantă, la înălţimea de cca 90 cm. Pedunculul este lung. Poziţia ştiuletelui pe plantă este semierectă, de formă cilindrică uşor conică la vîrf. Este lung de 22—24 cm, cu diametrul la mijloc de 4,5 cm. Acoperirea cu pănuşi este bună. Numărul rîndurilor de boabe este mai frecvent 16, acestea îmbrăcînd ştiuletele bine, pînă la vîrf. Rahisul este de culoare roz. Bobul este semidentat, cu aspect sticlos, mare, rotund-prismatic, de culoare portocalie. Mişuna în general lipseşte, iar la boalele unde apare este superficială, netedă, strîmtă şi lungă. Dimensiunile bobului sînt: lungimea 10—11 mm, lăţimea 8,5—9,5 mm, grosimea 5,5—6 mm, MMB=335g. Randamentul de boabe 79—81%.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate a variat de la o zonă la alta între 117—156 zile. Este rezistent la cădere şi frîngerea tulpinilor şi are o rezistenţă mijlocie la secetă şi arşiţă. Are o rezistenţă mijlocie spre bună la tăciune, mijlocie la fusarioză şi atacul sfredelitorului şi mijlociu de rezistent spre sensibil la sfîşierea frunzelor.

Însuşiri de calitate. Deşi este un hibrid cu consistenţă sticloasă, are un conţinut ridicat de amidon. Bobul are în compoziţie 10,32% proteină brută, 73,23% amidon şi 4,50% grăsimi. Totalul principiilor utili este de 88,05%

Producţia. În perioada 1974—1976 a dat o producţie medie de 66,5 q/ha în Dobrogea şi Bărăgan, cu limite maxime de 84,0 q/ha la C.I.S. Dîlga jud. Ialomiţa; 76,0 q/ha în silvostepa Munteniei şi Olteniei cu limite cuprinse între 51,0 q/ha la C.I.S. Slatina şi 80,5 q/ha la C.I.S. Tîrgovişte. În condiţii de irigare a dat la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov şi C.I.S. Oltenita 100 q/ha. La centrele de încercarea soiurilor din vestul ţării a dat o producţie medie de 77,0 q/ha, cu limite cuprinse între 64,0 q/ha la C.I.S. Sînnicolau Mare şi 91,0 q/ha, la C.I.S. Arad.

Zonarea. Hibridul HD 305 e recomandat pentru a fi cultivat în zonele de cîmpie din Dobrogea, sudul şi vestul ţării, atît pentru cultură irigată cît şi în cultură neirigată.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 305 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, înalte de 260—280 cm, cu tulpină groasă de culoare verde şi nodurile intens colorate. Capacitatea de lăstărire este foarte redusă. În condiţii normale de cultură 40—50% din plante dezvoltă şi al doilea ştiulete. Aparatul foliar este foarte bine dezvoltat atît printr-un număr mare de frunze (18—20) din care deasupra ştiuletelui principal 5 uneori 6, cît şi prin dimensiunile acestora care sînt mult mai late ca la forma paternă. Caracteristic la acest hibrid este gofrajul pe frunze şi poziţia ultimei frunze, care înfăşoară strîns paniculul; restul frunzelor au poziţie semierectă faţă de tulpină. Culoarea frunzelor este verde foarte intens. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal are lungimea de 81—83 cm şi lăţimea de 11,5—12,0 cm, fiind foarte lată. Paniculul este foarte bogat în polen, avînd axul principal bine dezvoltat şi numeroase ramificaţii (27—33) lungi care au poziţie semirăsfirată faţă de axul principal. Înfloritul începe la ieşirea paniculului din burduf. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor (care sînt foarte fine) galben-verzui cu perişorii uşor coloraţi. Ştiuletele este de formă cilindro-conică, cu vîrful conic; este lung de 21—23 cm, destul de gros, avînd 4,3—4,7 cm la mijloc, acoperit cu 16—18 rînduri de boabe cu rahisul de culoare roşie. Ştiuletele principal este inserat destul de înalt, la 85—100 cm de la sol. Posedă un peduncul scurt şi pănuşi lungi care îmbracă complet şi strîns ştiuletele. Bobul este de tip dentat, destul de mare, de formă prismatică, relativ profund şi lat cu mişuna pronunţată dar culoarea neuniformă (de la galben-albicios pînă la galben-portocaliu), iar bobul galben-portocaliu, MMB=300—320 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la secetă, arşiţă, cădere, frîngere şi mijlocie la temperaturi scăzute din primele faze de vegetaţie şi boli.

b. **Hibridul simplu 305 tată.** Face parte din convarietatea *indurata.*

Caractere morfologice. Are talia puţin mai înaltă ca a formei materne (270—290 cm) şi o capacitate de lăstărire mijlocie. Tulpina este de culoare verde.

Scanned with OKEN Scanner

În condiţiile normale de cultură, 40—50% din plante dezvoltă şi al doilea ştiulete. Frunzele sînt în număr de 18—20 din care deasupra ştiuletelui principal 5, sînt ceva mai lungi dar mai înguste ca la forma maternă, prezentînd totodată ondulaţii pe limb. Frunzele au poziţia uşor aplecată (exceptînd frunzele de deasupra ştiuletelui principal care sînt aproape erecte) şi au culoarea verde-gălbui. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal este lungă de 88—92 cm şi lată de 9,2—10,0 cm. Paniculul este bogat în polen avînda xul principal bine dezvoltat şi un număr mare de ramificaţii (30—40) lungi, bogate în spiculeţe şi antere, care fac unghiuri optuze cu axul principal, dîndu-i aspectul de panicul răsfirat. Culoarea anterelor este galben-verzuie cu striaţii violacee, iar a stigmatelor galben-verzuie cu vîrfurile şi perişorii (care sînt denşi) roz, avînd totodată stigmate groase. Ştiuletele are forma cilindro-conică, foarte lung (24—27 cm), mijlociu de gros (3,7—4,0 cm), bine îmbrăcat cu boabe (12—16 rînduri de boabe mai frecvent 14 rînduri), prezentînd un rahis alb. Înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este înaltă, de 100—115 cm de la sol. Boabele sînt de tip indurata, de formă rotund-lată, destul de mari, nu au mişună, iar culoarea este portocalie, MMB=320—330 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la temperaturi scăzute din primele faze de vegetaţie, la secetă, arşiţă, boli şi mijlocie la cădere şi frîngere.

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor pentru forma maternă este de 64—66 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 62—64 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulţi ani un decalaj de circa 2 zile. În vederea realizării unei coincidenţe mai bune la înflorit între parteneri, se recomandă fie aplicarea de îngrăşăminte pe bază de azot (34 kg N/ha) odată cu semănatul pe rîndurile formei paterne (care este mai timpurie), sau semănatul mai adînc cu 2—3 cm al formei paterne.

HS 330 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid simplu, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea. Aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt mijlociu de înalte, avînd în medie 210 cm. Sînt uniforme ca înălţime, viguroase şi cu înrădăcinare puternică. Tulpina este groasă, de culoare verde, cu nodurile, de asemenea, de culoare verde. Capacitatea de lăstărire este slabă. Aparatul foliar este bogat, format din 18—20 frunze, din care 6—7 deasupra ştiuletelui principal. Ultima frunză se formează la baza paniculului. Frunzele sînt lungi, late, de culoare verde-închis. Poziţia frunzei pe plantă este recurbată. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de circa 85 cm şi lată de 12—14 cm. În condiţii climatice normale, frunzele se păstrează verzi pînă la maturitate şi nu se scutură. Paniculul este lax, cu axul principal lung de circa 40 cm, pe care sînt inserate 16—22 ramificaţii, foarte lungi, aplecate. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Culoarea glumei este verde, a anterelor la 24 ore de la înflorire este violacee, iar a stigmatelor galben-verzui. Plantele formează de regulă un singur ştiulete înserat la circa 95 cm de la sol. Inserţia ştiuleţilor este uniformă. Prinderea de plantă se face printr-un peduncul mijlociu de lung, de cca 15 cm.

Scanned with OKEN Scanner

Acoperirea cu pănuşi este foarte bună, acestea desfăcîndu-se uşor la maturitate. Poziţia ştiuletelui pe plantă este erectă şi uneori semierectă. Ştiuleţii sînt mari, uniformi, bine acoperiţi cu boabe, aşezaţi în rînduri drepte. Ştiuletele este cilindric, lung de 20—26 cm, cu diametrul la mijloc de 4,7—4,9 cm. Numărul rîndurilor de boabe este de 16—18. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este dentat, de mărime mijlocie spre mare, de culoare galben-portocaliu, cu extremitatea superioară galben-deschis. Mişuna este superficială şi este caracteristică faţă de alţi hibrizi prin prezenţa unui mucron roşu în mijloc şi la marginea ei. Dimensiunile bobului: lungimea 11,5—13,0 mm, lăţimea de 7,8—8,8 mm şi grosimea de 4,9—5,8 mm. MMB=300—380 g. Randamentul de boabe 78—79%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate în zonele de cultură din sudul şi vestul ţării a fost cuprinsă între 118—157 zile.

Plantele au un ritm lent de creştere la începutul vegetaţiei, apoi ritmul se intensifică. Hibridul are o foarte bună rezistenţă la cădere şi frîngere. Este sensibil la secetă, totuşi boabele şistăvesc mai puţin decît la alţi hibrizi. De asemenea are o bună rezistenţă la fenomenul de crăpare transversală a boabelor. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor prezintă o bună rezistenţă la tăciune, fusarioză şi putrezirea uscată a ştiuleţilor. Este mijlociu de rezistent la sfîşierea frunzelor şi la sfredelitorul porumbului.

Însuşiri de calitate. Boabele hibridului HS 330 se caracterizează printr-un conţinut ridicat de grăsimi şi de proteine. Bobul conţine 10,42% proteină brută, 73,06% amidon şi 5,19% grăsimi. Totalul principiilor utili a fost foarte ridicat şi anume 88,67%.

Producţia. În perioada 1974—1976, hibridul a dat în Dobrogea şi Bărăgan 64,0 q/ha boabe, cu limita maximă 86,0 q/ha la C.I.S. Dîlga jud. Ialomiţa. La centrele din silvostepa Munteniei şi Olteniei 78,0 q/ha cu limite cuprinse între 58,5 q/ha la C.I.S. Slatina şi 99,0 q/ha la C.I.S. Oltenita. În cultură irigată a dat 96,5 q/ha la C.I.S. Topraisar, 86,0 q/ha la C.I.S. Tecuci, 10,2 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov şi 99,0 q/ha la C.I.S. Dohangia jud. Arad.

Zonarea. Hibridul este omologat în Dobrogea, Muntenia şi Oltenia, pentru a fi cultivat în cultură irigată şi pe terenurile de luncă şi cele cu apa freatică la suprafaţă.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia consangvinizată maternă a hibridului simplu 330.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au talia mai scundă ca la forma paternă (150—160 cm) şi o capacitate de lăstărire foarte redusă. Tulpina este de culoare verde, cu noduri intens colorate. În condiţii normale de cultură 30—50% din plante dezvoltă şi al doilea ştiulete. Aparatul foliar este bine dezvoltat, ceea ce evidenţiază o vigoare sporită a liniei, avînd 19—21 frunze, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6, cu un gofraj evident pe limb, o poziţie semierectă şi culoarea verde-intens. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal are lungimea de 67—70 cm şi lăţimea de 9,8—10,4 cm. Paniculul, care este relativ bogat în polen, are axul principal mai evident şi un număr de 22—26 axe secundare destul de scurte care au o poziţie semirăsfirată faţă de axul principal. În condiţii de secetă şi arşiţă, înflorirea devine protandră şi începe în faza de ieşire din burduf. Anterele au culoarea galben-verzuie, uşor violacee. Stigmatele sînt foarte fine, cu mulţi perişori pe ele şi de culoare galben-verzuie. Ştiu-

Scanned with OKEN Scanner

letele de formă cilindro-conică, lung de 17—19 cm, cu diametrul la mijloc de 3,6—3,8 cm acoperit cu un număr de 16—18 rînduri de boabe şi rahisul de culoare roşie. Ştiuletele este înserat pe plantă printr-un peduncul scurt şi bine acoperit cu pănuşi. Înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este relativ joasă (45—55 cm), Bobul este de tip dentat, relativ mare, cu format prismatic, mişuna uşor pronunţată, de culoare galbenă, iar restul bobului galben-portocaliu. MMB=280—300 g.

Însuşiri fiziologice. Linia este mijlociu de rezistentă la frig, secetă, boli şi cădere.

b. **Linia consangvinizată paternă a hibridului simplu 330.** Aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Este mult mai viguroasă decît linia maternă, avînd plantele cu talia înaltă (170—190 cm) şi tulpina mai groasă, de culoare verde-intens. Capacitatea de lăstărire este foarte redusă. Frunzele sînt în număr de 17—19, din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal, limbul este uşor ondulat şi posedă un gofraj specific, poziţia frunzelor este semiaplecată, iar culoarea verde foarte intens. Dimensiunile frunzelor sînt mai mari decît ale formei materne, astfel frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal are lungimea de 79—86 cm şi lăţimea de 10,5—11,0 cm. Paniculul este mijlociu de bogat în polen, avînd axul principal bine dezvoltat şi 10—12 axe secundare lungi care sînt răsfirate faţă de axul principal. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor verde-gălbuie. Ştiuletele este de formă cilindrică, cu vîrful uşor conic, ceva mai lung ca la forma maternă (19—21 cm), cu diametrul la mijloc asemănător (3,7—4,0 cm), acoperit cu un număr mai mic de rînduri de boabe (14—16), care lasă de obicei baza ştiuletelui descoperită şi rahisul de culoare roşie. Inserţia ştiuletelui principal este înaltă. Posedă un peduncul mijlociu de lung şi un număr mare de pănuşi care, fiind foarte lungi, acoperă bine ştiuletele. Bobul este de tip dentat, mai mare ca al liniei materne, are un format prismatic şi o mişună uşor pronunţată, de culoare neuniformă de la galben la galben-roşcat. Caracteristic la această linie este prezenţa unui mucron roşu pe coroana mişunei, bobul galben-roşcat. MMB=320—330 g.

Însuşiri fiziologice. Linia este rezistentă la frig, cădere, frîngere, boli şi mijlociu de rezistentă la secetă şi arşiţă (mai ales în timpul înfloritului).

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor pentru forma maternă a fost de 70—71 zile, iar pentru forma paternă de 66—67 zile, înregistrîndu-se în medie pe mai mulţi ani un decalaj la înflorit de circa 4 zile. În vederea realizării unei coincidenţe mai bune la înflorit între parteneri, se recomandă semănatul decalat al formei paterne (mai întîi se seamănă forma maternă şi 50% din forma paternă, iar cînd acestea încep să răsară se va semăna restul de 50% din forma paternă, care este mai timpurie).

HS 335 — opac — Fundulea

Genealogie. Hibridul a fost obţinut la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin transferarea genei opaque 2, în formele parentale ale hibridului simplu 330. Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, avînd o înălţime medie de 205 cm (190—230 cm). Capacitatea de lăstărire este redusă. Tulpina este de

Scanned with OKEN Scanner

culoare verde-închisă, cu nodurile de culoare mai deschisă. Aparatul foliar este bogat. Frunzele în număr de 17—20 sînt foarte dezvoltate, de culoare verde. Deasupra ştiuletelui principal sînt situate 5—6 frunze. Poziţia frunzelor este aplecată. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de 75—90 cm şi lată de 12—14 cm. La maturitate frunzele nu se scutură. Paniculul este lax cu axul central bine dezvoltat, lung de circa 40 cm, format din 18—24 ramificaţii. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare la primele două ramificaţii primare. Ramificaţiile primare înscriu cu axul central un unghi semi-ascuţit. Culoarea glumei este galben-verzui, dungat roşiatic la mijloc. Anterele sînt de culoare violaceu-deschis. Stigmatele de culoare verde-gălbui, cu perişori albi. Cantitatea de polen este normală. Plantele formează un ştiulete, cu inserţia de 75—100 cm, prins printr-un peduncul mijlociu de lung. Acoperirea cu pănuşi este bună, în multe cazuri acestea depăşind în lungime ştiuletele. Depănuşarea la maturitate este uşoară. Ştiuletele este mare, de formă cilindro-conică şi poziţia pe plantă semierectă. Este lung de 20—24 cm, cu diametrul la mijloc de 4,7—5,2 cm. Este bine acoperit cu boabe, gradul de acoperire fiind de 98%. Numărul rîndurilor de boabe 16—18. Rahisul este de culoare roşu-închis. Bobul este lat-prismatic, mare, de culoare galben-portocaliu, cu endospermul complet făinos. Mişuna mijlociu de mare, superficială şi de culoare galben-deschis. MMB=285—375 g. Randamentul de boabe 75—77%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate, în zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării, a fost cuprinsă între 136 zile la C.I.S. Calafat (teren luto-nisipos) şi 151 zile la C.I.S. Tecuci şi C.I.S. Dohangia jud. Arad. Hibridul are o dinamică accentuată de creştere în special în prima fază de vegetaţie. Este rezistent la cădere şi frîngere. Este sensibil la secetă şi boabele şiştăvesc puternic în condiţii de secetă. Rezistenţa la boli este asemănătoare hibridului HS 330. Prezintă o rezistenţă bună la tăciune, fusarioză. Este mijlociu de rezistent la sfîşierea frunzelor şi la sfredelitorul porumbului.

Însuşiri de calitate. Boabele hibridului HS 335—opac sînt calitativ superioare hibrizilor obişnuiţi, datorită conţinutului ridicat de aminoacizi esenţiali, în special lizină şi triptofan. Conţinutul de proteină brut a fost de 9,71 g. la 100 g. substanţă uscată. Amidonul a fost de 72,13%, iar conţinutul de grăsimi 51,98%. Conţinutul de triptofan este de 0,95 g la 100 g proteină, faţă de 0,66 g cît are HS 330. Prezenţa genei opaque 2, a dus la creşterea conţinutului de lizină în bob, care a ajuns la 5,79 g la 100 g proteină faţă de 3,72 g cît are HS 330. Totodată zeina (fracţiune proteică cu cea mai redusă valoare nutritivă scade de la 12,58 g la 100 g proteină, faţă de 34,61 g cît are HS 330.

Producţia. În anii 1973—1974 a realizat la centrele de încercarea soiurilor (Tecuci, Topraisar, Calafat şi Dohangia) o producţie medie de 68,5 q/ha. În perioada 1975—1976, a dat o producţie medie de 77,0 q/ha, cu limite cuprinse între 64,0 q/ha la C.I.S. Tecuci şi 87,50 q/ha la C.I.S. Dohangia jud. Arad.

Zonarea. Hibridul HS 335 opac se recomandă pentru cultură în zonele de cîmpie din Dobrogea, Muntenia, Oltenia şi vestul ţării. În Dobrogea, Muntenia şi Oltenia se va cultiva numai irigat şi pe terenuri reavene, cu apa freatică la suprafaţă. Este obligatorie izolarea hibridului în spaţiu, la peste 200 m de alte culturi de porumb, pentru a nu i se influenţa negativ calitatea prin polenizare cu formele de porumb normale (fără gena opaque 2).

Scanned with OKEN Scanner

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia consangvinizată maternă a hibridului simplu 335**. Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Are talia plantelor ceva mai scundă ca la linia paternă (160—190 cm), avînd o capacitate de lăstărire redusă. În condiţii favorabile 20—30% din plante dezvoltă şi al doilea ştiulete. Aparatul foliar este destul de bine dezvoltat avînd un număr de 19—21 frunze, din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal, care au poziţia erectă, iar restul frunzelor semierectă şi culoarea verde. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal este relativ scurtă (55—62 cm) şi destul de lată (9,0—11,0 cm). Paniculul este relativ bogat în polen, cu axul principal bine dezvoltat, cu 16—20 axe secundare, mijlociu de lungi, care fac cu axul principal unghiuri ascuţite, dîndu-i aspectul de semicompact. În condiţii de secetă şi arşiţă înflorirea paniculului începe în faza de ieşire din burduf. Culoarea anterelor este violacee. Stigmatele, care sînt foarte fine, au culoarea galben-verzui. Ştiuleţii sînt de formă cilindrică, mijlociu de lungi (17—20 cm), mai groşi ca la linia paternă (4,0—4,3 cm la mijloc), acoperiţi cu 20—22 rînduri de boabe şi cu rahisul roşu. Înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este mijlocie (50—70 cm). De asemenea are un peduncul mijlociu de lung şi este bine acoperit cu pănuşi. Boabele de tip opac, de mărimea mijlocie, prismatic-înguste, cu mişuna puţin pronunţată, de culoare galben-albicioasă, iar bobul galben, caracteristic tipului opac. MMB=230—250 g.

Însuşiri fiziologice. Linia este mijlociu de rezistentă la frig, secetă, boli şi cădere.

b. **Linia consangvinizată paternă a hibridului simplu 335**. Aparţine convarietăţii *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele au talia mai înaltă ca forma maternă (200—230 cm) şi capacitatea de lăstărire redusă. În mod frecvent produc şi al doilea ştiulete. Frunzele sînt în număr de 17—19, din care 5—6 deasupra ştiuletelui principal, au dimensiuni mai mari ca forma maternă, prezentînd ondulaţii, gofraje specifice pe frunze, poziţia semiaplecată şi culoare verde-intens. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal este mai lungă ca la forma maternă (72—82 cm) şi mai lată (108—120 mm). Abundenţa în polen este bine exprimată, printr-un număr de 12—16 ramificaţii, mijlociu de lungi, care au poziţia semirăsfirată. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor galben-verzuie. Ştiuletele este de formă cilindrică, destul de lung (20—22 cm), dar subţire (3,5—3,8 cm la mijloc), acoperit de 14—16 rînduri de boabe care îl lasă descoperit la bază, rahisul este de culoare roşie. Ştiuleţii sînt înseraţi pe tulpină printr-un peduncul mijlociu de lung fiind acoperiţi de multe pănuşi care depăşesc cu mult vîrful. Inserţia este la 75—100 cm de la sol. Bobul este de tip opac, de mărime mijlocie, de formă scurt-prismatică, cu mişuna puţin pronunţată avînd culoarea neuniformă (de la galben-albicios pînă la galben-roşcat), iar bobul de culoare galbenă, caracteristică tipului opac, cu nuanţe roşietice. MMB=260—280 g.

Însuşiri fiziologice. Linia este mijlociu de rezistentă la frig, secetă, boli, cădere şi frîngere.

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor pentru linia maternă a fost de 66—68 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru linia paternă de 66—67 zile, dovedind o bună coincindenţă la înflorit între parteneri.

Scanned with OKEN Scanner

HS 370 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid simplu semitardiv-tardiv, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare simplă între linii consangvinizate. Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, uniforme, cu un sistem radicular puternic şi înalte de 175—240 cm. Tulpina este verde, la unele plante verde cu antocian, iar înălţimea este de 150—215 cm. Capacitatea de lăstărire este slabă (5,8%). Aparatul foliar este bogat, compus din circa 18 frunze, din care 6 deasupra ştiuletelui principal. Frunzele sînt late, mijlociu de lungi, cu portul semierect, de culoare verde în timpul vegetaţiei. Au o bună rezistenţă la scuturare în timpul vegetaţiei. Ultima frunză este aşezată la 3—5 cm sub prima ramificaţie primară a paniculului. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de 80—92 cm şi lată de 10—12 cm. Paniculul este lax, sărac în ramificaţii, cu axul principal foarte lung, 40—48 cm, viguros şi aplecat în partea superioară. Ramificaţiile primare în număr de 9—15, sînt subţiri, lungi, uşor aplecate, aproape orizontale faţă de axul central. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Anterele de culoare galben-verzui. Stigmatele în primele două zile de la apariţie sînt de culoare roz-violaceu la majoritatea plantelor. Plantele au în general un singur ştiulete înserat la circa 90 cm de la sol, printr-un peduncul mijlociu de lung (8—15 cm). Este mare, de formă cilindrică, uşor conică la vîrf, iar poziţia pe plantă este semierectă. Acoperirea cu pănuşi este foarte bună, acestea desfăcîndu-se uşor la recoltare. Ştiuletele este lung de circa 22 cm, diametrul la mijloc 4,9 cm. Numărul rîndurilor de boabe este mai frecvent 18, acestea acoperind complet ştiuletele pînă la vîrf. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este dentat, cu stratul cornos dezvoltat, mijlociu de mare, lung, prismatic, de culoare galben-portocaliu, roşcat pe părţile laterale. Mişuna este superficială, lată, de formă alungit-ovală şi de culoare galben-deschis. Bobul este lung de 11,4—12 mm, lat de 8—8,2 mm şi gros de 4,5—4,8 mm MMB=330 g. Randamentul de boabe de 78—79%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate, în zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării a fost în medie de 142 zile, cu limite cuprinse între 143 zile la C.I.S. Ţepeş Vodă jud. Constanţa, Călăraşi şi Dîlga, jud. Ialomiţa şi de 176 zile la C.I.S. Tîrgovişte şi Inand jud. Bihor.

Hibridul este tolerant la temperaturile scăzute din primăvară, are o bună rezistenţă la secetă şi arşiţă, şiştăvirea boabelor, precum şi la fenomenul de crăparea boabelor. Este rezistent la cădere şi mijlociu de rezistent la frîngere. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor se arată rezistent la tăciune şi la sfredelitorul porumbului; mijlociu de rezistent la fusarioză şi sfîşierea frunzelor.

Însuşiri de calitate. Boabele au avut în medie 9,10% proteină, 73,9% amidon şi 4,76% grăsimi.

Producţia. În vestul ţării a dat în anii 1974—1976 o producţie medie de 89,0 q/ha. Încercat în cultură irigată în anul 1976 la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov, a dat în medie 125,0 q/ha boabe.

În condiţiile anilor 1975—1976, a dat cele mai bune producţii cînd a fost cultivat la desimi de 40 000 — 50 000 plante / ha în cultură neirigată şi de 60 000—70 000 plante / ha în cultură irigată. A dat cele mai mari producţii

Scanned with OKEN Scanner

în cultură irigată cînd a primit 60 kg/ha fosfor substanță activă și 120—180 kg/ha azot substanță activă.

Zonarea. Hibridul este recomandat în Dobrogea și Bărăgan pentru cultură irigată și pe terenuri cu aport freatic, în silvostepa Munteniei și Olteniei și zonele de cîmpie din vestul țării atît în cultură irigată cît și în cultură neirigată.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia maternă a hibridului simplu 370.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt cu talia mai scundă ca forma paternă (150—170 cm) și cu capacitatea de lăstărire foarte redusă. În condiții favorabile de cultură 50—60% din plante dezvoltă și al doilea știulete. Frunzele în număr de 18—20 din care deasupra știuletelui principal 5—6, prezintă pe limb ușoare ondulații, au culoare verde și poziția erectă. Frunza de la nodul de inserție a știuletelui principal este bine dezvoltată avînd lungimea de 68—72 cm și lățimea 9,0—9,2 cm. Abundența în polen este bine exprimată, paniculul avînd un număr de 17—20 ramificații destul de lungi și bogate în spiculețe și antere. În condiții de secetă și arșiță înfloritul începe în faza ieșirii paniculului din burduf. Culoarea anterelor este galben-verzui, cu striații violacee, iar a stigmatelor galben-verzui, cu vîrfurile ușor colorate. Știuletele este de formă cilindro-conică, relativ lung (17—19 cm) și mijlociu de gros (3,5—3,8 cm), cu un număr de 16—18 rînduri de boabe și rahisul de culoare roșu-intens. Inserția știuletelui principal este relativ joasă (40—60 cm). Pedunculul știuletelui este scurt, iar acoperirea cu pănuși a știuletelui este completă. Bobul este de tip dentat cu stratul cornos bine dezvoltat, de mărime mijlocie, formă scurt-prismatică cu mișuna slab pronunțată, de culoare galbenă iar, corpul bobului portocaliu. MMB=250—270 g.

Însușiri fiziologice. Linia posedă o rezistență bună la cădere, secetă și helminthosporioză, mijlocie la frîngere și la fusarioză.

b. **Linia paternă a hibridului simplu 370.** Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au talia mai înaltă decît la forma maternă (190—200 cm). Aparatul foliar este destul de bine dezvoltat, avînd un număr de 16—18 frunze din care 4—5 deasupra știuletelui principal, ușor aplecate și de culoarea verde-normal. Frunza de la știuletele principal are lungimea de 63—70 cm și lățimea de 9,5—11,0 cm fiind evident mai lată ca la forma maternă. Paniculul are axul principal foarte bine dezvoltat și bogat în spiculețe și antere, cu un număr redus de axe secundare, care au o înflorire eșalonată. Știuleții sînt de formă cilindrică, la fel de lungi ca și la linia maternă (17—19 cm), dar ceva mai groși (4,0—4,4 cm), acoperiți cu 16—18 rînduri de boabe, mai frecvent 16 și cu rahisul de culoare roșie. Știuletele principal este inserat la distanța de 55—70 cm de la sol; are un peduncul mijlociu de lung și pănușile acoperă complet știuletele. Bobul de tip dentat, dar cu stratul cornos bine dezvoltat, mijlociu ca mărime, de formă lat-prismatică, dar mijlociu de lung, cu mișuna ușor pronunțată, de culoare galbenă, iar bobul de culoare galben-portocaliu. MMB=280—300 g.

Însușiri fiziologice. Linia posedă o rezistență bună la secetă, boli și mijlocie la cădere și frîngere.

Scanned with OKEN Scanner

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor pentru forma maternă este de 65—67 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 66—68 zile, dovedind o bună coincidenţă la înflorit între parteneri.

Hibrizi tardivi

HS 400 — Lovrin

Genealogie. Este un hibrid simplu, creat la S.C.A.-Lovrin prin hibridare între linii autofecundate. Aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 220—250 cm. Culoarea tulpinii şi a nervurilor este verde. Capacitatea de lăstărire este redusă. Plantele au o dezvoltare bună şi o creştere uniformă în lan. Aparatul foliar este bogat, format din 18—20 frunze, din care rămîn active la terminarea creşterii 14—16. Frunzele, situate deasupra ştiuletelui principal, sînt în număr de 6—7. Poziţia frunzelor pe plantă este semierectă, sînt lungi, mai puţin late decît la alţi hibrizi şi de culoare verde-deschisă. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de 80—93 cm şi lată de 8,5—12,5 cm. Paniculul este strîns, cu axul central dezvoltat, lung de circa 40 cm. format din 16—24 ramificaţii primare. Ramificaţiile primare sînt lungi, mijlociu de groase, oblice (formează cu axul central un unghi semiascuţit). Se remarcă şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Ramificarea paniculului începe la 5—12 cm de la ieşirea din burduf. Este bogat în polen. Culoarea glumei este verde, a anterei şi a stigmatelor galben-verzui, la majoritatea plantelor. Plantele formează de regulă un ştiulete înserat la 80—110 cm de la sol. Pedunculul este mijlociu de lung (12—15 cm). Acoperirea cu pănuşi este bună, acestea desfăcîndu-se uşor la maturitate şi avînd culoare albicioasă. Poziţia ştiuletelui pe plantă este erectă şi semierectă. Ştiuleţii sînt mari, uniformi şi de formă cilindrică. Lungimea ştiuletelui este de 20—28 cm, diametrul la mijloc este de 4,7 — 5 cm. Numărul rîndurilor de boabe 16—18, acoperă bine ştiuletele. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este dentat, făinos, prismatic-alungit la vîrf, mare şi de culoare galbenă. Mişuna este galbenă, strîmtă şi superficială. Este lung de 11,4—11,9 mm, lat de 8,3—8,8 mm şi gros de 4,7 — 5 mm. MMB = 280 — 350 g. Randamentul de boabe 77—79%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate a fost în zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării de circa 145 zile, cu limite cuprinse între 144 zile la C.I.S. Cogealac şi Călăraşi, 178 zile la C.I.S. Inand jud. Bihor şi 181 la C.I.S. Tîrgovişte. Hibridul are o bună rezistenţă la secetă şi şiştăvire, la fenomenul de crăpare transversală a boabelor, la cădere şi mijlocie la frîngere. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor, arată o rezistenţă bună la tăciune şi la fusarioză, este mijlociu de rezistent spre rezistent la sfîşierea frunzelor şi mijlociu de rezistent la sfredelitorul porumbului. Plantele au o mare plasticitate ecologică.

Însuşiri de calitate. Are bobul amidonos; conţine în medie 10,18% proteină brută, 73,46% amidon şi 4,48% grăsimi.

Producţia. Din anul 1967 şi pînă în prezent n-a fost depăşit în producţie de nici un hibrid autohton sau din import. În perioada 1974—1976, a realizat

Scanned with OKEN Scanner

la centrele de încercarea soiurilor din Dobrogea și Bărăgan, o producție cuprinsă între 60,0 q/ha și 99,0 q/ha. La C.I.S.-urile din silvostepa Munteniei și Olteniei a dat în medie 79,0 q/ha, cu limită maximă de 94,0 q/ha, la C.I.S. Portărești, iar în vestul țării a dat 93,0 q/ha, cu limite cuprinse între 73,0 q/ha la C.I.S. Lugoj și 104,0 q/ha la C.I.S. Peciu Nou, jud. Timiș, Arad și Dohangia, jud. Arad. La centrele de încercare a soiurilor Tîncăbești, jud. Ilfov și Oltenița a realizat în cultură irigată 114,0 q/ha și respectiv 128,0 q/ha.

Zonarea. Hibridul este omologat pentru zonele de cîmpie din Dobrogea, Muntenia, Oltenia, Banat și Crișana atît pentru cultura neirigată, cît și irigată. În microzonele excesiv de secetoase din sudul țării se recomandă să fie cultivat pe terenuri fertile și revene.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Forma maternă a hibridului HS 400.** Este o linie consangvinizată care face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 150—180 cm, de culoare verde. Capacitatea de lăstărire este slabă. Are în total 19—20 de frunze din care deasupra știuletelui principal 5— 6. Lungimea frunzei de la știuletele principal este de 60—70 cm și lățimea de 9—10 cm, cu poziție semierectă, de culoare verde. Paniculul este semirăsfirat, cu axul principal dezvoltat, avînd 13—22 ramificații primare, sînt prezente și ramificații secundare. Culoarea anterelor este violacee, iar cea a stigmatelor galben-verzui. Știuletele este de formă cilindro-conică, lung de 15—17 cm și cu diametrul la bază de 4,8 cm. Are 16—18 rînduri de boabe și este complet acoperit cu pănușe. Înălțimea de inserție a știuletelui principal este mijlocie (52 cm de la sol). Pedunculul este de lungime mijlocie. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este de tip dentat, de formă lung-prismatică, de culoare galbenă și mărime mijlocie. Mișuna este mică și superficială, de culoare galben-deschis. MMB =220—260 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 146 zile. Linia este foarte rezistentă la secetă, șiștăvire și cădere, rezistentă la frîngere, slab rezistent la helmintosporioză și foarte rezistent la fusarioză.

b. **Forma paternă a hibridului HS 400.** Este reprezentată printr-o linie consangvinizată care aparține convarietății *dentiformis.*

Caractere morfologice. Tulpina are înălțimea de 180—200 cm, de culoare verde. Numărul total de frunze este de 17—18 din care deasupra știuletelui principal 4. Lungimea frunzei de la știuletele principal este de 70—80 cm, iar lățimea de 7—9 cm. Culoarea frunzelor este verde-gălbui și poziția semierectă. Plantele nu lăstăresc. Paniculul este răsfirat, cu ramificații lungi, foarte bogat în polen, cu 6—15 ramificații primare. Culoarea anterei și a stigmatului este galben-verzui, cu perișori violacei. Știuletele este de formă cilindrică, lung de 19—20 cm și cu diametrul la bază de 4,5 cm. Are 12—14 rînduri de boabe pe știulete. Pedunculul este mijlociu de lung. Pănușele acoperă bine știuletele. Rahisul este de culoare roșie. Bobul este de tip dentat, făinos, de formă lat-prismatică. Partea laterală a bobului este de culoare galbenă. Mișuna este de culoare galbenă. MMB =250—320 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 153 zile. Rezistența la secetă și șiștăvire este mijlocie, la cădere bună și foarte bună la frîngere. Este foarte rezistent la helmintosporioză și mijlociu de rezistent la fusarioză.

Scanned with OKEN Scanner

la centrele de încercarea soiurilor din Dobrogea şi Bărăgan, o producţie cuprinsă între 60,0 q/ha şi 99,0 q/ha. La C.I.S.-urile din silvostepa Munteniei şi Olteniei a dat în medie 79,0 q/ha, cu limită maximă de 94,0 q/ha, la C.I.S. Portăreşti, iar în vestul ţării a dat 93,0 q/ha, cu limite cuprinse între 73,0 q/ha la C.I.S. Lugoj şi 104,0 q/ha la C.I.S. Peciu Nou, jud. Timiş, Arad şi Dohangia, jud. Arad. La centrele de încercare a soiurilor Tîncăbeşti, jud. Ilfov şi Oltenița a realizat în cultură irigată 114,0 q/ha şi respectiv 128,0 q/ha.

Zonarea. Hibridul este omologat pentru zonele de cîmpie din Dobrogea, Muntenia, Oltenia, Banat şi Crişana atît pentru cultura neirigată, cît şi irigată. În microzonele excesiv de secetoase din sudul ţării se recomandă să fie cultivat pe terenuri fertile şi revene.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Forma maternă a hibridului HS 400.** Este o linie consangvinizată care face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 150—180 cm, de culoare verde. Capacitatea de lăstărire este slabă. Are în total 19—20 de frunze din care deasupra ştiuletelui principal 5— 6. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de 60—70 cm şi lăţimea de 9—10 cm, cu poziţie semierectă, de culoare verde. Paniculul este semirăsfirat, cu axul principal dezvoltat, avînd 13—22 ramificaţii primare, sînt prezente şi ramificaţii secundare. Culoarea anterelor este violacee, iar cea a stigmatelor galben-verzui. Ştiuletele este de formă cilindro-conică, lung de 15—17 cm şi cu diametrul la bază de 4,8 cm. Are 16—18 rînduri de boabe şi este complet acoperit cu pănuşe. Înălţimea de inserţie a ştiuletelui principal este mijlocie (52 cm de la sol). Pedunculul este de lungime mijlocie. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este de tip dentat, de formă lung-prismatică, de culoare galbenă şi mărime mijlocie. Mişuna este mică şi superficială, de culoare galben-deschis. MMB =220—260 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 146 zile. Linia este foarte rezistentă la secetă, şiştăvire şi cădere, rezistentă la frîngere, slab rezistent la helmintosporioză şi foarte rezistent la fusarioză.

b. **Forma paternă a hibridului HS 400.** Este reprezentată printr-o linie consangvinizată care aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Tulpina are înălţimea de 180—200 cm, de culoare verde. Numărul total de frunze este de 17—18 din care deasupra ştiuletelui principal 4. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de 70—80 cm, iar lăţimea de 7—9 cm. Culoarea frunzelor este verde-gălbui şi poziţia semierectă. Plantele nu lăstăresc. Paniculul este răsfirat, cu ramificaţii lungi, foarte bogat în polen, cu 6—15 ramificaţii primare. Culoarea anterei şi a stigmatului este galben-verzui, cu perişori violacei. Ştiuletele este de formă cilindrică, lung de 19—20 cm şi cu diametrul la bază de 4,5 cm. Are 12—14 rînduri de boabe pe ştiulete. Pedunculul este mijlociu de lung. Pănuşele acoperă bine ştiuletele. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este de tip dentat, făinos, de formă lat-prismatică. Partea laterală a bobului este de culoare galbenă. Mişuna este de culoare galbenă. MMB =250—320 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 153 zile. Rezistenţa la secetă şi şiştăvire este mijlocie, la cădere bună şi foarte bună la frîngere. Este foarte rezistent la helmintosporioză şi mijlociu de rezistent la fusarioză.

Scanned with OKEN Scanner

HT 410 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid triliniar, tardiv, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea. Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, cu foliaj bogat şi înrădăcinarea puternică. Capacitatea de lăstărire este slabă. Tulpina este de culoare verde, în multe cazuri cu antocian. Înălţimea plantelor este în medie de circa 250 cm. Frunzele, în număr de circa 18, din care 6—7 deasupra ştiuletelui principal, sînt de culoare verde-intens, lungi, late avînd poziţie semierectă pe plantă. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de circa 85 cm şi lată de circa 12 cm. Paniculul este lax, cu axul central dezvoltat, lung de 38—45 cm şi aplecat de la jumătate. Are un număr de 16—28 ramificaţii lungi, mijlociu de groase şi aplecate pe axul central. Paniculul ramifică la 5—8 cm de la nivelul ultimei frunze. Este bogat în polen. Anterele sînt de culoare violacee, iar stigmatele galben-verzui. Un lan de porumb cultivat cu HT 410 atrage atenţia prin paniculul roşcat, la fel ca la HD 405. Plantele poartă de regulă un singur ştiulete inserat la circa 100 cm de la sol printr-un peduncul scurt. Ştiuletele este mare, de formă cilindrică, bine acoperit cu pănuşi care depăşesc în lungime ştiuletele. La maturitate pănuşile au culoare antocianică. Ştiuletele are lungimea de 22—27 cm, diametrul la mijloc de 5—5,2 cm. Rahisul este de culoare roşie. Este acoperit complet cu un număr de 16—18 rînduri de boabe. Bobul este dentat, mare, de formă prismatică, culoare galbenă în partea superioară şi portocaliu-închis, puţin roşcat, pe părţile laterale. Este lung de 12,8—13,1 mm, lat de 8,8—9,05 mm şi gros de 4,9—5,1 mm. Mişuna este pronunţată, lungă şi lată, aproape rotundă, profundă, de culoare galbenă cu diferite intensităţi. MMB=340. Randamentul de boabe 79—80%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie calculată de la răsărit la maturitate, în zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării, a fost cuprinsă între 146 zile la C.I.S. Cogealac, Topraisar, Călăraşi, Dîlga şi 178 zile la C.I.S. Tîrgovişte, Voiceşti, jud. Olt şi Inand jud. Bihor. Hibridul are o bună rezistenţă la temperaturile scăzute care survin după răsărit. Ritmul de creştere este laînceput mai lent, mai tîrziu devine rapid. Este mijlociu de rezistent la cădere, frîngere şi secetă. Este mai sensibil ca ceilalţi hibrizi tardivi la şiştăvirea boabelor, dar mai rezistent decît HD 405 la fenomenul de crăparea transversală a boabelor. Faţă de atacul bolilor se comportă ca rezistent la tăciune şi fusarioza plantelor şi mijlociu de rezistent la sfîşierea frunzelor şi sfredelitorul porumbului.

Însuşiri de calitate. Din punct de vedere al componentelor chimice utile este de tip amidonos. Bobul conţine 73,94% amidon, 10,28% proteină brută şi 4,32% grăsimi. Totalul principiilor utili este de 88,54%.

Producţia. În perioada 1974—1976, a dat în medie în Dobrogea şi Bărăgan o producţie de 71,0 q/ha, cu limita maximă de 94,0 q/ha la C.I.S. Dîlga jud- Ialomiţa şi 96,0 q/ha la C.I.S. Mircea Vodă-Brăila. La centrele din silvostepa Munteniei şi Olteniei a dat 84,0 q/ha. În vestul ţării producţia medie a fost de 89,0 q/ha, cu limite cuprinse între 72,0 q/ha la C.I.S. Lugoj şi 101,5 q/ha. la C.I.S. Peciu Nou jud. Timiş. Încercat în condiţii de cultură irigată a dat 110,0 q/ha la C.I.S. Oltenita şi 114,0 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov.

Zonarea. Hibridul HT 410 este recomandat pentru zonele de cultură din Dobrogea, Muntenia, Oltenia, Banat şi Crişana, atît pentru cultura irigată, cît şi neirigată.

Scanned with OKEN Scanner

Caracteristicile formelor parentale

a. **Hibridul simplu 410 mamă.** Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Are talia plantelor destul de înaltă (260—280 cm) şi o capacitate de lăstarire mijlocie. Tulpina este de culoare verde. În condiţii favorabile de cultură 40—60% din plante dezvoltă şi al doilea ştiulete. Hibridul posedă un număr mare de frunze (20—21), destul de late, puţin gofrate, din care 6 deasupra ştiuletelui principal avînd poziţia erectă, iar restul frunzelor semierecte şi de culoare verde, mai intensă ca la forma paternă. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal este lungă de 83—86 cm şi cu lăţimea mult mai mare ca la forma paternă, fiind de 11,0—11,6 cm. Paniculul este foarte bogat în polen, avînd un număr de 20—23 ramificaţii, lungi, care au o poziţie semirăsfirată faţă de axul principal. În condiţii de secetă şi arşiţă înfloreşte în timpul ieşirii din burduf. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor, care sînt foarte fine, galben-verzui, cu perişorii coloraţi de diferite intensităţi. Ştiuletele este de formă cilindro-conică, destul de lung (21—24 cm), cu diametrul la mijloc de 4,6—4,8 cm, acoperit cu 16—20 rînduri de boabe, predominînd 18, cu rahisul de culoare roşu-intens. Paniculul este scurt şi pănuşile îmbracă aproape complet ştiuletele. Înălţimea de inserţie este de 105—125 cm de la sol. Boabele sînt de tip dentat, relativ mari, cu format prismatic lung, are mişuna pronunţată, de culoare galbenă, cu diferite intensităţi (galben-albicios pînă la galben-portocaliu), iar corpul bobului de culoare portocalie, uşor roşcată. MMB =340— 360 g.

Însuşiri fiziologice. Hibridul posedă o rezistenţă bună la temperaturi scăzute în primele faze de vegetaţie, cădere şi mijlocie la secetă, boli şi frîngere.

b. **Linia paternă a hibridului dublu 410.** Face parte din convarietatea *dentiformis*.

Caractere morfologice. Plantele au talia mult mai scundă ca forma maternă (210—230 cm). Tulpina este de culoare verde, cu nuanţe antocianice. Capacitatea de lăstărire este redusă. Aparatul foliar este mult mai sărac ca la forma maternă, avînd un număr mai redus de frunze (17—18 din care 5 deasupra ştiuletelui principal), care au o poziţie semierectă şi culoarea verde-intens. Frunza de la ştiuletele principal are lungimea de 85—90 cm şi lăţimea de 9,0—10,0 cm. Caracteristic la această linie este faptul că ultimele internodii sînt scurte, astfel că paniculul se ramifică de la nivelul ultimei frunze. Paniculul este foarte bogat în polen şi ramificaţii (34—40) care sînt lungi şi au o înflorire eşalonată, avînd o poziţie răsfrînt-laxă. Culoarea anterelor este violacee, iar a stigmatelor galben-verzui cu vîrfurile şi perişorii coloraţi (violaceu foarte deschis). Ştiuletele este de formă cilindro-conică, lung de 16—19 cm, relativ gros (4,1—4,5 cm la mijloc) are 14—16 rînduri de boabe, rahisul de culoare roşie, un peduncul scurt şi este bine acoperit de pănuşi. Bobul este de tip dentat, mare, prismatic, mijlociu de lung, cu mucron specific lîngă mişună, care este puţin pronunţată, de culoare galbenă, de diferite intensităţi (de la albicios la galben), iar corpul bobului de culoare galben-murdar pînă la galben-roşcat. MMB =360—380 g.

Însuşiri fiziologice. Linia posedă o rezistenţă mijlocie la temperaturi scăzute în primele faze de vegetaţie, la secetă, cădere şi boli.

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor petru forma maternă a fost în medie de 67— 69 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 68 zile, dovedind în general o bună coincidenţă la înflorit între parteneri.

Scanned with OKEN Scanner

HS 415 — Lovrin

Genealogie. Este un hibrid simplu tardiv, creat la S.C.A.-Lovrin jud. Timiş. Face parte din convarietatea *dentiformis.*

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase şi cu o înrădăcinare adîncă. Capacitatea de lăstărire este foarte slabă. Sînt foarte înalte, ajungînd la 245—260 cm. Tulpina şi nodurile sînt de culoare verde. Aparatul foliar este bogat format din 19—20 frunze, din care la terminarea creşterii 12—16 sînt active. Frunzele situate deasupra ştiuletelui principal sînt în număr de 6—7. În general frunzele sînt lungi şi înguste, aşezate în poziţie semierectă pe plantă. Culoarea frunzelor este verde-intens. Frunza de la baza ştiuletelui principal este lungă de circa 85 cm şi lată de 11—13 cm. Paniculul este răsfirat, format dintr-un ax central dezvoltat, lung de 39—42 cm. Ramifică la 3—8 cm, de la nivelul ultimei frunze. Are 12—22 ramificaţii primare, lungi, relativ groase, rare pe axul central, cu poziţie aproape orizontală şi aplecată de la jumătate. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Culoarea anterelor este galben-verzui. Cantitatea de polen este abundentă. Culoarea stigmatelor galben-verzui. Plantele formează de regulă un singur şiulete, foarte mare, bine acoperit cu pănuşi, care la maturitate sînt albe cu striaţiuni violacee Depănuşarea este relativ uşoară, dar ceva mai greoaie decît la ceilalţi hibrizi tardivi. Inserţia ştiuletelui este relativ uniformă şi la înălţimea de 100—105 cm de la sol, iar prinderea de plantă se face printr-un peduncul mijlociu de lung (12—16 cm). Poziţia ştiuletelui pe plantă este erectă. Este de formă cilindrică, uşor conic la vîrf şi bine acoperit cu boabe. Are lungimea de 23—32 cm, diametrul la mijloc de 4,5—5,1 cm. Rahisul este de culoare roşie. Numărul rîndurilor de boabe este de 14—16. Bobul este mare, dentat, prismatic, de culoare galben-portocaliu pe părţile laterale, iar mişuna este galbenă. Este lung de 12—12,5 mm, lat de 8,7—8,9 mm şi gros de 5—5,4 mm. Mişuna este puţin pronunţată, superficială, lungă şi strîmtă. MMB =280—432 g. Randamentul de boabe 77—78%.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate, în zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării este în medie de circa 147 zile. În anul 1976 a fost de 159 zile, cu limite cuprinse între 150 zile la C.I.S. Cogealac, Ţepeş Vodă, Topraisar jud. Constanţa, Buzău, Dîlga, jud. Ialomiţa; 170 zile la C.I.S. Rîmnicu Sărat, Slatina, Arad şi 179 zile la C.I.S. Inand jud. Bihor. Plantele au o bună comportare la temperaturile scăzute din primăvară. Creşterea este înceată în primele faze de vegetaţie, iar după aceea au un ritm rapid. Înspicatul şi mătăsitul sînt uniforme şi au loc într-o perioadă scurtă de timp. Este mijlociu de rezistent la secetă, rezistent la cădere şi frîngere. Are o rezistenţă foarte bună la şiştăvire şi bună la fenomenul de crăparea transversală a boabelor. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor are o rezistenţă bună la tăciune şi la fusarioză, foarte bună la sfîşierea frunzelor şi o rezistenţă mijlocie la sfredelitorul porumbului.

Însuşiri de calitate. Bobul este amidonos, conţinînd 74,17% amidon, 9,97% proteină brută şi de 4,34% grăsimi. Totalul principiilor utili este de 88,48%.

Producţia În perioada 1974—1976 a dat în Dobrogea şi Bărăgan o producţie medie de 72,2 q/ha, cu limita maximă de 98,0 q/ha la C.I.S. Dîlga, jud. Ialomiţa. În silvostepa Munteniei şi Olteniei a dat o producţie medie de 89,0

Scanned with OKEN Scanner

q/ha, cu limita maximă de 96,0 q/ha la C.I.S. Calafat. În Banat şi Crişana a dat în medie 99,5 q/ha, cu limite cuprinse între 83,0 q/ha la C.I.S. Sînnicolau Mare şi 106,p q/ha la C.I.S. Peciu Nou, jud. Timiş. În cultură irigată a dat 129,0 q/ha în medie pe 3 ani la C.I.S. Oltenița, 113,0 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti, jud. Ilfov şi 116, 5 q/ha la C.I.S. Dohangia jud. Arad.

Zonarea. Se recomandă să fie cultivat în cultură irigată în toate zonele de cîmpie din Dobrogea, Muntenia şi Oltenia şi în cultură irigată şi neirigată în vestul ţării. În Dobrogea, Muntenia şi Oltenia se va cultiva neirigat numai pe terenurile revene, cu apă freatică la suprafaţă.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia maternă a hibridului simplu HS 415.** Este o linie consangvinizată, aparţine convarietăţii *aorista.*

Caractere morfologice. Plantele au o înălţime medie de circa 155 cm, cu limite cuprinse între 125—170 cm. Tulpina are culoare verde, ceva mai intens la noduri. Nu lăstăreşte. Aparatul foliar este bogat, compus din 18—19 frunze, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6. Frunza de la baza ştiuletelui principal are lungimea de circa 60 cm (50—65) cm şi lăţimea de 9 cm. Frunzele au poziţia erectă pe tulpină, iar culoarea verde-închis. Paniculul este lax, cu axul principal dezvoltat, lung de 20—32 cm. Are 7—18 ramificaţii primare, care fac un unghi ascuţit faţă de axul central. Se semnalează şi prezenţa ramificaţiilor secundare. Culoarea anterelor la 24 ore de la înflorire este galben-verzui. Stigmatele sînt de culoare galben-verzui. Ştiuletele este inserat pe plantă la înălţimea de circa 50 cm, printr-un peduncul mijlociu de lung. Poziţia ştiuletelui pe plantă este erectă; este de formă cilindrică. Acoperirea cu pănuşi este bună, acestea fiind mai lungi decît ştiuletele. Lungimea ştiuletelui este de 15—16 cm, iar diametrul la bază 3,6 cm. Culoarea rahisului este roşie. Numărul rîndurilor de boabe este de 14—16. Acestea acoperă complet ştiuletele. Bobul este semidentat, cu stratul cornos dezvoltat. Forma bobului este prismatic-alungită. Culoarea bobului este galben-portocaliu în partea superioară şi portocaliu pe părţile laterale. Mişuna este foarte superficială, de culoare galben-portocaliu. Bobul este mic, spre mijlociu. MMB =180—240 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de circa 150 zile (datele se referă la Banat). Linia are o rezistenţă mijlocie la secetă şi cădere, foarte bună la frîngere. De asemenea rezistenţă la şiştăvirea boabelor este foarte bună. Arată o rezistenţă mijlocie faţă de atacul fusariozei, precum şi la sfîşierea frunzelor.

b. **Linia paternă a hibridului simplu HS 415.** Este reprezentată printr-o linie consangvinizată care aparţine convarietăţii *dentiformis.*

Caractere morfologice. Tulpina este verde, de 180—200 cm înălţime. Numărul total de frunze 17—18 din care deasupra ştiuletelui principal 4. Lungimea frunzei de la ştiuletele principal este de 70—80 cm, iar lăţimea de 7—9 cm. Culoarea frunzelor este verde-gălbui şi poziţia semierectă. Plantele nu lăstăresc. Paniculul este răsfirat, cu ramificaţii lungi, foarte bogat în polen, cu 6—15 ramificaţii primare. Culoarea anterei este galben-verzui, iar a stigmatelui galben-verzui, cu perişori violacei. Ştiuletele este de formă cilindrică, lung de 19—20 cm şi cu diametrul la bază de 4,5 cm. Are 12—14 rînduri de boabe pe ştiulete. Pedunculul este mijlociu de lung. Pănuşele acoperă bine ştiuletele. Rahisul este de culoare roşie. Bobul este de tip dentat făinos, de

Scanned with OKEN Scanner

formă lat-prismatică. Partea laterală a bobului și mișuna sînt de culoare galbenă.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 153 zile. Rezistența la secetă și șiștăvire este mijlocie, la cădere bună și foarte bună la frîngere. Este foarte rezistent la sfîșierea frunzelor și mijlociu de rezistent la fusarioză. MMB = 250—320 g.

Porumb pentru floricele

(Zea mays everta)

HS 620 — Fundulea

Genealogie. Este un hibrid simplu, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare simplă între două linii consangvinizate.

Caractere morfologice. Plantele au înălțimea de 160—190 cm. Capacitatea de lăstărire este mare, 60—70%. Tulpina este verde, la fel cu nodurile. Numărul frunzelor pe plantă este de 13—16, din care 4—5 deasupra știuletelui principal. Poziția frunzei este semiaplecată, culoarea este verde-intens. Lungimea frunzei de la baza știuletelui principal este de 70—75 cm, iar lățimea de 9—10 cm. Paniculul este compact, cu axul principal dezvoltat și în majoritatea cazurilor drept. Are 18—25 ramificații primare, lungi, aplecate de la jumătate. Formează față de axul central un unghi semiascuțit. Ramificația începe la 5—10 cm deasupra ultimei frunze de pe plantă. Ramificațiile secundare sînt absente. Cantitatea de polen este abundentă. Gluma este puțin colorată antocianic. Anterele sînt galben-verzui. Culoarea stigmatelor este roz-violacceu, circa 10% din plante formează și al doilea știulete. Știuletele principal este inserat la 65—75 cm și prins de plantă printr-un peduncul scurt. Este de formă cilindro-conică iar poziția pe plantă este erectă. Acoperirea cu pănuși este bună, acestea depășind în lungime știuletele. Lungimea știuletelui este de 15—16 cm diametrul la mijloc de 3,9—4 cm. Rahisul este de culoare albă. Numărul rîndurilor de boabe este de 20—22. Acestea sînt drepte și acoperă bine știuletele. Bobul este sticlos, mic, rotund-alungit, rostrat, de culoare albă. Are lungimea de 9,3 mm, lățimea de 5,5 mm și grosimea de 5,1 mm. MMB =120—170 g. Randamentul de 80—84%.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărit la maturitate este în medie de 134 zile. În anul 1976 a fost de 144 zile, cu limite cuprinse între 140—159 zile. Hibridul are o rezistență mijlocie la temperaturile scăzute din primăvară, este mijlociu de rezistent la secetă, cădere și frîngere. Față de atacul bolilor și dăunătorilor arată o rezistență bună la tăciune și mijlocie la atacul sfredelitorului.

Însușiri de calitate. Are o bună calitate a boabelor. Procentul de expandare este de 96—98%, durata de expandare de 2'20", volumul floricelelor față de boabe este de 12—17 ori mai mare. Floricelele sînt de culoare albă, în formă de fluturaș și cu calități gustative bune.

Producția. În perioada 1972—1973, a dat o producție medie de 41,0 q/ha boabe. Producțiile de boabe din perioada 1974—1976, au ajuns la 59,0 q/ha la C.I.S. Tîrgoviște. În vestul țării la C.I.S. Sînnicolau Mare a dat în medie

Scanned with OKEN Scanner

pe 3 ani 33,0 q/ha, iar la C.I.S. Alexandria în perioada 1974—1975 a dat 36,0 q/ha boabe.

Zonarea. Este recomandat pentru cultură în toate zonele de cîmpie din sudul şi vestul ţării.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Forma maternă a hibridului HSF 620** este reprezentată de o linie cu variabilitate destul de largă, privind caracterele morfologice. Talia plantelor este în medie de 150—170 cm. Are capacitate de lăstărire ridicată. În mod frecvent dezvoltă şi al doilea ştiulete. Frunzele sînt în număr de 18—20, din care deasupra ştiuletelui principal 5—6, sînt mai late ca la forma paternă, avînd o poziţie aplecată şi culoarea verde mai deschis decît la forma paternă. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui este lungă de 55—60 cm şi lată de 90—95 mm. Paniculul este foarte bogat în polen şi ramificaţii (25—30 axe) care au o poziţie răsfrîntă faţă de axul principal. Perioada de înflorire este destul de lungă. Culoarea anterelor este galben-verzui, cu striaţii violacee, iar a stigmatelor galben-verzui cu perişorii şi vîrfurile colorate de diferite intensităţi. Ştiuletele este de formă cilindro-conică, lung de 12—14 cm şi cu diametrul la mijloc de 3,8—4,0 cm, acoperit cu 16—18 rînduri de boabe şi rahisul de culoare albă. Inserţia ştiuletelui principal este de 40—60 cm. Pedunculul ştiuletelui este destul de lung, iar pănuşile acoperă complet ştiuleţii. Bobul este de tip everta (sticlos), destul de mic, prezintă un rostru evident lîngă mişuna evidenţiată numai prin culoarea alb-mată, iar restul bobului avînd culoarea albă cu striaţii violacee. MMB =160—180 g.

Însuşiri fiziologice. Linia este destul de rezistentă la temperaturi scăzute în primele faze de vegetaţie, secetă şi relativ sensibilă la frîngere, îndeosebi la supracoacere.

b. **Forma paternă a hibridului HSF 620** este, de asemenea, reprezentată de o linie cu uniformitate mai mare asupra caracterelor morfologice. Plantele sînt ceva mai scunde ca la forma maternă (140—160 cm) şi au o capacitate foarte mare de lăstărire (peste 100%). Linia are tendinţa de a dezvolta al doilea ştiulete. Foliajul este mai sărac decît la forma maternă avînd un număr mai redus de frunze (15—17, din care 3—4 deasupra ştiuletelui principal), precum şi dimensiuni mai mici ale acestora. Frunzele prezintă ondulaţii pe limb, sînt uşor aplecate şi au culoarea verde. Frunza de la nodul de inserţie a ştiuletelui principal este lungă de 55—60 cm şi mai îngustă ca la forma maternă (6,3—7,0 cm). Paniculul are axul principal foarte bine dezvoltat şi bogat în polen, precum şi un număr redus de axe secundare (6—8) destul de scurte, care au o poziţie semirăsfirată. Culoarea anterelor este galben-verzui, iar a stigmatelor galben (deschis)-verzui cu perişorii şi vîrfurile uşor colorate. Ştiuletele este scurt (9—11 cm), cilindric, mai gros ca la forma maternă (4,3—4,5 cm), cu multe rînduri de boabe (22—28 predominînd 26), are rahisul de culoare albă, pedunculul scurt. Este bine acoperit de pănuşi. Bobul este de tip everta (sticlos), foarte mic, cu un rostru ascuţit pe partea superioară a bobului şi are culoarea albă. MMB =95—105 g.

Însuşiri fiziologice. Linia prezintă o rezistenţă mijlocie la temperaturi scăzute în primele faze de vegetaţie, secetă, cădere şi boli.

Particularităţi agrofitotehnice. Perioada de la răsărit la apariţia stigmatelor este de 61—64 zile, iar pînă la deschiderea anterelor pentru forma paternă de 62—64 zile, dovedind o bună coincidenţă la înflorit între parteneri.

Scanned with OKEN Scanner

2.2. LEGUMINOASE PENTRU BOABE

2.2.1. *PISUM SATIVUM* L. — MAZĂRE

Meteor

Genealogia. Este un soi de proveniență cehoslovacă, obținut prin încrucișarea soiurilor RD ×Servo. Aparține varietății botanice *glaucospermum* Gov.

Caractere morfologice. Soiul are talia pitică. Înălțimea plantei variază între 30—68 cm. Poziția tulpinii în timpul vegetației este erectă. Numărul total al internodiilor la o plantă variază între 10—12, iar numărul lor pînă la prima păstaie 9—11. Înălțimea inserției primei păstăi de la sol este de 26—35 cm. Frunzele sînt de culoarea verde. Inflorescența este compactă, așezată spre vîrful tulpinii. Florile sînt de culoare albă. Păstăile sînt ușor curbate, lungi de 4—6 cm și late de 1,1—1,3 cm. Culoarea păstăilor nemature este verde-gri. Boabele au forma sferică, ușor turtită, de culoare verde, netede. MMB =220—280 g.

Însușiri fiziologice. Soi semitimpuriu, cu perioada de vegetație între 75—90 zile. Soiul este rezistent la cădere, rezistent spre mijlociu la secetă, mijlociu de rezistent la scuturare. Prezintă sensibilitate la bolile criptogamice, (sensibil la antracnoză (*Mycosphaerella pinodes*) și mijlociu la făinare (*Erysiphe pisi*).

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice variază între 21,9—25,8%, procentul de coji între 8—9.

Producția. În medie pe trei ani a obținut în Moldova o producție medie de 25,0 q/ha, în Transilvania 27,0 q/ha, iar în cîmpia Banatului și Bihorului o producție de 30,0 q/ha. Potențialul de producție a atins în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. 46,0 q/ha.

Zonarea. Este zonat în Moldova, Transilvania și Cîmpia din vestul țării.

Neuga

Genealogia. Soiul a fost creat în R. D. Germană. Aparține varietății botanice *glaucospermum* Gov.

Caractere morfologice. Soiul are talia mică spre mijlocie. Înălțimea plantei variază între 35—70 cm. Poziția tulpinei în timpul vegetației este erectă. Numărul total al internodiilor la o plantă variază între 10—15, numărul internodiilor pînă la prima păstaie 7—12. Înălțimea inserției primei păstăi de la sol, 27—40 cm. Culoarea frunzelor este verde-închis-albăstruie. Inflorescența este compactă, așezată spre vîrful tulpinii, avînd florile de culoare albă. Păstaia este dreaptă, de culoare verde-închis, lungă de 3,0—4,8 cm, lată de 1,0—1,2 cm. Boabele sînt sferice, uneori ușor turtite, netede, de culoare verde. MMB =200—300 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație variază între 72—95 zile. Soi fenotipic uniform. Are creștere lentă la început și accelerată spre înflorit. Mijlociu de rezistent la secetă, ușor sensibil la scuturare, rezistent la cădere. Are o

Scanned with OKEN Scanner

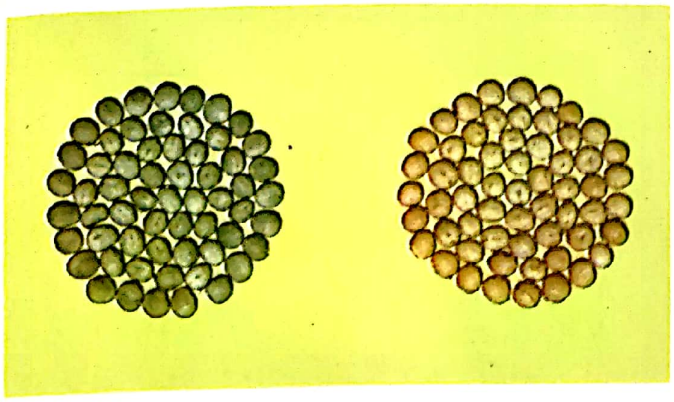

Mazăre Meteor, Uladovski 303

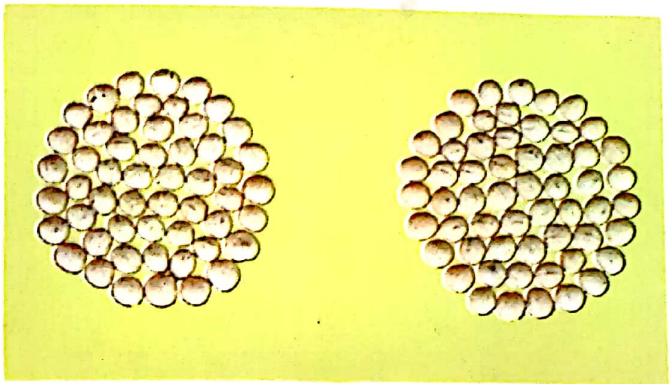

Mazăre Auralia, Cisminski 210

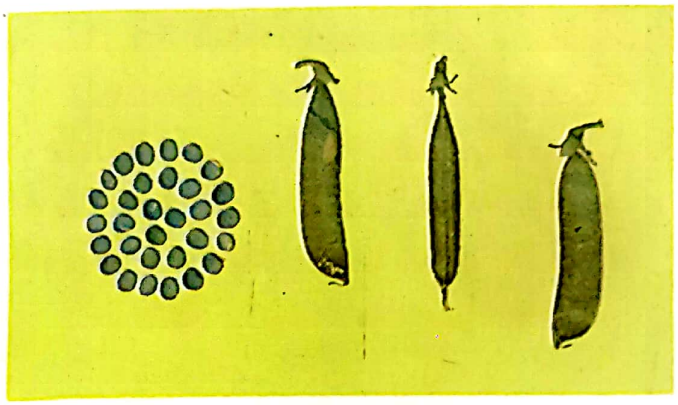

Mazăre Neuga

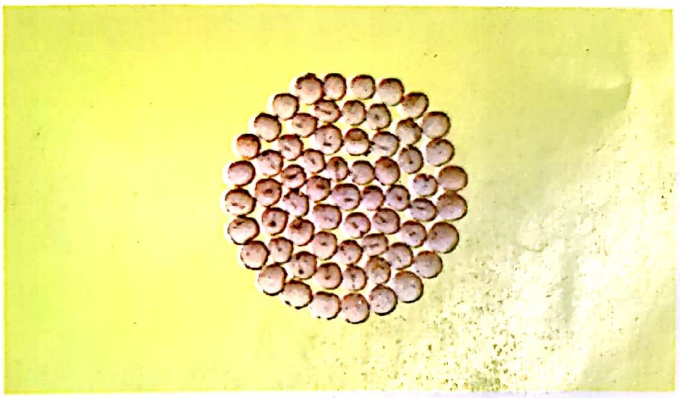

Mazăre Miral

Fasole ICA 332, Gratiot

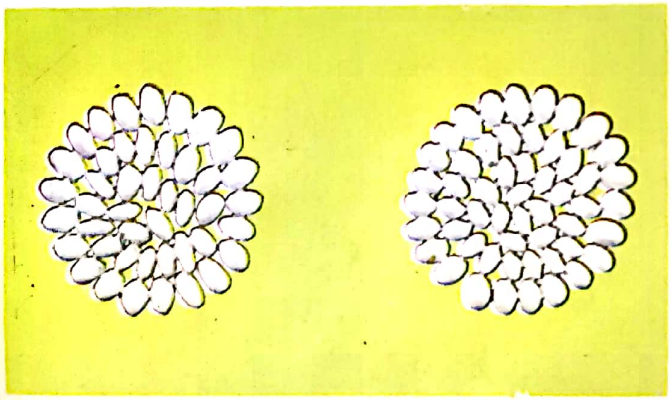

Fasole Progres, Orizont (F. 2945—69)

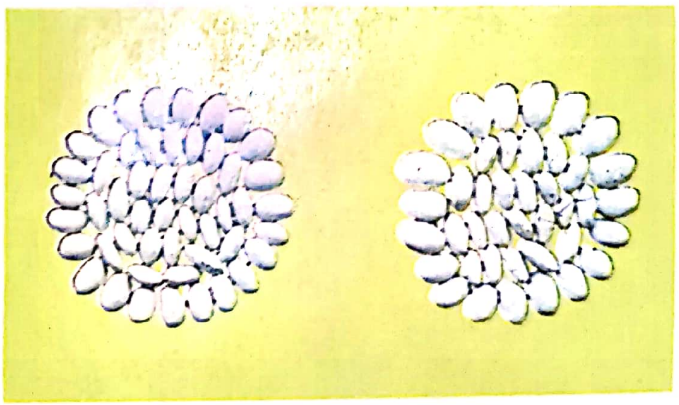

Fasole Great Northern, Bistrenski

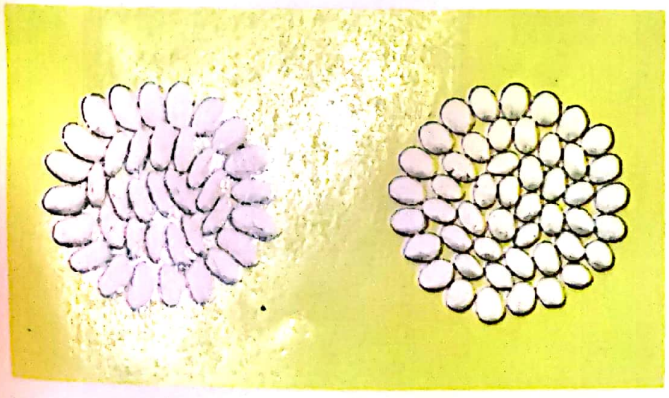

Soia Acme, Amsoy

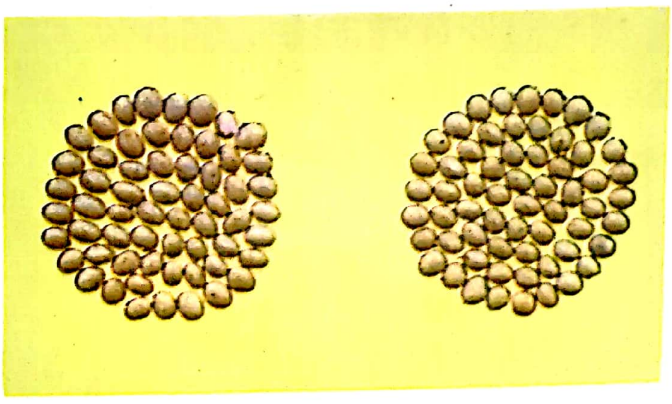

Scanned with OKEN Scanner

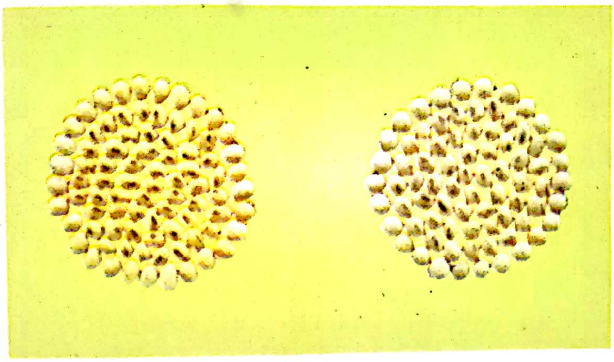

Soia Merit, Violeta

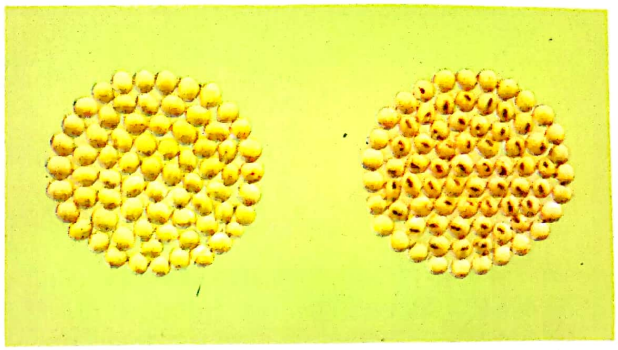

Soia Amsoy 71, Wells

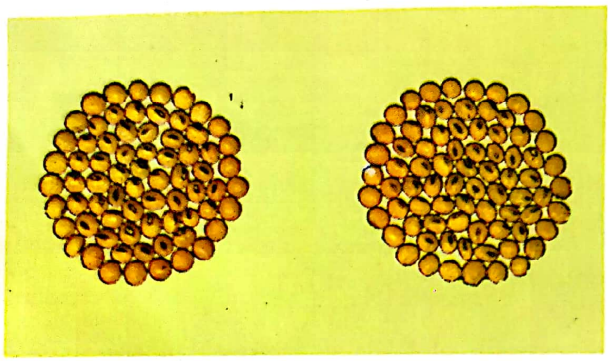

Soia Chippewa 64, Flora

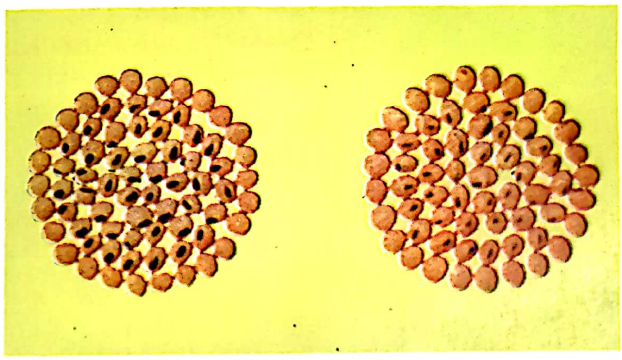

Soia Wayne, Beeson

Năut Cicero

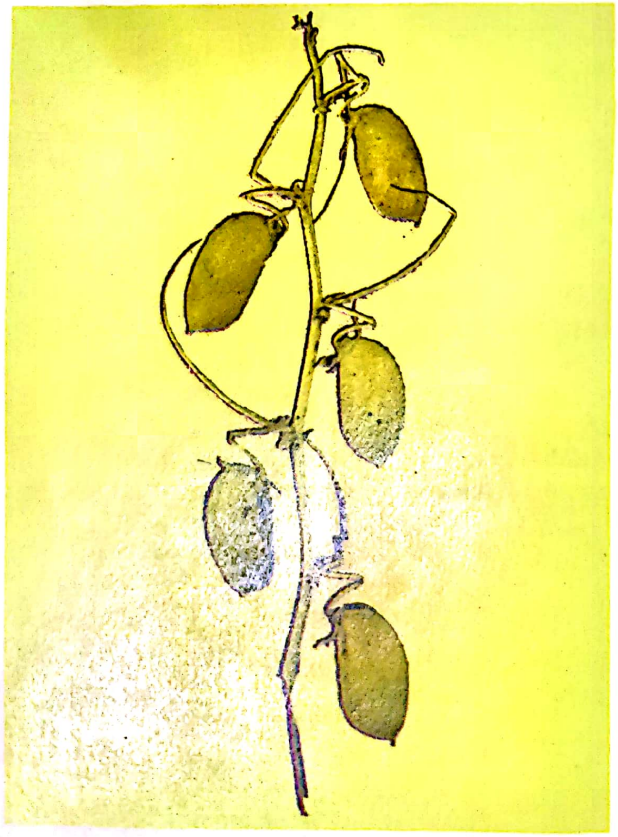

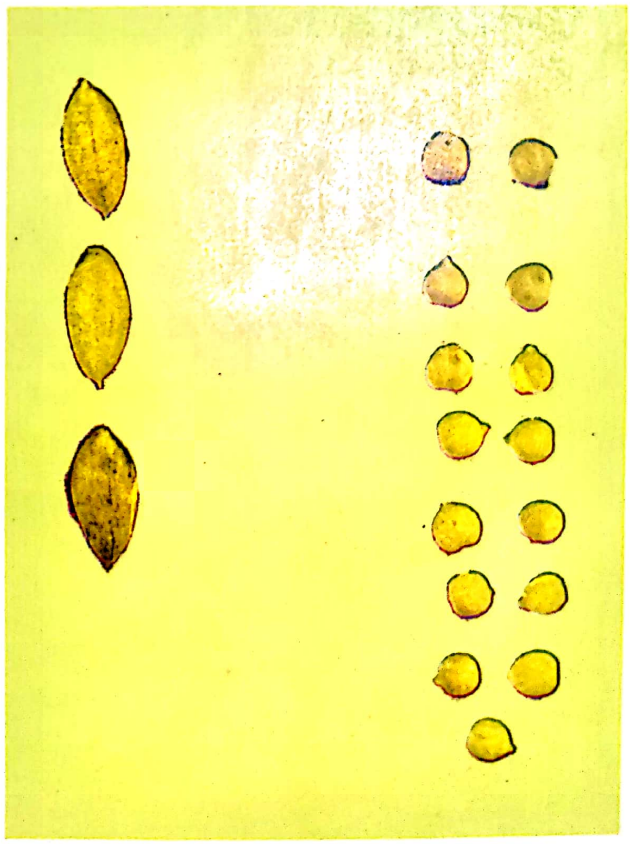

Scanned with OKEN Scanner

In fibră K. 6, Millenium

In fibră L. 1120, Hera

In fibră Primo, Lintex

Cinepă Kompolti

Scanned with OKEN Scanner

rezistență mijlocie la făinare mijlocie spre bună la antracnoză, ușor sensibil la rugină (*Uromyces pisi*).

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice 20,0—27,0%, procentul de coji cuprins între 8,5—9,2.

Producția.

Un soi de mare capacitate de producție, obținîndu-se pînă la 45,0 q/ha în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. Cele mai bune rezultate obținute au fost în Transilvania și cîmpia din vestul țării. În medie pe trei ani a realizat în Transilvania o producție de 28,0 q/ha, cu limite de variație între 23,0—35, 0 q/ha. În cîmpia de vest, producția medie a fost de 31,3 q/ha.

Zonarea

Este zonat în Transilvania, Moldova și Cîmpia din vestul țării.

Auralia

Genealogia. Soi din R.D.Germană, creat prin încrucișarea soiurilor (Mahndorfer Gelbe Viktoria ×Telefon) ×(Salzmünder Grüne Viktoria ×STD). Aparține varietății botanice *vulgatum* Körn.

Caractere morfologice. Talia plantelor este mijlocie, avînd înălțimea de 45—80 cm. Tulpina este semierectă, cu 9—13 internodii. Numărul internodiilor pînă la prima păstaie este de 6—11. Înălțimea inserției primei păstăi de la sol este de 40—55 cm. Culoarea frunzelor este verde. Inflorescența este compactă, așezată spre vîrful tulpinei. Florile sînt de culoare albă, grupate în partea superioară a tulpinii. Păstaia este dreaptă, cu vîrful puțin curbat. Culoarea păstăii nemature este verde-gri. Lungimea păstăii este de 4—6 cm, lățimea de 1,0—1,3 cm. Bobul este sferic, neted, de culoare galbenă. MMB=260—280 g.

Însușiri fiziologice. Soiul este semitimpuriu, cu perioada de vegetație care oscilează între 70—85 zile. Este rezistent la cădere, mijlociu de rezistent la scuturare și secetă, ușor sensibil la rugină, sensibil la antracnoză și mijlociu de rezistent la făinare.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice variază între 20,5—27,0%, iar procentul de coji între 6,5—8,0.

Producția. Producția medie pe 3 ani a fost între 26,0—32,0 q/ha în Moldova și 28,0—29,0 q/ha în cîmpia de vest. În rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. producția a atins 42,0 q/ha.

Zonarea. Este zonat în Moldova și Cîmpia din vestul țării.

Miral

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin încrucișarea soiurilor Fürst Bismark ×Victoria Strube, urmată de selecție individuală. Aparține varietății botanice *vulgatum* Körn.

Caractere morfologice. Soiul are talia mijlocie. Înălțimea plantei variază între 40—80 cm. Tulpina este semierectă, avînd 8—11 internodii. Numărul internodiilor pînă la prima păstaie este de 7—10. Înălțimea inserției primei păstăi de la sol este de 30—45 cm. Frunzele sînt de culoare verde-deschis. Inflorescența este așezată de-a lungul tulpinii. Florile sînt de culoare albă.

Scanned with OKEN Scanner

Păstaia este dreaptă, puțin încovoiată. Culoarea păstăii nemature este verde-închis. Lungimea păstăii este de 4—6 cm, lățimea 1,0—1,3 cm. Bobul este sferic, neted, de culoare galben-deschis. MMB variază între 190—250 g.

Însușiri fiziologice. Soi semitimpuriu cu perioada de vegetație variind între 65—92 zile. Soiul este rezistent la scuturare, mijlociu de rezistent la antracnoză, mijlociu spre sensibil la făinare și rugină.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice este cuprins între 22,0—30,0%, iar procentul de coji între 7,0—9,5.

Producția. Producția medie obținută în condiții experimentale variază între 23,0—32,0 q/ha în Moldova și 21,0—31,0 q/ha în sudul țării, cu potențial de pînă la 45,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă în Moldova, Dobrogea și sudul țării.

Cișminskii 210

Genealogia. Soi de selecție sovietică. Este obținut din amestecul hibrizilor Cisminski 39 ×Torstag, Cișminski 39, Cisminski 272, Cisminski 39 ×Victoria Ienskaia, urmat de metoda alegerii individuale repetate. Aparține varietății botanice *grandisemineum vulgatum* Gov.

Caractere morfologice. Talia este înaltă, de 90—150 cm. Poziția tulpinii este culcată, avînd creștere nedeterminată. Numărul total al internodurilor pe plantă este de 14—20, iar numărul înternodiilor pînă la prima păstaie 9—12. Înălțimea inserției primei păstăi este de 65—80 cm. Frunzele sînt de culoarea verde, cu nuanță gălbuie. Înflorescența este înșirată de-a lungul tulpinii. Floarea este de culoare albă. Păstaia este ușor curbată, lungă de 5,0—6,5 cm, lată de 1,1—1,4 cm. În starea nematură are culoare verde. Bobul este sferic, ușor turtit, neted, de culoare galben spre roz. MMB =230—280 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație variază între 75—95 zile. Soiul posedă o rezistență bună la secetă și mijlocie la scuturare și la rugină. Rezistența la antracnoză și făinare este mică spre mijlocie.

Însușiri de calitate. Are un conținut în substanțe proteice cuprins între 22,2—29,0%, procentul de coji este cuprins între 7,0—8,5.

Producția. Se comportă bine în zonele din sudul țării unde a obținut o producție medie de 21,5 q/ha, variind între 19,5 q/ha la C.I.S. Țepeș Vodă, jud. Constanța și 33,3 q/ha la C.I.S. Calafat. jud. Dolj.

Zonarea. Este recomandat pentru microzonele secetoase în județele din sudul țării.

Uladovski 303

Genealogia. Soi originar din U.R.S.S., obținut prin încrucișarea soiurilor Uladovski M 1 ×Uladovski M 3. Aparține varietății botanice *vulgatum* Körn.

Caractere morfologice. Soiul are talie mijlocie spre înaltă, fiind de 70—95 cm. Poziția tulpinii în timpul vegetației este semiculcată, cu creșterea nedeterminată. Planta are 16—20 înternodii, din care 8—11 pînă la prima păstaie. Înălțimea inserției primei păstăi, este de 50—70 cm. Frunzele sînt de culoare verde spre gălbui. Inflorescența este așezată pe tulpină mai mult spre

Scanned with OKEN Scanner

vîrful plantei. Culoarea florilor este albă. Păstaia este dreaptă, cu vîrf obtuz. Culoarea păstăii nemature este verde-gri. Păstaia este lungă de 4—7 cm, lată de 1,3—1,6 cm. Bobul este sferic, neted, de culoare galben-roz, cu hilul verzui. MMB=230—280 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 75—90 zile. Este rezistent la secetă, mijlociu spre slab la cădere, mijlociu de rezistent la scuturare. Faţă de boli are o rezistenţă mijlocie la rugină, antracnoză şi făinare.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în substanţe proteice a variat între 21,0—29,0%, procentul de coji între 6,5—8,5.

Producţia. Producţia a variat în Moldova între 21,5—28,5 q/ha, în Transilvania şi cîmpia de vest între 20,5—26,0 q/ha, cu potenţial de producţie evidenţiat în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. de pînă la 35,0 q/ha.

Zonarea. Se cultivă în Moldova, Transilvania şi Cîmpia din vestul ţării.

2.2.2. *PHASEOLUS VULGARIS* L. Savi — FASOLE

Gratiot

Genealogia. Soi de origine americană. Aparţine varietăţii botanice *ellipticus* (Mart.) Comes.

Caractere morfologice. Plantele au tulpina oloagă, cu poziţie erectă la maturitate, înalte de 30—50 cm. Tufa este semirăsfirată. Numărul internodiilor pe o plantă este de 7—8, iar pînă la prima păstaie 3—4. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 9—15 cm. Culoarea frunzelor este verde-deschis. Floarea este de culoare albă. Păstaia este dreaptă, eliptică, cu partea superioară mult mai îngustă decît cea inferioară. Rostru este gros şi scurt. Lungimea păstăii variază între 7—9 cm, iar lăţimea între 0,8—0,9 cm. Păstaia nematură este de culoare verde. Bobul este eliptic, alb, mărunt; MMB 165—175 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 79—87 zile, fiind un soi semitimpuriu. Soiul este mijlociu de rezistent la secetă şi la scuturare. Faţă de bacterioză (Xanthomonas phaseoli) are o rezistenţă mijlocie spre sensibil.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în substanţe proteice a variat între 24,5—27,5%, iar procentul de coji între 6,7—8,0. Capacitatea de fierbere este foarte bună, coeficientul de fierbere avînd limite de variaţie între 9,3—11,1.

Producţia. Producţia a oscilat între 14,0 q/ha la C.I.S. Dorohoi şi 21,0 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui. În cultură irigată poate da o producţie de 31,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Moldova şi Cîmpia de vest.

ICA 332

Genealogia. A fost obţinut prin selecţie individuală din populaţia locală de Banat. Aparţine varietăţii botanice *ellipticus albus* (Mart.) Comes.

Caractere morfologice. Soiul are tulpina oloagă, cu poziţie erectă la maturitate, înaltă de 20—35 cm. Numărul total al internodiilor este de 5—6, iar pînă la prima păstaie de 2—4. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 11—13 cm. Foliolele sînt de mărime mijlocie, ovate, cu vîrful rotunjit, de culoare verde-gălbui. Păstaia este puţin curbată, în secţiune transversală rotundă, cu

Scanned with OKEN Scanner

rostru drept, scurt. Păstăile nemature sînt verzi. Lungimea păstăii este de 9—10 cm, lăţimea de 0,8—0,9 cm. Bobul are forma eliptică, uneori oval-eliptică, de culoare alb-mat, cu nervuri vizibile. MMB=270—310 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi timpuriu. Perioada de vegetaţie variază între 75—85 zile. Are rezistenţă bună la secetă şi cădere, mijlocie la scuturare. Este sensibil la bacterioză şi mijlociu de rezistent la antracnoză şi rugină.

Însuşiri de calitate. Soiul a avut în medie pe 3 ani un conţinut în substanţe proteice cuprins între 23,0—31,0%, procentul de coji 6,0—7,5. Capacitatea de fierbere a fost bună pînă la foarte bună. Coeficientul de fierbere a variat între 8,3—12,1.

Producţia. În condiţiile din sudul ţării, în cultură principală producţia soiului I.C.A. 332 a fost cuprinsă între 10,0 q/ha—23,0 q/ha. În cultură irigată a realizat producţii pînă la 30,0 q/ha şi de 24,0 q/ha, în a doua cultură.

Zonarea. A fost zonat în sudul şi sud-estul ţării cu precădere pentru cultură irigată şi îndeosebi pentru cultura a II-a în condiţii de irigare.

Bistrenski

Genealogia. Soi din R. P. Bulgaria, obţinut dintr-o populaţie locală, prin metoda alegerii. Aparţine varietăţii botanice *ellipticus-sphaericus* (Savi) Comes.

Caractere morfologice. Soiul este înalt de 45—70 cm, cu tulpina semivolubilă, semierectă la maturitate, cu creştere nedeterminată. Are un număr de 7—12 internodii, din care 3—6 pînă la prima păstaie. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 8—20 cm. Frunzele au culoare verde-închis. Florile sînt de culoare albă. Păstaia este cilindrică, uşor curbată. Bobul este sferic-eliptic, alb, MMB=250—350 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 80—100 zile. Este un soi mijlociu de rezistent la secetă şi rezistent la scuturare. Este mijlociu de rezistent la antracnoză (*Colletotrichum lindemuthianum*) mijlociu spre sensibil la bacterioză (*Xanthomonas phaseoli*) şi sensibil la rugină (*Uromyces appendiculatus*).

Însuşiri de calitate. Soiul a avut în medie pe 3 ani următorii indici de calitate: conţinutul în substanţe proteice între 22,7—30,2%, coji 7,0—8,5%, capacitate de fierbere bună pînă la foarte bună (K=8,0—9,7).

Producţia. S-a obţinut o producţie de boabe de 12,0—27,4 q/ha în sudul ţării, 13,6 q/ha în Transilvania şi 27,0 q/ha în Cîmpia de vest. În reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. a realizat producţii de peste 30,0 q/ha.

Zonarea. Este autorizat pentru zona colinară din sudul ţării, nordul Bărăganului, Moldova, Transilvania şi Cîmpia din vestul ţării.

Cealî de Dobrogea

Genealogia. Soi local, cultivat în Dobrogea. Aparţine varietăţii botanice *compressus albus* (DC) Comes.

Caractere morfologice. Planta are forma tufei semivolubilă spre volubilă, cu poziţia tulpinii culcată şi cu creşterea nedeterminată, înaltă de 60—70 cm. Numărul total al internodiilor 8—9, iar pînă la prima păstaie 3—5. Înălţimea

Scanned with OKEN Scanner

inserției primei păstăi 8—15 cm. Foliolele sînt mici, ovate, cu vîrful ascuțit, de culoare verde-închis. Florile sînt de culoarea albă. Păstaia este curbată în secțiune transversală, eliptico-turtită. Lungimea păstaiei este de 10—12 cm, lățimea de 1,0—1,2 cm. Păstăile nemature sînt verzi. Bobul este reniform, turtit, de culoare albă. Neuniformitatea mărimii bobului este caracteristică soiului, care cuprinde și biotipuri cu bobul mai mic. MMB=260—400 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 80—115 zile, fiind un soi semitardiv spre tardiv. Este slab rezistent la secetă și scuturare, sensibil la bacterioză, antracnoză și rugină.

Însușiri de calitate. Conținutul bobului în substanțe proteice este cuprins între 21—28%. Procentul de coji variază între 8,7—10, capacitatea de fierbere este mijlocie.

Producția. În Dobrogea obține producția medie de 15,0 q/ha, oscilînd de la 11,7—16,0 q/ha, în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S.

Zonarea. Se cultivă în Dobrogea.

Great Northern

Genealogia. Soi de proveniență americană. Aparține varietății botanice *compressus-ellipticus albus.*

Caractere morfologice. Are tulpina semivolubilă, cu creștere nedeterminată, poziția la maturitate semierectă. Înălțimea plantei este de 30—40 cm. Numărul internodiilor este cuprins între 7—9, din care 3—4 pînă la prima păstaie. Înălțimea inserției primei păstăi este de 11—13 cm. Foliolele sînt de mărime mijlocie, ovate, de culoare verde-închis. Florile sînt de culoare albă. Păstaia are forma curbată, în secțiune transversală eliptică turtită. Rostrul este drept și scurt. Lungimea păstăiei este de 8—9 cm, lățime de 0,9—1,0 cm. Bobul are forma eliptică, pronunțat turtită. Culoarea bobului este albă. MMB=230—300 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este cuprinsă între 75—95 zile, fiind considerat ca un soi timpuriu. Este mijlociu de rezistent la secetă și scuturare, sensibil la antracnoză, mijlociu spre slab rezistent la bacterioză.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice a fost cuprins între 22,7—29,4%, coji 6,8—8,0%, capacitatea de fierbere a fost bună și foarte bună, coeficientul de fierbere este de 8,0—10,5.

Producția. În zona de cultură din sudul țării producțiile medii pe 3 ani au fost cuprinse între 11,4—23,0 q/ha cu potențial de producție pînă la 28, 0 q/ha. În condiții de irigare la A.S.A.S. și C.S.I.O.S. a dat producții de pînă la 32,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru zonele din sudul țării.

Progres

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin selecție individuală dintr-o populație locală din Banat. Aparține varietății botanice *compressus-ellipticus albus.*

Caractere morfologice. Plantele au înălțime de 35—50 cm, tulpina semivolubilă în poziție semiculcată și creștere nedeterminată. Numărul total al

Scanned with OKEN Scanner

internodiilor 8—10, numărul internodiilor pînă la prima păstaie 3—5. Înălțimea inserției primei păstăi este de 10—15 cm. Foliolele sînt de mărime mijlocie, ovate, cu vîrful ascuțit, de culoare verde spre verde-închis.

Păstaia este puțin curbată, în secțiune transversală, cu rostru lung (0,5—0,6 mm), ușor curbat, lungă de 8,5—10,5 cm, lată de 0,7—0,9 cm. Bobul este eliptic, puțin turtit, de culoare albă. MMB=165—240 g.

Însușiri fiziologice. Soi semitimpuriu, cu perioada de vegetație între 75—95 zile. Este rezistent la secetă și scuturare. Este mijlociu de rezistent la bacterioză și mai puțin rezistent la antracnoză și rugină.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice a oscilat între 21,5—30,2%, coji între 6,5—8,0%, capacitatea de fierbere foarte bună, spre bună, coeficientul de fierbere fiind de 8,2—11,1.

Producția. În medie pe 3 ani în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. a realizat următoarele producții: 16,1 q/ha în sudul țării, 24,2 q/ha în Cîmpia de vest. În condiții de irigare producția a ajuns pînă la 32,0 q/ha.

Zonarea. Se cultivă în sudul țării, Cîmpia de vest și Transilvania.

Ragalla

Genealogia. Soi creat în R. D. Germană. Aparține varietății botanice *compressus albus* (D. C. Comes).

Caractere morfologice. Soiul are tulpina semivolubilă, semierectă la maturitate, cu creștere nedeterminată. Înălțimea plantei este de 40—60 cm. Numărul total al internodiilor este de 6—12, iar pînă la prima păstaie de 2—6. Înălțimea inserției primei păstăi este de 8—18 cm. Frunzele sînt de culoare verde-închis. Florile sînt albe. Păstaia este cilindrică, ușor turtită și curbată, lungă de 7—9 cm, lată de 0,7—1,0 cm. Bobul este eliptic, de culoare albă. MMB=170—250 g.

Însușiri fiziologice. Este un soi semitimpuriu, cu perioada de vegetație cuprinsă între 78—103 zile. Este rezistent la scuturare și mijlociu de rezistent la secetă. Are sensibilitate la bacterioză, la rugină și îndeosebi la antracnoză.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice a oscilat între 22,0—30,0%. Procentul de coji a fost de 7,0—8,5. Capacitatea de fierbere este foarte bună, coeficientul de fierbere fiind de 9,0—12,30.

Producția. În condițiile din Moldova producția medie pe 3 ani a fost de 15,9 q/ha, fiind cuprinsă între 11,7—27,5 q/ha.

Zonarea. A fost autorizat pentru producție, pentru zonele din Moldova.

Orizont

Genealogia. Soi creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin selecție individuală repetată, din populație locală. Aparține varietății botanice *compressus ellipticus* (Mart) Comes.

Caractere morfologice. Soiul are talie mijlocie, înălțimea fiind cuprinsă între 30—65 cm, în condiții de umiditate ridicată poate ajunge pînă la 95 cm. Creșterea este nedeterminată. Tulpina este semivolubilă, compactă, cu poziția

Scanned with OKEN Scanner

la maturitate semierectă. Planta are un număr de 9—14 internodii, cu 3—7 internodii, pînă la prima păstaie. Foliolele au forma romboidală, avînd culoarea verde-deschis. Inflorescenţa are forma de racem axial şi este aşezată de-a lungul tulpinii. Floarea este de culoare albă. Inserţia primei păstăi este de 9—13 cm. Pe plantă se formează cca 6 păstăi, cu 4—5 boabe. Păstaia este puţin arcuită, în secţiune transversală avînd forma eliptică. Rostrul este curbat, lung de 0,5—1 cm. Lungimea păstăii este de 10—12 cm, iar lăţimea de 0,8—1 cm. Culoarea păstăii nemature este verde-deschis. Boabele sînt mari, eliptice, uşor turtite, de culoare albă cu suprafaţa uşor încreţită. Lungimea lor este de 9—12 mm, lăţimea 5—7 mm. MMB=260—330 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este în medie de 82 zile, variind între 73—90 zile. Soiul are o rezistenţă bună spre mijlocie la secetă şi scuturare. Legat de condiţii climatice, s-a arătat a fi mijlociu spre sensibil la cădere. Rezistenţă bună la antracnoză, bacterioză şi viroze.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în proteină, a fost cuprins între 22,4—29,8%, iar procentul de coji între 6,0—7,0. Capacitatea de fierbere este bună.

Producţia. În condiţii de irigare în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. a realizat producţii de pînă la 34,0 q/ha, iar în cultură neirigată 15,0—29,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în zonele din sudul ţării.

2.2.3. *GLYCINE HISPIDA* Maxim. — SOIA

Acme

Genealogia. Este un soi originar din Canada. Aparţine varietăţii botanice *communis* Enk.

Caractere morfologice. Soiul are tufa mijlociu de ramificată, erectă, cu tipul de creştere nedeterminat. Plantele sînt înalte de 40—60 cm, semicompacte, acoperite în întregime cu perişori albi. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 9—13 cm. Frunzele au foliolele ovat-ascuţite, de culoare verde-deschis, pubescenţa cenuşie. Florile sînt de culoare violacee. Păstaia este puţin curbată, de culoare cafeniu-cenuşiu. Lungimea păstăii este de 3,5—4,5 cm, lăţimea 0,9—1,0 cm. Bobul are forma ovoid-alungită, de culoare galbenă. Culoarea hilului este galbenă şi cu dungă albă. MMB=120—170 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi foarte timpuriu. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 85—110 zile, în raport de zona de cultură. Soiul este rezistent la secetă, la cădere şi sensibil la scuturare în faza de maturitate deplină. Este sensibil la mozaicul comun (*Soya virus* 1), mană (*Peronospora manshurica*) şi arsura bacteriana (*Pseudomonas glycinea*).

Însuşiri de calitate. Conţinutul în substanţe proteice a fost cuprins în anii 1974—1975 între 33,0—41,0%, iar celîn grăsimi a variat între 16,0—23,0%.

Producţia. Producţiile medii pe 3 ani au variat la centrele de încercarea soiurilor şi în reţeaua A.S.A.S., în modul următor: în sudul ţării între 9,5 q/ha —22,5 q/ha, Transilvania între 12,4—14,7 q/ha, cîmpia din vestul ţării între 13,5—21,5 q/ha în cultură principală şi 8,0—18,0 q/ha în cultură succesivă.

Zonarea. Este recomandat ca un soi precoce în zonele mai reci şi pentru cultură succesivă irigată în sudul ţării.

Scanned with OKEN Scanner

Merit

Genealogia. A fost creat în Canada prin hibridarea soiurilor Blackhawk × Capital. Aparţine varietăţii botanice *immaculata* Enk.

Caractere morfologice. Are tufa erectă, înaltă de 50—100 cm, potrivit ramificată, compactă; are creştere determinată. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 12—14 cm. Frunzele au foliolele ovat-ascuţite, de culoare verde-deschis. Florile sînt de culoare albă. Pubescenţa este cenuşie. Păstaia este uşor curbată, de culoare cafeniu-deschis, lungă de 3—4 cm, lată de 0,8—0,9 cm. Bobul are forma ovoidă, de culoare galbenă, cu hilul cafeniu-deschis. MMB 130—180 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi timpuriu, cu perioada de vegetaţie cuprinsă între 100—125 zile. Este rezistent la cădere şi secetă, destul de rezistent la scuturare. Este rezistent la mozaicul comun, sensibil la mană şi la arsura bacteriană.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în substanţe proteice a fost cuprins în anii 1973—1974 între 33,0—40,0% iar conţinutul în grăsimi între 18,0—24,0%.

Producţia. Producţia medie pe 3 ani obţinută în Moldova a fost de 18,6 q/ha în Transilvania de 17,6 q/ha, în Cîmpia de vest de 22,5 q/ha. Realizează producţii de pînă la 30,0 q/ha în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S.

Zonarea. Se cultivă în Moldova, Transilvania şi cîmpia din vestul ţării.

Chippewa 64

Genealogia. Soiul a fost creat în S.U.A. prin selecţie pedigree aplicată în populaţia hibridă Chippewa ×Blackhawk. Aparţine var. botanice *latifolia* Enk.

Caractere morfologice. Soiul are tulpină erectă, tufa mijlociu de ramificată, cu vîrful tulpinii la nivelul ramurilor. Tipul de creştere este determinat. Planta este înaltă de 60—90 cm, semicompactă, pubescenţa este de culoare roşiatică. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 12—14 cm. Frunzele au foliolele de mărime mijlocie, ovat-ascuţite, de culoare verde-închis. Florile sînt de culoare violacee. Păstaia are forma puţin arcuită, de culoare cafenie, lungă de 3,2—3,9 cm, lată de 0,8—0,9 cm. Bobul este sferic, galben, cu hilul negru. MMB = 120—150 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi semitardiv, cu perioada de vegetaţie cuprinsă între 120—135 zile. Este rezistent la cădere, la scuturare şi la secetă. Este rezistent la putregaiul rădăcinii (*Phytophthora root rot*) şi sensibil la arsura bacteriană, bacterioza pustulară (*Xanthomonas phaseoli* var, *sojensis*), mană şi mozaicul comun.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în proteină a bobului a variat în anii 1973—1974 între 27,0—41,0%, iar în grăsimi între 18,4—24,0%.

Producţia. S-a obţinut la centrele din sudul ţării în medie pe 3 ani o producţie de 20,9 q/ha, iar în cîmpia din vestul ţării de 18,0 q/ha. Cea mai ridicată producţie la acest soi, de 40,1 q/ha a fost obţinută în anul 1973 la C.I.S. Mircea Vodă, jud. Brăila. Aceleaşi producţii s-au obţinut şi în reţeaua A.S.A.S.

Zonarea. Recomandat în toate zonele favorabile culturii soiei pentru boabe.

Scanned with OKEN Scanner

Flora

Genealogia. Soi creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin încrucişarea soiurilor Clark ×Capital, urmată de selecţie individuală repetată.
Aparţine varietăţii botanice *latifolia* Enk.

Caractere morfologice. Soiul are o tufă semicompactă, mijlociu de ramificată, poziţia tulpinii erectă şi tipul de creştere determinat. Planta este înaltă de 70—100 cm, pubescenţa este de culoare galben-roşiatică. Înălţimea inserţiei primei păstăi este de 12—15 cm. Frunzele sînt de culoare verde-închis şi de formă ovată. Florile sînt de culoare violacee. Păstaia este dreaptă, de culoare cafenie. Lungimea păstăii este de 3,5—4,5 cm, iar lăţimea de 0,8—0,9 cm. Bobul are forma sferică, de culoare galbenă, cu hilul de culoare cenuşiu-închis. MMB =120—160 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi semitardiv, avînd perioada de vegetaţie cuprinsă între 114—135 zile. Este rezistent la secetă, scuturare şi cădere. Este tolerant la bacterioze, sensibil la mană şi mozaicul comun.

Însuşiri de calitate. Conţinutul boabelor în substanţe proteice a oscilat în anii 1973—1974 între 28,0—43,7%, iar în substanţe grase între 19,7—23,5%.

Producţia. Este un soi productiv. În reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. a dat în sudul ţării o producţie medie de boabe de 23,0 q/ha, iar în Cîmpia de vest de 20,6 q/ha, avînd un potenţial de producţie ce poate atinge 40,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Moldova şi în zonele din sudul şi vestul ţării.

Violeta

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin încrucişarea soiurilor Clark ×Capital, urmată de selecţie individuală repetată.
Aparţine varietăţii botanice *latifolia* Enk.

Caractere morfologice. Planta este erectă, cu forma tufei semicompactă, mijlociu de ramificată, avînd creştere determinată. Înălţimea plantei este de 70—110 cm, iar înălţimea inserţiei primei păstăi de 12—16 cm. Pubescenţa este roşcată—cafenie. Frunzele sînt ovate, de culoare verde-închis. Florile sînt de culoare violacee. Păstaia este dreaptă, de culoare cafenie, lungă de 3,4—4,2 cm, lată de 0,8—0,9 cm. Bobul este sferic, de culoare galbenă, cu hilul cenuşiu-deschis. MMB =120—160 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi semitardiv, cu perioada de vegetaţie de 116—140 zile. Soiul este mijlociu de rezistent la secetă, avînd o rezistenţă bună la scuturare. Rezistent la arsura bacteriană, tolerant la bacterioză pustulară şi sensibil la mană şi mozaicul comun.

Însuşiri de calitate. În anii 1973—1974 conţinutul de proteină în boabe a variat la centrele de încercarea soiurilor între 28,5—41,0%, iar în grăsimi între 16,0—25,2%.

Producţia. În reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. s-a remarcat ca un soi productiv în sudul ţării, unde pe 3 ani s-a obţinut o producţie de 22,8—34,3 q/ha, potenţialul de producţie fiind de pînă la 40,0 q/ha.

Zonarea. Se cultivă în zonele din sudul şi vestul ţării.

Scanned with OKEN Scanner

Beeson

Genealogia. Soiul a fost creat în S.U.A., prin încrucișarea soiurilor (Blakhawk × Harosoy) × Kent. Aparține de varietatea *stricta* Enk.

Caractere morfologice. Planta are tufă semicompactă cu poziția tulpinii semierectă. Tipul de creștere este nedeterminat. Înălțimea plantei variază între 90—130 cm în funcție de zonă. Foliolele au forma ovat-ascuțită, cu vîrful optuz, de culoarea verde-deschis, cu perozitate pronunțată. Pubescența este de culoare cenușie. Florile sînt de culoare purpurie (violacee). Înălțimea inserției primei păstăi este în medie de 20 cm, variind între 14—25 cm. Păstaia are formă plată, de culoare cafeniu-deschis, cu vîrful ascuțit, lungă de 4,5—5,2 cm și lată de 0,8—1,0 cm. Bobul are forma sferică, ușor alungită, de culoare galbenă. Hilul are forma liniară, de culoare negru imperfect (gri de diferite intensități). MMB=145—230 g.

Însușiri fiziologice. Face parte din grupa soiurilor tardive, avînd o perioadă de vegetație, care variază între 130—150 zile. Soiul este mijlociu de rezistent la cădere și rezistent la scuturare. Este sensibil la mozaicul comun, arsura bacteriană, bacterioza pustulară și mană.

Însușiri de calitate. Soiul are conținut ridicat în proteine fiind cuprins între 28,0—40,0%. Conținutul în grăsimi variază între 19,0—23,0%.

Producția. În condiții de neirigare s-a obținut o producție medie de 25,0 q/ha. În unitățile de producție în condiții de irigare, producția soiului Beeson a variat între 20,0—35,0 q/ha. Potențialul de producție este de pînă la 40,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în sudul și vestul țării, în cultură neirigată și irigată.

Amsoy

Genealogia. Soi de prevenienţă americană. A fost obținut prin încrucișarea soiului Adams × Harosoy. Aparține varietății botanice *communis* Enk.

Caractere morfologice. Soiul are o plantă cu tufă mijlociu de ramificată, semicompactă, cu poziția tulpinii erectă, cu tipul de creștere nedeterminat. Este înalt de 90—120 cm, avînd înălțimea inserției primei păstăi, de 14—20 cm. Frunzele sînt oval-ascuțite, de culoare verde-deschis. Pubescența este de culoare cenușie. Florile sînt de culoare violacee. Păstăia are forma puțin arcuită, de culoare cafeniu-deschis, lungă de 3,5—5,0 cm, lată de 0,8—1,3 cm. Bobul are forma sferică, ușor alungită, de culoare galbenă, cu hilul de culoare galben-intens. MMB=130—200 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 140—160 zile, încadrîndu-se în grupa soiurilor tardive. Soiul este mijlociu de rezistent la secetă și destul de rezistent la scuturare și cădere. Este rezistent la arsura bacteriană și sensibil la bacterioză pustulară, mană și mozaicul comun.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice a variat în anii 1973—1974 la centrele de încercarea soiurilor, între 27,0%—41,6%, iar în substanțe grase de 18,8—23,0%.

Scanned with OKEN Scanner

Producția. Este un soi productiv. A obținut pe 3 ani o producție medie de 24,0 q/ha în sudul țării și de 20,5 q/ha în Cîmpia de vest. Cea mai ridicată producție a fost obținută la C.I.S. Mircea Vodă din jud. Brăila, care a oscilat între 26,6—38,2 q/ha și la C.I.S. Dîlga jud. Ialomița, între 26,6—29,5 q/ha. În condiții optime poate să dea producții de pînă la 40,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în zonele din sudul și vestul țării.

Amsoy 71

Genealogia. Soiul a fost creat în S.U.A., prin retroîncrucișare (backcross) între Amsoy și populația hibridă (Blackhawk ×Harosoy). Aparține varietății botanice *communis* (Enk).

Caractere morfologice. Planta are tufă semiresfirată, cu tulpină semierectă și tipul de creștere nedeterminat. Înălțimea plantei variind între 90—120 cm. Frunzele au forma ovat-ascuțită, de culoare verde-deschis, pubescența este de culoare cenușie. Florile sînt de culoare purpurie. Înălțimea inserției primei păstăi este în medie de 20,3 cm, cu limitele între 14—20 cm. Păstaia are formă plată, cu vîrful rotunjit, de culoare cafeniu-bronzat, lungă de 4,0—4,8 cm și lată de 6—8 mm. Înălțimea de inserție a primei păstăi 13—18 cm. Bobul are formă sferică, ușor alungită, de culoare galbenă, cu hilul de culoare galbenă. MMB=130—200 g.

Însușiri fiziologice. Este un soi tardiv, cu perioada de vegetație în medie de 135 zile, variind între 140—150 zile. Are o rezistență mijlocie la cădere, rezistent la scuturare. Este rezistent la putregaiul rădăcinii și sensibil la arsura bacteriană, bacterioză pustulară, mană și mozaicul comun.

Însușiri de calitate. Conținutul în substanțe proteice a variat între 27,0—40 %, iar în grăsimi între 18,0—23,0%.

Producția. Soiul Amsoy 71 a dat în anul 1975 o producție de boabe de 22,5 q/ha —34,1 q/ha. Cea mai mare producție de 34,1 q/ha a fost obținută la C.I.S. Sînnicolaul Mare jud. Timiș. Producția poate să ajungă pînă la 40,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în zonele din sudul și vestul țării.

Wayne

Genealogia. Soi de selecție americană. A fost obținut prin selecție aplicată la populația hibridă L. 49—4091 ×Clark. Aparține varietății botanice *latifolia* Enk.

Caractere morfologice. Soiul are o plantă cu forma tufei destul de ramificată. Poziția tulpinii este erectă. Planta este înaltă de 90—110 cm, avînd creștere nedeterminată. Înălțimea inserției primei păstăi este de 14—16 cm. Frunzele sînt ovate și au culoare verde-închis. Culoarea florilor este albă. Pubescența este cafenie-roșiatică. Păstaia este ușor curbată, de culoare cafeniu-deschis. Lungimea păstăii este de 3,4—4,5 cm, lățimea 0,9—1,3 cm. Bobul are forma sferică, de culoare galben-lucios, cu hilul negru. MMB=160—220 g.

Însușiri fiziologice. Este un soi tardiv, cu perioada de vegetație variind între 150—165 zile. Are o rezistență bună la scuturare și la secetă, mijlocie la

Scanned with OKEN Scanner

cădere. Este sensibil la arsura bacteriană, bacterioză pustulară, mană şi mozaicul comun.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în substanţe proteice a variat în anii 1973—1974 între 30,0—42,0%, iar în substanţe grase între 17,3—23,0%.

Producţia. În sudul ţării producţia de boabe, obţinută la soiul Wayne, a fost de 22,6—38,0 q/ha. Are un potenţial de producţie de pînă la 40,0 q/ha

Zonarea. Se cultivă în zonele de cîmpie din sudul ţării.

2.2.4. *LENS ESCULENTAM* oench ssp. *MACROSPERMA* (Baumg Bar) — LINTE

Iaşi 9

Genealogia. Soi autohton, obţinut prin selecţie individuală dintr-o populaţie locală din nordul Moldovei. Aparţine varietăţii botanice *numularia* Al.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 30—60 cm, avînd culoarea galben-verzui la maturitate, mijlociu de ramificată, 4—6 ramuri, avînd culoarea la maturitate, galben-verzuie. Frunza are 3—7 perechi de foliole oval-lanceolate, mai mici şi mai înguste spre vîrful tulpinii. Lungimea foliolelor este de 1,8—2,2 cm, lăţimea 0,5—0,7 cm. Inflorescenţa este un racem cu 2—3 flori mari, de formă romboidală, lungimea ei variază între 1,5—2,0 cm, iar lăţimea între 0,7—1,0 cm. Bobul este mare, plat, în forma de disc, cu diametrul de 0,6—0,7 cm, de culoare verde-gălbui, uneori marmorat cu verde-închis. Cotiledoanele sînt de culoare galbenă. MMB=55—60 g.

Însuşiri fiziologice şi de calitate. Perioada de vegetaţie variază între 70—90 zile. Conţinutul în substanţe proteice este de 26—30%.

Producţia. Producţiile de boabe obţinute sînt cuprinse între 10,0—14,0 q/ha.

Zonarea. Se cultivă în zonele favorabile din Moldova.

2.2.5. *CICER ARIETINUM* L. — NĂUT

Cicero

Genealogia. Creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin selecţie repetată dintr-o populaţie locală de Dobrogea. Aparţine varietăţii botanice *transcaucazo-lutescens* A. Pav.

Caractere morfologice. Planta are talia înaltă de 40—50 cm, tulpina erectă, mijlociu de ramificată. Înălţimea inserţiei primei păstăi, este de 15—20 cm. Păstaia este lungă de 1,8—2,2 cm, lată de 0,9—1,2 cm. Seminţele sînt de mărime mijlocie, rotunjite, cu un cioc de culoare galben-deschis. Suprafaţa seminţelor prezintă asperităţi. MMB=230—270 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 91—111 zile. Soiul are o rezistenţă mijlocie la secetă, ascochitoză (*Ascochyta* sp.) şi rugina (*Uromyces ciceri-arietini*).

Producţia. Se poate obţine o producţie medie de cca 15,00 q/ha.

Zonarea. Este indicat pentru toate zonele de cultură a năutului.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

2.2.6. *VIGNA SINENSIS* (Torn) Endl. — FASOLIŢA

Jiana (T-1)

Genealogia. Soiul a fost creat prin metoda alegerii în masă repetată, combinată cu selecţia negativă şi completată ulterior cu metoda selecţiei individuale pe grupe. Face parte din varietatea botanică *sinensis* (L) Pip.

Caractere morfologice. Planta are tulpina erectă, înaltă de 40—60 cm, ramificată simpodial. Axa hipocotilă şi epicotilă este goală în interior, fiind bine delimitată de cotiledoane şi frunzele primare. Lungimea axei epicotile este de 3,7 cm, constituind un caracter care diferenţiază soiul Jiana de celelalte soiuri, la care valorile sînt mai mici. Frunzele primare sînt în număr de două, avînd forma alungit-ovată, cu baza uşor cordată şi vîrful ascuţit. Frunzele adevărate sînt lung-peţiolate, cu trei foliole. Florile sînt grupate cîte 1 —2 pe o axă. Culoarea florilor este violetă. Păstaia este uşor arcuită, lungă de 14,2 cm, lată de 1,8 cm cu 11 boabe (în medie). Bobul este semisbîrcit, de formă oval-trapezoidală, cu partea dorsală în formă de muche de topor, de culoare galben-brun. MMB =180 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul Jiana are perioada de vegetaţie, care variază între 99—118 zile. Este rezistent la rugină (*Uromyces appendiculatus*), bacterioză (*Xanthomonas phaseoli*) şi antracnoza, (*Colletotrichum lindemuthianum*).

Însuşiri de calitate. În condiţiile ce caracterizează nisipurile din Oltenia soiul Jiana are un conţinut în substanţe proteice de 25,0—26,4%. Capacitatea de fierbere este bună.

Producţia. În zona nisipurilor, a obţinut o producţie de 17,55—19,84 q/ha. În zonele mai puţin favorabile culturii de fasoliţă din jud. Dolj, pe cernoziom moderat levigat şi levigat de natură nisipo-lutoasă, soiul a obţinut o producţie de 7,80—14,25 q/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Se recomandă semănatul în prima decadă a lunii mai, cînd temperaturile devin stabile (+10°C—+12°C). Distanţa de semănat 60—70 cm între rînduri şi 15—20 cm între plante pe rînd. Se recomandă a fi cultivat în condiţii de irigare cu aplicarea îngrăşămintelor minerale.

Zonarea. Se cultivă în zona nisipurilor din Oltenia.

2.3. PLANTE OLEAGINOASE

2.3.1. *HELIANTHUS ANNUUS* L. — FLOAREA-SOARELUI

Record

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin selecţie individuală, pe grupe de familii din soiul VNIIMK 8931. Aparţine varietăţii botanice *striato-plumbens* Wenzl.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de culoare verde şi de formă oval-alungită. Hipocolitul este de culoare verde. La apariţia a 4—5 perechi de frunze, plantele nu sînt destul de uniforme. Tulpina are la înflorire 140—150 cm înălţime, iar la formarea capitulului 150—160 cm. La înălţimea de

1 m de la colet diametrul tulpinei este de 2—2,5 cm. Perozitatea tulpinii este mijlocie, iar culoarea perişorilor este albă. Culoarea tulpinii este verde. Înălţimea plantelor este de 175—200 cm. Ramificarea este slabă, ajungînd pînă la 3% din totalul plantelor. Aparatul foliar este bogat, fiind compus din 24—30 frunze. Culoarea frunzei (în faza de vegetaţie 4—5 perechi de frunze) este verde-închis, iar a nervurilor verde-deschis. Suprafaţa limbului este puţin gofrată. Forma limbului este ovat-cordat. Poziţia frunzei faţă de tulpină este înclinată. Dimensiunile frunzei: (lungime/lăţime) 21,6/23,6 cm. Lungimea peţiolului frunzei este de 15,4 cm. Culoarea foliolelor involucrului este verde-antocian. Florile ligulate sînt de mărime mijlocie şi de culoare galbenă. Petalele florilor tubulare sînt de culoare galben-verzui. Stigmatul este de culoare galben-roziu. Înfloritul este neuniform. Capitulul este de formă rotundă, uşor convex şi de mărime mijlocie spre mare, avînd diametrul de 18—22 cm. Înclinarea este mijlocie, planul capitulului formînd un unghi de 30° cu orizontala. Seminţele sînt mici (11 mm lungime, 6 mm lăţime şi 3 mm grosime) de formă tipică şi de culoarea grafitului. MMB =66—71 g. MH =36—40 kg.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie (calculată de la răsărire la maturitate) este cuprinsă între 121—131 zile. Are o bună rezistenţă la secetă şi este mijlociu de rezistent la cădere. Faţă de boli prezintă o bună rezistenţă la rugina (*Puccinia helianthi*) şi mijlocie la putregaiul florii-soarelui (*Sclerotinia sclerotiorum*) şi la mană (*Peronospora helianthi*). De asemenea prezintă o rezistenţă mijlocie la atacul de lupoaie (*Orobanche cumana*). Este rezistent la septorioză.

Însuşiri de calitate. Soiul are indici de calitate superiori. Astfel în perioada 1974—1976, procentul de coji a fost de 25,6—26,2%. Conţinutul de ulei determinat la substanţă uscată şi la sămînţă curată a fost de 49,50%—51,80%.

Producţia. Soiul Record s-a dovedit în toţi anii de încercare ca unul dintre cele mai productive soiuri. În perioada 1974—1976 a obţinut în reţeaua C.S.I.O.S., producţii medii de 31,0 q/ha sămînţă în Moldova, 29,5 q/ha în Dobrogea şi Bărăgan, 29,0 q/ha în silvostepa Munteniei şi Olteniei şi 31,5 q/ha în vestul ţării.

Zonarea. Soiul este indicat pentru toate zonele de cultură a florii-soarelui, din ţară.

Vniimk 8931

Genealogia. Soiul a fost creat în U.R.S.S., prin selecţie individuală repetată din combinaţia hibridă rezultată din încrucişarea liniei 5452 cu soiul VNIIMK 6540. Aparţine varietăţii botanice *striato-plumbeus* Wenzl.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de formă oval-alungită, de culoare verde-închis. Hipocotilul este de culoare verde-violaceu. În faza de vegetaţie de 4—5 perechi frunze, plantele sînt neuniforme. La înflorire, tulpina are circa 150 cm, iar în continuarea vegetaţiei plantele ajung la înălţimea de 170—195 cm. Diametrul tulpinii la 1 m înălţime este de 1,9—2,3 cm. Perozitatea tulpinii este mijlocie şi de culoare albă. Tulpina are culoarea verde. Ramificarea este slabă fiind de 0,7—3,4% din totalul plantelor. Aparatul foliar este bogat fiind compus din 25—30 frunze mari. Culoarea frunzei este verde, a peţiolului verde-pigmentat, iar a nervurilor verde-deschis. Aspectul suprafeţei limbului este puţin gofrat. Forma limbului frunzei este ovat-cordat.

Scanned with OKEN Scanner

Dimensiunile frunzei (lăţime/lungime) sînt de 21,0—23,8 cm. Lungimea peţiolului este de 14,9 cm. Poziţia frunzei faţă de tulpină este aplecată. Culoarea foliolelor involucrului este verde. Florile ligulate sînt mijlociu de mari, de culoare galbenă. Culoarea petalelor florilor tubulare este galbenă, iar cea a stigmatului galben-roziu. Înflorirea este neuniformă. Capitulul este de formă rotundă, uşor convex şi cu diametrul de 18—22 cm. Înclinarea este mijlocie, planul capitulului formînd un unghi de 20° cu orizontală. Seminţele sînt mijlocii (12 mm lungime, 6 mm lăţime, 4 mm grosime) de formă alungită şi de culoare cenuşiu-închis, slab dungate. MMB =63—74 g MH =36—39 kg.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 121—129 zile. Soiul are o bună rezistenţă la secetă şi este mijlociu de rezistent la cădere. Faţă de boli şi dăunători s-a arătat rezistent la pătarea frunzelor (septorioză) şi mijlociu de rezistent la rugină, la mană, putregaiul florii-soarelui şi lupoaie.

Însuşiri de calitate. Soiul are indici buni de calitate. Procentul de coji a fost de 25,9—28,2%. Conţinutul de ulei determinat la substanţă uscată şi sămînţă curată a fost de 49,40%—51,70%.

Producţia. Soiul are bune însuşiri de producţie. Astfel în perioada 1974—1976 a dat producţii de 28,6 q/ha sămînţă în Moldova, 29,0 q/ha în Dobrogea şi Bărăgan, 28,0 q/ha în silvostepa Munteniei şi Olteniei şi 28,0 q/ha în vestul ţării. Producţiile date în reţeaua C.S.I.O.S. au fost mai mici cu 2—12% faţă de cele ale soiului Record.

Zonarea. Soiul este admis pentru cultură în nordul Moldovei şi vestul ţării unde este solicitat de cultivatori. De asemenea în sudul ţării se cultivă pe suprafeţe mai întinse în judeţul Ilfov.

Romsun 52

Genealogia. Romsun 52 este un hibrid simplu autohton, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare simplă. Aparţine varietăţii botanice *striato-plumbeus* Wenzl.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de formă ovală şi de culoare verde-închis. Hipocotilul este de culoare verde. În faza de vegetaţie de 4—5 perechi de frunze plantele sînt uniforme. La înflorit ele ajung la înălţimea de 120—125 cm şi apoi continuă creşterea pînă la circa 170 cm. Tulpina la înălţimea de un metru are diametrul de 2—2,7 cm. Culoarea tulpinii este verde. Perozitatea tulpinii este mijlocie, iar perişorii sînt de culoare albă. Plantele ramifică puţin pînă la 0,5% din totalul lor. Aparatul foliar este bogat, ajungînd la 33 frunze pe tulpină. Frunzele sînt mari şi foarte mari, avînd lungimea de 20—23 cm şi lăţimea de 24—26 cm. Culoarea frunzei (în faza de vegetaţie de 4 perechi frunze) este verde-închis. Suprafaţa limbului este mult gofrată, iar forma lui este ovat-cordată. Culoarea nervurilor frunzei este verde-deschis, iar poziţia frunzei faţă de tulpină este aplecată. Peţiolul frunzei este de 12—13 cm lungime şi de culoare verde-deschis. Foliolele învolucrului sînt de culoare verde-închis. Florile ligulate sînt mijlociu de mari, de culoare galbenă. Culoarea petalelor florilor tubulare este galben-verzui; culoarea stigmatului galben-verzui. Înfloritul este uniform. Capitulul este rotund, semiconvex, bine acoperit cu sămînţă pe toată suprafaţa. Este mijlociu de mare, avînd diametrul de 18—22 cm. Înclinarea capitulului este mijlocie, planul lui făcînd un unghi de

Scanned with OKEN Scanner

40° cu orizontala. Seminţele sînt de mărime mijlocie (11 mm lungime, 6 mm lăţime, 4 mm grosime), de formă tipică şi culoare cenuşie, slab dungate. MMB =58—65 g. MH=35—42 kg.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate este cuprinsă între 120—127 zile. Hibridul are o bună rezistenţă la cădere, frîngere şi scuturarea seminţelor. Este mai sensibil decît soiul Record la temperaturile scăzute şi oscilaţiile de temperatură din perioada răsăritului. În condiţii de secetă prelungită nu prezintă rezistenţă. Prezintă o mai mare rezistenţă decît soiul Record la căderea plantelor. Faţă de boli şi dăunători are aceeaşi comportare ca şi soiul Record, nefiind diferenţe sesizabile în ceea ce priveşte rezistenţa la mană, sclerotinia, septorioză, rugină şi lupoaie.

Însuşiri de calitate. Hibridul are indici buni de calitate. Procentul de coji a fost de 25,8—27,0. Dacă în perioada de înflorire şi formarea seminţei sînt condiţii normale de climă, procentul de coji scade pînă la 21. Conţinutul de ulei în sămînţă, determinat la substanţă uscată şi sămînţă curată a fost de 48,80—50,30%.

Producţia. Hibridul are o bună capacitate de producţie. Astfel în perioada 1974—1976 a realizat în Moldova 32,0 q/ha sămînţă, în Dobrogea şi Bărăgan 30,5 q/ha sămînţă, în silvostepa Munteniei şi Olteniei 30,0 q/ha, sămînţă şi în cîmpia din vestul ţării 31,0 q/ha. În Moldova, Dobrogea şi Bărăgan, producţiile sînt inferioare hibridului Romsun 53. Cultivat în cultură irigată hibridul a realizat producţii de sămînţă variind între 32,0 şi 42,0 q/ha.

Zonarea. Hibridul este recomandat în Oltenia şi cîmpia din vestul ţării pentru cultură neirigată şi irigată, iar în Dobrogea şi Muntenia numai pentru cultură irigată.

Caracteristicile formelor parentale

Linia consangvinizată —mamă. Plantele sînt viguroase, mai înalte ca la forma tată, avînd 135 cm înălţime. Aproximativ 50% din plante prezintă antocian pe hipocotil, peţiolul şi nervurile frunzelor, iar 50% sînt de culoare verde. Nu ramifică. Frunzele sînt mari, gofrate, de culoare verde-închis (mai închisă decît la forma tată). Capitulul este rotund, mai mic decît la forma tată, avînd diametrul de 19 cm. Înclinarea capitulului este mai mare decît la forma tată. Planul capitulului face un unghi de 10° cu orizontala. Sămînţa este de formă tipică, cenuşie, slab dungată, mai mare ca la forma tată. MMB = 70 g. Procentul de coji este 24. Conţinutul de ulei în sămînţă 44%. În condiţii de umiditate numărul zilelor de la semănat pînă la înflorirea a 75% din plante este de 80, iar perioada de vegetaţie de la semănat pînă cînd 75% din plante ajung la maturitate este de 123 zile. Linia mamă prezintă rezistenţă mare la rugină.

Linia consangvinizată—tată. Plantele sînt mai mici ca la forma mamă, avînd circa 120 cm înălţime. Tulpina este de culoare verde normal. Nu ramifică. Aparatul foliar este mai redus decît la forma mamă. Frunzele sînt mijlociu de mari, negofrate, de culoare verde-gălbui (mai deschisă ca la mamă). Capitulul este mai mare decît la forma mamă, avînd diametrul de 20 cm. Este de formă rotundă cu convexitate mai pronunţată decît la mamă. Înclinarea capitulului este mai redusă ca la forma mamă. Planul capitulului face un unghi de 50° cu orizontala. Sămînţa este mai mică decît la forma mamă, mai scurtă şi de culoare neagră. MMB =65 g. Procentul de coji este 20, iar randamentul

Scanned with OKEN Scanner

de ulei 47%. Dacă este umiditate suficientă în sol, numărul de zile de la semănat pînă la înflorirea a 75% din plante este de 82, iar perioada de vegetaţie de la semănat la maturitate a 75% din plante este de 121 zile. Linia tată se caracterizează printr-o rezistenţă mare la putregaiul alb al capitulului.

Romsun 53

Genealogia. Este un hibrid simplu autohton, creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin hibridare simplă. Aparţine varietăţii botanice *striato-plumbeus* Wenzl.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de formă ovală şi de culoare verde-închis. Hipocotilul este de culoare verde. În faza de creştere a 4—5 perechi de frunze, plantele sînt uniforme. În faza de înflorit tulpina are înălţimea de 125—130 cm ajungînd în fază de creştere totală la 170 cm. La înălţimea de 1 m de la colet, tulpina are diametrul de 2—2,5 cm. Culoarea tulpinei este verde. Perozitatea este mijlocie şi de culoare albă. Ramificarea este slabă 0,5—2,9%. Aparatul foliar este bogat, avînd în medie 28—30 frunze, în anii bogaţi în precipitaţii ajungînd la peste 40 frunze. Frunzele sînt mari, avînd lungimea de 22—24 cm şi lăţimea de 25—27 cm, de culoare verde-închis, uşor gofrate. Poziţia frunzei faţă de tulpină este aplecată, forma limbului este ovat-cordat, iar culoarea nervurilor verde-deschis. Peţiolul este lung de cca 13 cm, de culoare verde-deschis; este înclinat în faza de înflorire a plantei. Foliolele involucrului sînt de culoare verde. Florile ligulate sînt mijlociu de mari şi de culoare galbenă. Petalele florilor tubulare sînt de culoare galbenă. Culoarea stigmatului este galbenă. Înfloritul este uniform. Capitulul este rotund, semiconvex, bine acoperit cu seminţe, mijlociu de mare, cu diametrul de 19—22 cm. Înclinarea capitulului este mijlocie, planul său înscriind un unghi de 25° cu orizontala. Sămînţa este de mărime mijlocie (10 mm lungime, 5 mm lăţime, 4 mm grosime), de formă tipică şi de culoare cenuşie, slab vărgată. Stratul carbonogen este de 100%. MMB =62—75 g. MH=35—41,5 kg,

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate este de 118—125 zile, în zonele de cultură din nord prelungindu-se cu 6—8 zile. Hibridul are un ritm de creştere lent la începutul vegetaţiei apoi înaintede înflorit se accelerează. Rezistenţa la cădere şi frîngere este bună, fiind superioară soiului Record. De asemenea, are o rezistenţă bună la seetă şi scutui rare. Este mijlociu de rezistent la putregaiul cenuşiu, putregaiul capitulului, rugină, pătarea frunzelor, mană. În schimb este destul de rezistent la atacul de. lupoaie fiind superior tuturor soiurilor şi hibrizilor cultivaţi.

Însuşiri de calitate. Prezintă indici de calitate buni, superiori majorităţii soiurilor cu care a fost comparat. Procentul de coji a fost de 24,9—25,7e În anii cu condiţii favorabile în perioada de formarea seminţelor şi depunere în bob, procentul de coji scade la 21. Conţinutul de ulei în sămînţă, determinat la substanţă uscată şi la sămînţă curată a fost de 49,5—51,2%.

Producţia. Hibridul Romsun 53 se comportă bine sub aspectul însuşirilor de producţie. În perioada de încercare în reţeaua C.S.I.O.S. şi A.S.A.S. ca şi în unităţile agricole s-a arătat cel mai constant în producţie, dovedind o mare plasticitate ecologică. Comparat cu soiurile şi hibrizii aflaţi în cultură, a fost superior acestora în Moldova, Dobrogea, Bărăgan şi silvostepa Munteniei şi Olteniei şi egal soiului Record în vestul ţării. Producţia de sămîn-

Scanned with OKEN Scanner

ţă stas realizată în perioada 1974—1976 a fost de 33,5 q/ha în Moldova, 33,0 q/ha în Dobrogea şi Bărăgan, 30,3 q/ha în silvostepa Munteniei şi Olteniei, 32,0 q/ha în cîmpia din vestul ţării.

Zonarea. Hibridul este recomandat pentru cultură neirigată în Moldova, Dobrogea, Bărăgan şi silvostepa Munteniei şi Olteniei.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia consangvinizată mamă.** Plantele sînt înalte de 135 cm, ca şi la linia tată. Circa 50% din plante prezintă antocian pe hipocotil, peţiol şi nervurile frunzelor. Nu ramifică. Frunzele sînt mari, gofrate, de culoare verde-închis. Capitulul este rotund, mai mic ca la forma tată, avînd diametrul de 19 cm. Înclinarea capitulului pronunţată, planul acestuia înscriind un unghi de 10° faţă de orizontală. Sămînţa este de formă tipică, de culoare cenuşie, slab-dungată, mai mică ca la forma tată, avînd MMB =70 g. Procentul de coji este de 24, iar conţinutul de ulei în sămînţă de 44%. În condiţii normale de umiditate în sol de la semănat pînă la înflorirea a 75% din plante, trec circa 80 zile, iar perioada de vegetaţie de la semănat la maturitatea a 75% din plante este de 123 zile. Forma mamă prezintă mare rezistenţă la atacul de rugină.

b. **Linia consangvinizată tată.** Plantele au înălţimea medie de circa 135 cm, asemănătoare cu forma mamă. Tulpina este de culoare verde. Ramificaţia este foarte slabă la baza tulpinii şi are loc la 15% din plante. Frunzele sînt mijlociu de mari, mai mici ca la forma mamă, uşor gofrate şi de culoare verde. Capitulul este rotund, semiconvex, mijlociu de înclinat, planul lui înscriind un unghi de 30° cu orizontala. Este mai mare decît la mamă, avînd diametrul de cca 21 cm. Sămînţa este de formă alungită, de culoare cenuşie, slab vărgată, mai mare decît la forma mamă. MMB =85 g. Procentul de coji este 22, conţinutul de ulei în sămînţă este de 45. De la semănat la înflorirea a 75% din plante trec circa 80 zile. Perioada de vegetaţie de la semănat la maturitatea a 75% din plante este de 119 zile. Forma tată se evidenţiează prin rezistenţă mare la atacul de lupoaie.

Sorem 80

Genealogia. Este un hibrid simplu creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridarea simplă pe bază de androsterilitate citoplasmatică, cu restaurarea fertilităţii polenului. În cadrul hibridării s-a folosit şi material ce poseda gena de rezistenţă la mană.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de formă oval-alungită şi de culoare verde-închis. Hipocotilul este de culoare verde. În faza de 4—5 perechi de frunze, plantele sînt uniforme, această însuşire păstrîndu-se pe tot timpul vegetaţiei. Tulpina are la faza de înflorit 135 cm, ajungînd pînă la maturitate la circa 175 cm. Diametrul tulpinei la 1 m înălţime este de 2—2,3 cm, culoarea tulpinei este verde normal. Perozitatea este mijlocie şi de culoare albă. Ramificarea este slabă (1,5%). Aparatul foliar bogat, compus din 30—35 frunze foarte mari, lungi de cca 23 cm şi late de circa 28 cm. Culoarea frunzelor este verde-închis, iar culoarea nervurilor frunzei este verde-deschis. Poziţia frunzei pe tulpină este aplecată. Forma limbului frunzei este ovat-cordat. Peţiolul este lung de circa 15 cm, de culoare verde-deschis, puţin pigmentat. Foliolele involucrului sînt de culoare verde. Florile ligulate sînt mijlociu de mari, de culoare galbenă. Culoarea petalelor florilor tubulare este galben-violacee. Culoarea stig-

Scanned with OKEN Scanner

matului este galbenă. Înfloritul este mijlociu. Capitulul este rotund, semiconvex. Înclinarea capitulului este mai redusă, planul lui făcînd un unghi de 50° cu orizontala. Diametrul capitulului este de 20—21 cm. Sămînţa este mijlocie spre mare (12 mm lungime, 7 mm lăţime, 5 mm grosime), de forma tipică şi de culoare cenuşiu-închis. MMB =60—78 g. MH=35—37 kg.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate 118—125 zile. Hibridul are o bună comportare pe toată durata de vegetaţie. Înfloreşte uniform şi într-o perioadă scurtă. A dovedit în perioada de încercare că are o bună rezistenţă la secetă, scuturare, cădere şi frîngere. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor arată o bună rezistenţă la mană şi rugină, mijlocie la sclerotinia, putregaiul cenuşiu, septorioză şi la atacul de lupoaie.

Însuşiri de calitate. Procentul de coji a fost de 25,8—26,4. Dacă condiţiile climatice sînt favorabile în perioada înfloritului, fecundării şi depunerii în bob, procentul de coji scade pînă la 22. În ceea ce priveşte conţinutul de ulei în sămînţă acesta a fost în anul 1976 de 47,6—53,1%.

Producţia. În perioada 1974—1976, hibridul a dat 31,3 q/ha sămînţă în Moldova, 30,6 q/ha în Dobrogea şi Bărăgan, 32,0 q/ha în silvostepa Munteniei şi Olteniei şi 31,2 q/ha în vestul ţării. Comparat cu hibridul Romsun 53, cea mai bună comportare a avut-o în zonele de cultură din sudul şi vestul ţării. Cultivat în cultură irigată se comportă de asemenea bine.

Zonarea. Hibridul se recomandă să se cultive în zonele din sudul şi vestul ţării. Avîndu-se în vedere că hibridul Sorem 80 are gena de rezistenţă la mană, se recomandă să fie încercat în condiţii de producţie şi în Moldova în special în nordul zonei.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Forma mamă** este linie consangvinizată cu androsterilitate citoplasmatică. Tulpina are culoarea verde. Ramificaţia este foarte slabă la baza tulpinei şi are loc la 15% din plante. Frunzele sînt mijlociu de mari, uşor gofrate, de culoare verde. Capitulul este de formă rotundă, semiconvex, la fel de mare ca la forma tată, cu diametrul de 21 cm. Înclinarea capitulului este mijlocie, planul lui înscriind un unghi de 30° cu orizontala. Sămînţa este alungită, de culoare cenuşie, slab-vărgată, mai mare decît la forma tată. MMB=88 g. Procentul de coji este de 22, conţinutul de ulei 45%. În condiţii de umiditate în sol înflorirea a 75% din pante are loc la 80 zile de la semănat, iar perioada de vegetaţie de la semănat la maturitatea a 75% din plante este de 119 zile. Linia se evidenţiază printr-o mare rezistenţă la lupoaie.

b. **Linia consangvinizată tată** este restauratoare de fertilitatea polenului. Plantele sînt mai înalte decît la forma mamă, avînd circa 150 cm. Tulpina este de culoare verde-închis. Ramificaţia este foarte slabă la baza tulpinei şi se semnalează la 10% din plante. Frunzele sînt mijlociu de mari şi de culoare verde-închis. Capitulul este de formă rotundă şi are faţă de tulpină o înclinare redusă, planul acestuia înscrie un unghi de 65° cu orizontala. Este de aceeaşi mărime ca la mamă, avînd diametrul de 21 cm. Seminţele, mai mici ca la mamă, au o formă tipică şi culoarea neagră. MMB =70 g. Procentul de coji este de 22,5, iar conţinutul de ulei în sămînţă de circa 44%. În condiţii de umiditate normală de la semănat pînă la înflorirea a 75% din plante trec circa 88 zile, iar perioada de vegetaţie de la semănat la maturitatea a 75% din plante este de circa 125 zile. Linia tată se evidenţiază printr-o rezistenţă mare la mană şi rugină.

Scanned with OKEN Scanner

Romsun 90

Genealogia. Este un hibrid simplu creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare simplă, pe bază de androsterilitate genică marcată cu antocian. În viitor sămînța hibridă va fi produsă pe bază de androsterilitate citoplasmatică și restaurarea fertilității polenului.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de formă ovală și de culoare verde. Hipocotilul este de culoare verde-gălbui. Talia plantelor este foarte uniformă pe tot parcursul vegetației. Plantele sînt viguroase și au o înălțime medie de circa 135 cm. Tulpina are 100—110 cm. Diametrul tulpinii la înălțimea de 1 m este de 2—2,5 cm. Tulpina este de culoare verde-închis, cu perozitate mijlocie, de culoare albă. Ramificația plantelor este foarte slabă (0,7—0,9% și numai în cazuri excepționale ajunge la 2,6%). Aparatul foliar este foarte bogat, în raport cu înălțimea plantei, fiind cuprins între 25—34 frunze mari, cele din mijlocul plantei avînd lungimea de 19—25 cm și lățimea de 19—27 cm. Culoarea frunzei este verde-închis, iar a nervurilor verde-gălbui. Forma limbului frunzei este ovat-cordată; suprafața limbului este mult gofrată. Poziția frunzei față de tulpină este aplecată. Pețiolul frunzei este lung de 12—15 cm, are culoarea verde-deschis și este mult înclinat la începutul înfloritului. Foliolele involucrului sînt de culoare verde-deschis, Florile ligulate sînt mari, de culoare galbenă. Petalele florilor tubulare sînt de culoare galben-verzui, iar culoare stigmatului este galben-roziu. Înflorirea plantelor este foarte uniformă. În perioada formării capitulului plantele sînt foarte uniforme. Capitulul este mare, de formă rotundă ușor convex, cu diametrul după înflorit, de 22—25 cm. Poziția capitulului față de tulpină este semierectă și chiar erectă. Sămînța este mare (10 mm lungime, 7 mm lățime, 5 mm grosime) de formă bombat-alungită și de culoare cenușiu-închis. MMB=68—90 g. MH=36—41 kg.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărire la maturitate este de 115—122 zile, fiind cel mai timpuriu hibrid dintre cei aflați în cultură. Hibridul are un ritm intens de creștere la începutul vegetației. Creșterea plantelor și înflorirea sînt foarte uniforme. Are o rezistență mijlocie la secetă și o rezistență bună la cădere. Față de atacul bolilor și dăunătorilor are o rezistență mijlocie la mană, rugină, lupoaie. Nu prezintă rezistență marcantă la atacul de sclerotinie și putregaiul cenușiu, dar este mai slab atacat decît alte soiuri și hibrizi aflați în cultură.

Însușiri de calitate. Procentul de coji a fost în medie de 24,4—27,0. Conținutul de ulei în sămînță, determinat la substanță uscată și sămînța curată, a fost de 48,9—51,3%. În anul 1976, conținutul de ulei în sămînță a fost de 50,97%, valorile cele mai ridicate fiind înregistrate în Moldova unde conținutul de ulei a fost cuprins între 52,11% la C.I.S. Negrești jud. Vaslui și 55,84% la C.I.S. Albești, superior tuturor soiurilor și hibrizilor din cultură.

Producția. În medie a dat la centrele din Moldova o producție de 33,6 q/ha sămînță, comportîndu-se la nivelul hibridului Romsun 53. Cea mai bună producție a fost realizată la C.I.S. Tecuci, 37,0 q/ha, în cultură irigată. La C.I.S. Negrești jud. Vaslui în cultură neirigată s-a obținut cu hibridul Romsun 90 producția de 31,0 q/ha sămînța, iar la C.I.S. Albești jud. Botoșani 33,0 q/ha sămînță.

Zonarea. Hibridul se recomandă să fie cultivat în cultură de bază în Moldova, atît în condiții de irigare cît și în cultură neirigată. În zonele din

Scanned with OKEN Scanner

sudul țării, hibridul se va cultiva numai în condiții de irigare. Pentru terenurile care se lucrează mai tîrziu primăvara, datorită excesului de umezelă sau în situația culturilor întoarse, este recomandabil să se cultive hibridul Romsun 90, care încercat în cultură dublă, a avut cea mai bună comportare comparativ cu hibrizii experimentați.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia mamă** este o linie consangvinizată cu androsterilitate citoplasmatică. Are tulpina înaltă de circa 70 cm, de culoare verde. Nu ramifică. Aparatul foliar este format din frunze mari, ușor gofrate. Frunzele sînt de culoare verde-deschis și au poziția ce tinde spre orizontală. Capitulul este mare, cu diametrul de 21—23 cm și de formă rotund-convexă. Sămînța este mijlocie spre mare, de formă bombată și de culoare cenușiu-închis, cu dungi mai deschise. MMB este de circa 75 g. Procentul de coji 20. Perioada de vegetație este de 106 zile.

b. **Linia tată** este linie consangvinizată restauratoare de fertilitate. Tulpina este de circa 75 cm, mai înaltă ca la forma mamă, de culoare verde. Ramifică foarte slab. Frunzele mijlociu de mari, sînt mai mici ca la forma mamă, nu sînt gofrate și au poziția pe plantă spre erectă. Culoarea frunzei este verde, mai închisă ca la linia mamă. Capitulul este rotund-convex, ceva mai mare decît la forma mamă, avînd diametrul de cca 23 cm. Sămînța ceva mai mică decît la forma mamă, este eliptică și de culoare cenușiu-închis spre negru (mai închisă la culoare decît la mamă.) MMB=70 g, procentul de coji 23. Are perioada de vegetație de circa 109 zile.

Romsun 301

Genealogia. Este un hibrid simplu creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare simplă, pe bază de androsterilitate genică marcată cu antocian. Lucrările de ameliorare ce se continuă au ca obiectiv producerea seminței hibride pe bază de androsterilitate citoplasmatică și restaurarea fertilității polenului.

Caractere morfologice. Cotiledoanele sînt de formă oval-alungită și de culoare verde. Hipocotilul este de culoare verde. Talia plantelor este uniformă. Funcție de an și zonă înălțimea plantelor este de 130—160 cm. În perioada înfloritului tulpina are înălțimea de 115—125 cm, iar la formarea capitulelor circa 130 cm. Diametrul tulpinii la înălțimea de 1 m de la colet este de 2—2,3 cm. Procentul plantelor ramificate este scăzut, fiind cuprins între 0,7—2,1. Aparatul foliar este foarte bogat, în medie 31—36 frunze mijlociu de mari, avînd lungimea de 17—24 cm și lățimea de 20—27 cm. Culoarea frunzei este verde, iar a nervurilor verde-gălbui. Limbul este ovat-cordat, puțin gofrat la suprafață. Poziția frunzei față de tulpină este aplecată. Pețiolul este lung de 12—15 cm, pigmentat, mijlociu de înclinat la începutul înfloritului plantei. Foliolele involucrului sînt de culoare verde-antocian. Florile tubulare sînt mari, de culoare galbenă. Petalele florilor tubulare sînt de culoare galben-verzui, iar a stigmatului roz. Înflorirea plantelor este uniformă. Capitulul este mijlociu de mare, avînd după înflorit 19—22 cm diametru, este convex și în poziție semiaplecată față de tulpină.

Scanned with OKEN Scanner

Semințele sînt mari, bombat-alungite, de culoare grafitului, cu dungi laterale de culoare mai deschisă. MMB =69—76 g. MH=36—41 Kg.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărire la maturitate este de 117—123 zile. Hibridul are o rezistență mijlocie la secetă și o rezistență bună la cădere. Este mijlociu de rezistent la atacul de mană, rugină, pătarea frunzelor, sclerotinia și lupoaie. Comparat cu Record este mai rezistent la lupoaie (2,2% față de 3,9%), dar ceva mai sensibil la sclerotinia (6,1% față de Record 5,0%).

Însușiri de calitate. Procentul de coji a fost de 25,3—26,6. Conținutul de ulei în sămînță, determinat la substanță uscată și sămînță curată, a fost în medie pe 4 ani de 49,10%. În anul 1976 cel mai bine s-a comportat în vestul Olteniei și în vestul țării unde conținutul de ulei a fost la 5 centre constant, peste 51% (C.I.S. Tîmna jud. Mehedinți 52,30%, C.I.S. Lugoj 51,13%, Sînnicolau Mare jud. Timiș 51,07%, Inand jud. Bihor 51,57%, Satu Mare 51,29%).

Producția. În perioada 1974—1976 hibridul a dat la centrele de încercarea soiurilor din Moldova 32,2 q/ha sămînță, în Dobrogea și Bărăgan 27,0 q/ha sămînță, iar în silvostepa Munteniei și Olteniei, precum și în vestul țării 27,5 q/ha sămînță. În cultură irigată, la centrele de încercarea soiurilor Calafat, Tîncăbești și Tecuci, a dat o producție medie pe 3 ani de 35,0 q/ha.

Zonarea. Hibridul Romsun 301 se recomandă pentru cultură irigată în zonele de cultură din sudul țării și pentru încercări în condiții de producție în cultură neirigată în Oltenia, vestul țării și Podișul Moldovei.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia mamă** este o linie consangvinizată, cu androsterilitate citoplasmatică. Tulpina are înălțimea de 95 cm, fiind mult mai mică decît la forma tată. Culoarea tulpinei este verde. Nu ramifică. Aparatul foliar este format din frunze mari, ușor gofrate, cu poziția spre orizontală, de culoare verde. Capitulul este rotund, convex, cu diametrul de circa 23 cm. Sămînța este mare (mai mare decît la forma tată), de formă bombat-alungită, de culoare cenușiu,-închis, cu dungi mai deschisă MMB =70—100 g. Procentul de coji 20. Perioada de vegetație este de 103 zile, mai scurtă decît la forma tată cu circa 10 zile.

b. **Linia tată** este o linie consangvinizată, restauratoare de fertilitate. Plantele sînt de circa 140 cm înălțime, mult mai mari decît la forma mamă. Culoarea tulpinei este verde. Ramifică slab. Aparatul foliar este mai bogat decît la mamă. Frunzele sînt mijlociu de mari, mai mici ca la forma mamă și mai deschise la culoare. Capitulul este rotund, avînd o convexitate slabă și diametrul de 23 cm. Sămînța este de mărime mijlocie, de formă alungită, de culoare cenușiu-închis spre negru. Este mai mică decît la forma mamă, avînd MMB =60—80 g. Perioada de vegetație este de 114 zile, mai lungă cu circa 10 zile decît la forma mamă.

Romsun 59

Genealogia. Este un hibrid simplu creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare simplă, pe bază de androsterilitate genică marcată cu antocian. În prezent se efectuează lucrări de ameliorare pentru producerea seminței hibride pe bază de androsterilitate citoplasmatică și restaurarea fertilității polenului.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Cotiledoanele au forma ovală şi culoarea verde. Hipocotilul este de culoare verde-gălbui. Plantele sînt uniforme în creştere pe tot timpul vegetaţiei, sînt viguroase şi au o înălţime medie de 165 cm, cu variaţii faţă de climă şi zonă de 132—204 cm. Tulpina are la înflorire 110—125 cm şi diametrul la un metru înălţime de la colet de 2—2,3 cm, culoarea este verde; are o perozitate mijlocie, de culoare albă. Ramificaţia plantelor este slabă (1,3%). Aparatul foliar este compus din 26—30 frunze mari, late de 22—33 cm şi lungi de 19—27 cm. Frunzele sînt de culoare verde-închis, franjurate pronunţat la margini. Limbul este puţin gofrat, de formă ovat-cordată. Nervurile sînt de culoare verde-deschis. Peţiolul frunzei are 12—17 cm lungime, este de culoare verde-deschis şi mijlociu de înclinat. Poziţia frunzei faţă de tulpină este semiaplecată. Culoarea foliolelor involucrului este verde. Florile ligulate sînt mijlociu de mari, de culoare galbenă. Petalele florilor tubulare sînt de culoare galben-verzui, iar stigmatul este de culoare galben-roziu. Înflorirea plantelor este uniformă. Capitulul este în general mare, cu diametrul de 20—24 cm, rotund, uşor oval şi cu o convexitate mijlocie. Poziţia lui faţă de tulpină este aplecată. Înserarea seminţei pe capitul este strînsă. Seminţele sînt mijlociu de mari (11 mm lungime, 6 mm lăţime şi 4 mm grosime), de formă oval-comprimată, de culoarea negru-cenuşiu, slab dungată. MMB =55—88 g. MH=35—43 kg.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturitate este în medie de 124 zile, cu limite anuale şi zonale de 109—141 zile. Faţă de soiul Record arată mai timpuriu cu circa 4 zile. Hibridul are un ritm intens de creştere în primele faze de vegetaţie. Perioada de înflorire este scurtă şi uniformă. Este rezistent la secetă, căderea plantelor şi scuturarea seminţelor. Faţă de atacul bolilor şi dăunătorilor arată rezistenţă la rugină şi este mijlociu de rezistent la mană, pătarea frunzelor şi la lupoaie. Nu arată rezistenţă la atacul de sclerotinie şi de putregai, dar nu este mai sensibil decît hibridul Romsun 52 sau soiurile Record şi VNIIMK 8931.

Însuşiri de calitate. Procentul de coji a fost în medie de 25,7. Conţinutul de ulei în sămînţă anhidră şi curată a fost de 49,8—53,5%. În anul 1976 conţinutul de ulei în sămînţă a atins valori maxime la C.I.S. Topraisar 55,75%, la Dîlga 55,24%, la Sînnicolau Mare 55,61% şi la Satu-Mare 56,61%. La centrele de încercarea soiurilor din Moldova, valorile au fost cuprinse între 52,28% la C.I.S. Negreşti-Vaslui şi 55,40% la C.I.S. Albeşti jud. Botoşani.

Producţia. Hibridul Romsun 59 a dat în silvostepa Munteniei şi Olteniei producţii de sămînţă cuprinse între 25,0 q/ha, la C.I.S. Tîmna jud. Mehedinţi şi 39,0 q/ha la C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov. La centrele de încercarea soiurilor din vestul ţării producţiile au fost cuprinse între 29,0 q/ha la Sînnicolau Mare jud. Timiş şi 41,0 q/ha la Satu Mare. În reţeaua A.S.A.S. hibridul Romsun 59 a dat în silvostepa Munteniei şi Olteniei producţii de sămînţă cuprinse între 35,3 q/ha la S.C.A. Simnic jud. Dolj şi 37,4 q/ha la S.C.A. Teleorman. La S.C.A. Lovrin, jud. Timiş, a realizat o producţie medie pe 3 ani de 42,0 q/ha. Cu producţiile de sămînţă amintite mai sus a depăşit hibridul Romsun 52 cu sporuri medii pe cele două reţele de încercare (A.S.A.S. şi C.S.I.O.S.) de 11—19%.

Zonarea. Hibridul este recomandat să se cultive în Oltenia şi cîmpia din vestul ţării atît în cultură irigată, cît şi în cultură neirigată.

Caracteristicile formelor parentale

a. **Linia mamă** este o linie consangvinizată.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Planta are înălțimea de 135 cm, asemănătoare cu a liniei tată. Nu ramifică. Tulpinile în proporție de 50% au hipocotilul antocianic. De asemenea 50% din plante au frunzele și nervurile antocianice. Aparatul foliar are frunzele mari și gofrate, de culoare verde mai închis decît la forma tată. Capitulul este rotund, mai puțin convex decît la forma tată. Are diametrul de 19 cm, ceva mai mic decît la forma tată. Înclinarea capitulului este mai pronunțată decît la forma tată. Înflorește mai devreme decît forma tată cu 3 zile. Sămînța este tipică ca formă, de mărime obișnuită, asemănătoare cu a formei tată, de culoarea cenușiu-închis, slab-dungată, de asemenea asemănătoare cu a formei tată. Procentul de coji este de 23,5, conținutul de ulei 44%, MMB=70 g. MH=34 kg. Perioada de vegetație este de circa 120 zile.

b. **Linia tată** este o linie consangvinizată.

Caractere morfologice. Înălțimea plantei este de 135 cm, asemănătoare cu a formei mamă. Tulpina este de culoare verde. Nu ramifică. Frunzele sînt mijlociu de mari, mai netede decît la forma mamă, de culoare verde ușor mai deschis decît la mamă. Capitulul este de formă rotundă, cu convexitate mai pronunțată decît la mamă, ceva mai mare, avînd diametrul de 21 cm. Înclinarea față de tulpină este mai puțin pronunțată decît la forma mamă. Înfloritul are loc cu 3 zile mai tîrziu decît la forma mamă. Sămînța are forma tipică, de mărime obișnuită, asemănătoare cu a formei mamă. Culoarea este cenușiu-închis, slab dungată. Procentul de coji este 21,5, conținutul de ulei 48%, MMB=68 g. MH=37kg. Perioada de vegetație este de 122 zile, cu 2 zile mai lungă decît la forma mamă.

2.3.2. *RICINUS COMUNIS* L. — RICIN

Donskoi 39—44

Genealogia. Soiul a fost creat în U.R.S.S. prin metoda selecției individuală. Aparține subspeciei *sangvineus*.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, cu înălțimea medie de circa 160 cm. Tulpina este slab ramificată și de culoare roșu-violaceu fără strat ceros. Înălțimea tulpinii pînă la ramificație este de circa 35 cm. Funzele sînt mari, palmate, cu 6—8 lobi, de culoare verde-închis. Nervurile pe partea inferioară a limbului sînt de culoare roșu-violaceu. Numărul ciorchinilor pe plantă este în medie de 3. Ciorchinele principal este conic, cu aspect compact, de mărime mijlocie, avînd lungimea de 12—18 cm, poziția erectă și culoarea verde-închis. Ciorchinele secundar atinge în medie 10 cm. Pe ciorchinele principal se găsesc 20—35 capsule triloculare, prinse prin pedunculi scurți. Ele prezintă țepi deși, cu vîrful ascuțit, ușor curbat, rostrat. La maturitate capsulele sînt indehiscente, dar se fisurează în lungime, apărînd 6 fisuri prin care sămînța se eliberează ușor. Sămînța este mare, oval-alungită, ușor concavă pe partea ventrală și ușor convexă pe partea dorsală. Culoarea sămînței este roșie-închis, cu mozaic bogat de culoare roz. Tegumentul ventral este maro-roșiatic, cu pete albicioase. Pe partea ventrală are o dungă mediană. Caruncului este bine dezvoltat, de culoare maro-roșiatic-gălbui. MMB=467—511 g. MH=46—50 kg.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărit la maturitatea ciorchinelui principal a fost de 115—129 zile. În condițiile anului 1976, cu

Scanned with OKEN Scanner

temperaturi scăzute în luna august s-a maturizat după circa 140 zile, comportîndu-se mai timpuriu decît soiurile Sanguineus 401 şi Smarald. Soiul are o rezistenţă mijlocie la temperaturile scăzute din primăvară, o rezistenţă bună la secetă, scuturare şi cădere. Are de asemenea o bună rezistenţă la bacterioză şi mană.

Însuşiri de calitate. Seminţele au un conţinut ridicat de ulei. Astfel în perioada 1974—1976, a fost cuprins între 51,50 şi 55%. Randamentul de seminţe faţă de capsule a fost de 62 şi 65%.

Producţia. Soiul are o capacitate de producţie ridicată. Astfel în perioada 1973—1975 a dat în medie pe 4 centre o producţie de 12,5 q/ha, superioară cu 14% soiului Sanguineus 401. În anul 1976, a dat o producţie medie pe 3 centre de încercarea soiurilor de 23,0 q/ha.

Zonarea. Avînd în vedere capacitatea de producţie ridicată şi însuşirile fiziologice superioare, soiul a fost autorizat pentru toate zonele de cultură a ricinului.

Sanguineus 401

Genealogia. Soiul a fost creat în U.R.S.S. Aparţine subspeciei *sanguineus*.

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 130—170 cm. Ramificaţia este medie. Înălţimea tulpinii pînă la ramura secundară este de 35—50cm. Tulpina şi ramurile secundare sînt de culoare roşie-închis, lipsite de stratul ceros. Frunza este de mărime mijlocie, verde cu vinişoare roz, iar nervurile roz. Ciorchinele este de formă cilindrică, de culoare verde-închis, cu nuanţe cafenii. Ciorchinele central este semicompact, lung de 13—20 cm şi apare pe plantă la al VII-lea internod. Numărul ciorchinelor pe plantă este de 3—4. Capsulele sînt indehiscente, mari şi acoperite cu ghimpi deşi. În medie pe racemul central se găsesc 18—25 capsule. Seminţele sînt mari, oval-alungite, de culoare roşie-închis, mozaicat-cenuşiu. MMB=460—490 g. MH=51—54 kg.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărire la maturizarea ciorchinelui principal este de 118—130 zile. În anii cu temperaturi scăzute în ultima parte a vegetaţiei (ex. 1976) perioada de vegetaţie se prelungeşte pînă la 150 zile. Soiul este rezistent la secetă, şiştăvirea seminţelor şi cădere. De asemenea are o bună rezistenţă la bacterioză.

Însuşiri de calitate. Soiul are un conţinut ridicat de ulei în sămînţă. Astfel în perioada 1974—1976, a avut ulei în substanţă uscată şi sămînţa curată 52,67—53,78% Randamentul de seminţe faţă de capsule este de 60—65%.

Producţia. Are capacitate ridicată de producţie. În perioada 1974—1976 a realizat în medie 14,2 q/ha, sămînţă, cu variaţii medii anuale de 9,50—19,9 q/ha.

Zonarea. Soiul este recomandat pentru toate zonele de cultura ricinului din Muntenia şi Oltenia.

Smarald

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridarea soiurilor Baker 296 şi VNIIMK 165, urmat de autofecundare repetată cinci generaţii. Aparţine subspeciei *persicus*.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, înalte de 160—190 cm, funcţie de condiţiile climatice. Înălţimea tulpinii pînă la prima ramificaţie este de circa 65 cm. Culoarea tulpinii este verde-pruniu. Inflorescenţa apare la circa 80 cm. Frunzele sînt de culoare verde-deschis, uşor albăstrui, cu nervuri deschise. Racemul central este tronconic, mare, compact, de circa 22 cm lungime, de culoare verde-pruinat. Ciorchinele secundar este de 7—10 cm lungime. Capsulele sînt mijlociu de mari, cu 3—4 loje. Numărul ciorchinilor pe plantă este în medie de 2,3. Seminţele sînt de formă ovală şi de culoare cenuşiu-mozaicat. MMB =349—424 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul are o bună rezistenţă la secetă, la cădere şi la scuturarea seminţelor. Are, de asemenea, o bună rezistenţă la mană şi bacterioză. Perioada de vegetaţie, de la răsărirea plantelor pînă la maturitatea ciorchinelui principal, a fost de 119—129 zile. În condiţiile anului 1976, cu temperaturi scăzute în luna august, perioada de vegetaţie s-a prelungit în medie pînă la 155 zile.

Însuşiri de calitate. Conţinutul de ulei în sămînţă a fost de 51,3—53,5%. Randamentul de sămînţă faţă de capsule este 63—67%.

Producţia. Soiul Smarald are o capacitate ridicată de producţie. În perioada 1974—1976, a dat o producţie medie pe 3 ani de 1550 kg/ha, cu limite cuprinse între 920—2250 kg/ha. În perioada 1969—1972, soiul Smarald a realizat în medie pe 4 C.I.S.-uri 1900 kg/ha sămînţă, depăşindu-l pe Sanguineus 401 cu pînă la 19% la C.I.S. Călăraşi. Gradul de ramificare mai redus şi înălţimea superioară de inserţie a racemului principal, determină concentrarea producţiei de seminţe pe acest racem de circa 90%. Această însuşire este foarte importantă, pentru o recoltare mecanizată a culturii, putîndu-se renunţa la producţia de pe ciorchini secundari. Pentru o creştere mai strînsă a plantelor şi favorizarea recoltatului mecanic, I.C.C.P.T.-Fundulea recomandă desimea pînă la circa 60 000 plante la hectar.

Zonarea. Soiul este recomandat pentru judeţele Ialomiţa şi Ilfov. În judeţul Teleorman se va cultiva în microzonele favorabile.

2.3.3. *LINUM USITATISSIMUM* L. — IN PENTRU ULEI

Azur

Genealogia. Soiul a fost creat la Staţiunea Moara Domnească jud. Ilfov şi Valul lui Traian jud. Constanţa, de cercetătorii de la I.C.C.P.T.-Fundulea.

A fost obţinut prin selecţie individuală repetată dintr-o populaţie hibridă realizată prin încrucişarea complexă a soiului Deta cu soiuri de in de ulei mediteranian. Aparţine subspeciei *transitorium proles meridionalia* var. *tauricum* Vav. et Ell.

Caractere morfologice. Plantele sînt viguroase, cu un sistem radicular bine dezvoltat. Înălţimea totală a plantei este mai mică decît la alte soiuri româneşti, avînd în medie circa 60 cm, cu lungimea inflorescenţei de 15—20 cm. Frunze de culoare verde-glauc. Florile sînt larg deschise. Corola este albastru-deschis, iar staminele au filamentul verde şi anterele de culoare albastru-deschis. Pe plantă sînt în medie 11 capsule fertile, aproape sferice, avînd diametrul

Scanned with OKEN Scanner

vertical de 7,1 mm și cel orizontal de cca 6,8 mm. Într-o capsulă se găsesc în medie 8 semințe de culoare castaniu-deschis și de mărime mijlocie. Semințele au lungimea de 4,9 mm, lățimea de 2,5 mm și grosimea de 1,05 mm. MMB = =6,5—7,4 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la răsărire la maturitate este de 96—98 zile, fiind mai timpuriu cu cîteva zile decît soiurile ICA 32, ICA 44 și Deta. Are o răsărire uniformă, de asemenea și creșterea se menține unifomă în lan pe tot parcursul vegetației. Este rezistent la secetă atmosferică și de sol și are o rezistență mijlocie la cădere. Față de atacul bolilor arată o bună rezistență la antracnoză și este mijlociu de rezistent la făinare (*Oidium lini*) și fusarioză (*Fusarium oxysporum f. lini.)*

Însușiri de calitate. Soiul Azur a avut un conținut de ulei în sămînță, la substanță anhidră, de 39,70—42,00%. În anul 1976 sămînța a avut 40,75% ulei la C.I.S. Negrești, jud. Vaslui, 41,50% la Bacău și 43,40% la Albești, jud. Botoșani. Indicile de sicativitate măsurat în cifra iod este de 175—185 unități.

Producția. Este un soi productiv, superior soiului ICA 44 și Deta. În perioada 1974—1976 a dat producții medii de sămînță de 12,0 q/ha în Dobrogea și Bărăgan și 14,0 q/ha în silvostepa Munteniei și Olteniei. În anul 1976 a realizat la C.I.S. Bacău și C.I.S. Negrești jud. Vaslui cîte 22,0 q/ha la C.I.S. Tecuci, Tîrgoviște și Troian jud. Teleorman cîte 16,0 q/ha.

Zonarea. Soiul Azur se comportă superior altor soiuri în condiții de umiditate mai scăzută, fapt pentru care este zonat în Moldova, Dobrogea și Bărăgan. Poate fi cultivat și în silvostepa Munteniei și Olteniei, dar numai în microzonele mai sărace în precipitații.

Deta

Genealogia. A fost creat la S.C.A. Moara Domnească, prin selecție individuală repetată dintr-o populație locală de Banat. Este primul soi românesc care în 1953 începe să înlocuiască în cultură populațiile locale din toată țara. Începînd cu anul 1962 soiul Deta se restrînge ca zonă de cultură numai în sudul țării. Aparține subspeciei *transitorium proles meridionalia* Vav. et Ell.

Caractere morfologice. Lungimea tulpinii este de 57—75 cm. Sistemul radicular este puternic dezvoltat. Inflorescența este erectă și are lungimea de 20—24 cm, la o desime de 700—800 plante la m². Frunzele sînt de o culoare verde-glauc. Înflorirea durează circa 14 zile. Numărul ramificațiilor inflorescenței este de 21—25, majoritatea acestora purtînd capsule fertile. Florile sînt de culoare albastru-deschis. Corola de mărime mijlocie, 28 mm diametrul, are o deschidere largă. Staminele sînt de culoare albastră. Capsulele au o formă puțin alungită, cu diametrul vertical de 7,7 mm (variații 7,6—7,8 mm), iar diametrul orizontal de 7 mm, cu variații anuale de 6,8—7,4 mm. Falșii pereți despărțitori ai lojilor sînt acoperiți cu perișori rari și mici. Semințele au o formă ovală, cu o lungime medie de 5,2 mm, lățimea de 2,5 mm și grosimea de 0,97 mm. Culoarea semințelor este castanie. MMB =6,9—8,0 g.

Însușiri fiziologice. Soiul are o plasticitate ecologică pronunțată, fapt care a făcut posibilă cultivarea lui în toată țara pînă la crearea altor soiuri de in valoarose. El a dovedit o bună rezistență la gerurile tîrzii primăvara, la

Scanned with OKEN Scanner

secetă, precum şi la cădere. Faţă de atacul bolilor s-a comportat ca rezistent la antracnoză şi mijlociu de rezistent la făinare şi fusarioză. Face parte din grupa soiurilor semitardive, avînd perioada de vegetaţie în medie de 100 zile, cu limite anuale de 92—108 zile.

Însuşiri de calitate. Conţinutul de ulei în sămînţă la substanţă anhidră a variat între 38,2—40,9%. Seminţele sînt mai sărace în ulei decît la soiurile Azur şi Midin. Sicativitatea uleiului exprimată prin cifra iod este de 170—180 unităţi.

Producţia. În perioada de încercare a dat producţii medii anuale de 11,50—13,80 q/ha, cu variaţii foarte diferite funcţie, de an şi zonă de cultură, ca de exemplu 17,0 q/ha sămînţă la C.I.S. Ţepeş Vodă, jud. Constanţa în 1972, 16,0 q/ha la C.I.S. Cogealac jud. Constanţa în 1973; 18,0 q/ha la Tîrgovişte în 1974; 15,0 q/ha la C.I.S. Cogealac jud. Constanţa în 1975.

Zonarea. Soiul Deta este recomandat pentru a fi cultivat în silvostepa Munteniei şi Olteniei.

ICA 44

Genealogia. Soiul a fost creat la Staţiunea experimentală Agricolă Moara Domnească prin selecţie individuală dintr-o populaţie hibridă obţinută prin încrucişarea repetată a populaţiei locale de Saligny, cu soiul Hindi. Aparţine subspeciei *transitorum proles meridionalia* Vav. et. Ell.

Caractere morfologice. Lungimea plantei este de 50—70 cm, funcţie de condiţii climatice şi sol. Frunzele sînt de culoare verde-glauc. Inflorescenţa este lungă de 20—25 cm. Florile sînt albastre, de mărime mijlocie, cu deschidere largă, iar staminele de culoare albastru-închis. Pe plantă sînt circa 14 capsule de mărime mijlocie spre mare. Diametrul vertical este mai mare, 7,5 mm, iar cel orizontal mai mic avînd 7,1 mm. Seminţele sînt de culoare castanie, mari, lungi de 5,4 mm, late de 2,6 mm şi în grosime de 1 mm. MMB = =7,6—8,2 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la răsărit la maturitate este în zona lui de cultură (Moldova) de 100 zile, cu limite anuale de 94—107 zile. Soiul este rezistent la temperaturile scăzute din primăvară, mijlociu de rezistent spre rezistent la secetă şi cădere. Faţă de atacul bolilor se comportă mijlociu de rezistent spre rezistent la antracnoză, mijlociu de rezistent la fusarioză şi mijlociu de rezistent spre sensibil la făinare.

Însuşiri de calitate. Seminţele au un conţinut bun de ulei. În perioada 1973—1975, la centrele din Moldova a avut conţinutul mediu de ulei în sămînţă la substanţă anhidră de 40,3—41,6%. Indicile de sicativitate măsurat în cifră iod este de 175—185 unităţi.

Producţia. În perioada 1973—1975, la centrele din Moldova a dat o producţie de 11,80 q/ha, cu limite cuprinse între 9,50—14,50 q/ha sămînţa stas.

Zonarea. Soiul este recomandat pentru a fi cultivat în judeţele din Moldova şi anume în microzonele mai umede. Urmează ca soiul ICA 44 să fie scos din cultură pe măsură ce se va produce sămînţă din soiul Iris omologat în 1976.

Scanned with OKEN Scanner

ICA 32

Genealogia. A fost creat la S.C.A.-Moara Domnească prin hibridare complexă a soiului Deta cu soiuri de in de ulei mediteraniene. Aparţine subspeciei *transitorium proles meridionalia* Vav et. Ell.

Caractere morfologice. Planta are lungimea totală de circa 70 cm, cu o inflorescenţă de 20—25 cm. Frunzele sînt de culoare verde-glauc. Florile au corola albastră, cu deschidere largă. Staminele sînt de culoare albastră. Perioada de înflorire durează circa 20 zile. Numărul de capsule pe plantă în anii normali este de 12—14. Capsulele au forma aproape sferică, cu diametrul vertical de 7,1 mm, iar cel orizontal de 6,8 mm. Pereţii falşi care despart lojile sînt acoperiţi cu perişori fini. Seminţele sînt de culoare castanie, relativ mari, avînd 5,2 mm lungime, 2,5 mm lăţime şi 0,97 mm grosime. MMB=6,6—8,0 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie calculată de la răsărire la maturitate este de circa 100 zile, cu variaţii anuale de 94—108 zile. Plantele au o răsărire bună, uniformă. Ritmul de creştere rapid, pe toată perioada vegetaţiei, ceea ce face să apară foarte aspectuos în lan. Soiul are o bună rezistenţă la secetă, mijlocie la cădere. Faţă de atacul bolilor arată o rezistenţă bună la făinare şi mijlocie la fusarioză şi antracnoză.

Însuşiri de calitate. În perioada 1973—1975 conţinutul de ulei în sămînţă la substanţă anhidră a fost de 39,6—41,5%. Indicile de sicativitate este între 180—190 unităţi cifre iod.

Producţia. Soiul are o bună capacitate de producţie. În perioada 1973—1975 a dat în vestul ţării o producţie medie de 11,50 q/ha sămînţă, cu limite cuprinse între 9,0—17,0 q/ha.

Zonarea. Soiul a fost omologat pentru vestul ţării în judeţele Caraş-Severin, Timiş, Arad, Hunedoara, Bihor, Sălaj şi Satu Mare.

Iris

Genealogie. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin selecţie individuală repetată dintr-o populaţie hibridă rezultată din încrucişarea liniei 421 cu soiul Deta. Aparţine subspeciei *transitorium proles meridionalia* var. tauricum Vav. et. Ell.

Caractere morfologice. Plantele au un sistem radicular dezvoltat. Înălţimea este de 50—70 cm. Numărul de ramificaţii este de circa 7. Inflorescenţa în funcţie de desimea culturii reprezintă o treime din lungimea plantei. Poziţia inflorescenţei este erectă. Culoarea frunzei este verde-glauc. Floarea este de mărime mijlocie, în formă de clopot. Corola este lungă de circa 22 mm, are o deschidere largă şi este de culoare albastru-deschis. Anterele sînt de culoare albastru-deschis, filamentul staminei este de culoare albastru foarte deschis, iar stilul este încolor. Stigmatul are o formă măciucată şi o culoare albastră, foarte deschis. Polenul are culoarea gri-albăstrui. Numărul de capsule fertile pe plantă este de 11—14. Capsulele au cele două diametre aproape egale, cel vertical fiind de 7,4—8,1 mm, cel orizontal de 7,2 mm. Seminţele sînt de culoare castaniu-închis, mijlociu de mari, scurte-subţiri, cu lungimea de 5,1 mm, lăţimea de 2,5 mm şi grosimea de 0,94 mm. MMB=6,8 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de circa 100 zile, cu variaţii cuprinse între 90—108 zile, în zona de cultură din Moldova. Răsărirea este uniformă, la fel şi creşterea plantelor în lan. Plantele au un ritm vegetativ rapid, care se accentuează după îmbobocire. Prezintă o vigurozitate bună pe tot parcursul vegetaţiei. Soiul are o bună rezistenţă la temperaturile scăzute de primăvară, o rezistenţă bună la secetă şi mijlocie spre bună la cădere. Faţă de boli se comportă bine la făinare şi are o rezistenţă mijlocie la fusarioză şi antracnoză.

Însuşiri de calitate. Conţinutul de ulei în sămînţă este variabil funcţie de condiţiile de mediu şi cultură. În perioada 1974—1976 a avut în sămînţă la substanţă anhidră un conţinut mediu de ulei de 40%, La centrele din Moldova unde soiul este zonat, conţinutul de ulei în sămînţă a fost în 1976 de 40,38% la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui, 41,06% la C.I.S. Bacău şi 42,85% la C.I.S. Albeşti jud. Botoşani.

Producţia. Soiul are o capacitate de producţie ridicată. La centrele din Moldova a dat în anii 1974—1975 producţii de sămînţă cuprinse între 14,25 q/ha la C.I.S., Bacău şi 15,25 q/ha la C.I.S., Negreşti jud. Vaslui, cu 26% mai mult decît la I.C.A. 44 şi cu 15% mai mult decît soiul Azur. În 1976 producţia a fost de 15,80 q/ha la C.I.S. Tecuci, 20,50 q/ha la C.I.S. Bacău şi 26,00 q/ha la C.I.S. Negreşti jud. Vaslui.

Zonarea. Soiul este recomandat pentru cultură în judeţele din Moldova. El se va cultiva împreună cu soiul Azur, soiului Azur revenindu-i microzonele mai uscate.

Midin

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin selecţie individuală dintr-o populaţie hibridă obţinută prin încrucişarea soiurilor Deta şi Aregentine. Aparţine subspeciei *transitorium proles meridionalia* var. *tauricum* Vav et Ell.

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 50—75 cm. Partea ramificată este de circa 16 cm, iar numărul de ramificaţii 9,5. Frunza este de culoare verde-glauc. Raportul între lungime şi lăţime este de 1 : 5,8. Poziţia inflorescenţei este erectă. Floarea este de mărime mijlocie, în formă de clopot. Corola este lungă de cca 25 mm; larg deschisă, de culoare albastră. Culoarea anterei este galben-verzui, filamentul staminei este de culoare albă, iar stilul incolor. Polenul este de culoare gălbuie. Numărul de capsule fertile pe plantă este de circa 12. Falşii pereţii despărţitori ai lojilor au perişorii scurţi. Diametrul vertical al capsulelor este de cca 7,8 mm, iar cel orizontal de cca 6,9 mm. Seminţele sînt de culoare castaniu-închis, de formă mai scurtă şi mai lată decît la soiul Deta. Lungimea medie a seminţei este de 4,8 mm, lăţimea de 2,6 mm şi grosimea de 1 mm. MMB =6,7—7,9 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie în anii 1974—1976 a fost cuprinsă între 92—113 zile. Plantele au o creştere rapidă în prima parte a vegetaţiei. Prezintă o bună vigurozitate pe tot parcursul vegetaţiei şi o mare uniformitate în lan. Sistemul radicular este dezvoltat, ceea ce face ca soiul să reziste bine la secetă. Are o bună rezistenţă la temperaturile scăzute primăvara. Arată o rezis-

Scanned with OKEN Scanner

tență mijlocie spre bună la cădere. Față de atacul bolilor dovedește o rezistență mijlocie la antracnoză și fusarioză și o rezistență bună la făinare.

Însușiri de calitate. Semințele au avut un conținut de ulei la substanță anhidră de 40,8—41,5%. În anul 1976, la 7 centre de încercarea soiurilor din silvostepa Munteniei și Olteniei și în vestul țării a avut un conținut de ulei de 41,81%, cu valori maxime la C.I.S. Lugoj 44,21%, C.I.S. Portărești jud. Dolj 43,02%, C.I.S. Troian jud. Teleorman 42,29%, C.I.S. Șimleu Silvaniei 42,10%. Este cel mai bogat soi în ulei dintre soiurile autohtone aflate în cultură.

Producția. Soiul are o capacitate de producție ridicată. Astfel în anii 1974—1975 a dat în silvostepa Munteniei și Olteniei 15,5 q/ha sămînță, mai mult cu 15% decît soiul Deta. În aceeași perioadă a depășit în vestul țării pe ICA 32 cu 17%. În anul 1976, a realizat la centrele din vestul țării producții de 17,00—21,00 q/ha sămînță.

Zonarea. Soiul este recomandat să fie cultivat în sudul țării în județele Dîmbovița, Argeș, Teleorman, Olt, Dolj, Gorj și Mehedinți și în toate județele cultivatoare de in de ulei din vestul țării.

In mixt

Istru

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin selecție individuală repetată dintr-o populație rezultată din încrucișarea soiului de in de ulei Soranev cu soiul de in pentru fibră Concurent. Aparține subspeciei *transitorium*. Atît morfologic cît și din punct de vedere al capacității de producție de semințe și fibră ocupă un loc intermediar între cele 2 tipuri de in, cu destinație fie pentru producția de fibră, fie pentru producția de sămînță ulei.

Caractere morfologice. Înălțimea plantei este de 65—85 cm, cu o inflorescență mai scurtă decît a soiurilor de in ulei, fiind de 12—18 cm, la o densitate de 1200—1500 plante pe m^2 și mai lungă cînd densitatea este mai mică. Numărul ramificațiilor inflorescenței este de 7. Culoarea frunzelor este verde-gălbui. Poziția inflorescenței este erectă, tipică soiurilor de in pentru ulei. Florile au corola albă, cu nervuri incolore, cu deschidere largă, de mărime apropiată soiurilor de in de ulei cultivate la noi (23 mm). Staminele sînt albastre spre gri, iar filamentul staminei alb-gălbui. Culoarea stigmatului este albastru foarte deschis, de formă măciucată. Capsulele sînt alungite, cu diametrul vertical de 6,8—7,5 mm și cel orizontal 6,3—6,9 mm. Falșii pereți despărțitori ai lojilor sînt glabri. Sămînța este de culoare castanie, mai mică decît la soiurile de in de ulei, cu lungimea 4,6 mm, lățimea de 2,3 mm, grosimea 0,9 mm. MMB = =5,6—6,4 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație de la semănat la maturitate în anii 1974—1976 a fost de 102 zile, în zona colinară și 95 zile în cîmpie. Soiul Istru are o bună rezistență la secetă dar sub nivelul soiurilor de in de ulei. Este rezistent la cădere, dar mai sensibil decît soiurile pentru ulei. Față de atacul bolilor se comportă bine la septerioză (*Septoria linicola*), are o rezistență mijlocie spre bună la făinare și este mijlociu de rezistent la antracnoză și fusarioză.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Conţinutul de ulei în sămînţă oscilează între 37—40%, comparat cu soiurile pentru ulei; în anii de încercare a avut în medie mai puţin ulei decît acestea, după cum urmează; cu 0,73% decît ICA 32, cu 1,72% decît soiul Deta, cu 1,97% decît ICA 44 şi cu 2—2,30% mai puţin decît soiul Azur. Sicativitatea este cuprinsă între 185—195 unităţi iod. Randamentul de fibră determinat în zona de cultură a inului de fuior a fost în perioada 1966—1968 de 20,90%, cu 0,45% mai ridicat decît la soiul L 1120, cînd topitul s-a făcut chimic, dar mai mic cu 3,1% cînd topitul s-a făcut în apă la bazine. În condiţii de topire naturală, randamentul de fuior a fost de 13,3% faţă de 15,8% cît a avut soiul L 1120. Cînd randamentul de fibră a fost determinat la probele provenite de la Centrele de încercarea soiurilor din sudul ţării în perioada 1972—1973 (la C.I.S. Topraisar jud. Constanţa, C.I.S. Tîncăbeşti jud. Ilfov şi C.I.S. Troian jud. Teleorman), a fost mai ridicat decît la L 1120.

Producţia. Funcţie de ani şi zone, producţia de sămînţă a variat între 8,0—14,0 q/ha sămînţa realizînd astfel 84—92% din producţia de sămînţă a soiurilor pentru ulei. Datorită conţinutului de ulei mai scăzut, producţia de ulei reprezintă 79—85% din producţia de ulei a soiurilor Azur, ICA 44, Deta, ICA 32. Producţia de tulpini variază între 29,00—38,00 q/ha, reprezentînd 86—88% din producţia de tulpini a soiurilor pentru fibră.

Zonarea. Soiul este recomandat pentru zona colinară din Moldova, Muntenia, Oltenia şi vestul ţării. De asemenea este recomandat pentru sud-estul Dobrogei unde umiditatea atmosferică este mai ridicată, precum şi în unităţile agricole din judeţul Teleorman. Întrucît soiul Istru este un in mixt, interesînd atît producţia de sămînţă cît şi producţia de tulpini, un rol deosebit în realizarea maximă a acestora îl are tehnologia aplicată şi în special densitatea plantelor. Spre deosebire de inul de ulei unde se foloseşte desimi de 700—800 plante la m^2, în cazul inului mixt trebuie practicată desimea de 1300—1500 plante pe m^2.

2.3.4. *BRASSICA NAPUS* L. — RAPIŢA DE TOAMNĂ

Gorczanski

Genealogia. Soi de toamnă creat în R. P. Polonă, indicat pentru producţia de sămînţă şi ulei. Aparţine var. *arvensis*-colza.

Caractere morfologice. Plantele au înălţimea de 130—150 cm. Portul plantei este strîns. Tulpina este erectă, fără perişori, de culoare verde-închis. Ramifică la înălţimea de 45—65 cm. Numărul de internoduri este de cca 15. Frunza este netedă, de culoare verde-gri, glabră, asemănătoare frunzei de varză. Florile sînt aşezate în racem lung-pedunculate şi de culoare galben-deschis. Durata înfloritului este de 18—20 zile. Silicvele sînt aşezate pe plantă la înălţimea de circa 50 cm. Poziţia silicvei pe plantă este oblică în sus. Silicva este de formă cilindrică, uşor lăţită, cu lungimea de 7,5—8,1 cm şi lăţimea de 4,5—5,1 cm. Numărul mediu de silicve pe plantă este de 70—106. Seminţele, în număr mediu de 25—29 în silicvă, sînt de forma unei bile şi de culoare maro-închis pînă la negru. Greutatea medie a seminţelor pe plantă într-un an bun ajunge la 15 g. MMB=4,4—5,4 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie de la semănat la maturitate variază în funcţie de condiţiile anului între 275—300 zile. Soiul răsare uniform, are uniformitate în creşterea plantelor şi un ritm de creştere accentuat în prima parte a vegetaţiei. Coacerea este de asemenea uniformă. Are o rezistenţă mijlocie la gerurile timpurii, rezistă bine la cădere, precum şi la scuturarea seminţelor în timpul maturizării. Faţă de boli se comportă mijlociu spre bine la pătarea neagră (*Alternaria brassicae*) şi are o rezistenţă bună la făinare (*Erysiphe communis*) şi rugina albă a cruciferelor (*Cystopus candidus*).

Însuşiri de calitate. Conţinutul de ulei în sămînţă anhidră este de 40,7—49,3%. Cu aceste valori se clasează printre soiurile bogate în ulei. Nu intră în grupa soiurilor cu acid erucic scăzut, dar se încadrează în limitele indicilor internaţionali acceptaţi.

Producţia. În perioada 1972—1973 a realizat în medie pe 5 centre o producţie de 26,60 q/ha, cu limite cuprinse între 17,60 q/ha la C.I.S. Arad şi 36,90 q/ha la C.I.S. Mircea Vodă jud. Brăila, iar în perioada 1974—1976 a realizat producţii de sămînţă cuprinse între 20,00 q/ha la C.I.S. Arad şi C.I.S. Peciu Nou jud. Timiş şi 37,00 q/ha la C.I.S. Portăreşti jud. Dolj.

Zonarea. Este recomandat pentru zonele de cultură din sudul ţării. Pînă la generalizarea soiului Sollux în cultură, soiul Gorecanski se va semăna şi în vestul ţării.

Sollux

Genealogia. Soiul a fost creat în R.D. Germană.

Caractere morfologice. Plantele sînt de talie înaltă, între 131—162 cm. Are portul semirăsfirat. Ramifică la înălţimea de circa 55 cm. Tulpina are un număr de 15 internoduri. Culoarea tulpinei este verde-gri. Frunza este glabră şi brumată, de culoare verzuie. Florile aşezate în racem, se prind printr-un peduncul mijlociu de lung. Culoarea florilor este galbenă. Numărul de silicve pe plantă este de 60—150. Silicvele au o formă cilindrică, uşor lăţită. Poziţia silicvei pe plantă este orizontală, uşor oblică în sus. Este lungă de 6,4—8,6 cm, şi lată de 4,2—4,8 mm. Într-o silicvă se găsesc în medie 26 seminţe. Sămînţa este în formă de bilă, de culoare negru-deschis. MMB =4,6—5,5 g.

Însuşiri fiziologice. Plantele răsar destul de uniform şi au un ritm de creştere bun în prima fază de vegetaţie. Înfloritul începe după 232—243 zile de la semănat şi ţine 17—19 zile. Silicvele se formează după 244—251 zile de la semănat. Soiul a arătat o bună rezistenţă la ger, la secetă, la cădere şi la scuturarea seminţelor. Maturizarea plantelor este uniformă. În ceea ce priveşte comportarea faţă de boli a dovedit bune însuşiri. A avut o rezistenţă bună la făinare, la rugina albă a cruciferelor şi la pătarea neagră (*Leptosphaeria napi*-Fuck). Perioada de vegetaţie calculată de la semănat la maturitate este cuprinsă între 279—305 zile.

Însuşiri de calitate. Este la fel de bogat în ulei ca şi soiurile poloneze cultivate în ţara noastră. Astfel în 1975 a avut în medie la 4 centre 44,40% ulei, iar în anul 1976 a avut în medie pe 6 centre un conţinut de ulei în substanţă uscată de 46,92%.

Scanned with OKEN Scanner

Producția. Soiul Sollux are o capacitate ridicată de producție, în perioada 1975—1976 a dat producții medii de 23,50 q/ha la C.I.S. Peciu Nou jud. Timiș, 24,00 q/ha la C.I.S. Arad și 33,00 q/ha la C.I.S. Portărești jud. Dolj. Pe aceeași perioadă a dat în vestul țării producții superioare cu 16% soiului Dolnoslaski și cu 15% soiului Gorczanski.

Zonarea. Soiul Sollux este recomandat pentru cultură în vestul țării, precum și în Oltenia.

2.4. PLANTE TEXTILE

2.4.1. *LINUM USITATISSIMUM* L. — IN PENTRU FIBRĂ

K-6

Genealogie. Soi originar din U.R.S.S. Aparține subspeciei botanic *proles elongata* Vav. et. Ell.

Caractere morfologice. Prezintă o tulpină înaltă de 70—100 cm. Raportul între înălțimea totală a plantei și lungimea tehnică a tulpinii este de 100/88. Diametrul tulpinii este de 1,3—1,5 cm. Frunzele sînt eliptic-alungite, mari, dense, de culoare verde-gălbui. Inflorescența este mică, aplecată, avînd lungimea de 6—12 cm, cu ramificații mai puține (1—3). Gradul de ramificație la vîrful tulpinii este de 2,5—3. Florile au forma de taler, de mărime mijlocie-mică, cu petale ușor suprapuse, fin crenate la margini, de culoare albastră. Anterele sînt foarte mici, liniar-sagitate, de culoare albastră, cu filament alb, ușor albăstrui. Stilul are culoare albastră, cu stigmatul mai intens colorat în albastru. Capsula are forma aproape sferică, de mărime mijlocie-mică, cu cele două diametre de 6,7 mm (vertical) și 6,5 mm (orizontal). Numărul capsulelor pe o plantă 3—6. Capsula are cîte 5—7 semințe mici, de culoare castanie, lungi de 4,1 mm și late de 2,3 mm. MMB=4,6—5,0 g.

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 87—100 zile. Soiul este mijlociu spre sensibil de rezistent la cădere și mijlociu la boli criptogamice.

Însușiri de calitate. Are un randament ridicat de fibre, variind între 20—25%. Rezistența fibrei este de 15—18 kg erg, flexibilitate 44—59 mm, finețe 290—390 Nm.

Producția. În medie pe 3 ani s-a obținut în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. o producție medie de tulpini de 64,7 q/ha. Conținutul de fibră este de 20—25%. Producția de fibră este practic egală cu a soiului L 1120, fiind de 14,0 q/ha. Cea mai bună producția de fibră a fost de 16,0—17,0 q/ha. Producția de sămînță a fost de 4,0—8,0 q/ha.

Zonarea. Se cultivă în zona de cultură din centrul Transilvaniei.

L-1120

Genealogie. Soi de proveniență sovietică. Aparține subspeciei botanice *eurosiaticum proles elongata* Vav. et Ell.

Caractere morfologice. Înălțimea plantei este de 70—100 cm. Raportul între lungimea totală a plantei și lungimea tehnică a tulpinii este de 100/80.

Scanned with OKEN Scanner

Diametrul tulpinii este de 1,4—1,5 mm. Frunzele sînt dese, de lăţimea mijlocie, de culoare verde-glauc. Inflorescenţa este mare, semierectă, cu ramificaţii numeroase (2—4). Gradul de ramificare la vîrful tulpinii este de 2,5—3,5 cm. Lungimea inflorescenţei este de 9—13 cm, reprezentînd în medie 1/8 din lungimea totală a plantei. Floarea este mare, în formă de taler, uneori stelată. Petalele sînt uşor suprapuse, aproape netede la margini, de culoare albastră. Anterele sînt mici, normal sagitate, de culoare albastră, filamentul este alb, spre vîrf albăstrui. Stilul şi stigmatul sînt albastre. Capsula are forma uşor alungită, de mărime mijlocie (diametrul vertical 7,5 mm, iar cel orizontal 6,9 mm). Pe o plantă sînt 2—5 capsule, cu 5—6 seminţe fiecare. Sămînţa este de mărime mijlocie (4,5 mm lungime şi 2,3 mm lăţime) de culoare cafenie cu nuanţă de gri. MMB=4,4—5,4 g.

Însuşiri fiziologice. Soi tardiv, cu perioada de vegetaţie de la răsărit pînă la coacerea galbenă de 85—100 zile. Soiul este rezistent la scuturare. Are o rezistenţă bună la fusarioză. Se caracterizează prin creştere şi dezvoltare înceată în primele faze de vegetaţie. Este sensibil la secetă.

Însuşiri de calitate. Randamentul de fibră a fost de 18,00—23,00%. Rezistenţa fuiorului a fost în medie de 24,63 kgf, iar conţinutul în celuloză brută de 73,2%.

Producţia. Producţia de tulpini obţinută, în reţeaua A.S.A.S. şi C.S.I.O.S. a fost în medie de 64,5 q/ha, iar producţia de fibră de 12,5 q/ha. Realizează producţii de sămînţă de 7,0—10,0 q/ha.

Zonarea. În anii următori, soiul va fi cultivat în nord-estul ţării.

Lintex

Genealogia. Soi creat în R. D. Germană. Aparţine varietăţii botanice *proles elongata*, Vav. et Ell.

Caractere morfologice. Înălţimea plantei este de 70—95 cm. Diametrul tulpinii este de 1,20—1,60 mm. Frunzele sînt mijlociu de dense, de culoare verde. Inflorescenţa este lungă de 7—15 cm, uşor aplecată, cu ramuri mai puţin numeroase (1—3). Gradul de ramificare la vîrful tulpinii este de 3,0—3,5. Floarea are formă de clopot, este de mărime mică, cu petale suprapuse, uşor crenate la margini, de culoare albastru-deschis. Anterele sînt de mărime mijlocie, avînd forma vîrfului de săgeată, mai rotunjite la bază. Culoarea lor este albastră. Filamentul este de culoare albă, stilul şi stigmatul aproape incolore sau uşor gri. Capsula este uşor alungită, de mărime mijlocie-mare, cu diametrul vertical de 7,6 mm şi cel orizontal de 4,9 mm. Pe plantă sînt un număr de 2—4 capsule. Fiecare capsulă are 6—8 seminţe mici, de culoare castaniu-închis, lungi de 4,5 mm şi late de 2,3 mm. MMB=5,0—6,4 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 90—110 zile, făcînd parte din grupa soiurilor tardive. Soiul este mijlociu de rezistent la cădere, fiind mai rezistent decît soiul L. 1120. Este mijlociu de rezistent la făinare şi fusarium.

Însuşiri de calitate. Randamentul de fibre a fost de 17,48—22,6%.

Producţia. Producţia de tulpini a fost cuprinsă între 60,0—89,0 q/ha. Producţia de fibră a oscilat de la 10,5—17,6 q/ha. Producţia de sămînţă a fost cuprinsă între 5,0—10,5 q/ha.

Zonarea. A fost autorizat pentru zona colinară a Carpaţilor meridionali.

Scanned with OKEN Scanner

Hera

Genealogia. Soiul creat în Olanda, prin încrucişarea soiurilor (Wiera × St 491) × Diana × Wiera. Aparţine ssp. botanice *proles elongata*; var. *albidum* Vav. et. Ell.

Caractere morfologice. Plantele au talia mijlocie, de 80—110 cm, cu ramificaţii puţine (1—3). Lungimea tehnică a tulpinii este de 50—75 cm. Tulpina este fină, avînd diametrul de 1,0—1,4 mm. Frunzele sînt dense, mici, de culoare verde-gălbuie. Inflorescenţa este mică (8—11 cm), semierectă, gradul de ramificaţie de la vîrf este în medie 2,7. Floarea este în formă de taler, de mărime mijlocie, cu petale suprapuse spre bază şi uşor distanţate spre vîrf, de culoare albă. Anterele sînt liniar-alungite (mai îngroşate la bază), de culoare albastră, cu filamentul alb. Stilul este uşor violaceu, iar stigmatul gri palid. Capsula are formă alungită, destul de mare (diametrul vertical 7,5 mm, iar cel orizontal 6,9 mm). Numărul capsulelor pe o plantă 4—6. În capsulă sînt 7—8 seminţe, de mărime mijlocie-mare (4,3 mm lungime şi 2,3 mm lăţime), de culoare cafeniu-gri. MMB=4,8—5,2 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 95—105 zile, fiind un soi semitardiv. Prezintă o bună adaptare la însămînţările tîrzii şi rezistent la brumele tîrzii de primăvară. Soiul are creştere rapidă şi uniformă în primele faze de vegetaţie. Este destul de rezistent la cădere şi boli.

Însuşiri de calitate. Are un randament de fibră ridicat fiind în medie de 23,7%, rezistenţa fuiorului este de 27,83 kg f, iar celuloză brută 75,0%.

Producţia. A realizat o producţie de fibră superioară soiului L 1120 în judeţele: Braşov, Covasna, Suceava şi Dîmboviţa, producţia absolută de fibră fiind de 11,9 q/ha. Producţia de tulpini obţinută a fost de 51,0 q/ha—60,4 q/ha, cu potenţial de pînă la 70,0 q/ha, iar cea de sămînţă în medie de 6,75 q/ha.

Zonarea. Soiul Hera a fost autorizat pentru zonele de răsărit ale Transilvaniei.

Milenium

Genealogia. Soi creat în R. P. Polonă. Aparţine subspeciei botanice *proles elongata*, varietatea *albidum*, Vav et Ell.

Caractere morfologice. Este un soi înalt, plantele avînd înălţimea de 70—120 cm. Raportul între înălţimea totală a plantei şi lungimea tehnică a tulpinii este de 100/87. Diametrul tulpinii este de 1,1—1,4 mm. Frunzele sînt mari, dense, de culoare verde-glauc. Inflorescenţa este mare, lungă de 8—12 cm, aplecată, cu 2—3 ramuri. Gradul de ramificare la vîrful tulpinii este mare de 3,2—4,4. Floarea are formă stelată, de mărime mijlocie, cu petalele uşor îndepărtate, la margine foarte fin dinţate, de culoare albă. Anterele sînt de mărime mijlocie, în formă de bărcuţă, de culoare albastră, cu filament alb. Stilul are culoarea uşor violacee, iar stigmatul gri. Capsula este uşor alungită, de mărime mijlocie, cu diametrele aproape egale (de 6,7—6,9 mm). Numărul capsulelor pe o plantă este de 3—7. În capsulă sînt 5—6 seminţe de mărime mijlocie (4,4 mm lungime şi 2,4 mm lăţime), de culoare cafeniu-închis. MMB = 4,8—5,4 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însușiri fiziologice. Perioada de vegetație este de 90—105 zile. Este un soi sensibil la cădere și rezistent la fusarioză.

Însușiri de calitate. Randamentul de fibră a soiului Milenium este cuprins între 17,45—23,00%. Rezistența fuiorului este de 28,07 kg f, iar conținutul în celuloză brută de 74,4%.

Producția. Producția de tulpini, în rețeaua A.S.A.S. și C.S.I.O.S. a fost în medie pe 3 ani de 63,2 q/ha fiind cuprinsă între 50,0—60,0 q/ha, iar producția de fibră de 12,8 q/ha, variind între 11,2—15,7 q/ha. Producția de sămînță a fost cuprinsă între 6,0—8,0 q/ha.

Zonarea. Soiul Milenium este zonat în județele din nord-vestul țării.

Primo

Genealogia. Soi de origine olandeză. Aparține subspeciei botanice *proles elongata* var. *albidum* Var. et Ell, dintr-o populație hibridă rezultată din încrucișarea: (St 491 ×Wiera) ×(Diana ×St. 490) ×(Diana ×Wiera).

Caractere morfologice. Înălțimea plantei este de 85—90 cm. În condițiile anilor secetoși, înălțimea se micșorează pînă la 65—70 cm. Diametrul tulpinii este cuprins între 1,1—1,5 mm. Frunzele sînt dense, de mărime mijlocie-mare, de culoare verde-gălbui. Lungimea inflorescenței este de 7—12 cm, iar poziția semierectă. Are ramificații puține, 1—4. Gradul de ramificare la vîrful tulpinii este în medie 3,4. Floarea are formă de taler, uneori de stea, este mijlocie-mică, cu petale suprapuse, la marginea de sus crenate, de culoare albă. Anterele sînt mici, lung-sagitate, de culoare albastră, cu filament alb. Stilul este alb, ușor violaceu, cu stigmat alb sau ușor verzui. Capsula este mare, avînd forma ușor turtită-alungită, cu diametrul orizontal de 6,7 mm și cel vertical de 6,3 mm. Numărul capsulelor pe o plantă este de 2—5. În capsulă sînt 7—8 semințe ovale, mijlociu de mari, (4,1 mm lungime și 2,3 mm lățime), de culoare cafenie, cu ușoară nuanță de gri. MMB=5,0—5,6 g.

Însușiri fiziologice. Soi semitardiv, cu perioada de vegetație cuprinsă între 80—95 zile. Are o rezistență mijlocie spre slabă la cădere și este destul de rezistent la secetă.

Însușiri de calitate. Randamentul de fibră a fost cuprins între 18,17—23,0%, rezistența fuiorului 26,66 kg f și conținutul în celuloză brută de 75,8%.

Producția. Producția de tulpini a fost de 62,7 q/ha, iar cea de fibră de 12,6 q/ha, fiind cuprinsă între 8,5—15,6 q/ha. Producția de sămînță a variat între 6,00—11,20 q/ha.

Zonarea. Soiul Primo se va cultiva în județele Brașov, Bacău și Neamț.

2.4.2. *CANNABIS SATIVA* L. — CÎNEPĂ

Fibramulta 151

Genealogia. Soi creat prin selecție individuală repetată asupra unui material din cadrul soiului ICAR 42—118, după care s-a aplcat hibridare repetată cu soiul Fibridia. Aparține varietății botanice *italica* Serebr.

Caractere morfologice. Este o cînepă dioică. Raportul între plante femele și mascule este de 60 : 40. Planta este înaltă de 185—210 cm, cu lungimea teh-

Scanned with OKEN Scanner

nică a tulpinii pînă la prima ramificaţie variind de la 110—160 cm. Tulpina este subţire, dreaptă, neramificată, rotundă în partea inferioară şi şenţuită în partea superioară, acoperită cu peri. Diametrul este variabil pe lungimea tulpinii: la bază 5,22—5,82 mm, la mijloc 4,21—4,71 mm şi la vîrf 0,80—0,98 mm. Numărul internodiilor este în medie de 23 la tulpina întreagă şi 10 în partea tehnică a tulpinii. La maturitate, tulpina are culoarea verde-gălbui. Frunzele sînt mari, oval-rotunde, palmat-compuse, de culoare verde. Foliolele sînt acoperite cu numeroşi peri protectori, mai mari decît cei de pe tulpină. Inflorescenţa masculă este rară, dar cea femelă este mai deasă şi destul de compactă, avînd lungimea de 38—42 cm. Raport între numărul de plante femele şi mascule este de 60 : 40. Seminţele sînt mici, uşor comprimate, netede, de culoare verde-gri, spre cenuşiu, cu desenul mai puţin pronunţat. MMB = =18,2 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi tardiv, cu perioada de vegetaţie cuprinsă între 140—150 zile; numărul de zile de la răsărit pînă la maturitatea tehnică a tulpinii este de 100—115 zile. Soiul este rezistent la frig, secetă, cădere, lupoaie (*Orobanche* sp.) putregaiul alb (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Însuşiri de calitate. Randamentul de fibre este cuprins între 16,68% şi 21,58%. Fibra se caracterizează prin însuşiri fizico-mecanice superioare ca: rezistenţă, elasticitate şi fineţe. Poate fi utilizată pentru fabricarea unei game largi de produse, inclusiv a ţesăturilor fine.

Producţia. Capacitatea de producţie la centrele de încercarea soiurilor în medie pe 3 ani şi în reţeaua A.S.A.S. a fost de 90—120 q/ha de fibră şi tulpini 17,0—25,0 q/ha; producţia de sămînţă variind între 6,0—9,5 q/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Rezultatele cele mai bune se obţin în zonele umede şi semiumede, pe soluri fertile şi în condiţii de agrotehnică superioară.

Zonarea. Se recomandă în sudul şi vestul ţării şi în Transilvania.

Kompolti

Genealogia. Soi originar din R. P. Ungară, obţinut din populaţie locală. Aparţine varietăţii botanice *italica* Serebr.

Caractere morfologice. Este o cînepă dioică. Raportul între plante femele şi mascule este de 53 : 47. Planta este înaltă de 180—230 cm. Lungimea tehnică a tulpinii pînă la prima ramificaţie este mai mare decît la Fibramulta 151,fiind în medie 150 cm. Tulpina este subţire. Diametrul tulpinii la cînepa pentru fibră este de 6,40—7,20 mm la bază, de 5,19—5,74 mm la mijloc şi de 0,96—1,02 mm la vîrf. Numărul internodiilor este în medie de 25 la tulpina întreagă şi de 12 în partea tehnică a tulpinii. În partea inferioară are formă rotundă, în partea superioară şănţuită. Muchiile sînt mijlociu pronunţate. Tulpina este acoperită cu peri. La maturitatea tehnică are culoare verde-gălbuie. Frunză este îngustă, de lungime mijlocie, formată din 9 foliole. Vîrful frunzei este colorat în bordo. Inflorescenţa este semicompactă spre laxă, uşor ramificată, avînd o lungime de 55—58 cm. Sămînţa este mai mare decît la soiul Fibramulta 151, are forma ovoidală, de culoare verde oliv spre cenuşiu, marmorată intens. MMB=20,6 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Este un soi tardiv, avînd perioada de vegetaţie de 145—155 zile, numărul de zile de la răsărit pînă la maturitatea tehnică a tulpinii este de 100—125. Are o bună rezistenţă la secetă şi cădere.

Însuşiri de calitate. Are un randament ridicat de fibre, în medie pe 3 ani a fost cuprins între 20,98—25,42%. Are fibre de calitate superioară.

Producţia. Producţia de tulpini a fost cuprinsă între 100—125 q/ha, iar cea de fibră de 23,5 q/ha—30,0 q/ha atît în reţeaua A.S.A.S. cît şi la centrele de încercarea soiurilor. Producţia de sămînţă a variat între 4,00—7,00 q/ha.

Particularităţi agrotehnice. Realizează producţii mari în zone semiumede şi umede; în condiţii de fertilizare ridicată.

Zonarea. Se recomandă în Transilvania şi cîmpia din vestul ţării.

Krasnodarskaia 35

Genealogia. Soi creat în U.R.S.S., obţinut prin alegere în masă din soiul Jujnaia Krasnodarskaia. Aparţine varietăţii botanice *italica* Serebr.

Caractere morfologice. Este un soi dioic. Raportul între plante femele şi mascule este 55 : 45. Plantele sînt foarte înalte, avînd 150—270 cm. Lungimea tehnică a tulpinii este cuprinsă între 120—230 cm. Tulpina este relativ groasă, dreaptă, slab dungată, cu ramificaţii puţine, situate spre vîrf. Diametrul tulpinii oscilează pe lungimea ei, fiind cuprins între 6,87—7,35 mm la bază, între 5,28—6,01 mm la mijloc şi 1,10—1,57 mm la vîrf. Suprafaţa tulpinii este acoperită cu peri. Culoarea tulpinii la maturitatea tehnică este galben-verzui. Are masa foliară bogată. Frunzele au formă oval-rotundă de culoare verde-deschis. Inflorescenţă masculă este mai rară, iar cea femelă mai deasă şi mai compactă, avînd lungimea de 60—88 cm; florile sînt unisexuat dioice. Sămînţa este o nucula de formă ovoidă, netedă, uşor comprimată, foarte slab lucioasă, de culoare cenuşiu-castanie, marmorată. MMB=19—23 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 138—145 zile. Durata de vegetaţie de la răsărit pînă la maturitatea tehnică a tulpinii este 98—115 zile. Soiul este rezistent la cădere şi secetă.

Însuşiri de calitate. Randamentul de fibră este mai scăzut decît la soiul Fibramulta 151, fiind cuprins între 14,50—19,9%.

Producţia. Are un potenţial de producţie care se ridică la 85,0—91,0 q/ha tulpini, 15,0—20,0 q/ha fibră. Producţia de sămînţă ce se poate obţine variază de la 7,5—10,0 q/ha.

Zonarea. Se recomandă în Moldova.

2.4.3. *GOSSYPIUM HIRSUTUM* L. — BUMBAC

Cirpan-433

Genealogia. Soiul a fost creat în R. P. Bulgaria, prin încrucişarea soiului bulgăresc 3279 cu soiul sovietic 147-F. Aparţine speciei *Gossypium hirsutum* L.

Caractere morfologice. Plantele au forma tufei piramidal-strînsă, înaltă de 49—93 cm. Înălţimea de inserţie a primei ramuri simpodiale este cuprinsă între 11,5—17 cm (4—7 noduri). Ramurile simpodiale sînt de tipul 0-1. Tulpina

Scanned with OKEN Scanner

are culoarea verde-roşiatic-brun. Perozitatea tulpinii este medie. Frunzele sînt de mărimea mijlocie, de formă triunghiular-lărgită, avînd culoare verde-închis. Capsula este ovoidă, prezentînd caruncul şi steluţă. Greutatea unei capsule este de 4,0—5,6 g. Seminţele sînt acoperite mijlociu de linters, avînd culoarea gri-deschis.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 116—122 zile. Este mijlociu de rezistent la secetă şi rezistent la gomoză.

Forma piramidal-strînsă a tufei, inserţia relativ înaltă a primei ramuri simpodiale, deschiderea bună a valvelor capsulei la maturitate, dar totodată şi o reţinere suficient de bună a bumbacului brut, care să nu permită pierderi cauzate de acţiunea mecanică a vîntului, face ca soiul Cirpan 433 să se preteze bine la recoltare mecanizată.

Ritmul de deschidere al capsulelor este mai rapid faţă de soiurile Pavlikeni 73 şi Trakia 2.

Însuşiri de calitate. Lungimea şi fineţea fibrei este mijlocie. In ani de experimentare lungimea fibrei (Lf) a variat între 27,9—29,6 mm, cu un indice de uniformitate bun. Indice de maturitate conform etalonului a fost de 1,5—1,7.

Rezistenţa fibrei a avut valori de 3,6—4,6 g.f./fibră, calculată pe baza determinării sarcinii de rupere în smoc.

Fineţea fibrei exprimată prin Nm a avut valori care au variat de la 5150—6450. Lungimea de rupere a fibrei (Lr) a fost de 22,3—25,5 km.

Producţia. Are un potenţial de producţie ridicat. În condiţii extrem de favorabile ale anului 1975 producţiile obţinute la centrele de încercarea soiurilor din jud. Teleorman şi la centrul experimental Brînceni au fost cuprinse între 2 000—3 800 kg/ha.

Avînd o plasticitate ecologică largă, soiul Cirpan 433 a realizat producţii bune şi în jud. Ialomiţa (C.I.S. Dîlga) de 2 322 kg/ha.

Zonarea. Se cultivă în zonele favorabile pentru cultura bumbacului.

Pavlikeni-73

Genealogia. Soiul a fost creat în R. P. Bulgaria, prin încrucişarea soiului bulgăresc 2362 cu soiul sovietic 147-F. Aparţine speciei *Gossypium hirsutum* L.

Caractere morfologice. Plantele au tufa piramidală-largă. Înălţimea tulpinii este de 43—93 cm, iar înălţimea de inserţie a primei ramuri simpodiale 11,0—20 cm (4—8 noduri). Ramurile simpodiale sînt de tipul II—III. Tulpina are pubescenţa mijlocie, iar culoarea verde-roşiatic-brun. Frunzele sînt de mărime mijlocie, de culoare verde-închis, avînd forma triunghiular-lărgită. Capsula are forma ovoidă, prezentînd caruncul şi steluţă. Greutatea unei capsule este de 4,2—5,6 g. Sămînţa este mijlocie, acoperită cu linters gri-deschis.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este de 119—123 zile. Este mijlociu sensibil la secetă şi gomoză.

La maturitate valvele se deschid complet, iar bumbacul brut se revarsă din loje fiind uşor supus la scuturare sub acţiunea vîntului.

Forma piramidal-largă a tufei, simpodiile relativ lungi, ritmul mai lent de deschidere a capsulelor constituie greutăţi în efectuarea unei bune recoltări mecanizate.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Face parte din grupa soiurilor cu fibră mijlocie. În anii 1972—1975 lungimea fibrei (Lf) a variat între 26,5—28,4 mm. Maturitatea fibrei determinată prin metoda etalonului a variat între 1,3—1,7.

Rezistenţa fibrei a avut valori între 3,30—4,30 g.f./fibră. Fineţea fibrei a variat foarte mult (500—6930). Lungimea de rupere a unei fibre (Lr) a fost de 21,5—23,7 km.

Producţia. În anul 1975 producţia soiului Pavlikeni 73 a fost în reţeaua C.S.I.O.S. şi A.S.A.S. de 2000—3500 kg/ha (judeţele Teleorman şi Ialomiţa).

Zonarea. Se cultivă în toate zonele favorabile pentru cultura bumbacului.

Trakia 2

Genealogie. Soiul a fost creat în R. P. Bulgaria prin încrucişarea soiului bulgăresc 3279 cu soiurile sovietice 139 F, 147 F şi 108 F (amestec natural de polen).

Aparţine speciei *Gossypium hirsutum* L.

Caractere morfologice. Plantele sînt înalte de 42—95 cm, au tufă piramidală-lărgită, înălţimea inserţiei primei ramuri simpodiale de 12,0—16,0 cm (4—8 noduri), cu tipul ramurilor simpodiale II—III.

Tulpina are culoare verde-roşiatic-brun, cu pubescenţa mijlocie. Frunzele sînt de mărimea mijlocie, triunghiular-lărgite, de culoare verde-închis. Capsula are forma ovoidă, prezentînd caruncul şi steluţă. Greutatea capsulei este 4,1—5,5 g. Seminţele sînt mijlociu acoperite de linters, de culoare gri-deschis.

Bumbacul brut este bine reţinut în loje.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie variază între 120—126 zile. Soiul este mijlociu de rezistent la secetă şi gomoză. Ritmul de deschidere a capsulei este mai lent decît la soiul Pavlikeni 73.

Însuşiri de calitate. Aparţine grupei soiurilor cu fibră mijlocie. Lungimea fibrei a variat între 26,7—28,6 mm, prezentînd un indice de uniformitate superior fibrelor soiului Pavlikeni 73. Maturitatea fibrei a variat între 1,45—1,70.

Rezistenţa fibrei a avut valori de 33—45 gf/fibră. Fineţea fibrei a fost de 5170—7080, în funcţie de mărimea precipitaţiilor. Lungimea de rupere a fibrei a variat între 21,2 km şi 26,9 km.

Producţia. În anul 1975, în cadrul reţelei C.S.I.O.S. şi A.S.A.S. producţiile au variat între 2000—3200 kg/ha în judeţul Teleorman şi Ialomiţa.

Zonarea. Se cultivă în toate zonele favorabile pentru cultura bumbacului.

2.5. PLANTE RADĂCINOASE

2.5.1. *BETA VULGARIS* L. VAR. *ALTISSIMA DOELL.* — SFECLA DE ZAHĂR

Soiuri plurigerme diploide

Braşov

Genealogia. Soiul a fost creat la I.C.C.S.-Braşov prin încrucişarea a 14 linii consangvinizate, diploide stabilizate (practic homozigote), aflate în generaţiile de autofecundare I 5—I 8. Trei linii consangvinizate care stau la

Scanned with OKEN Scanner

baza soiului Braşov, provin din soiuri străine, iar 11 linii au fost obţinute din soiul Cîmpia Turzii. Este diploid plurigerm, de tip N.

Caractere morfologice. Are caracteristici morfologice apropiate de ale soiului CT 34, din care provin majoritatea liniilor. Culoarea hipocotilului este în majoritate roşie-roz sau verde-deschis. Aparatul foliar este relativ erect pînă în luna septembrie, cînd devine semierect şi chiar parţial culcat. Limbul este oval-alungit, de mărime potrivită spre mare, neted sau uşor gofrat, de culoare verde, spre verde-deschis. Peţiolul frunzelor este potrivit de gros şi de lung. Forma rădăcinii este conică şi potrivit de alungită, îngroşată în treimea superioară. Capul rădăcinii este mijlociu spre mic. Culoarea rădăcinii este albămată. Numărul de fascicule libero-lemnoase 10—12. Culoarea mugurilor floriferi în anul II este în majoritate roşu-roz, iar cea a ramurilor florifere, verde spre verde-deschis. Numărul de cromozomi este de 18. Diametrul grăunciorilor de polen 17—25 μ. Numărul porilor germinali ai grăunciorilor de polen 6—8. Numărul cloroplastelor din stomatele de pe faţa interioară a frunzelor este cuprins între 12—16, iar lungimea stomatelor 19—26μ. Pe lîngă glomerulele trigerme, soiul posedă un apreciabil număr de glomerule bigerme şi monogerme. Mărimea glomerulelor este mijlocie spre mică. MMB=15—20 g.

Însuşiri fiziologice. Este rezistent la secetă şi temperaturi ridicate. La începutul vegetaţiei are un ritm moderat de formare a aparatului foliar, care se dezvoltă puternic în iulie—august, spre a deveni din nou moderat în septembrie-octombrie. Creşterea rădăcinilor este intensă în august—octombrie. Prezintă o bună rezistenţă la înflorire în primul an de vegetaţie. Este mai rezistent la cercosporioză (*Cercospora beticola*) decît soiul R. Poli 7.

Însuşiri de calitate. Are o calitate tehnologică apropiată de vechiul soi CT 34, din care provin majoritatea liniilor. Conţinutul de zahăr a oscilat între 17—19,5°S.

Producţia. Realizează producţii bune de rădăcini cuprinse între 50—58 t/ha, cu potenţial, în condiţii normale de cultură, pînă la 70 t/ha şi 8,6—9,7 t/ha zahăr.

Zonarea. Soiul Braşov este omologat în Transilvania, în zonele favorabile culturii sfeclei de zahăr.

Soiuri plurigerme poliploide

Românesc Poli 1

Genealogia. Este un soi poliploid de tip N, creat prin hibridarea forme; tetraploide, Tetra 1 ca formă mamă, cu soi diploid Bob A 2 ca forma tatăi creat la I.C.C.S.-Braşov, este format din 50% plante triploide, 25% plante diploide şi 25% tetraploide.

Caractere morfologice. Culoarea hipocotilului este roşie, roz, verde. Are aparat foliar bogat. Numărul de frunze este de 30—35, iar poziţia lor este înclinată, cu vîrful aplecat spre sol. Limbul oval-alungit, puţin ascuţit la vîrf, cu marginea uşor ondulată, mare, cu nervura mediană de 21—25 cm. Frunza are culoarea verde-viu. Peţiolul este gros şi scurt, cu lungimea de 15—20 cm. Rădăcina are forma conic-alungită, de culoare albă, cu cele două şanţuri late-

Scanned with OKEN Scanner

rale puţin pronunţate, cu capul scos afară din sol pe o lungime de 2—4 cm. Greutatea rădăcinii unei plante este de 500—600 g. Numărul fascicolelor libero-lemnoase 10—12. Numărul cromozomilor 27, 36, 18. MMB=25—28 g.

Caractere morfologice ale soiului sînt neomogene, ele reflectînd componenţa genetică a soiului. Formele diploide au limbul lung şi îngust, erect, paţiolul lung şi subţire, iar cele tetraploide au limbul scurt, lat, cu umerii dezvoltaţi, iar peţiolul este scurt şi gros; formele triploide au dimensiuni intermediare.

Însuşiri fiziologice. Este un soi semitardiv, cu rezistenţă bună la secetă şi la cercosporioză. Are posibilităţi largi de răspîndire ecologică.

Însuşiri de calitate. În zona unde este omologat soiul a realizat în medie pe 3 ani un conţinut mediu de zahăr de 17°S, cu un potenţial de 19,0°S.

Producţia. A dat producţii medii de rădăcini pe o perioadă de 3 ani, cuprinse între 35—65 t/ha şi de zahăr de 7—10 t/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Se comportă bine şi în condiţii de irigare. Soiul cere agrofond superior.

Zonarea. Soiul R. Poli 1 este omologat în zonele de cultură a sfeclei de zahăr din Muntenia, Oltenia şi Dobrogea, în zonele favorabile culturii sfeclei de zahăr, cu soluri de tip cernoziom şi brun-roşcat de pădure.

Caracteristicile formelor parentale

Forma maternă: *Tetra 2.* Culoarea hipocotilului tinerelor plăntuţe poate să fie roşie, roz, verde-deschis, verde-închis. Forma tufei în anul I este semierectă spre orizontal, cu vîrful frunzelor aplecat. Limbul este mare, oval, cu suprafaţa uşor gofrată sau gofrată. Culoarea frunzelor (limb şi peţiol) este verde. Peţiolul este scurt şi gros. Rădăcina este de formă conică, cu şanţuri laterale puţin pronunţate. Culoarea rădăcinii şi a pulpei este albă. Numărul de fascicole libero-lemnoase este 10—12. Culoarea mugurilor la butaşi este roşie, roz, verde-deschis, verde-gălbui. Ramurile florifere la seminceri au culoarea verde. Diametrul grăuncioarelor de polen este cuprins între 21—26 μ. Numărul porilor germinativi ai grăunciorilor de polen normal este 13—16. Numărul de cloroplaste din stomatele de pe faţa inferioară a frunzei 22—26. Lungimea stomatelor 32—38 μ. Numărul de cromozomi 36.

Forma paternă: *Bod A2.* Culoarea hipocotilului tinerelor plăntuţe poate fi: roşie, roz, verde-deschis, verde-gălbui. Limbul frunzelor este de mărime mijlocie, de formă alungită, cu suprafaţa netedă sau uşor gofrată. Culoarea limbului şi a peţiolului este verde-deschis. Peţiolul este lung şi subţire. Rădăcina are formă conic-alungită, cu şanţuri superficiale. Culoarea rădăcinii şi a pulpei este albă. Numărul de fascicole libero-lemnoase, este 10—12. Culoarea mugurilor la butaşi poate fi: roşie, roz, verde-deschis, verde-gălbui. Culoarea ramurilor florifere la seminceri este verde-deschis. Diametrul grăunciorilor de polen este cuprins între 17—25 μ. Numărul porilor germinativi ai grăunciorilor de polen normal este 6—8. Numărul cloroplastelor din stomatele de pe faţa inferioară a frunzei 12—16. Lungimea stomatelor 19—26 μ. Numărul de cromozomi 18.

Scanned with OKEN Scanner

Genealogia. Soi poliploid obţinut prin hibridarea formei tetraploide Tatra 1 ca formă mamă cu Lovrin 62/53 (soi diploid) ca formă tată, creat la I.C.C.S.-Braşov. Este format din 50% plante triploide, 25% plante diploide şi 25% tetraploide.

Caractere morfologice. Hipocotilul are culoarea roşie, roz sau verde. Tufa în anul I are forma înclinată, cu vîrful aplecat spre pămînt. Frunza are limbul de formă oval-alungită, cu vîrful puţin ascuţit şi umeri laţi, cu marginea uşor ondulată, mare, de culoare verde-pal. Lungimea pe nervura mediană este de 19—24 cm, iar lăţimea de 15—18 cm. Peţiolul frunzei este scurt şi gros avînd lungimea de 20—23 cm. Numărul de frunze este de 35—40. Rădăcina are forma conic-alungită, de culoare albă, cu cele două şanţuri laterale puţin pronunţate şi cu capul scos afară din sol pe o porţiune de 3—5 cm. Greutatea rădăcinii unei plante este de 650—700 g. Numărul fascicolelor libero-lemnoase 10—12. Numărul de cromozomi 27,36, 18. MMB este de 30—31 g.

Caracterele morfologice ale soiului sînt neomogene, ele reflectînd componenţa genetică a soiului. Formele diploide au limbul lung şi îngust, erect, peţiolul lung şi subţire, cele tetraploide au limbul scurt, lat, cu umerii dezvoltaţi, iar peţiolul este scurt şi gros; formele triploide au dimensiuni intermediare.

Însuşiri fiziologice. Este un soi semitardiv, cu o creştere rapidă şi uniformă în primele stadii de vegetaţie. Perioada de vegetaţie este de 180 zile. Soiul prezintă rezistenţă bună la secetă, la lăstărire în primul an de vegetaţie şi la Cercosporioză.

Însuşiri de calitate. A realizat un procent mediu de zahăr de 17,6°S, cu un potenţial de pînă la 19,5°S.

Producţia. S-au obţinut producţii medii de rădăcini cuprinse între 34—65 t/ha şi 6—11 t/ha zahăr. Soiul cere agrofond superior.

Zonarea. Soiul R. Poli 7 este omologat în Moldova, Transilvania şi Banat, în zonele favorabile culturii sfeclei de zahăr.

Caracteristicile formelor parentale

Forma maternă: *Tetra 1.* Culoarea hipocotilului tinerelor plăntuţe poate fi: roşie, roz, verde-deschis, verde-închis. Forma tufei în anul I este semierectă spre orizontal, cu vîrful frunzelor aplecat. Limbul este mare, oval, cu suprafaţa uşor gofrată sau gofrată. Culoarea frunzelor (limb şi peţiol) este verde. Peţiolul este scurt şi gros. Rădăcina este de formă conică, cu şanţuri laterale puţin pronunţate. Culoarea rădăcinii şi a pulpei este albă. Numărul de fascicole libero-lemnoase este 10—12. Culoarea mugurilor la butaşi poate fi: roşie, roz, verde-deschis, verde-gălbui. Ramurile florifere la seminceri au culoarea verde. Diametrul grăunciorilor de polen 21—26 μ. Numărul porilor germinativi ai grăunciorilor de polen normali este 13—16. Numărul de cloroplaste din stomatele de pe faţa inferioară a frunzei este de 22—26. Lungimea stomatelor 32—38 μ. Număr de cromozomi, 36.

Forma paternă: *Lovrin 62/53.* Culoarea hipocotilului tinerelor plăntuţe poate fi: roşie, roz, verde-deschis, verde-gălbui. Forma tufei în anul I este semi-

Scanned with OKEN Scanner

erectă spre erectă. Limbul frunzelor este de mărime mijlocie, de formă alungită, cu vîrful puţin ascuţit şi cu suprafaţa netedă sau uşor gofrată. Culoarea limbului şi a peţiolului este verde-deschis. Peţiolul este lung şi subţire, caracteristic formelor diploide. Rădăcina este de formă conic-alungită, cu şanţurile laterale superficiale. Culoarea rădăcinii şi a pulpei este albă. Numărul de fascicole libero-lemnoase este de 10—12. Culoarea mugurilor la butaşi este roşie, roz, verde-deschis, verde-gălbui. Culoarea ramurilor florifere la seminceri este verde-deschis. Diametrul grăunciorilor de polen 17—25 μ. Numărul de pori germinativi ai grăunciorilor de polen normal, 6—8. Numărul de pori germinativi ai grăunciorilor de polen normal, 6—8. Numărul de cloroplaste din stomatele de pe faţa inferioară a frunzei, 12—16. Lungimea stomatelor 19—26 μ. Numărul de cromozomi 18.

Polirom

Genealogia. Soi poliploid plurigerm de tip zaharat, obţinut prin hibridare între componentul tetraploid plurigerm, Tetra 2 (forma mamă) cu soiul diploid plurigerm CT 34 (forma tată), la I.C.C.S.-Braşov.

Se înmulţeşte prin metoda sistematică, fiind formate în proporţie de 75% din plante triploide cu 27 cromozomi şi 25% tetraploide cu 36 cromozomi.

Caractere morfologice. Soiul prezintă caractere morfologice specifice soiurilor poliploide. Hipocolitul poate fi de culoare: roşie, roz, verde. Are un aparat foliar bogat, frunze mari, peţiol scurt şi gros, lung de 17,5 cm. Forma rozetei este semierectă, strînsă. Numărul de frunze 24—28, lungimea medie a frunzei pe nervura mediană 21,7 cm, iar lăţimea medie 16,3 cm. Frunza este oval-alungită, cu vîrful puţin ascuţit, cu marginea uşor ondulată, de culoare verde-deschis. Rădăcina este albă, fusiformă, cu lungimea de 30,6 cm, grosimea de 8,7 cm şi greutatea 600 g. Numărul fasciculelor libero-lemnoase, 10—12. Glomerula este mare, plurigermă. MMB=30 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul este semitardiv, cu perioada de vegetaţie de 180 zile, mijlociu de rezistent la înflorire în anul I. Are o rezistenţă bună la atacul de cercosporioză.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu de zahăr a fost de 16,94°S, mai ridicat în zonele din sudul ţării, comparativ cu soiul poliploid R. Poli 1.

Producţia. Realizează producţii medii de rădăcini cuprinse între 55—58 t/ha, cu potenţial de 67,5 t/ha în sudul ţării şi 8,7—10 t/ha zahăr, unde a fost practic egal cu soiul plurigerm, mai ales la producţia de zahăr valoric.

Zonarea. Este omologat în zonele favorabile de cultură a sfeclei de zahăr din sudul ţării, în condiţii de irigare.

Soiuri monogerme diploide

Stupini 2 M

Genealogia. Soiul (hibridul) sintetic Stupini 2 M este diploid monogerm, de tip N, rezultat din încrucişarea unor linii consangvinizate, creat la I.C.C.S.-Braşov.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Este o formă diploidă monogermă, avînd caracteristici morfologice intermediare între formele diploide şi cele poliploide plurigerme. Hipocotilul este de culoare verde-deschis. Peţiolul este destul de gros, mijlociu de lung, 23,0 cm. Talia este mijlociu de înaltă şi semierectă. Limbul mijlociu de mare (lung de 30,5 cm şi lat de 18,8 cm), relativ oval, de culoare verde spre verde-deschis, cu suprafaţa ondulată. Are un aparat foliar moderat în tot cursul perioadei de vegetaţie. Rădăcina are formă conic-alungită, bine îngroşată în treimea superioară 10,4—12,4 cm. Capul rădăcinii este mijlociu, de formă rotundă. Numărul de fascicole libero-lemnoase este cuprins între 9—12.

Însuşiri fiziologice. Este rezistent la secetă, temperaturi ridicate şi înflorire în primul an de vegetaţie, prezintă o bună rezistenţă (toleranţă) la cercosporioză. Prezintă un ritm energic de dezvoltare în prima perioadă de vegetaţie. Rădăcinile cresc intens în tot cursul perioadei de vegetaţie, perioada optimă de recoltare fiind în a doua jumătate a lunii octombrie.

Însuşiri de calitate. Conţinutul de zahăr oscilează între 16,5—19,0°S.

Producţia. A realizat producţii medii de rădăcini cuprinse între 53—69 t/ha şi zahăr 8—10 t/ha.

Zonarea. Soiul Stupini 2 M se comportă bine în Transilvania şi vestul ţării, unde se preconizează extinderea lui în producţie.

Soiuri monogerme poliploide

Monorom

Genealogia. Soi monogerm românesc, cu sămînţa monogermă genetic (conţine o singură sămînţă), obţinut prin încrucişarea componentului Tetra Mono 2, ca formă mamă, cu soiul diploid plurigerm BA 2, ca soi tată (polinizator), creat la I.C.C.S.-Braşov. Se înmulţeşte prin metoda sistematică, fiind compus în general în proporţie de 75% din plante triploide cu 27 cromozomi şi 25% tetraploide cu 36 cromozomi.

Caractere morfologice. Culoarea hipocotilului poate fi: roşie, roz, verde. Are aparat foliar bogat, cu talia plantelor mijlocie. Forma rozetei este semierectă, strînsă. Frunza este oval-alungită, cu vîrful puţin ascuţit, cu marginea uşor ondulată, de culoare verde. Numărul mediu de frunze este de 21. Lungimea medie a frunzelor 20,3 cm, iar lăţimea de 15,6 cm. Peţiolul frunzei are lungimea medie de 17,7 cm. Rădăcina de culoare albă, conic-alungită, cu lungimea medie de 29,1 cm şi diametrul la colet 8,8 cm. Numărul fascicolelor libero-lemnoase este cuprins între 10—12. Greutatea medie a unei rădăcini, 600—700 g.

Însuşiri fiziologice. În timpul vegetaţiei manifestă un ritm ridicat şi constant al intensităţii fotosintezei şi un ritm scăzut al intensităţii respiraţiei începînd cu faza de acumulare a zahărului. Este rezistent la lăstărire. Soiul prezintă rezistenţă bună la atacul de cercosporioză.

Însuşiri de calitate. Conţinutul de zahăr oscilează între 16,90—18,30°S.

Producţia. Fiind un soi monogerm dă posibilitatea reducerii volumului de muncă manuală la rărit. Capacitatea de producţie, la rădăcini a fost cuprinsă între 50—60 t/ha, iar la zahăr de 8,6—9,4 t/ha.

Scanned with OKEN Scanner

Particularităţi agrofitotehnice. Pentru cultivarea acestui soi se recomandă a se acorda atenţie deosebită pregătirii patului germinativ, care trebuie mobilizat pînă la adîncimea de 3 cm. De asemenea trebuie folosită îngrăşarea cu doze mari de îngrăşăminte, menţionîndu-se echilibrul între azot, fosfor şi potasiu.

Zonarea. Soiul Monorom se cultivă în Moldova, Transilvania şi sudul ţării în cultură neirigată şi irigată.

Românesc Poli Mono 519 (RPM 519)

Genealogia. Este un soi cu sămînţa monogermă genetic, obţinut prin încrucişarea soiului Tetra Mono 4 ca formă mamă, cu soiul plurigerm diploid CT 34, ca polenizator, creat la I.C.C.C.S.-Braşov.

Caractere morfologice. Soiul prezintă caractere morfologice specifice soiurilor poliploide. Hipocotilul este de culoare verde-deschis. Are aparat foliar bogat, frunza mare (lungă de 28 cm şi lată de 23 cm), peţiol scurt (16,0 cm) şi gros. Suprafaţa limbului este ondulată. Numărul mediu de frunze 26. Rădăcina este albă, fusiformă, cu lungimea de 19,1 cm şi cu diametrul la colet de 8,9 cm. Numărul de fascicole libero-lemnoase variază între 7—12. Greutatea medie a rădăcinii 680—750 g. MMB este în medie 20 g.

Însuşiri fiziologice. Este rezistent la temperaturi ridicate. Gradul de lăstărire în primul an este foarte scăzut. Soiul are o rezistenţă mijlocie la atacul de *Cercospora beticola*, mai ales în condiţiile din sudul ţării.

Însuşiri de calitate. Conţinutul de zahăr al soiului este mai ridicat în Moldova (18,36°S) avînd valori egale cu ale soiului existent în cultură, şi mai scăzut în Transilvania.

Producţia. Soiul a realizat producţii medii de rădăcini, cuprinse între 50—72 t/ha şi respectiv 9—10,7 t/ha zahăr. Se înmulţeşte prin metoda sistematică fiind format în general, în proporţie de 75% din plante triploide cu 27 cromozomi şi 25% tetraploide cu 36 cromozomi.

Zonarea. Se poate cultiva cu rezultate bune în zonele de cultură a sfeclei de zahăr din Moldova, Transilvania şi vestul ţării.

2.5.2. *BETA VULGARIS* L. Var. *CRASSA* Alef — SFECLA DE FURAJ

Polifurajer 26

Genealogia. A fost obţinut prin hibridare între componenţii Tetraploid Roz (4 n=36) şi Diploid Roz (2 n=18), la S.C.A.-Lovrin. Face parte din genul *Beta* sp. *vulgaris* Provar. Crassa.

Caractere morfologice. Culoarea hipocotilului este roz-deschis. Frunzele au culoarea verde-plumburiu şi prezintă striaţii pe nervuri şi peţiol. Limbul are vîrful rotunjit, cu suprafaţa netedă sau ondulată. Peţiolul frunzei are lungimea de 18—35 cm, cu dungi roşii. Numărul de frunze este cuprins între 10—26. Rădăcina este de culoare roşie, cu vîrful alb, de formă alungit-ovală. Lungimea medie a rădăcinii este de 35 cm din care 18 cm creşte afară din sol, reprezentînd 53%. Culoarea miezului este albă, cu inelele slab roz. Coletul este, de asemenea,

Scanned with OKEN Scanner

roz şi prezintă rugozităţi. Numărul de fascicole libero-lemnoase variază între 5—6.

Însuşiri fiziologice. Soiul este rezistent la secetă şi la atacul de *cercosporioză.*

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu în substanţă uscată a fost 9,6%.

Producţia. Soiul este foarte productiv; a realizat 77 t/ha—140 t/ha, rădăcini.

Zonarea. Soiul Poli furajer 26 este omologat în zonele favorabile de cultură ale sfeclei furajere.

Caracteristicile formelor parentale

Forma maternă: *Tetraploid roz.* Culoarea hipocotilului tinerelor plante este roşu-violaceu. Limbul frunzei este mare, oval, cu vîrf rotunjit, iar suprafaţa netedă sau gofrată. Frunza are culoare verde-plumburiu, nervuri verzi, cu striaţii violacee. Peţiolul, cu striaţii roşii violacee, este scurt şi gros. Poziţia frunzelor este semierectă spre erectă. Rădăcina este de formă alungit-ovală în treimea superioară, cu cap mic, îngropată 1/2 şi cu şanţuri foarte superficiale. Tegumentul rădăcinii este roz spre colet, iar spre vîrful rădăcinii alb. Pulpa este albă, pătată cu roz în jurul inelelor. Numărul fascicolelor libero-lemnoase este de 5—6. Culoarea mugurilor la butaşi este roşie-violacee, iar a ramurilor florifere la seminceri verde cu striaţii roz. Diametrul grăunciorilor de polen este 24—28 μ. Numărul cloroplastelor din stomatele de pe faţă inferioară a frunzei este 22—26. Lungimea stomatelor 32—38 μ. Numărul de cromozoni 36.

Forma paternă: *Diploid roz.* Culoarea hipocotilului plăntuţelor tinere este roşu-violaceu. Limbul frunzelor este mare, cu vîrf ascuţit sau oval şi cu suprafaţa frunzelor netedă sau gofrată. Culoarea limbului este verde-plumburiu, cu nervuri verzi, adesea cu striaţii violacee spre peţiol. Peţiolul este lung şi subţire. Poziţia frunzelor este semierectă spre erectă. Rădăcina alungită, ovală în treimea superioară, cap conic, şanţuri superficiale, rădăcina 1/2 îngropată. Rădăcina este roz, iar spre vîrf albă, pulpa de asemenea albă, pătată cu roz în jurul inelelor. Numărul de fascicole libero-lemnoase, 5—6. Culoarea mugurilor la butaşi este roşu-violaceu. Culoarea ramurilor florifere la seminceri este verde, cu striaţii roz. Diametrul grăunciorilor de polen este 17—25 μ. Numărul porilor germinativi ai grăunciorilor de polen normal este de 6—8. Numărul de cloroplaste din stomatele de pe faţa inferioară a frunzei este cuprins între 12—16. Lungimea stomatelor variază între 19—26 μ. Numărul de cromozomi 18.

Polifurajer 2 (Polifurajer galben)

Genealogia. A fost creat la S.C.A.-Lovrin, prin hibridarea formei tetraploide cu un soi diploid („tetraploid galben nr. 306", avînd 36 cromozoni şi „diploid galben F 440" avînd 18 cromozomi).

Face parte din genul *Beta*, sp. *vulgaris* Provar. *crassa.* Este o formă poliploidă avînd o proporţie de 20—30% forme tetraploide, 40—70% forme triploide şi 15—20% forme diploide.

Caractere morfologice. Culoarea hipocotilului este roşiatică spre roz. Culoarea limbului este verde, forma ovală, de mărime mijlocie, peţiolul verde cu

Scanned with OKEN Scanner

Sfeclă de zahăr Braşov

Sfeclă de zahăr R. Poli 1

Sfeclă de zahăr R. Poli 7

Scanned with OKEN Scanner

Sfeclă de zahăr Polirom

Sfeclă de zahăr Stupini 2 M

Scanned with OKEN Scanner

Sfeclă de zahăr Monorom

Sfeclă de zahăr RPM 519

Sfeclă de furaj Polifurajer 26

Sfeclă de furaj Polifurajer 2

Scanned with OKEN Scanner

Lucernă H. 652

Trifoi — Roşu de Transilvania

Trifoi — Select

Trifoi Napoca

Scanned with OKEN Scanner

pete gălbui la bază. Este bogat în frunze. Rădăcina este cilindrică spre cilindric-ovală, de culoare galbenă de nuanţe diferite. Se recoltează foarte uşor.

Însuşiri fiziologice. Are o comportare bună în ceea ce priveşte rezistenţa la lăstărire şi *cercosporioză*.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu în substanţă uscată a fost de 12,48%.

Producţia. În medie pe 2 ani, soiul Polifurajer 2 a realizat producţii de rădăcini cuprinse între 70—100 t/ha, iar producţia de substanţă uscată, 8—12 t/ha.

Zonarea. Soiul Polifurajer 2 a fost omologat în zonele de cultură a sfeclei furajere, alături de Polifurajer 26.

Caracteristicile formelor parentale

Forma maternă: *Tetraploid galben nr. 306.* Culoarea germenilor este galbenă, iar a frunzelor şi peţiolului verde. Frunzele sînt mai puţine decît la soiurile diploide, mai lungi şi mai late, avînd poziţia mai strînsă şi aplecată. Peţiolul este mai scurt şi mai gros. Plantele tetraploide au 36 cromozomi, stomatele au 22—28 cloroplaste. Grăunciorii de polen au un număr de peste 10 pori şi diametrul de 26,5 μ. Sămînţa componentului Tetraploid galben nr. 306, este mai mare decît a Diploidului galben F 440. Tetraploid galben nr. 306 este rezistent la secetă, la boli, şi tolerant la cercospiroză. MMB=32,5 g.

Forma paternă: *Diploid galben F 440.* Plantele diploide prezintă frunze mai multe, au limbul mai scurt şi mai îngust şi o poziţie mai erectă; peţiolul este mai lung şi mai subţire decît formele poliploide. Plantele diploide au 18 cromozomi, 12—16 cloroplaste, grăunciorii de polen cu 5—8 pori şi diametrul de cca 21,5 μ. Sămînţa este mai mică decît la Tetraploid. MMB este de cca 23,7 g.

În anul II de vegetaţie semincerii Tetraploid galben nr. 306 şi Diploid galben F 440 au următoarele caractere comune: culoarea mugurilor la deschiderea silozului este galbenă cu nuanţe diferite, iar cea a frunzelor şi ramurilor florifere verde cu pete galbui la baza peţiolului.

2.6. PLANTE DE NUTREŢ

A. LEGUMINOASE PERENE

2.6.1. *MEDICAGO VARIA* Martyn — LUCERNA

H 652

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T. Fundulea, prin încrucişarea sexuată a lucernei locale de Banat cu lucerna galbenă de Filiaşi, urmată de selecţie pe grupe de familii din materialul hibrid obţinut. Aparţine speciei *Medicago varia* Martyn.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă, erectă, cu lăstari viguroşi şi ramificaţi şi perozitate slabă. Lăstarii au culoarea verde, uşor pigmentată cu antocian. Prezintă foliaj abundent. Foliolele sînt mari şi mijlocii, în medie 2,5 cm lungime şi 1,1 cm lăţime, de culoare verde-închis, cu vîrful de formă ascuţită, terminat cu un dinte. Marginea foliolei este uşor dinţată în jumătatea superioară. Florile, dispuse în raceme capituliforme, au culori variate:

Scanned with OKEN Scanner

galben verzui, albastru, albastru-violaceu, violet, carmin şi mov cu numeroase nuanţe. Prezintă înflorire abundentă. Păstaia este mare, spiralată, cu cel puţin 3 spirale. Sămînţa are forma reniformă şi codiformă, de culoare galbenă, lungă de 1,5—2,5 mm. MMB =2,0—2,2 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul prezintă o bună rezistenţă la ger, secetă, cădere şi boli criptogamice, în special la pătarea foliară (*Pseudopeziza medicaginis*) şi la rugina lucernei (*Uromyces striatus*). Porneşte în creştere primăvara timpuriu şi are un ritm rapid. Otăveşte bine după coasă.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu de proteină brută (raportat la s. u.) este de 19,82% variind între 20—24% din s. u.

Producţia. În medie pe 3 ani în reţeaua C.S.I.O.S. şi A.S.A.S. a produs 5—6 t/ha substanţă uscată în cultură neirigată şi pînă la 12 t/ha în cultură irigată. Are un potenţial ridicat de producţie, 7—9 t/ha substanţă uscată în cultură neirigată şi 13—14 t/ha în cultură irigată.

Zonarea. Soiul este omologat în toate zonele ecologice de cultură ale lucernei, cu predilecţie pentru zonele din sudul ţării.

Luxin

Genealogia. Soi sintetic creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, compus din trei linii consangvinizate, supuse la patru cicluri de selecţie.

Caractere morfologice. Prezintă lăstari înalţi, de culoare verde, uşor pigmentat, cu foliaj abundent şi foliole de culoare verde-închis. Tufa este potrivit de înaltă, cu ramificaţii care încep de la bază. Frunza este îngustă, iar foliola eliptică, cu marginea uşor dinţată în jumătatea superioară, de culoare verde-deschis. Vîrful foliolei este ascuţit, terminat cu un dinte. Foliola are o culoare verde-deschis şi este mijlocie spre mică; pe partea dorsală prezintă perişori fini şi rari, cu marginea uşor dinţată în jumătatea superioară. Florile nu au culoare uniformă, dominantă fiind culoarea violet-pestriţă, existînd în populaţie şi plante cu flori albe sau galben-verzui. Amplitudinea de variaţie a culorilor este însă mai restrînsă decît la soiul H 652. Păstaia este răsucită cu 2—4 spirale. Bobul este ovat, comprimat lateral, de lungime 1,5—2,5 mm. Culoarea este brun-deschis, lucioasă. MMB =2—2,1 g.

Însuşiri fiziologice. Are o plasticitate ecologică mai redusă decît H 652, prezintă o foarte bună rezistenţă la iernare. De asemenea are rezistenţă bună la secetă. Are o bună capacitate de regenerare şi de fructificare. Înfloreşte cu 2—3 zile mai repede decît soiul H 652, are o durată mai scurtă şi un înflorit mai uniform.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu de proteină brută (raportat la SU) a fost de 18,55% în perioada 1973—1974, dar poate să ajungă pînă la 20—24% din s. u.

Producţia. În medie în reţeaua C.S.I.O.S. şi A.S.A.S. a produs în cultură neirigată 6—8 t/ha substanţă uscată şi 10—14 t/ha în cultură irigată, cu potenţial de producţie de pînă la 7—9 t/ha în cultură neirigată şi 14—16 t/ha în cultură irigată.

Zonarea. Este indicat pentru zonele din sudul ţării, în general în cultură irigată.

Scanned with OKEN Scanner

De Transilvania

Genealogia. Este o populaţie locală aparţinînd speciei *Trifolium pratense* L. ssp. *sativum* Crome.

Caractere morfologice. Rădăcina este pivotantă, cu multe rădăcini laterale; nodozităţile sînt de formă ovală. Tulpina are portul erect, este înaltă de 50—60 cm şi posedă 3—6 ramificaţii. Numărul internodiilor este de 3—4, iar o plantă are aproape 60 tulpini fine. Frunzişul este bogat, foliolele sînt mari, de formă oval-alungită, de culoare verde-închis şi cu macula bine conturată. Florile sînt grupate cîte 40—100 în inflorescenţe capitate, de culoare violacee, diferit nuanţată. Forma inflorescenţei poate fi globuloasă sau ovată. Fructul este o păstae ovată, monospermă. Seminţele sînt de formă rotund-triunghiulară galbene-violet sau jumătate galbene, jumătate violete. MMB=1,0—2,2 g. Prezintă un procent relativ mic de seminţe tari.

Însuşiri fiziologice. Are o foarte bună rezistenţă la ger, la secetă se comportă satisfăcător. Otăveşte bine după coasă.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu de proteină brută (raportat la s. u.) a fost de 18,74%.

Producţia. A produs 4—10 t/ha substanţă uscată.

Zonarea. Este în cultură în toate zonele favorabile culturii de trifoi roşu, din Transilvania.

Select

Genealogia. A fost creat prin selecţie individuală din trifoiul roşu De Transilvania. Aparţine varietăţii *sativum*, subvar. *praecox* Witte.

Predomină biotipurile bianuale şi perene, mai puţin cele anuale.

Caractere morfologice. Cotiledoanele au culoarea verde-închis, de formă ovală. Are talia mijlocie (cca 60 cm), numărul mediu de lăstari pe plantă: 56. Tufa deasă, bogată în lăstari, frunza mare, de formă alungit-ovală, fără perozitate, de lungime şi lăţime mijlocie, cu macula bine conturată. Tulpinile sînt fine, portul tufei este erect. Lăstărirea este bună. Baza lăstarilor cu nuanţă roşie (62%) şi verde (38%). Forma frunzei oval-alungită. Floarea are culoarea roşu-pal. Inflorescenţa are formă ovală, de mărime mijlocie. Prezintă fructificare abundentă. Sămînţa are culoarea galbenă, violetă. MMB=1,8 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul este rezistent la ger şi se comportă satisfăcător la secetă. Prezintă rezistenţă bună la cădere. Otăveşte foarte bine.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu de proteină brută (raportat la s. u.) este de 15,70%.

Producţia. În perioada 1974—1975, a produs 6—12,6 t/ha substanţă uscată.

Zonarea. Este extins în cultură în nordul Transilvaniei, în judeţele: Bihor, Satu Mare, Maramureş, Sălaj, Bistriţa-Năsăud şi Cluj.

Scanned with OKEN Scanner

Napoca tetra

Genealogia. A fost creat prin selecţie dintr-un material de natură hibridă, rezultat în urma hibridării libere între soiul de trifoi roşu tetraploid „KH", Perenta şi Hungaropoly, la Institutul Agronomic „Dr. P. Groza" Cluj-Napoca.

Aparţine varietăţii *Trifoium pratense* L. var. *sativum*, subvar. *praecox*.

Caractere morfologice. Culoarea cotiledoanelor este verde-închis. Portul plantei la începutul vegetaţiei este erect, apoi uşor semiaplecat. Talia plantelor este înaltă de 50—60 cm, numărul mediu de lăstari pe plantă 2—3, de culoare verzuie, cu nuanţă slab roşiatică. Lăstarii au o grosime medie de 3,9 mm, în secţiune fiind rotunzi cu şanţuri longitudinale vizibile, de culoare verde, pigmentată cu antocian, mai pronunţat spre vîrf. Întreaga plantă are aspectul unei tufe bogate în frunze. Frunzele au formă ovoidală, sînt mari, de culoare verde-închis, cu o uşoară perozitate pe partea dorsală a foliolelor şi cu o maculă mare, foarte evidentă. Procentul de frunze oscilează între 40,5—50,0% la coasa I şi 51,2—55,3% la coasa a II-a. Floarea are forma ovală, de culoare violet-roşcată. Inflorescenţa este globuloasă, mare şi prezintă un număr mediu de 90—125 flori. Seminţele au culoare galben-violaceu, de formă ovală. MMB = =2,5 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul Napoca-tetra este mai tardiv decît soiul Select, cu cca 3—8 zile. Se caracterizează printr-o otăvire bună, rezistenţă bună la iernare, secetă, cădere, mijlociu de rezistent la făinare şi pătarea brună a frunzelor.

Însuşiri de calitate. Se caracterizează printr-un conţinut ridicat de proteină brută. Conţinutul mediu în proteină brută (raportat la s. u.) a fost de 21,3%.

Producţia. Soiul a realizat producţii de substanţă uscată cuprinse între 8,7—11,0 t/ha. Prezintă capacitate productivă bună în condiţii pedoclimatice diferite.

Zonarea. Corespunde pentru zonele cu precipitaţii abundente, favorabile trifoiului roşu, din centrul şi nordul Transilvaniei, precum şi din nordul Moldovei.

2.6.3. *TRIFOLIUM REPENS* L. — TRIFOIUL ALB

De Braşov

Genealogia. Este un soi local, aparţine speciei *Trifolium repens* L.

Caractere morfologice. Talia plantei este mică, 20—30 cm. Numărul mediu de lăstari 1—3. Culoarea lăstarilor la bază este verde-deschis. Frunzele sînt trifoliate, lung-peţiolate (20—30 cm). Peţiolul este cilindric, prevăzut cu un jgheab la partea superioară. Foliolele scurt-peţiolate de 2 mm; lungi de 1,5—2 cm şi late de 1,2—1,5 cm. Culoarea frunzei este verde, lucioasă pe partea inferioară şi lipsită de perozitate, uşor zimţată pe margini. Macula frunzei este mică, slab pronunţată, de culoare albicioasă. Inflorescenţa este globuloasă, de mărime mijlocie spre mică. Florile sînt albe, roz la bază, scurt-peţiolate. Fructul este o păstaie lungă de 3—5 mm, dreaptă, cu 3—4 seminţe de culoare brună, de formă oval-cordiformă la bază, avînd MMB =0,7—0,8 g.

Scanned with OKEN Scanner

Zonarea. Trifoiul alb se cultivă în toate zonele favorabile, fiind componentul de bază în crearea de pajişti folosite ca păşune sau ca fîneaţă.

2.6.4. *ONOBRYCHIS VICIIFOLIA* Scop. — SPARCETA

ICA 6

Genealogia. A fost creat prin selecţie dintr-un material hibrid, rezultat din încrucişarea sparcetei transcaucaziană cu sparceta românească locală. Aparţine speciei *Onobrychis viciifolia* Scop.

Caractere morfologice. Plantele se caracterizează prin talie înaltă, cu tulpini semifine, care la primul înflorit în anul al II-lea, de vegetaţie depăşeşte înălţimea de 100 cm. În majoritate, tulpinile sînt goale. Frunzele sînt imparipenate, cu foliole lungi (10—20 cm), scurt-pedunculate, racemul este axilar, lung de 10—13 cm; florile sînt de culoare roşiu-carmin sau roz. Fructul este o păstaie în formă de semicerc comprimat, reticulată, păstăile au dimensiuni de 6—8 mm. Sămînţa are formă reniformă. MMB=18—22 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi rezistent la seceta, ger şi boli criptogamice, îndeosebi la rugină (*Uromyces onobrychidis*). Este mijlociu de rezistentă la făinare (*Erysiphe poligoni* D.C.f. *onobrychidis*). şi mediu rezistent la rugină (*Uromyces onobrychides*).

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu de proteină brută (raportat la s. u.) a fost de 20,06%.

Producţia. Producţia a fost de 30—40 t/ha masă verde; 8,8—10 t/ha substanţă uscată.

Zonarea. Soiul ICA 6 este omologat în zonele de cultură a sparcetei din ţară.

Sparta

Genealogia. Este un soi obţinut prin selecţie, pe grupe de familii, dintr-un material hibrid. Aparţine speciei *Onobrychis viciifolia* Scop.

Caractere morfologice. Plantele prezintă lăstari fini, erecţi, înalţi de 60—70 cm. Frunze imparipenate, de 15—20 cm lungime, cu foliole scurt-pedunculate. Racemul axilar este de 15—20 cm lungime. Florile sînt de culoare roz. Fructul este o păstaie comprimată, reticulată, de 6—10 mm lungime. Sămînţa are formă reniformă. MMB=20—22 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul Sparta prezintă aceeaşi precocitate ca şi soiul ICA 6. Este rezistent la condiţiile de iernare şi secetă.

Însuşiri de calitate. Soiul a avut un conţinut de proteină brută (raportat la s. n.) de 21,76%.

Producţia. A realizat producţii de masă verde de 26,9—36,0 t/ha şi de 4,7—5,0 t/ha substanţă uscată. Producţia de seminţe a fost de 1000—1300 kg/ha.

Zonarea. Se cultivă îndeosebi pentru staţiile de deshidratarea furajelor. Dă rezultate bune pe terenuri bogate în calcar, în zonele secetoase şi pe pantele supuse eroziunii.

Scanned with OKEN Scanner

2.6.5. *BROMUS INERMIS* Leyss — OBSIGA NEARISTATĂ

Bărăgan 5

Genealogia. A fost creat la S.C.A.-Mărculeşti, fiind obţinut prin metoda selecţiei în masă, dintr-o populaţie locală.

Caractere morfologice. Plantele sînt de talie înaltă, variind între 90—120 cm. Lăstarii sînt de culoare verde. Rădăcina plantelor este puternic răsfirată, ajungînd pînă la 2 m adîncime şi cu stoloni puţini.

Frunzele au limbul lat, îngustat de la mijloc spre vîrf, pubescent pe partea ventrală, formînd cu tulpina un unghi ascuţit. Urechiuşele lipsesc sau sînt foarte mici. Inflorescenţa este un panicul drept, puţin răsfirat după înflorire, lung de 15—22 cm. Spiculeţele sînt nearistate, compuse din cîte 4—14 flori. Glumele sînt de culoare brun-violaceu, paleea avînd formă de luntriţă fără ariste. Seminţele au lungimea de 8—10 mm şi lăţimea de 2,0—2,5 mm, lipsite de perişori. MMB=2,7 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul are rezistenţă bună la iernare şi la secetă şi este mijlociu de rezistent la boli.

Producţia. Producţia de masă verde realizată este cuprinsă între 36—50 t/ha, iar substanţa uscată de 7,6—10,7 t/ha.

Zonarea. Este omologat în zona de cultură favorabilă a lui *Bromus inermis* (sudul ţării, centrul Transilvaniei, Dobrogea, partea de est a Moldovei).

Orfeu

Genealogia. Soi sintetic, creat la I.C.C.P.T. Fundulea, format din două clone, cu o bună capacitate combinativă, extrase din două populaţii locale. Aparţine speciei *Bromus inermis* Leyss.

Caractere morfologice. Soiul prezintă plante de talie înaltă, cu frunze înguste, de culoare verde-închis. Tufele sînt la fel de înalte ca la soiul Bărăgan 5, însă mai bogate în frunze. Paniculul este lax, cu multe ramificaţii, purtînd cîte 1—4 spiculeţe nearistate, care conţin 4—14 flori. Seminţele au lungimea de 8—10 mm şi lăţimea de 2,0—2,5 mm. MMB=2,7 g.

Însuşiri fiziologice. Este cu 3—4 zile mai tardiv decît soiul Bărăgan 5. Se caracterizează printr-o rezistenţă bună la iernare şi la secetă. Prezintă înfrunzire şi capacitate de otăvire bună. A fost mai puţin atacat de rugină (*Urocystis bromii*), comparativ cu soiul Bărăgan 5. Este mai rezistent la *Helminthosporium bromi*, decît soiul Bărăgan 5.

Însuşiri de calitate. A avut un conţinut în proteină brută de 18,89%.

Producţia. A realizat producţii de masă verde de 53,7 t/ha şi substanţă uscată de 11,6 t/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Se recomandă cultură în amestec cu leguminoase perene (lucernă, sparcetă) şi fertilizarea cu azot. Se pretează pentru cultură pe terenurile neirigate din sudul ţării.

Zonarea. Soiul Orfeu a fost omologat pentru furaj, cultură pură şi pentru îmbunătăţirea terenurilor erodate din centrul Moldovei şi Cîmpia Transilvaniei.

Scanned with OKEN Scanner

2.6.6. *FESTUCA PRATENSIS* Huds — PĂIUȘUL DE LIVEZI

De Brașov

Genealogia. Este un soi local, care a luat naștere prin selecție naturală în Țara Bîrsei. Aparține speciei *Festuca pratensis* L.

Caractere morfologice. Formează tufe rare, de talie înaltă pînă la 120 cm. Frunzele sînt verzi, lucioase, lungi pînă 45 cm și late de 3—8 mm. Ligula este scurtă (1—2 mm), trunchiată și glabră. Inflorescența este un panicul lax, erect sau puțin aplecat, lung de 10—35 cm. Ramificațiile paniculului pornesc cîte două dintr-un punct și poartă mai multe spiculețe nearistate. Spiculețele nearistate, lungi de 10—20 mm, conțin cîte 5—14 flori.

Semințele au o lungime de 6—7 mm și sînt prevăzute pe partea ventrală cu un peduncul scurt, cilindric, prins de paleea superioară. MMB =2 g.

Însușiri fiziologice. Este un soi cu o capacitate bună de adaptare la diferite condiții de climă și sol. Are un ritm rapid de creștere și înspică la mijlocul lunii mai. Capacitatea de otăvire după recoltare este bună. Este un soi rezistent la iernare și mijlociu de rezistent la secetă.

Producția. A realizat 28 t/ha masă verde și 7 t/ha substanță uscată.

Zonarea. Este în cultură în zonele favorabile a păiușului de livezi (partea de vest a țării, zona subcarpatică din sudul și centrul Transilvaniei).

2.6.7. *FESTUCA RUBRA* L. — PĂIUȘUL ROȘU

De Brașov

Genealogia. Soi local De Brașov din sudul Transilvaniei, face parte din specia *Festuca rubra* L. var. *rubra* (sau *genuina*). S-a format prin selecție naturală.

Caractere morfologice. Tufele au rizomi scurți și ajung pînă la 80 cm înălțime. Frunzele sînt de culoare verde-închis, lungi (pînă la 40 cm) și înguste (0,5—1 mm lățime); ele sînt prevăzute cu o ligulă foarte scurtă. Inflorescența este un panicul lax, erect sau aplecat. Ramificațiile ei pornesc cîte 1—2 dintr-un punct și poartă spiculețe, compuse din 3—9 flori, aristate. Semințele au o lungime de 5—6 mm, inclusiv arista scurtă. MMB =1 g.

Însușiri fiziologice. Este un soi cu o foarte bună capacitate de adaptare la condiții variate de mediu. Are un ritm rapid de creștere și de regenerare; înspică la începutul lunii mai. Rezistă bine la ger și secetă, are o longevitate mare.

Zonarea. Este introdus în cultură în zonele favorabile păiușului roșu (zonele de munte, în amestecuri pentru pășune).

2.6.8. *FESTUCA ARUNDINACEA* Schreb. — PĂIUȘUL ÎNALT

Parnas

Genealogia. Soi creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, avînd la bază 4 clone selecționate din populații locale semitimpurii. Face parte din specia *Festuca arundinacea* Schreb.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Plantele individuale formează tufe laxe şi înalte, pînă la 120 cm, cu frunze mari, mai mult sau mai puţin rigide. Frunzele de culoare verde-lucios, au lungimea pînă la 35 cm şi lăţimea de 6—10 mm. Înălţimea medie a masei de frunze, 83 cm. Lungimea frunzei stindard 18,3 cm şi lăţimea 6,3 mm. Ligula este membranoasă, lungă pînă la 2 mm. Inflorescenţa este un panicul mare, aplecat. Paniculul este lax, cu cîte 2 ramificaţii dintr-un punct. Ramificaţia scurtă poartă mai mult de 3 spiculeţe nearistate, formate din cîte 3—10 flori. Seminţele sînt nearistate, lungi de 6—9 mm. MMB =1,8—2,2 g.

Însuşiri fiziologice. Înspică cu 8—10 zile mai tîrziu decît soiul Pandur. Are o bună capacitate de regenerare după recoltare. Rezistă bine la iernare, la secetă şi la boli.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu în proteină brută din substanţă uscată este de 19,7%.

Producţia. Soiul Parnas a realizat în medie pe 3 ani producţii de 30—38 t/ha masă verde şi 9,5—9,7 t/ha substanţă uscată.

Zonarea. Este recomandat pentru cultură irigată în cîmpia din sud-est şi din vest, precum şi pentru cea neirigată, în celelalte zone ale ţării, pe terenuri cu exces de umiditate.

Pandur

Genealogia. Soi creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, avînd la bază 5 clone, obţinute din material străin şi local românesc. Aparţine speciei *Festuca arundinacea* Schreb.

Caractere morfologice. Soiul se caracterizează prin plante de talie înaltă pînă la 110 cm, laxe şi bogate în frunze de culoare verde-deschis. Frunzele sînt rigide, lungi pînă la 32 cm, late de 4—8 mm, prevăzute cu o ligulă membranoasă, lungă de aproape 2 mm. Inflorescenţa este un panicul lax; din acelaşi punct al axului său pornesc cîte 2 ramificaţii, dintre care cea scurtă poartă mai mult de 3 spiculeţe nearistate, formate din cîte 3—10 flori.

Seminţele sînt nearistate şi au o lungime de 6—8 mm. MMB =2,5—2,8 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi timpuriu, în medie cu 4—13 zile faţă de soiul Parnas, înspicînd în sudul ţării în primele zile ale lunii mai. Este rezistent la iernare, la boli şi la secetă. Se caracterizează printr-un ritm rapid de creştere.

Însuşiri de calitate. Conţinutul mediu în proteină brută din substanţă uscată a fost de 18,0%.

Producţia. Soiul Pandur este un soi productiv, realizînd 38—49 t/ha masă verde şi 9—14 t/ha substanţă uscată.

Zonarea. Soiul Pandur a fost omologat alături de soiul Parnas, pentru cultura irigată.

2.6.9. *LOLIUM PERENNE* L. — RAIGRASUL PEREN

Rapid

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, avînd la bază 4 clone, obţinute din material local. Face parte din specia *Lolium perenne* L.

Scanned with OKEN Scanner

Caractere morfologice. Plantele individuale de raigras formează tufe laxe, compuse din tulpini erecte sau semierecte, mijlociu de înalte (90 cm), mai bogat în frunze, decît soiul de Banat. Frunzele sînt dese şi fine, de culoare verde-deschis, lucioase, cu limbul lung pînă la 20 cm şi lat de 4—6 mm. Lăstarii sînt de culoare roşu-violaceu. Urechiuşele sînt scurte şi glabre. Inflorescenţa este un spic drept, cu lungimea de 21 cm. Spiculeţele sînt numeroase, multiflore şi aşezate cu muchia spre rahis; gluma este ascuţit-alungită. Seminţele au o lungime de 5—7 mm. MMB =2 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi rezistent la iernare şi la secetă. Otăveşte foarte bine după cosit sau păşunat. Prezintă un ritm rapid de creştere şi o dezvoltare vegetativă foarte bună. Este la fel de timpuriu ca soiul local de Banat.

Însuşiri de calitate. La primele coase are un conţinut mai scăzut în proteină, care creşte la coasele III—IV.

Producţia. În medie pe mai mulţi ani de experimentare, a realizat la masa verde producţii de 22—25 t/ha şi la substanţă uscată de 5,6—12 t/ha.

Zonarea. Soiul Rapid a fost omologat pentru zonele umede din nordul Moldovei, Transilvaniei, vestul ţării, precum şi în sud, în cultură irigată.

De Banat

Genealogia. Este un soi local, obţinut prin selecţie naturală în condiţiile ecologice al Banatului; face parte din specia *Lolium perenne* L.

Caractere morfologice Tufele sînt rare, formate din tulpini erecte sau semierecte, lungi pînă la 90 cm. Frunzele sînt glabre, lucioase, lungi pînă la 20 cm, late de 2—6 mm. Ligula lor este scurtă, membranoasă. Inflorescenţa este un spic drept sau aplecat, cu spiculeţele depărtate între ele, multiflore, nearistate, aşezate cu muchia spre rahis. Seminţele au lungimea de 5—7 mm şi sînt prevăzute pe partea ventrală cu un peduncul scurt, uşor turtit, MMB =2 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi timpuriu, care înspică în prima jumătate a lunii mai. Are o longevitate relativ mare, o bună adaptabilitate, un ritm rapid de creştere şi o bună capacitate de regenerare după recoltare.

Producţia. Prezintă capacitate bună de producţie, dar mai mică decît a soiului Rapid.

Zonarea. Este în cultură în zonele favorabile raigrasului peren (Moldova, Transilvania, vestul şi sudul ţării în cultură irigată).

2.6.10. *LOLIUM MULTIFLORUM* Lam. — RAIGRAS ARISTAT

De Braşov

Genealogia. S-a format prin selecţie naturală în condiţiile din sudul Transilvaniei. Soiul local De Braşov aparţine speciei *Lolium multiflorum* Lam.

Caractere morfologice. Tufele sînt rare, formate din numeroşi lăstari, erecţi. Talia plantelor este mijlocie (pînă la 100 cm). Frunzele au limbul lung pînă la 20 cm şi lat pînă la 10 mm, glabre. Inflorescenţa este un spic turtit, aplecat, lat, lung de 10—30 cm. Spiculeţele sînt compuse din 5—15 flori ter-

Scanned with OKEN Scanner

minate în ariste lungi de 3—4 mm. Gluma este ascuțit-alungită. Semințele (fără ariste) au lungimea de 4—6 mm și MMB =2 g.

Însușiri fiziologice. Regenerează bine după recoltare și rezistă relativ bine la iernare. Este un soi productiv, cu o bună adaptabilitate datorită faptului că reprezintă un amestec de biotipuri, cu creștere rapidă, care înspică în anul însămînțării și de tipuri longevive, care înspică abia în al doilea an.

Producția. A realizat 34 t/ha masă verde și 9 t/ha substanță uscată.

Zonarea. Este introdus în cultură, în zonele favorabile (sudul țării în condiții de irigare și în zonele colinare).

2.6.11. *PHLEUM PRATENSE* L. — TIMOFTICA

De Suceava

Genealogia. Este un soi local obținut prin selecție naturală în nordul țării, în Bucovina; aparține speciei *Phleum pratense* L.

Caractere morfologice. Are tufa rară, cu talia plantei înaltă (150 cm), cu port erect. Lăstarii sînt de culoare verde-brumăriu. Frunzele au limbul lung de 23—26 cm, lat de 8—10 mm, de culoare verde-deschis. Urechiușele lipsesc, iar ligula are 2—3 mm lungime. Culoarea frunzelor verde-deschis. Inflorescența este un panicul spiciform, erect, lung de 8—10 cm, compus din spiculețe uniflore, nearistate. Semințele au forma alungit-ovală, cu lungimea medie de 2 mm. MMB =0,4—0,5 g.

Însușiri fiziologice. Are un ritm rapid de creștere și înspică la sfîrșitul lunii mai, începutul lunii iunie, fiind mai timpuriu decît majoritatea soiurilor străine. Este un soi tipic de fîneață, dar dă rezultate bune și pentru pășune. Rezistă foarte bine la iernare.

Producția. Este un soi foarte productiv, care a realizat la masa verde pînă la 40 t/ha și 11 t/ha substanță uscată.

Zonarea. Este în cultură în zonele favorabile ale acestei specii (zonele umede, colinare).

2.6.12. *DACTYLIS GLOMERATA* L. — GOLOMĂȚUL

Gorom

Genealogia, Soi sintetic creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, alcătuit din 5 clone, obținute din material local. Aparține speciei *Dactylis glomerata* L.

Caractere morfologice. Plantele individuale de golomăț formează tufe compacte, cu înălțimea de 70—110 cm, formate din lăstari turtiți. Frunzele au culoare verde-cenușiu, cu marginea aspră. Limbul are lungimea de cca 40 cm și lățimea pînă la 12 mm. Ligula frunzei este membranoasă, lungă pînă la 12 mm. Urechiușele lipsesc. Inflorescența este un panicul erect, cu ramificațiile dispuse într-o parte. Spiculețele sînt formate din 2—5 flori, grupate ca un fel de glomerule. Semințele se termină printr-un vîrf în formă de aristă încovoiată și au lungimea totală de 5—6 mm. MMB =1 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însușiri fiziologice. Soiul este rezistent la iernare și la secetă, mijlociu de rezistent la boli și are o bună capacitate de regenerare după recoltare.

Însușiri de calitate. Conținutul în proteină brută (% din substanța uscată) a fost de 21,9%, în perioada 1972—1974.

Producția. În rețeaua C.S.I.O.S. și A.S.A.S. capacitatea de producție a fost cuprinsă între 35—40 t/ha masă verde și 8,3—9,7 t/ha substanța uscată.

Zonarea. Soiul Gorom a fost omologat pentru cultură neirigată și irigată în zonele din Moldova centrală și de nord, în Cîmpia Transilvaniei și Banat precum și sudul țării, cuprinzînd Muntenia, Oltenia, în condiții de irigare.

Goliat

Genealogia. Soi sintetic creat la I.C.C.P.T.-Fundulea și S.C.C.P.-Măgurele, avînd la bază 4 clone obținute din material românesc și străin. Aparține speciei *Dactylis glomerata.*

Caractere morfologice. Tufele au înălțimea de 80—120 cm și sînt formate din lăstari turtiți, bogați în frunze de culoare verde-închis. Limbul frunzei este lung pînă la 35 cm și lat pînă la 10 mm. Ligula membranoasă este ascuțită; urechiușele lipsesc. Paniculul erect, are cîte o singură ramificație din fiecare nod al rahisului; spiculețele sînt compuse din 2—5 flori. Semințele se termină într-un vîrf încovoiat; ele au lungimea de 5—6 mm. MMB =1,2 g.

Însușiri fiziologice. Soiul Goliat înspică cu 8—10 zile mai tîrziu decît soiurile De Banat și Gorom, însușire importantă pentru realizarea conveerului verde furajer pentru pajiști.

Este rezistent la iernare, mijlociu de rezistent la boli și are o foarte bună capacitate de regenerare după recoltare.

Însușiri de calitate. Conținutul în proteină a fost de 21,5%, în perioada 1972—1974.

Producția. A realizat o producție de masă verde de 33—41 t/ha și 6,4—8,5 t/ha substanță uscată. Se pretează bine pentru amestecurile cu lucernă și alte leguminoase.

Zonarea. Soiul Goliat este omologat alături de soiul Gorom, în aceleași zone de cultură.

De Banat

Genealogia. Este un soi local, care a luat naștere prin selecție naturală în condițiile ecologice ale Banatului. Aparține speciei *Dactylis glomerata* L.

Caractere morfologice. Tufele sînt rare, formate din tulpini late, turtite, înalte pînă la 140 cm. Frunzele au culoarea verde pînă la verde-cenușiu, limbul este lung pînă la 45 cm și lat pînă la 1,4 cm. Ligula este mare, ascuțită, iar urechiușele lipsesc.

Inflorescența este un panicul erect, cu o singură ramificație din fiecare nod al rahisului. Spiculețele au forma de glomerule compuse din 2—5 flori.

Semințele se termină într-un vîrf în formă de aristă și au lungimea totală de 5—6 mm. MMB =1 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însușiri fiziologice. Este un soi foarte timpuriu, care înspică la sfîrșitul lunii aprilie — începutul lunii mai. Are o bună capacitate de regenerare după recoltare. Prezintă rezistență bună la iernare, secetă și mijlocie la boli.

Producția. Este un soi cu o capacitate bună de producție și de adaptare, cu o mare longevitate. Realizează producții mari de sămînță.

Zonarea. Se află în cultură în zonele favorabile pentru golomăț (vestul țării, centrul Transilvaniei, sudul țării și Moldova).

2.6.13. *ARRHENATHERUM ELATIUS* (L) S. et C. Presl. — OVĂSCIOR

Românesc

Genealogia. Este un soi local, format prin selecție naturală în condițiile ecologice ale țării noastre. Aparține speciei *Arrhenatherum elatius* (L.) S. et C. Presl.

Caractere morfologice. Talia plantelor este înaltă, pînă la 150 cm. Tufa este formată de tulpini erecte sau geniculat-erecte. Frunzele au limbul lung și ascuțit, lat de 4—8 mm. Ligula este scurtă și fin crestată, iar urechiușele lipsesc. Inflorescența este un panicul, cu mai multe ramificații inegale, care poartă numeroase spiculețe biflore. Sămînța (fără aristă) are lungimea de 8—10 mm și lățimea de 1,5 mm și este prevăzută cu o aristă lungă și geniculată. MMB=2,7 g.

Însușiri fiziologice. Are un ritm foarte rapid de creștere primăvara și regenerare foarte bună. Înspică la începutul lunii mai. Este un soi rezistent la iernare, la secetă și la boli. Ovăsciorul Românesc este un soi productiv.

Zonarea. Se găsește în cultură în zonele favorabile culturii ovăsciorului.

2.6.14. *AGROPYRUM CRISTATUM* (L). Gaertn. — PIR CRESTAT

ICA 104

Genealogia. A fost creat la I.C.A.R. București, prin alegere individuală și polenizare liberă între clone, crescute pe agrofonduri diferite. Face parte din specia *Agropyrum cristatum* (L.) Gaertn.

Caractere morfologice. Are o tufă deasă, de culoare verde-închis, cu o masă bogată de frunze la baza tulpinilor. Talia este înaltă de 85—104 cm, lățimea frunzelor de 1,1—1,5 mm și lungimea de 20—25 cm. Are un număr de 4 frunze pe un lăstar. Lungimea spicului este de 10—12 cm, iar lățimea de 2,0—2,5 cm. Numărul de spiculețe pe un spic variază între 48 și 53, așezate cu partea lată spre rahis. Sămînța are lungimea de 7—8 mm și lățimea de 1,0—1,5 mm. MMB=2,5 g.

Însușiri fiziologice. Are o rezistență bună la iernare și secetă.

Producția. În medie, la centrele de încercarea soiurilor, a realizat 16 t/ha masă verde.

Zonarea. Pirul crestat ICA 104 este în cultură în zonele favorabile culturii pirului crestat (pe terasele din sudul țării, Dobrogea și Moldova).

Scanned with OKEN Scanner

2.6.15. *POA PRATENSIS* L. — FIRUȚA

De Transilvania

Genealogia. Soi local format prin selecție naturală în condițiile din Transilvania. Aparține speciei *Poa pratensis.*

Caractere morfologice. Tulpina este mijlociu de înaltă (pînă la 90 cm). Frunzele au un limb scurt, care se îngustează brusc spre vîrf, formînd un fel de jgheab. La baza limbului se găsește o ligulă scurtă, retezată. Inflorescența este un panicul cu 3—5 ramificații, inegale din fiecare nod al rahisului. Spiculețele conțin cîte 3—5 flori nearistate. Semințele au lungimea de 2—2,7 mm, lățimea de 0,5 mm. MMB=0,2 g.

Însușiri fiziologice. Este un soi timpuriu, care înspică la începutul lunii mai. Rezistă bine la iernare, la secetă, la boli și la pășunat. Plantele formează rizomi scurți și acoperă terenul cu o țelină deasă.

Zonarea. A fost introdus în zonele favorabile de cultură (zona de silvostepă și forestieră).

2.6.16. *PHALARIS CANARIENSIS* L. — IARBA CANARILOR

De Fundulea

Genealogia. Este un soi local care s-a format prin selecție naturală în Cîmpia Dunării. Aparține speciei *Phalaris canariensis* L.

Caractere morfologice. Tulpinile sînt erecte, lungi de 60—120 cm. Frunzele sînt moi, netede, cu lamina lungă pînă la 25 cm și lată de 4—12 mm. Inflorescența este un panicul spiciform, oblong-ovat, lung de 3—6 cm. Spiculețele sînt turtite și conțin o singură floare. Semințele sînt lucioase, lungi de 5—6 mm.

Însușiri fiziologice. Este o specie anuală, rezistentă la secetă.

C. LEGUMINOASE ANUALE

2.6.17. *PISUM ARVENSE* L. — MAZĂRE FURAJERĂ DE TOAMNĂ

Artona

Genealogia. A fost creat prin selecție individuală repetată la I.C.C.P.T. Fundulea. Aparține speciei *Pisum arvense* L. (Alef.) (de toamnă).

Caractere morfologice. Plantele prezintă tulpini înalte de 150—180 cm, cu 2—9 ramificații secundare. O tulpină are 26—31 internodii. Frunzele sînt compuse din 3 perechi de foliole, din care două perechi sînt transformate în cercei. Foliolele sînt ovoidal-eliptice, funza compusă, stipelele mari, cu cerc roșiatic-violaceu la bază. Stipelele sînt de culoare verde-albăstrui. Florile au culoarea violacee, cîte 2—3 într-un racem. Păstăile sînt lungi de 3,5—4,5 cm, late de 8 mm, ușor curbate și conțin în medie 6 boabe. Semințele sînt sferice, verzi sau marmorate. MMB=105 g.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 215—275 zile, cu o săptămînă mai precoce decît soiul Hödinger. Este rezistent la boli, făinare şi la iernare.

Însuşiri de calitate. Soiul Artona a avut conţinutul de proteină brută de 13,28%.

Producţia. A realizat producţii cuprinse între 26—32,7 t/ha masă verde. Producţia de sămînţă a fost de 750 kg/ha, cu un potenţial de 1200—1500 kg/ha. Se cultivă în cultură pură sau în amestec cu o cereală de toamnă.

Zonarea. Soiul Artona se cultivă în zonele favorabile mazării furajere de toamnă (vestul ţării şi în zonele lipsite de temperaturi extrem de scăzute în timpul iernii).

2.6.18. *VICIA PANNONICA* Crantz. — MĂZĂRICHE DE TOAMNĂ

ICA 39

Genealogia. A fost creat prin alegere individuală dintr-o populaţie locală de la Odvoş, la S.E.A. Moara Domnească. Aparţine speciei *Vicia panonnica* Crantz.

Caractere morfologice. Culoarea cotiledoanelor este alb-murdar. Plantele au tulpini subţiri, patruunghiulare (60—120 cm), acoperite cu peri moi, culcate în primele faze de vegetaţie, apoi erecte. Frunzele sînt paripenate, cu 5—8 perechi de foliole pubescente, alungit-ovale. Florile au culoarea alb-gălbui, aşezate cîte 3—5 la subsuoarea frunzelor. Păstăile sînt lungi de 2,5—3 cm, late de 8—10 mm şi conţin 4—8 seminţe sferice sau slab-colţuroase, puţin comprimate, de culoare brună-cenuşie, cu pete verzui. MMB=23—43 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este în medie 279 zile. Rezistenţa la ger şi secetă mijlocie.

Producţia. Capacitatea de producţie a fost cuprinsă între 20—29,5 t/ha masă verde.

Zonarea. Mazărichea ICA 39 este în cultură în zonele favorabile măzărichii de toamnă.

2.6.19. *PISUM ARVENSE* L.—MAZĂRE FURAJERĂ DE PRIMĂVARĂ

Hödinger

Genealogia. Este un soi originar din R. D. Germană, introdus în ţară în anul 1966. Aparţine speciei *Pisum arvense* L. (de primăvară).

Caractere morfologice. Plantele au tulpina înaltă de 150—180 cm. Frunzele sînt paripenate, cu două perechi de foliole ovale. Stipelele sînt mari, iar la bază prezintă o pată de culoare violaceu-închis. Culoarea florii este roşie trandafiriu. Păstaia este scurtă pînă la mijlociu de lungă, de lăţime mijlocie. Bobul este sferic, puţin turtit, de culoare verde-gălbui. MMB=140—170 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi timpuriu, înfloreşte în medie cu o săptămînă mai devreme decît măzărichea de primăvară Suceava 54 şi cu 10 zile mai

Scanned with OKEN Scanner

timpuriu decît mazărea de boabe ICA 53/54, care este cea mai timpurie. Este mijlociu de rezistent la boli şi secetă.

Producţia. A realizat producţii de masă verde cuprinse între 31—32 t/ha, în cultură pură.

Zonarea. Este în cultură în zonele favorabile culturii mazării furajere de primăvară.

Magistra

Genealogie. A fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea prin metoda pedigreului, din populaţia de mazăre Hödinger. Aparţine speciei *Pisum arvense* L.

Caractere morfologice. Plantele au talia cuprinsă între 150—200 cm. Frunzele au cîte 3 perechi de foliole care la vîrf se termină cu 3 cîrcei neperechi, de culoare verde-închis. Stipelele prezintă la bază o pată de culoare violacee. Florile sînt de culoare roşu-violet, cîte două pe un peţiol lung. Păstaia este mijlociu de lungă, de 3—5 cm şi conţine între 5—7 boabe. Semînţele au forma sferică, puţin turtită, de culoare verde-gălbui. MMB=140—170 g.

Însuşiri fiziologice. Este rezistent la secetă.

Însuşiri de calitate. A avut un conţinut mediu de proteină brută de 19,46%.

Producţia. În cultură pură a realizat o producţie de masă verde de 30—35 t/ha şi 1045—1500 kg/ha sămînţă.

Zonarea. Soiul Magistra se cultivă în zonele favorabile din sudul ţării.

Viride

Genealogia. Soiul a fost creat la baza experimentală Moara Domnească prin alegere în masă dintr-o populaţie aflată la baza experimentală Moara Domnească. Aparţine speciei *Pisum arvense* L. (de primăvară).

Caractere morfologice. Soiul are talia înaltă, tulpina semierectă, lungime cca 150—200 cm, patruunghiulară, ceva mai rigidă, frunzele sînt paripenate cu o pereche de foliole ovale, margine netedă. Stipelele sînt mari, cu un punct violaceu la locul de inserţie. Lăstarii sînt subţiri şi numeroşi. Florile, cîte două într-un racem, au culoarea roşu-violaceu. Păstăile sînt de mărime mijlocie, cu bobul mic, rotund, de culoare verde-gălbui. Conţine 4—6 boabe. MMB=130—150 g.

Însuşiri fiziologice. Este un soi mai tardivă decît mazărea comestibilă ICA 53/54 şi mazărea furajeră, în medie cu 10—20 zile. Este rezistent la boli şi mijlociu de rezistent la secetă. Rezistent la cădere.

Însuşiri de calitate. Conţinutul în proteină a fost de 17,27%.

Producţia. Producţiile medii au fost de 30 t/ha la masa verde şi 7 t/ha substanţa uscată. Producţia de boabe a fost de 1100 kg/ha.

Zonarea. Soiul Viride a fost omologat în zonele de cultură din Banat, Crişana, Maramureş şi nord-vestul Moldovei. Se recomandă pentru cultură în amestec cu ovăz, cu care se potriveşte bine şi ca ritm de creştere. Se recomandă şi în cultură pură, avînd o tufă bogată în lăstari şi frunze.

Scanned with OKEN Scanner

Suceava 54

Genealogia. Soi creat prin alegere în masă la S.E.A. Suceava, prin selecţie în masă din populaţiile de Suceava şi Smeeni. Aparţine speciei *Vicia sativa* L. var. *typica.*

Caractere morfologice. Plantele sînt de talie înaltă, cuprinsă între 60—90 cm, cu 12 internodii. Tulpina prezintă 4 muchii. Frunzele sînt penat-compuse, din 4—9 perechi de foliole ovale, cu vîrful trunchiat, de culoare verde-închis pe partea superioară şi uşor deschis pe partea inferioară. Inflorescenţa are 1—3 flori sesile, aşezate la subsuoara frunzelor. Floarea este de culoare violacee. Păstăile sînt în număr de 1—3, liniare, unele uşor curbate, lungi de 4—6 cm şi late de 8—10 mm, cu 5—6 boabe sferice, de culoare cenuşiu-închis pînă la negru, uneori cu aspect marmorat. MMB=45—50 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 95—100 zile. Rezistenţa la boli, la secetă şi ger este mijlocie.

Producţia. Capacitatea de producţie este cuprinsă între 22—33t/ha masă verde şi 375—900 kg/ha sămînţă. Se recomandă cultivarea în amestec cu ovăz în proporţie de 2 : 1 (100 kg/ha măzăriche+50 kg/ha ovăz).

Zonarea. Este în cultură în zonele favorabile ale măzărichii de primăvară. Soiul a fost creat pentru zonele cu primăveri ploioase din Transilvania şi nordul Moldovei.

2.6.21. *SORGHUM BICOLOR* (L.) Moench. — HIBRIDUL SORG × IARBA DE SUDAN

F. 1104

Genealogia. A fost creat la I.C.C.P.T.-Fundulea, prin hibridare între o linie androsterilă de sorg şi un soi de iarbă de Sudan.

Caractere morfologice. Hibridul sorg × Sudan, F 1104 este un hibrid cu caractere intermediare între cele două culturi. Prezintă plante cu talia înaltă de 2,20—2,40 m. Tulpina are 8—9 mm grosime şi este flexibilă. Este bogat în frunze, lăstăreşte puternic şi poate fi recoltat de 2 sau 3 ori, în condiţii climatice normale. Perioada în care se asigură masa verde este lungă (10 iulie—octombrie) astfel că se poate recolta eşalonat.

Însuşiri fiziologice. Hibridul este rezistent la cădere, destul de rezistent la secetă, regenerează bine. Este rezistent la bacterioză.

Producţia. Capacitatea de producţie este cuprinsă între 40—70 t/ha masă verde.

Zonarea. Hibridul F 1104 este omologat în zonele din cîmpia ţării.

Caracteristicile formelor parentale

Forma maternă a hibridului de sorg × iarbă de Sudan F 1104. Talia plantelor este scundă şi culoarea tulpinii este verde alburie datorită pruinei. Capacitatea de lăstărire este destul de ridicată. Frunzele în număr de 12—15 sînt destul de lungi (60—65 cm) şi late (8,5—9,5 cm), limbul uşor ondulat, frunzele au poziţia aplecată şi culoarea verde-alburiu, datorită pruinei. Paniculul este

Scanned with OKEN Scanner

compact şi are un peduncul mijlociu de lung. Este androsterilă. Boabele sînt acoperite parţial cu palee, au forma ovoidală şi culoarea cafeniu-roşcat. Linia posedă o rezistenţă foarte bună la secetă şi mijlocie la temperaturi scăzute în timpul germinaţiei, bună la bacterioză şi afide.

Capacitatea de producţie este destul de ridicată, de 25—30 q/ha. MMB = =28—32 g.

Forma paternă a hibridului de sorg × iarbă de Sudan F 1104 este reprezentată de un soi de iarbă de Sudan. Plantele sînt foarte înalte, au culoarea tulpinii verde-gălbui şi au capacitatea de lăstărire foarte ridicată. Numărul de frunze este mare, dar cu dimensiuni mult mai reduse ca ale formei materne avînd lungimea de 30—40 cm, iar lăţimea de numai 2,0—3,0 cm (foarte îngustă). Poziţia frunzelor este uşor aplecată, iar culoarea verde, cu striaţii antocianice. Paniculul are ramificaţii mijlocii, care au poziţia răsfirată faţă de axul principal; este mijlociu de bogat în polen, dar datorită capacităţii mari de lăstărire, în ansamblu, forma paternă are o înflorire eşalonată asigurînd polen pe o perioadă de timp. Culoarea anterelor este galbenă. Bobul este de formă ovoidal-alungită, acoperit complet cu palee şi are culoarea cafeniu spre violaceu. Soiul posedă o rezistenţă foarte bună la secetă, bună la temperaturi scăzute în timpul germinaţiei, la boli şi la afide.

Capacitatea de producţie este de 10—15 q/ha. MMB = 13—15 g.

Perioada de la răsărit la înfloritul formei materne este de 68—72 zile, iar a formei paterne de 66—75 zile, ceea ce dovedeşte o bună coincidenţă la înflorit între cei doi parteneri.

Zona de producere de sămînţă a hibridului de sorg × iarbă de Sudan F 1104, cea mai favorabilă, se găseşte în judeţele din sudul ţării, limitrofe cu Lunca Dunării.

D. FURAJERE SUCULENTE

2.6.22. *BRASSICA OLERACEA* L. var. *ACEFALA* D.C. — VARZA FURAJERĂ

Cavalier

Genealogie. Soi de origine franceză. Aparţine speciei *Brassica oleraceae* L., var. *acefala* D. C.

Caractere morfologice. Are rădăcina pivotantă, putînd să ajungă pînă la adîncimea de 70—80 cm. Tulpina este erectă, înaltă de 120—125 cm, de culoare verde. Frunzele sînt netede, de culoare verde-închis; în primul an de vegetaţie sînt lirate, peţiolate. În anul al doilea de vegetaţie frunzele de la mijlocul tulpinii sînt sesile şi lanceolate, iar cele de la vîrf, oblong-lanceolate. Inflorescenţa este un racem lung, cu flori de culoare galbenă, care se deschid de la bază spre vîrf. Fructul este o silicva lungă de 8—15 cm, lată de 4—6 mm, cilindrică, compactă, care conţine 15—20 seminţe sferice, globuloase, cu două şănţuleţe foarte slab pronunţate, de culoare brun-roşiatic-închis. MMB = 3,0—4,0 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul are o perioadă de vegetaţie de 115—120 zile.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Prezintă un conţinut de 12—13% SU şi de 11% proteină digestibilă.

Producţia. Capacitatea de producţie este de 60—70 t/ha în cultură principală şi de 30—50 t/ha în cultură dublă.

Particularităţi agrofitotehnice.

Soiul Cavalier cere soluri argilo-nisipoase, bogate în humus, cu reacţie neutră sau alcalină, lucrate profund, curate de buruieni. Nu suportă soluri compacte, grele, denivelate, pe care bălteşte apa. Semănatul se face cu 3—5 kg de sămînţă, în rînduri la 50 cm, cu RS-09 la 2—3 cm adîncime.

2.6.23. *BRASSICA NAPUS* L. var. *NAPOBRASSICA* (L) Rchb. — GULIA FURAJERĂ

De Lovrin

Genealogia. Este un soi local.

Caractere morfologice. Rădăcina cuprinde trei părţi caracteristice: cap, gît şi rădăcina îngroşată, ultima fiind partea cea mai dezvoltată. Hipocotilul este de culoare verde, iar partea crescută în pămînt este alb-gălbuie. Tulpina, în primul an de vegetaţie, este un colet din care porneşte o rozetă de frunze, în anul al doilea este reprezentată din tije lemnoase pe care apar florile înalte de 90—120 cm.

Frunzele din rozetă sînt peţiolate, au formă oval-alungită, cu limbul sectat spre bază, cu lobul terminal mare şi de culoare verde-albăstrui, glabre, cerate. Frunzele de pe tulpinile din anul doi de vegetaţie — cele de la bază — sînt asemănătoare cu cele din rozetă, iar cele din etajele superioare sînt semiamplexicaule, întregi, lanceolate. Florile sînt dispuse în inflorescenţe terminale de tipul racemului, cu petale de culoare galbenă. Înfloritul unei plante durează 30—40 zile şi începe de la bază spre vîrf.

Fructul este o silicvă cilindrică, uşor comprimată, lungă de 4—11 cm şi lată de 3—4 mm, cu un număr de seminţe care variază între 12—20 pe silicvă. Seminţele sînt globuloase, sferice, cu diametrul de 1,2—2,2 mm, de culoare cenuşiu-închis, lucioase. MMB = 2,5—3,5 g.

Însuşiri fiziologice. Perioada de vegetaţie este cuprinsă între 100—115 zile. Este rezistentă la temperaturi scăzute de —5, —6°C, ceea ce îi conferă proprietatea de a rămîne verde după primele brume.

Însuşiri de calitate. Are un conţinut de 7—8% SU, bogat în proteine.

Producţia. Soiul are o capacitate de 40—60 t/ha rădăcini în cultură principală şi de 30—40 t/ha în cultură succesivă.

Particularităţi agrofitotehnice. Soiul De Lovrin preferă un climat răcoros şi umed, are pretenţii scăzute faţă de căldură. Arşiţele puternice stînjenesc creşterea şi duc la lignificarea rădăcinilor. Cere soluri afînate, bogate în humus, cu textură nisipo-lutoasă pînă la argilo-lutoasă. Cantitatea de sămînţă ce se foloseşte la un ha este de 3—5 kg, dar se poate reduce pînă la 1,5 kg, în cazul cînd se poate semăna cu maşina de precizie.

Scanned with OKEN Scanner

2.6.24. *BRASSICA RAPA* L. var. *RAPA* (L) Thell. — NAPUL DE MIRIŞTE

De Lovrin

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Rădăcina (în primul an reprezintă planta propriu-zisă formată din cap, gît şi rădăcină) are formă sferic-turtită şi se prelungeşte cu o rădăcină pivotantă din care pornesc radicele. Capul este de culoare violacee, partea care creşte în sol de culoare albă, iar pulpa albă. Tulpina în primul an de vegetaţie este un colet din care porneşte rozeta de frunze, iar în cel de al doilea an prezintă o tulpină lignificată, înaltă de 100—120 cm, pe care se formează axele florale. Frunzele din rozetă sînt pedunculate, alungite, de formă ovală, cu limbul sectat spre bază, păroase, necerate, de culoare verde-deschis. Frunzele tulpinale, cele de la bază, sînt asemănătoare cu cele din rozetă, iar cele din etajele superioare sînt semiamplexicaule, întregi, lanceolate. Florile sînt dispuse în inflorescenţe racemoase, cu florile de culoare galbenă. Fructul este o silicvă cilindrică, uşor comprimată, care conţine circa 14 seminţe sferice, globuloase, reticulate şi de culoare brun-roşiatic. MMB =1,5—2,0 g.

Însuşiri fiziologice. Are o perioadă de vegetaţie de 90—100 zile. Rezistă la temperaturi scăzute de —4, —5°C, deci se poate furaja după căderea brumelor.

Însuşiri de calitate. Are un conţinut de 6—8% s. u.

Producţia. Are capacitatea de producţie de 30—50 t/ha rădăcini, în cultură principală şi de 20—40 t/ha în cultură succesivă.

2.6.25. *DAUCUS CAROTTA* L. SSP. *SATIVUS* Hoffm. — MORCOVUL FURAJER

De Banat

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Rădăcina este formată din trei părţi: cap, gît şi rădăcina propriu-zisă. Capul este mic, proeminent, gîtul este de asemenea mic. Rădăcina propriu-zisă ocupă cea mai mare parte, pe aceasta sînt dispuse rădăcinile în patru şiruri uşor răsucite. Rădăcina are forma conică, cu lungimea de 15—40 cm, de culoare galbenă. Frunzele cotiledoanelor sînt liniare, cele adevărate din rozetă sînt sectate, cu peţiolul lung, acoperite cu peri, cele tulpinale sînt mici şi cu peţiolul scurt. Tulpina în primul an este reprezentată prin colet din care se formează frunzele, iar în al doilea an prin ramuri lignificate pe care se dezvoltă ramurile florifere. Floarea este aşezată în inflorescenţă, în umbelă. Florile au culoarea albă; în mijlocul umbelei apar flori de culoare roză sau purpuriu-violacee. Seminţele sînt de culoare cenuşiu-verzui. MMB =0,7—1,29 g.

Însuşiri fiziologice. Soiul este rezistent la crăpare şi lăstărire. Are o perioadă de vegetaţie de 180—200 zile.

Însuşiri de calitate. Prezintă un conţinut de 11—12% s.u. şi 3—4% zahăr.

Producţie. Realizează 40—60 t/ha rădăcini.

Particularităţi agrofitotehnice. Cere soluri cu textură uşoară sau mijlocie, permeabile, afînate, lucrate adînc. Nu dă rezultate bune pe soluri grele, cu stagnări de apă şi sărături.

Semănatul se poate face cu RS. 09 sau cu SUP 21, cu 5 kg/ha sămînţă.

Scanned with OKEN Scanner

Mariţa

Genealogie. Este soi originar din R. P. Bulgaria.

Caractere morfologice. Rădăcina este pivotantă. Tulpina, lungă de 10—15 m, este tîrîtoare, acoperită cu peri şi prevăzută cu cîrcei la noduri, rotundă şi goală în interior. Frunzele sînt mari, de 15—25 cm lungime, peţiolate, limbul cordiform, cu lobi puţin proeminenţi. Florile sînt unisexuate monoice; cele mascule, grupate cîte 1—3 la subţioara frunzelor, sînt lung-pedunculate. Florile femele sînt solitare şi prezintă un peduncul mai scurt. Florile mascule şi femele au corola mare de culoare galben-auriu.

Fructul are diametrul de 30—50 cm, de formă sferică, culoare albă, în greutatea de 15—40 kg. Seminţele sînt comprimate, elipsoidale, acoperite cu un tegument gras de culoare albă, netede şi lucioase. MMB = 300—400 g.

Însuşiri de calitate. Are un conţinut de 8,9% s. u. şi de 5—6% zahăr.

Producţia. Are o capacitate de producţie de 100—150 t/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Soiul Mariţa cere soluri afînate, bogate în substanţe nutritive, de preferinţă cernoziomurile semiargiloase. Este mai puţin pretenţios la căldură dar este pretenţios faţă de umiditate.

Semănatul se poate face cu semănătoarea SPC-6 sau cu mîna prin semănatul la cuib, folosindu-se 4—6 kg sămînţă la hectar.

2.6.27. *CITRULLUS COLOCYNTHOIDES* Pang. — PEPENELE FURAJER

De Banat

Genealogie. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Rădăcina este pivotantă, profundă. Tulpina este lungă de 7—8 mm, goală în interior, acoperită cu peri scurţi şi aspri, ramificată şi cu cîrcei bifurcaţi. Frunzele sînt lungi, peţiolate, adînc sectate, cu 5 lobi, păroase şi acoperite cu un strat de ceară. Florile sînt unisexuate monoice, cu corola galbenă, concrescută la bază. Fructul are diametrul de 15—60 cm, de formă ovoidal-cilindrică, de culoare verde-dungat, cu greutatea de 7—15 kg.

Seminţele sînt mari, turtite, ovoide, comprimate, de culoare verzuie. MMB = 150—200 g.

Însuşiri fiziologice. Este rezistent la seceta atmosferică şi cea a solului, la mană şi antracnoză. Este o plantă pretenţioasă faţă de căldură. Se păstrează o perioadă de timp mult mai mare decît soiul Mariţa.

Însuşiri de calitate. Are un conţinut de 8,9% s. u.

Producţia. Are o capacitate de producţie de 100—150 t/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Cere soluri bine afînate, bine structurate, argilo-nisipoase şi chiar nisipoase. Rezistă bine la salinizare.

Scanned with OKEN Scanner

Soiuri de tip oriental

Djebel RP 123

Genealogia. Este un soi de tip oriental, creat la cîmpul experimental Voiceşti prin selecţie individuală repetată din combinaţia hibridă Drăgăşani 237 × Hicks rezistent.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este cilindrică, uşor elipsoidală. Tulpina este subţire, rotundă, dreaptă, înălţimea plantei este în jur de 120 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este 34—36. Frunzele sînt orientate oblic-vertical, de formă eliptică, cu vîrful slab ascuţit şi baza strînsă. Auricolele sînt mici, cu decurenţe inegale. Lungimea frunzei la etajul de mijloc este de 18—22 cm, iar lăţimea de 11 cm. Suprafaţa frunzei este uşor încreţită. Inflorescenţa este strînsă, sferică, cu corola de culoare roz, iar lobii corolini detaşaţi.

Însuşiri fiziologice. Soiul este timpuriu, perioada plantat-înflorit este de 65 zile, iar pînă la recoltarea frunzelor de la vîrf, aproximativ 80 zile. Este rezistent la temperaturile coborîte din primăvară şi la secetă, manifestă rezistenţă ridicată la mană (*Peronospora tabacina*) şi la putrezirea tulpinilor (*Thielaviopsis basicola*).

Însuşiri de calitate. La uscarea la soare sau în solarii acoperite cu polietilenă, se colorează în nuanţe deschise predominînd culorile: galben, portocaliu şi roşiu-deschis. Ţesutul frunzei este elastic. Conţinutul în nicotină este scăzut, 0,33% în medie, la clasele I—II. Are gust plăcut la fumat şi aromă fină.

Producţia. Asigură producţii de 10,00—11,00 q/ha.

Zonarea. Este recomandat pentru producţie în centrul Olteniei, pe coastele dealurilor şi pe solurile aluvionare nisipoase, slab fertile de pe valea Jiului şi văile înguste ale afluenţilor lui, precum şi în zona de dealuri de la vest de Olt, din judeţul Olt.

Molovata 72

Genealogia. Soiul a fost obţinut la cîmpul experimental Măcin judeţul Tulcea, prin selecţie individuală din soiul Molovata. Face parte din tipul oriental.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este uşor ovoidală, cu trecere spre cilindrică. Tulpina este rotundă, netedă, înălţimea medie a plantelor în jur de 110 cm. Pe plantă se formează 22—24 frunze. Poziţia frunzelor pe tulpină este oblic-orizontală. Limbul foliar este de formă eliptic-rotundă, cu vîrful puţin rotunjit, acuminat, baza limbului fiind aproape rotundă. Auricolele sînt mici şi drepte. Lungimea frunzei celei mai mari 20 cm, lăţimea 12 cm, raportul diametral 1,6. Suprafaţa frunzei este netedă. Inflorescenţa este sferică, de mărime mijlocie, cu flori puţine, corola este de culoare roză, lobii corolini slab detaşaţi.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Soiul este foarte timpuriu, cu perioada de la plantat la înflorit de 50—55 zile şi circa 70 zile pînă la maturizarea frunzelor la vîrf. Este mijlociu rezistent la mana tutunului.

Însuşiri de calitate. Se colorează frumos în galben-deschis şi portocaliu, conţinutul în nicotină 0,5—1%; are gust plăcut la fumat.

Producţia. Asigură producţii de 9,00—10,00 q/ha.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în centrul şi estul Moldovei şi în Dobrogea.

Molovata RP 729

Genealogia. Soi de tip oriental, realizat la staţiunea centrală de cercetări pentru cultura şi industrializarea tutunului Băneasa. Provine din încrucişarea soiurilor Molovata 72 × Hicks rezistent.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală. Tulpina este subţire, rotundă, uşor ondulată, înălţimea plantei 100—120 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este 19—21. Frunzele sînt înserate pe tulpină oblic-orizontal. La etajul de mijloc, forma frunzelor este eliptică, cu suprafaţa netedă, vîrful limbului foliar slab ascuţit, baza puţin îngustată. Auricolele sînt mici, uşor încreţite, inegale. Lungimea frunzelor la etajul de mijloc este de 23—25 cm, lăţimea 12 cm, raportul diametral 1,9. Inflorescenţa este resfirată, hexagonală, cu flori puţine. Floarea este de culoare roşu-deschis, lobii corolini slab detaşaţi, carola are forma unui pentagon regulat.

Însuşiri fiziologice. Soiul este foarte timpuriu, perioada plantat-înflorit 50—55 zile, iar pînă la recoltarea ultimelor frunze de la vîrf de aproximativ 75 zile. Este rezistent la mană şi la putrezirea tulpinilor.

Însuşiri de calitate. Soiul are o bună capacitate de colorare în nuanţe deschise. La tutunul uscat predomină culorile galben şi portocaliu. Ţesutul frunzei este elastic. Conţinutul în nicotină este scăzut, în media 0,55% la clasele I—II; are gust plăcut la fumat.

Producţia. Asigură producţii ridicate la nivel de 12,00—13,00 q/ha.

Zonarea. Dă bune rezultate în centrul şi estul Moldovei şi în Dobrogea.

Soiuri de tip semioriental

Ghimpaţi 261

Genealogia. Soiul a fost creat la S.C.C.C.T.T.-Băneasa prin selecţie individuală din combinaţia hibridă între soiuri de tip Ghimpaţi. Aparţine la tipul semioriental.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este aproape cilindrică, cu trecere spre ovoidală. Tulpina este rotundă, netedă, de 20 mm grosime la bază. Înălţimea plantei 200—220 cm; formează 30—34 frunze. Frunzele au poziţie oblică spre verticală pe tulpină, limbul foliar oval-eliptic, cu vîrful mijlociu ascuţit şi baza uşor strînsă. Suprafaţa frunzei este netedă, uşor încreţită. Lungimea frunzelor din partea mijlocie 30—35 cm, lăţimea 17—20 cm. Decurenţele sînt lungi, bilaterale, inegale. Inflorescenţa este sferică, de mărime mijlocie, floarea de culoare roz-pal, lobii corolini puţin detaşaţi.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Soiul este tardiv, perioada de vegetaţie de la plantat la înflorit este de 85 zile şi la maturitatea frunzei de la vîrf de 120 zile. Soiul este rezistent la brumele tîrzii de primăvară, la secetă şi sensibil la putrezirea tulpinilor.

Însuşiri de calitate. Se colorează uniform în roşcat-deschis pînă la roşcat-închis. Conţinutul în nicotină 1,2—1,3%. Frunzele au un ţesut plin, elastic şi catifelat.

Producţia. Realizează producţii ridicate de 14,00—18,00 q/ha.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în cîmpia Munteniei şi zona subcolinară.

Ghimpaţi L. 357

Genealogia. Este o selecţie individuală din soiul Ghimpaţi, face parte din tipul semioriental.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală-alungită spre cilindrică. Înălţimea plantei este de 140—145 cm. Pe plantă se formează 25—27 frunze, care au poziţie oblică pe tulpină. Forma limbului foliar este eliptică, cu vîrful mijlociu ascuţit şi baza strînsă. Suprafaţa frunzei uşor încreţită. Auricolele sînt bine dezvoltate, cu decurenţe bilaterale mai scurte şi inegale. Lungimea frunzelor la etajul din mijloc este 30—32 cm, lăţimea 20—21 cm. Inflorescenţa este o cimă racemoasă, de mărime mijlocie, resfirată, avînd forma unui pentagon. Culoarea florii este roz-pal, lobii coralini sînt detaşaţi.

Însuşiri fiziologice. Ritmul de creştere este ceva mai redus ca la soiul Ghimpaţi, este însă mai precoce decît acesta. Perioada de vegetaţie de la plantat la înflorit este 60—75 zile şi pînă la maturitatea frunzelor de la vîrf de 93—98 zile. Soiul are o comportare bună la cădere şi este sensibil la mană.

Însuşiri de calitate. Sortimentul de calităţi este bun, asigurîndu-se în medie 65—70% la clasele I—II. Culoarea frunzelor uscate este roşcat-deschis, nervura principală reprezintă 18—23% din greutatea frunzei. Compoziţia chimică este apropiată de a soiului Ghimpaţi. Combustibilitatea este bună, gustul este de asemenea bun, aroma ceva mai puţin accentuată.

Producţia. Soiul Ghimpaţi L 357 realizează producţii la nivel de 18,00—20,00 q/ha.

Zonarea. Este recomandat pentru zona de cultură a tutunului semioriental din centrul Munteniei.

Ghimpaţi RP 55

Genealogia. Soiul a fost creat la S.C.C.C.I.T.-Băneasa din hibridul între Bel 61—80 şi Ghimpaţi L. 357, aparţine la tipul semioriental.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este cilindrică. Planta are tulpina subţire, rotundă, dreaptă, înălţimea 145—150 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este 26—28. Poziţia frunzelor faţă de tulpină este oblic-verticală şi verticală, iar internodiile sînt mici. Frunzele de la etajul de mijloc al plantei au forma eliptică, cu vîrful slab ascuţit şi baza strînsă. Decurentele sînt mici, ondulate, inegale. Lungimea frunzei 25—28 cm, lăţimea 16—18 cm, raportul

Scanned with OKEN Scanner

diametral 1,5. Inflorescența este un panicul sferic, floarea are culoarea roz, cu lobii corolini detașați.

Însușiri fiziologice. Soiul este semitimpuriu, cu perioada plantat-înflorit 65—80 zile și 95—105 zile de la plantat la maturitatea frunzei din vîrf. Are o comportare bună la mană.

Însușiri de calitate. Are o capacitate foarte bună de uscare în nuanțe deschise. Conținutul în nicotină este scăzut, sub 0,8% la primele două clase. După compoziția chimică se apropie de tutunurile orientale. Tutunul are gust plăcut la fumat.

Producția. Soiul are capacitate bună de producție cu variații destul de reduse de la an la an, nivelul de producție este în jur de 20,00—22,00 q/ha.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în Muntenia, dă rezultate bune și în Moldova și Dobrogea, în zona tutunului oriental.

Soiuri de tip Virginia

Virginia RP 37

Genealogia. Soiul a fost creat la S.C.C.C.I.T.-Băneasa, prin metoda selecției pedigree din populația hibridă între soiurile Hicks rezistent și Virginia RP 32—56.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală. Planta are tulpina rotundă, dreaptă, cu înălțimea de 155—160 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este 20—22, poziția frunzei față de tulpină este oblic-orizontală, cu vîrful arcat și marginile resfrînte în jos. Forma limbului foliar este eliptică, cu vîrful mijlociu ascuțit și baza prelung îngustată sub formă de gît de vioară. Auricolele sînt mari și late. Lungimea frunzelor la etajul de mijloc al plantei este de aproximativ 50 cm, lățimea 24 cm și raportul diametral 2,1. Inflorescența este de mărime mijlocie, sferică. Floarea are corola de culoare roz-roșiatic, cu lobii corolini detașați.

Însușiri fiziologice. Soiul este semitimpuriu, cu perioada de vegetație de la plantat la înflorit de cca 75 zile și 95—100 zile pînă la maturitatea frunzelor de la vîrf. Este rezistent la temperaturile scăzute din primăvară, putînd fi plantat timpuriu, la secetă și mana tutunului.

Însușiri de calitate. Soiul are o bună capacitate de colorare în nuanțe deschise, prin uscare la căldură artificială, se pretează și la uscare la soare. Conținutul în nicotină atinge 1,5—1,6%, are gust plăcut la fumat și aromă fină tipică de Virginia.

Producția. În condiții climatice normale asigură producții de 18,00—20,00 q/ha.

Zonarea. Se cultivă în centrul și nord-vestul Transilvaniei.

Virginia 379

Genealogia. A fost obținut prin selecție din combinații hibride de tip Virginia.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală. Tulpina rotundă, netedă, cu înălțimea de 150—160 cm. Pe plantă se formează 25—28 frunze

orientate oblic-orizontal față de tulpină. Limbul foliar are forma ovală, cu vîrful mijlociu ascuțit, baza puțin strînsă. Auricolele sînt mari, bine dezvoltate. Lungimea frunzei celei mai mari atinge 45 cm, lățimea 20 cm, raportul diametral 2,0. Suprafața frunzei este ondulată. Inflorescența este sferică, bine dezvoltată. Floarea este de culoare roz-pal, cu lobii corolini puțin detașați.

Însușiri fiziologice. Soiul este tardiv, perioada de vegetație de la plantat-înflorit 80 zile. Este rezistent la temperaturile scăzute din decada a III-a a lunii aprilie. Prezintă sensibilitate la mana, la ambele rase răspîndite în țara noastră.

Însușiri de calitate. Are o bună capacitate de colorare în nuanțe deschise, prin uscare la căldura artificială. Tutunul are gust plăcut la fumat, aromă specifică de Virginia și conținut mijlociu de nicotină.

Producția. Soiul realizează producții de 16,00—18,00 q/ha.

Zonarea. Este cultivat pe terenurile nisipoase din stînga Jiului și din regiunea Calafat.

Virginia RP 209

Genealogia. Soiul a fost selecționat la S.C.C.C.I.T.-Băneasa din hibridul între soiul australian Hicks rezistent și combinația hibridă Special 400 × Virginia Bright Leaf F 5.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este cilindrică, cu trecere spre ovoidală. Tulpina este rotundă, dreaptă, de grosime mijlocie, înălțimea 180—200 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este 24—26, frunzele au poziție oblică față de tulpină. Forma frunzelor este eliptic-lată, cu vîrful slab ascuțit și baza îngustată pe o porțiune redusă. Auricolele sînt mari, încrețite, prelungite pe tulpină. Lungimea frunzelor în etajul de mijloc este de 42—45 cm, iar lățimea 22—24 cm, raportul diametral 1,9. Inflorescența este de mărime mijlocie, sferică, corola are culoare roșu-deschis, lobii corolini sînt detașați.

Însușiri fiziologice. Soiul este rezistent la temperaturile coborîte din primăvară, ceea ce permite plantarea în ultima decadă a lunii aprilie. Este rezistent la secetă și mana tutunului. Este mai tardiv decît alte soiuri din tipul Virginia cultivate la noi în prezent. Perioada de vegetație de la plantat la înflorit este 85 zile.

Însușiri de calitate. Uscat la căldură artificială, soiul dă un produs cu bune însușiri calitative, culoare deschisă, țesut elastic, randament bun la prelucrare. Conținutul în nicotină variază între 1,2—1,5%. Tutunul are gust plăcut și aromă fină.

Producția. Se remarcă prin capacitate bună de producție, care variază între 18,00—20,00 q/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură pe terenurile nisipoase din stînga Jiului și din regiunea Calafat, precum și pe solurile fertile din această zonă.

Virginia R. 1349

Genealogia. Soiul a fost creat în R. P. Bulgaria prin hibridare și selecție individuală din combinația hibridă VSP 26 × Cambera 701.

Caractere morfologice. Forma plantei este ovoidală, înălțimea 150—170 cm, cu 22—25 frunze, lungi de 42—45 cm și late de 23—25 cm, raportul

Scanned with OKEN Scanner

între diametre 1,95. Forma frunzei este eliptică, arcuită, cu vîrful mijlociu ascuțit, baza îngustată și auricole dezvoltate. Suprafața frunzelor este ușor încrețită, iar poziția față de tulpină este oblică și oblic-verticală. Inflorescența este sferică, de mărime mijlocie, cu florile de culoare roșu-deschis și lobii corolini detașați.

Însușiri fiziologice. Este un soi semitimpuriu, cu perioada de la plantat la înflorit de 65—80 zile. Perioada de la plantare la maturitatea frunzelor de la vîrf este de 100—125 zile. Soiul este rezistent la temperaturile scăzute din a doua jumătate a lunii aprilie. Este pretențios la umiditate în faza de creștere activă; este tolerant la rasele de mana tutunului răspîndite în țara noastră. S-a comportat mai bine decît Virginia RP 209 la atacul de viroze.

Însușiri de calitate. În condiții de uscare artificială soiul realizează la clasele superior și I+II 96% din producția totală. R 1349 are conținutul în nicotină mai scăzut decît la Virginia RP 209.

Producția. Soiul are capacitate ridicată de producție, în anii favorabili realizează pînă la 20,00 q/ha. În medie realizează 19,00—21,00 q/ha.

Zonarea. Este indicat pentru cultură în sudul Olteniei, în zona de nisipuri din stînga Jiului și din regiunea Calafat, precum și pe solurile zonale.

Soiuri de tip Burley

Burley BB 163

Genealogia. Soiul a fost creat în Franța. În țara noastră a fost selecționat la cîmpul experimental Decea, pentru îmbunătățirea rezistenței la viroze.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este conică. Tulpina este dreaptă, de grosime mijlocie, cu înălțimea de 150—155 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este de 20—22. Poziția frunzelor față de tulpină la etajul inferior este orizontală, iar la celelalte etaje oblică. Forma frunzelor la etajul de mijloc este eliptică și suprafața netedă. Vîrful limbului foliar este mijlociu-ascuțit, iar baza limbului relativ lată. Auricolele sînt mari și ondulate. Lungimea frunzei în etajul de mijloc este 50—55 cm, lățimea 25 cm, raportul diametral 2,1. Inflorescența este sferică, de mărime mijlocie; florile au corola roz, cu lobii corolini detașați.

Însușiri fiziologice. Soiul este sensibil la acțiunea temperaturilor scăzute în faza de răsad. Este pretențios față de umiditate. Perioada de vegetație de la plantare la înfloritul maxim este cca 82—90 zile. Soiul este mijlociu rezistent la mana tutunului.

Însușiri de calitate. La uscarea la umbră și curenți de aer, tutunul se colorează uniform în nuanțe deschise. Țesutul frunzei este fin și elastic, are capacitate bună de absorbție și reținere a sosurilor. Conținutul în nicotină este de 1,3—1,5%. Tutunul din acest soi se pretează pentru țigaretele sosate și aromatizate.

Producția. Are capacitate ridicată de producție în condiții de umiditate suficientă. În medie pe mai mulți ani a realizat, în condiții experimentale,

Scanned with OKEN Scanner

producţii cuprinse între 22,00—30,00 q/ha. În condiţii de producţie se realizează 21,00—22,00 q/ha.

Zonarea. Este recomandat pentru producţie în centrul şi nord-vestul Transilvaniei, precum şi în cultură irigată în sudul ţării.

Soiuri de mare consum

Banat 13

Genealogia. Soiul Banat 13 face parte din tipul de mare consum. A fost obţinut la S.C.C.C.I.T.-Băneasa prin selecţie individuală repetată asupra soiului de tutun Banat.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală. Planta este aspectuoasă, înaltă de 170—190 cm, cu tulpina rotundă, groasă, gălbuie, cu diametrul de 2—3 cm la bază. Pe plantă se formează 26—28 frunze, aşezate la internodii scurte la bază. Poziţia frunzelor pe tulpină este orizontală la bază şi oblică spre vîrf, inserţia este puţin gîtuită. Limbul foliar este oval, cu baza rotundă şi vîrful acuminat. Auricolele sînt mici, încreţite, semiamplexicaule. Suprafaţa frunzelor este lucitoare şi încreţită, iar la maturitate chiar bulbucată. Lungimea frunzelor la etajul din mijloc ajunge la 40—45 cm, iar lăţimea 28 cm. Inflorescenţa este sferică, de mărime mijlocie. Corola este de culoare roz-pal-alburiu, formează un pentagon regulat, cu lobii corolini neevidenţi.

Însuşiri fiziologice. Ritmul de creştere este mai lent, este un soi semitimpuriu, cu perioada plantare-înflorit 70 zile. Este mijlociu rezistent la cădere şi mana tutunului.

Însuşiri de calitate. Asigură 45—54% din producţia totală la clasele I+II. Conţinutul în nicotină ajunge la 1,11—1,84%.

Producţia. În zona favorabilă de cultură din vestul ţării, realizează cca 17,00—18,00 q/ha.

Zonarea. Este răspîndit în partea de vest a ţării.

Bărăgan 226

Genealogia. A fost obţinut la S.C.C.C.I.T.-Băneasa, prin selecţie individuală dintr-un material hibrid de tipul soiului Ostrolist, aparţine la tipul de mare consum.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală. Tulpina este dreaptă, rotundă, netedă. Diametrul tulpinii la bază este de 26—28 mm, spre vîrf este subţire şi nu ramifică mult. Planta are înălţimea de 180—200 cm, cu 30—34 frunze. Lungimea internodiilor este foarte mică la frunzele de poală şi se măreşte treptat către mijloc. Poziţia frunzelor este oblic-verticală. Limbul foliar este de formă oval-eliptică, cu vîrful slab ascuţit, baza foarte lată la inserţia cu tulpina. Auricolele sînt mari, încreţite şi cu o scurtă decurenţă inegală. Lungimea frunzei celei mai mari este 45—50 cm, lăţimea 28—30 cm, raportul diametral 1,6. Inflorescenţa este mare, resfirată şi cu flori puţine, de culoare roz, cu lobii corolini ascuţiţi la vîrf.

Scanned with OKEN Scanner

Însușiri fiziologice. Soiul este rezistent la temperaturile scăzute din primăvară și la secetă. Perioada de vegetație de la plantat la înflorit este de 80 zile. Este un soi tardiv.

Însușiri de calitate. La clasele I+II realizează aproximativ 80%, un procent ridicat din producție se colorează în roșu-deschis. Conținutul în nicotină este cuprins între 1,45—2,29%.

Producția. Soiul asigură producții de peste 20,00 q/ha.

Zonarea. Este răspîndit în partea de sud a țării și în Cîmpia Bărăganului.

RP 102

Genealogia. Soiul a fost creat la S.C.C.C.I.T.-Băneasa prin selecție pedigree aplicată hibridului între linia RP 122—65 B și Bărăgan 226. Face parte din tipul de mare consum.

Caractere morfologice. Sagoma plantei este ovoidală. Tulpina este rotundă, dreaptă, înălțimea medie de 160—170 cm. Numărul mediu de frunze pe plantă este 28—30. Frunzele sînt inserate pe tulpină la internodii scurte și au poziție oblică. Limbul foliar are forma oval-rotundă, cu vîrful limbului slab ascuțit și forma bazei limbului lată. Auricolele sînt drepte, bine dezvoltate. Suprafața frunzei este netedă cu marginile ușor ondulate. Lungimea frunzei în etajul de mijloc este 37—45 cm, iar lățimea de 24—30 cm, raportul diametral 1,5. Inflorescența este globuloasă, cu flori mari, corola de culoare roz, lobii corolini uniți în formă de pentagon regulat.

Însușiri fiziologice. Soiul este rezistent la temperaturile scăzute din primăvară și este foarte rezistent la secetă. Perioada de vegetație de la plantat la înflorit este cca 80 zile, iar pînă la maturitatea frunzelor de la vîrf 97—102 zile; este un soi tardiv. Este foarte rezistent la mană.

Însușiri de calitate. La uscarea la soare tutunul se colorează în nuanțe deschise, predominînd culoarea roșu-deschis, frunzele au țesutul fin și elastic, conținutul în nicotina în medie 1%.

Producția. Soiul RP 102 are capacitate bună de producție la nivel de 22,00—27,00 q/ha.

Zonarea. Este recomandat pentru cultură în Cîmpia Bărăganului.

2.8. PLANTE MEDICINALE

2.8.1. *BRASSICA NIGRA* L. Koch. — MUȘTAR NEGRU

De Timișoara

Genealogia. Este o populație locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 100—150 cm, cilindrică, acoperită cu peri în partea inferioară, glabră în cea superioară, ramificată.

Frunzele sînt pețiolate și prezintă forme variate: frunzele inferioare sînt lirat-penat-compuse, iar cele mijlocii și superioare lirat-penat-fidate sau lobate, pînă aproape la întregi. Marginea limbului este dințată.

Scanned with OKEN Scanner

Florile sînt grupate într-un racem, care se alungeşte în cursul înfloririi şi sînt formate din: 4 sepale lungi de 3,5—5 mm, lanceolate, răsucite longitudinal, 4 petale galbene, obovate, unguinculate, lungi pînă la 8—10 mm, 6 stamine dintre care 2 mai scurte; gineceul este bicarpelar, superior.

Fructul este o silicvă cu 4 muchii, lungă de 40 mm, lată de 3—5 mm, prinsă pe un pedicel lung de 5 mm, erectă. Silicva este îngustată la ambele capete.

Seminţele sînt sferice, de culoare brun-roşiatic, aproape negru, cu suprafaţa reticulată, cu un diametru de 1,5—2 mm.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă anuală. Fructele ajung la maturitate, începînd de la baza tulpinii spre vîrf, la sfîrşitul lunii iulie, începutul lunii august. Este sensibil la secetă.

Însuşiri ede calitate. Seminţele conţin ulei volatil, al cărui produs principal este glicozidul sinigrina.

Producţia. Variază între 1100—1400 kg/ha.

Zonarea. Se cultivă în sud-vestul şi vestul ţării.

2.8.2. *CALENDULA OFICINALIS* L. — GĂLBENELE (FILIMICA)

De Fălticeni

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este ierboasă, erectă, înaltă de 30—50 cm, pubescentă, cu 5—10 ramificaţii şi formează tufe cu diametrul de 25—30 cm.

Frunzele sînt alterne, sesile, glabre, cu marginea întreagă sau slab dinţată; cele inferioare sînt spatulate, cu baza cuneată şi rotunjită la vîrf; cele mijlocii lat-lanceolate, iar cele de pe ramuri îngust-lanceolate. Marginea frunzelor este ciliată, iar suprafaţa limbului este acoperită cu peri scurţi, aspri. Lungimea frunzelor inferioare este de 10—16 cm.

Florile sînt grupate în calatidii, care au diametrul de 2,5—5,0 cm. Involucrul este alcătuit din 10 foliole îngust-lanceolate, lungi de 1,0—1,5 cm, păroase. Receptacolul are suprafaţa plană, verde şi poartă 2—7 rînduri de flori ligulate galbene, galben-portocalii sau portocalii şi numeroase flori centrale, tubuloase, de culoare galbenă, galben-portocaliu sau maroniu-roşcat. Caliciul este dialisepal. Corola gamopetală este tubuloasă, 5 dinţată la florile tubuloase sau tubuloasă numai în partea inferioară, iar în cea superioară continuată printr-un limb liniar, plan 3—5 dinţat, la florile ligulate. La florile ligulate, cele 5 stamine sînt concrescute prin filamente cu tubul corolei, iar ovarul este inferior, unilocular, cu stil lung şi stigmat bifidat. Florile tubuloase sînt mascul sterile. Achenele sînt mai mult sau mai puţin curbate spre interiorul capitulului; cele exterioare sînt mai puţin curbate, lung-rostrate, nearipate; cele interioare inelat-curbate spre interior, adesea aripate sau nearipate, toate dorsal scurt-spinoase, cu lungimea de 8—18 mm şi lăţimea de 2—9 mm.

Însuşiri fiziologice. Gălbenelele sînt plante anuale, mai rar bianuale. Perioada de vegetaţie este de 140—150 zile. La temperaturi ridicate, asociate cu secetă atmosferică şi din sol, gălbenelele suferă, dînd producţii mai scăzute de flori.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Florile ligulate conţin carotinoide şi saponozide triterpenice.

Producţia. Recoltarea eşalonată permite obţinerea unor producţii de 600—700 kg/ha inflorescenţe uscate sau 300—500 kg/ha achene.

Zonarea. Această populaţie se poate cultiva în toate zonele ţării, cu excepţia celor muntoase. Culturile se vor amplasa pe soluri adînci, bogate, afînate, cu umiditate suficientă.

Plamen

Genealogia. A fost obţinut în R. S. Cehoslovacă.

Caractere morfologice. Plantele sînt mai viguroase, de talie mai mare (40—60 cm), cu un număr de 9—25 ramificaţii, diametrul tufei fiind de 45—60 cm, comparativ cu populaţie „De Fălticeni".

Frunza nu prezintă deosebiri faţă de populaţia „De Fălticeni". Capitulele au diametrul de 6,5—8,0 cm, sînt involte, de culoare portocalie. Ca urmare a segregării se pot întîlni şi plante care au în centrul capitulelor, alături de florile tubuloase, rudimente de flori ligulate. Fructele sînt asemănătoare celor ale populaţiei locale „De Fălticeni".

Însuşiri fiziologice. Este o plantă anuală. Soiul Plamen este mai tardiv decît populaţia „De Fălticeni" cu 12—15 zile.

Însuşiri de calitate. Florile ligulate conţin carotinoide şi saponozide triterpenice.

Producţia. Se pot realiza producţii medii de 700—1000 kg/ha inflorescenţe uscate sau de 600—800 kg/ha achene.

Particularităţi agrofitotehnice. Plantele din soiul „Plamen", datorită vigorii şi mărimii tufei, necesită suprafaţă de nutriţie mai mare şi dau producţii sporite cînd sînt semănate în cuiburi distanţate la 60×30 cm.

Zonarea. Se recomandă aceleaşi zone de cultură ca şi pentru populaţia „De Fălticeni".

2.8.3. *CARUM CARVI* L. — CHIMION

De Ghimbav

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina, formată în al doilea an de vegetaţie, este înaltă de 100—130 cm, fistuloasă, cu ramificaţii care pornesc de la jumătatea superioară. Frunzele sînt de 2—3 ori penat-sectate, cele inferioare sînt lung-peţiolate cu 6—10 perechi de segmente, iar cele superioare sesile, cu baza vaginată membranoasă şi lamina sectată; laciniile filiforme se îngustează spre vîrf. Florile sînt grupate într-o umbelă compusă din 10—15 radii care poartă umbelule formate, la rîndul lor, din 15—20 flori. Floarea este formată din 5 sepale reduse la mici dinţişori, 5 petale alb-rozii, lungi de cca 1,5 mm, obovate şi emarginate.

Fructul este o achenă formată din 2 semifructe libere, de culoare brună-cenuşie, avînd lungimea de 3—6 mm, uşor arcuite, îngustate spre capete. Fiecare semifruct prezintă longitudinal 5 coaste ceva mai deschise la culoare.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Este o plantă bienală. Fructele ajung eşalonat la maturitate, începînd cu cele din umbelele principale. Este sensibil la excesul de umiditate şi vînt, care provocă diminuarea considerabilă a producţiei. Este potrivit de rezistent la cădere. Nu manifestă sensibilitate la boli.

Calitatea. Conţine 3,5—4,5% ulei volatil.

Producţia. Poate atinge 10,00—12,00 q/ha.

Zonarea. Este răspîndit în Transilvania.

Mare de Roman

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. În primul an de vegetaţie formează o rozetă de frunze, iar în anul al doilea o tulpină înaltă de 100—120 cm, fistuloasă, ramificată în partea superioară. Frunzele sînt de 2—3 ori penate, cele inferioare lung-peţiolate, cu 6—10 perechi de segmente, iar cele superioare sesile, cu baza vaginată membranoasă şi lamina sectată, cu lacinii filiforme. Florile sînt grupate într-o umbelă compusă din 10—15 radii inegale, care poartă umbelule compuse la rîndul lor din 15—20 de flori. Florile sînt formate din: 5 sepale reduse la dinţişori mici, 5 petale alb-roşietice, lungi de cca 1,5 mm, obovate şi emarginate cu un lobuşor îndoit înspre interior, 5 stamine, gineceul bicarpelar cu 2 stiluri. Fructul este o diachenă formată din două semifructe libere, lungi de 3—6 mm, uşor arcuite, îngustate spre capete, de culoare verde la început, iar la maturitate galben-brun, cu 5 coaste evidente, de culoare mai deschisă.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă bianuală. Fructele ajung la maturitate eşalonat, începînd cu cele din umbelele principale, la sfîrşitul lunii iunie. Este rezistent la iernare şi la cădere, iar la secetă are o rezistenţă mijlocie. Are o rezistenţă mijlocie la atacul de *Sclerotinia sclerotiorum* şi este sensibil la înverzirea florilor.

Însuşiri de calitate. Fructele conţin 4—4,8% ulei volatil.

Producţia. Se pot obţine 10,00—13,00 q/ha.

Zonarea. Este indicat a se cultiva în zonele mai umede şi răcoroase din nordul Moldovei şi sud-estul Transilvaniei.

2.8.4. *CORIANDRUM SATIVUM* L. — CORIANDRU

De Brăila

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este cilindrică, glabră, înaltă de 70—120 cm fin brăzdată, ramificată în partea superioară, cu lăstari înseraţi de la înălţimea de 20—25 cm. Pînă la maturarea fructelor, toate organele plantei prezintă un miros neplăcut de ploşniţă. Frunzele bazale sînt lung-peţiolate, întregi, incomplet trilobate sau penat-sectate, cu marginea crenat-dinţată. Pe măsură ce plantele avansează în vegetaţie, aceste frunze se usucă. Frunzele tulpinale sînt alterne, penat-sectate, de culoare verde-lucios, cu peţiolul din ce în ce mai scurt spre vîrful tulpinii. Florile, albe sau roz-violacee, sînt grupate în umbele compuse, fără involucru. Umbelele prezintă involucrul format din trei foliole liniare şi conţin 5—12 flori. Caliciul este format din 5 sepale, egale la florile din mijlocul umbelulei şi inegale la florile marginale, petalele florilor de la

Scanned with OKEN Scanner

mijloc sînt obovate, iar la cele marginale sînt mai lungi de 3—4 mm, simetrice, adînc bifidate. Cele 5 stamine au antere ovoidale, roşietice; gineceul este inferior şi are o glandă nectariferă la baza stilului. Fructele sînt diachene sferice, cu diametrul de 2—3 mm, care se desfac în semifructe la presare sau lovire puternică. Fructele sînt glabre, brun-deschis, în vîrf cu restul caliciului şi stigmatului. Ajunse la maturitate, prezintă miros şi gust aromat. Diachenele au 10 coaste primare, longitudinale, ondulate şi 8 coaste secundare, drepte. MMB =10—12 g.

Însuşiri fiziologice. Coriandrul este o plantă anuală, cu perioada de vegetaţie cuprinsă între 120—125 zile. Plantele sînt sensibile la bacterioză, care produce brunificarea inflorescenţelor şi înnegrirea fructelor şi la atacul produs de viespea coriandrului.

Însuşiri de calitate. Fructele mature conţin 0,40—0,70% ulei volatil.

Producţia. Producţia medie de fructe este de 1000—1200 kg/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Nu este indicată însămînţarea în soluri grele, argiloase şi umede, care formează crustă după ploi. Cultura se va amplasa pe soluri profunde reavăne, bogate în substanţe hrănitoare de preferat cernoziomurile şi solurile brun-roşcate de pădure cu pH-ul cuprins între 6,5—7,5.

Zonarea. Pentru cultura coriandrului se întîlnesc condiţii foarte favorabile în Cîmpia Bărăganului, Dobrogei şi Burnazului şi favorabile în Cîmpia Olteniei şi Covurluiului.

Smena

Genealogia. A fost creat în U.R.S.S., prin selecţie individuală repetată, din populaţia locală de Saratov.

Caractere morfologice. Tulpina şi frunza nu prezintă deosebiri faţă de populaţia „De Brăila". Soiul prezintă plante la care bobocii florali şi staminele sînt de culoare liliachie. Petalele florilor sînt albe sau roz-liliachiu. Fructele sînt mai mici ca la populaţia de Brăila, avînd diametrul de 1,5—2,5 mm. MMB =6,7—7,5 g.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă anuală, mai tardivă cu 4—5 zile decît populaţia „De Brăila". Soiul este, în aceeaşi măsură ca şi populaţia cultivată în ţară, sensibil la bacterioză şi la atacul viespii coriandrului.

Însuşiri de calitate. Fructele conţin 1,47—1,70 ulei volatil, componentul principal al uleiului, d-linaloolul reprezintă 68,9%.

Producţia. Producţia medie de fructe variază între 1200—1300 kg/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Nu prezintă particularităţi faţă de populaţia De Brăila.

Zonarea. Se recomandă aceleaşi zone de cultură ca şi pentru populaţia „De Brăila".

2.8.5. *CYNARA SCOLYMUS* L. — ANGHINARE

De Fundulea

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. În stadiul vegetativ dezvoltă o rozetă de frunze bazale, iar în al doilea an, o tulpină înaltă de 150—180 cm, ramificată, to-

Scanned with OKEN Scanner

mentoasă. Frunza este adînc crestată, penatifidă, peţiolată, cu sau fără spini, de culoare verde pe partea superioară şi alb-tomentoasă pe partea inferioară, avînd lungimea cuprinsă între 25—55 cm, cele din anul II mai mult sau mai puţin sesile. Florile, de culoare violacee, sînt dispuse în capitule antodii, mari, solitare, cu diametrul de 4—7 cm, globuloase, învelite în solzi membranoşi, cărnoşi la bază. Sămînţa este o achenă alungit-ovată, de cca 7 mm lungime şi de culoare cenuşiu-brun. La baza acesteia se află papusul.

Însuşiri fiziologice. Este o specie bianuală-perenă. Se produc pierderi mari în iernile aspre. Este rezistentă la cădere în anul II. Este rezistentă la boli.

Însuşiri de calitate. Conţine 1,5—1,7% polifenoli şi 0,03—0,11 flavone.

Producţia. Se obţin 15—19 t/ha frunze proaspete sau 2,0—2,3 t/ha frunze uscate.

Particularităţi agrofitotehnice. La însămînţarea timpurie apare un procent ridicat de tije florale în stadiu vegetativ.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în regiunile din sud şi sud-vestul ţării.

2.8.6. *DATURA INNOXIA* Mill. — LAUR PĂROS

De Bărăgan

Genealogia. Este o populaţie.

Caractere morfologice. Tulpina, ierbacee în prima parte a perioadei de vegetaţie apoi lignificată, are înălţimea de 100—150 cm, diametrul de 3—3,5 cm, este des-păroasă, cu partea inferioară violacee, datorită prezenţei antocianului, iar în partea superioară verde. La cca 30 cm de la suprafaţa solului tulpina se ramifică în două, acest sistem de ramificare continuîndu-se şi pe etajele superioare. Pînă la primul punct de ramificare se pot dezvolta 1—3 lăstari floriferi. Planta este toxică. Frunzele, lung-peţiolate, sînt cordiforme, pronunţat asimetrice la bază, cu marginea întreagă sau cu 2—3 sinusuri, avînd lungimea de 14—17 cm şi lăţimea de 10—13 cm, sînt de culoare verde pe faţa superioară şi verde-cenuşiu pe partea inferioară, datorită prezenţei perişorilor glandulari. Frunzele inferioare, ajunse la maturitate, în cursul verii se ofilesc, se usucă şi cad. Florile sînt solitare, cu pedunculul de 1 cm lungime, apar la punctele de ramificare, avînd poziţie verticală, Caliciul este verde, des-păros, tubular, lung de 7—8 cm, cu 5 lacinii. Corola infundibuliformă, de culoare albă, este lungă de 12—15 cm şi inclusă, pînă la 2/3 din lungime, în caliciu; prezintă 10 lacinii dintre care 5 au o lungime de 1 cm şi un vîrf ascuţit recurbat, iar celelalte sînt mai scurte, obtuz-cuneiforme şi indică locul de unire al petalelor. Cele 5 stamine au antere cilindrice, lungi de 0,8—1 cm şi filamente concrescute cu tubul corolei. Ovarul este super-bilocular; stilul se continuă cu un stigmat bilobat. Fructul este o capsulă brună, sferică sau puţin ovată, cu diametrul de 4—5 cm, cu ţepi lungi de 0,5—1 cm. Capsula conţine 300—375 seminţe, este aplecată în jos şi are la bază partea inferioară a caliciului sub formă de inel lat de 1—1,5 cm. Dehiscenţa este neregulată. Seminţele sînt reniforme, de culoare brun-deschis, cu lungimea de 4—6 mm şi lăţimea de 3—4 mm. La marginea seminţei se observă o coastă proeminentă.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri fiziologice. Este plantă anuală, cu perioada de vegetaţie de 120—150 zile. Laurul păros este sensibil la secetă prelungită, florile avortează şi butonii florali cad. Nu suportă brumele timpurii. În a doua parte a perioadei de vegetaţie culturile pot fi infestate de viroze specifice solanaceelor, plantele fiind puţin rezistente. O slabă rezistenţă prezintă şi la atacul ciupercilor din genurile *Macrosporium* şi *Ascochyta* care însă nu produc pagube însemnate.

Însuşiri de calitate. Iarba uscată de laur păros conţine 0,01—0,30% alcaloizi tropanici, din totalul cărora 65% îl reprezintă scopolamina.

Producţia. Se pot obţine producţii medii de 500—800 kg sămînţă sau de iarbă uscată de 2000—2500 kg la hectar.

Particularităţi agrofitotehnice. Fiind o plantă originară din regiuni tropicale (Mexic) reacţionează favorabil la irigare. Cultura se va amplasa pe terenuri fertile, profunde, cernoziomuri bogate în humus şi calciu sau soluri aluvionare, plane, bine însorite. Nu se va cultiva după solanacee cu care are boli comune, în special viroze.

Zonarea. Laurul păros găseşte condiţii foarte favorabile pentru cultură în Burnaz, Cîmpia Olteniei, zonele sudice limită Dunării; favorabile în cîmpiile Timişului şi Crişurilor. În sudul ţării este indicată amplasarea culturii în sistem irigat.

2.8.7. *DIGITALIS LANATA* Ehrh. — DEGEŢEL LÎNOS

Lanata 1

Genealogia. S-a obţinut prin selecţie individuală din material autofecundat, autohton.

Caractere morfologice. În stadiul vegetativ (primul an de viaţă) planta formează numai o rozetă de frunze bazale. În stadiul generativ apar mai multe tije florale (tulpini), înalte de 40—120 cm, drepte, neramificate, glabre în partea inferioară şi păroasă în partea superioară. Frunzele bazale sînt de formă alungită, avînd dimensiunile de 15—23 cm în lungime şi 1,5—4 cm lăţime, cu margini întregi, slab ondulate sau uşor dinţate. În anul II frunzele tulpinale sînt alterne, eliptic-lanceolate, sesile şi semiamplexicaule, glabre şi lucioase pe partea superioară. Florile sînt grupate în racem spiciform multilateral, terminal, glandulos, lînos şi lung pînă la 25 cm. Dimensiunile florilor sînt cuprinse între 2,5—3 cm lungime şi lăţime. Caliciul prezintă laciniile lanceolate, iar corola de culoare brun-gălbui la exterior şi brun-ruginiu în interior, are formă de tub globulos, cu un labiu superior trilobat care acoperă floarea nedeschisă.

Fructul este o capsulă ovoidă, lungă de cca 1 cm. Sămînţa are o formă apropiată de cea prismatică, cu lungimea de 1,3—1,7 mm şi diametrul de 0,7—0,8 mm, are culoarea ruginie.

Însuşiri fiziologice. Este o specie bianuală sau perenă, cu 5—6 zile mai tardivă decît populaţia locală. Seceta prelungită din perioada iulie—august reduce mult recolta de frunze. Este rezistent la cădere şi sensibil la atacul produs de *Septoria digitalis*, *Colletotrichum fuscum*, viroze.

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Conţine 0,16—0,18% lanatozidă C.

Producţia. Produce 60—70 q frunze verzi sau 13—16 q frunze uscate la hectar.

Particularităţi agrofitotehnice. Germinează la 20—25 zile de la semănat şi are un ritm de creştere foarte lent în prima parte a vieţii (pînă la apariţia perechii 3—4 de frunze).

Zonarea. Se recomandă a se cultiva atît în zona de silvostepă din sud cît şi în regiunile mai umede şi răcoroase din sud-estul şi nordul Transilvaniei şi Moldovei.

2.8.8. *DIGITALIS PURPUREA* L. — DEGEŢEL ROŞU

De Măgurele

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 30—100 cm, atingînd înălţimi şi mai mari, groasă pînă la 3 cm; este neramificată, acoperită cu peri simpli şi glandulari, erectă. Frunzele bazale, variabile, sînt de obicei oval-alungite, cu peţiol lung şi aripat. Lungimea limbului variază fiind de 8—38 cm, iar lăţimea de 4—19 cm. Marginea limbului este crenelată, faţa superioară zbîrcită, prevăzută cu peri scurţi şi rari, iar faţa inferioară mai pubescentă, cenuşie, brăzdată de o reţea de nervuri proeminente. Frunzele tulpinale sînt alterne, cu limbul de obicei alungit, oval sau eliptic lanceolat, cele inferioare peţiolate, iar cele superioare sesile.

Floarea este un racem terminal, unilateral. Pedicelul florilor de 1—1,5 cm, fiind mai scurt decît bracteele ovate. Caliciul este gamosepal, cu 5 lacinii ovat-lanceolate, dintre care cea superioară este mai mică. Corola gamopetală (zigomorfă), tubular-campanulată, lungă de 3,5—5 cm şi lată de 2—3 cm, prezintă un labiu superior rotunjit, emarginat şi un labiu inferior trilobat, cu lobii triunghiulari, cel mijlociu mai lung. Culoarea corolei este roşie, roz sau albă. La exterior corola este glabră, în interior lobul inferior este păros. Staminele sînt în număr de 4, cele inferioare cu filamentul mai lung, cele superioare cu filamentul mai scurt. Plantele formează în al doilea an, de regulă, o singură tijă floral ă.

Fructul este o capsulă ovoidală, de aceeaşi lungime cu caliciul persistent. Sămînţa are o formă tetraedică, de culoare brun-roşcat şi tegumentul fin reticulat, alveolat.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă bienală mai rar perenă. În iernile aspre se produc pierderi prin îngheţ. Este rezistentă la cădere.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,8—1,2% cardenolide totale.

Producţia. Se pot obţine 70—90 q/ha frunze verzi sau 16—20 q/ha frunze uscate.

Particularităţi agrofitotehnice. Germinează la 20—25 zile după însămînţare şi are un ritm de creştere foarte lent în prima parte a vieţii.

Zonarea. Se recomandă pentru regiunile mai umede şi răcoroase ale ţării (Transilvania şi nordul Moldovei).

Scanned with OKEN Scanner

Românesc

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 130—180 cm, cilindrică, fin striată, brumată la exterior, fistuloasă, ramificată de la bază. Frunza este penat-sectată, cu 3—4 segmente foarte înguste, filiforme, baza frunzei este o teacă bine dezvoltată formînd o glugă.

Florile sînt grupate cîte 12—20 în umbelule, iar umbela este formată din 8—16 umbelule. Florile au un caliciu redus. Corola este compusă din 5 petale galbene. Cele 5 antere ale staminelor sînt mai lungi decît petalele. Gineceul este inferior.

Fructul este o diachenă ovoidal-cilindrică, lungă de 4—10 mm şi prezentînd 10 coaste longitudinale, de culoare galben-verzui, restul fructului avînd culoarea cenuşiu-verzui. Dimensiunile fructului: 5—8 mm lungime, 1,5—2,5 mm lăţime şi 1—1,8 mm grosime.

Însuşiri fiziologice. Este o specie bianuală-perenă. Este semitardiv. În iernile aspre se înregistrează pierderi de 5—10%. Este rezistent la cădere şi sensibil la atacul produs de mană şi pătarea brună.

Însuşiri de calitate. Conţine 3,5—4,5% ulei volatil.

Producţia. Producţia medie este de 8—12 q/ha fructe.

Zonarea. Se cultivă în zona de cîmpie din vestul şi sud-vestul ţării.

2.8.10. *HYPERICUM PERFORATUM* L. — SUNĂTOARE

De Secuieni

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpinile sînt înalte de 30—50 cm în anul I, ajungînd la 100 cm în anul II, groase de 3—5 mm, glabre, cilindrice, cu două muchii longitudinale, lemnoase în partea inferioară, ramificate în partea superioară. În axilele frunzelor se dezvoltă ramuri sterile, scurte. Pe suprafaţa tulpinii se găsesc puncte negre. Frunzele sînt opuse, sesile, ovate sau eliptice, pe tulpinile principale lungi de 2—3,5 cm, pe ramurile sterile lungi pînă la 1 cm, glabre şi prezintă pe suprafaţa lor puncte translucide şi puncte glanduloase negre. Florile sînt grupate într-un corimb, dispus în vîrful tulpinii principale şi al ramificaţiilor. Florile sînt formate din: 5 sepale lanceolate, ascuţite, întregi, lungi pînă la 7 mm, au pe suprafaţa lor puncte translucide şi puncte negre, 5 petale galbene-alburii, lungi de 10—14 mm, pe o parte, cu marginea întreagă, pe cealaltă parte cu marginea dinţată şi negru punctată, numeroase stamine dispuse în 3 fascicole mai scurte decît petalele, gineceul tricarpelar, superior, cu 3 stiluri. Fructul este o capsulă cu 3 loje ce conţine numeroase seminţe, cilindrice, lungi de 1 mm, groase de circa 0,3 mm, de culoarea brună, aproape neagră.

Însuşiri fiziologice. Seminţele ajung la maturitate la sfîrşitul lunii septembrie. *Herba Hyperici* se recoltează la începutul înfloririi şi anume în anul I

Scanned with OKEN Scanner

de vegetație, la sfîrșitul lunii iulie, iar în anul al II-lea la începutul lunii iunie. Este o plantă perenă. În primele faze de vegetație plantele au un ritm lent de creștere și necesită umiditate mare în sol. După formarea tufei are o rezistență bună la secetă. Iernează bine însă nu trebuie semănată pe terenuri unde se depun straturi mari de zăpadă. Are o bună rezistență la boli și cădere.

Însușiri de calitate. Conține 0,35% ulei volatil.

Producția. Începînd cu anul al II-lea de vegetație realizează producții cuprinse între 90—100 q/ha iarbă verde.

Particularități agrofitotehnice. Semănatul trebuie să se facă într-un pat germinativ foarte bine pregătit la adîncimea de 0,5 cm, distanța între rînduri 50 cm. Reacționează favorabil la aplicarea îngrășămintelor chimice.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în toate zonele favorabile pentru această plantă, județele: Dîmbovița, Sălaj și Cluj.

2.8.11. *LAVANDULA ANGUSTIFOLIA* Mill. — LAVANDĂ

De Moara Domnească

Genealogia. Este o populație locală.

Caractere morfologice. Tulpina se ramifică foarte mult de la bază, formînd o tufă semisferică, este lemnoasă, de culoare brună, înaltă pînă la 70 cm. Frunza are formă liniar-lanceolată, întreagă, cu marginile recurbate, cu lungimea de 3—4 cm. Frunzele inferioare sînt cenușii, pubescente pe ambele fețe, iar cele superioare cenușiu-verzui, mai puțin pubescente. Floarea are culoare violet-deschis, albastru-violaceu pînă la violaceu-închis. Florile sînt grupate în verticile formînd inflorescențe spiciforme, lungi pînă la 17 cm. Fructul este o nucula, netedă, lucioasă, de culoare cafeniu-deschis. Numărul de semințe într-un gram ajunge la cca 1015.

Însușiri fiziologice. Este un semiarbust care durează 15—20 ani. Este rezistentă la ger și secetă.

Însușiri de calitate. Conține 0,80—1,20% ulei volatil în inflorescențe proaspete.

Producția. Se pot obține 35—50 q/ha inflorescențe proaspete și 30—40 kg/ha ulei volatil.

Zonarea. Zonele foarte favorabile de cultură sînt următoarele: Cîmpia Timișului, Cîmpia Olteniei, Cîmpia Burnazului, Cîmpia Bărăganului, Cîmpia Dobrogei, Podișul Dobrogei. Zone favorabile de cultură sînt următoarele: Subcarpații de curbură, Subcarpații meridionali, Țara Bîrsei.

2.8.12. *LAVANDULA HYBRIDA* — LAVANDIN

De Brănești

Genealogia. Este o populație locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 40—100 cm. Se ramifică de la bază formînd o tufă semisferică. Frunzele sînt liniar-lanceolate, întregi, lungi pînă la 5,5 cm, cu marginile recurbate. Frunzele inferioare sînt cenușii,

Scanned with OKEN Scanner

pubescente. Floarea are culoarea violet-deschis, albastru-violaceu, violaceu-închis. Florile sînt grupate în verticile formînd inflorescenţe lungi pînă la 20 cm.

Însuşiri fiziologice. Este un semiarbust mai tardiv cu 10—14 zile decît *L. angustifolia*; este rezistent la secetă şi ger.

Însuşiri de calitate. Conţine 1,45—2,10% ulei volatil în inflorescenţe proaspete.

Producţia. Se pot obţine 50—65 q/ha inflorescenţe proaspete şi 60—80 kg/ha ulei volatil.

Zonarea. Se cultivă, în aceleaşi zone de cultură cu specia *Lavandula angustifolia* Mill.

2.8.13. *MATRICARIA CHAMOMILLA* — MUŞEŢEL

Zloty-Lan

Genealogia. Soi poliploid, obţinut prin colchicinizare, în R. P. Polonă, constituit din 4 biotipuri diferenţiate prin forma, mărimea şi culoarea frunzelor, desimea acestora, mărimea florii.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de pînă la 80 cm, mai groasă decît la populaţia de Criş, cu un număr mai mare de ramificaţii, 7—12. Frunzele sînt penat-sectate, cu foliole mai mari şi mai groase, de culoare mai închisă decît la populaţia de Criş, la biotipul de bază. Florile sînt de dimensiuni mai mari, cu diametrul de 2,0—2,8 cm, mult mai numeroase (pînă la 150—250/plantă). Fructul este o achenă uşor arcuită, de dimensiuni aproape duble în raport cu muşeţelul de Criş (0,4—0,6 mm grosime şi 2,3 mm lungime).

Însuşiri fiziologice. Este o specie anuală sau hibernantă, mai tardiv cu 3—4 zile decît populaţia de Criş. Talia fiind mai înaltă este predispus la cădere în cazul unei desimi prea mari şi în anii ploioşi. La o desime prea mare, în anii ploioşi, este predispus la atacul de făinare.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,45—0,55% ulei volatil în inflorescenţe uscate.

Producţia. Se pot obţine 200—300 kg/ha sămînţă sau 4—5 t/ha inflorescenţe proaspete, 800—1000 kg/ha inflorescenţe uscate.

Particularităţi agrofitotehnice. Valorifică mai bine agrofondul superior decît muşeţelul de Criş, realizînd producţii sporite sub acţiunea dozelor moderate de fosfor şi azot.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Cîmpia Crişurilor, Cîmpia Timişului, Cîmpia Bărăganului, Cîmpia Burnazului, Cîmpia Moldovei (în zonele de cultură ale muşeţelului de Criş).

De Criş

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este de înălţime variabilă, 30—60 cm, în funcţie de condiţiile de cultură. Frunza este penat-sectată (de două-trei ori). Florile sînt grupate în capitule, cele marginale sînt ligulate şi albe, mai puţin numeroase, iar cele centrale tubulare, galben-auriu, foarte numeroase; diame-

Scanned with OKEN Scanner

trul florii este de 1—1,5 cm. Fructul este constituit din sămînță. Sămînța este o achenă ușor arcuită, lungă de 1—1,5 mm, cu grosimea de 0,2—0,3 mm.

Însușiri fiziologice. Este specie anuală hibernantă. Înflorește în luna mai, este bine adaptată la condiții climatice avînd o mare plasticitate ecologică.

Însușiri de calitate. Conține 0,36—0,36% ulei volatil în inflorescențele uscate.

Producția. Se pot obține 400—500 kg/ha inflorescențe uscate sau 100—120 kg/ha sămînță.

Particularități agrofitothnice. Valorifică bine terenurile sărături oase și în general merge pe orice tip de sol.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Cîmpia Crișurilor, zona Timișoarei, Cîmpia Bărăganului, Cîmpia Burnazului, Cîmpia Moldovei.

2.8.14. *MENTHA PIPERITA* L. — MENTA

De Banat

Genealogia. Este o populație locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 50—90 cm. Culoarea tulpinii și a ramificațiilor este verde-violaceu sau brun-violaceu. Frunza are formă lanceolată, ovat-lanceolată, cu marginea serată, lungă de 3—7 cm și lată de 1—3 cm, de culoare verde-închis.

Florile sînt de culoare violet pînă la roz, verticilate și formează inflorescențe avînd formă de spic conic, alungit, lungi de 4—10 cm.

Însușiri fiziologice. Specie perenă (2—4 ani), cu perioada de vegetație de 110—125 zile. Este slab rezistentă la rugina mentei (*Puccinia menthae*).

Însușiri de calitate. Conține 0,25—0,30% ulei volatil în herba proaspătă.

Producția. Se pot obține 86—175 q/ha herba proaspătă, 10—25 q/ha folia uscată, 51—64 kg/ha ulei volatil.

Particularități agrofitotehnice. Se recomandă realizarea de culturi anuale cînd se obțin venituri mai însemnate.

Zonarea. Zonele foarte favorabile de cultură sînt în: Cîmpia Timișului, Cîmpia Olteniei, Cîmpia Burnazului, Cîmpia Bărăganului și Cîmpia Dobrogei, zonă favorabilă este Țara Bîrsei.

Columna

Genealogia. A fost realizat la S.C.P.M.A.-Fundulea, prin selecție individuală în descendentă generativă a liniei F. 2042, folosind ca material biologic inițial soiul P-324.

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, de culoare verde, înaltă de 70—110 cm. Frunza are culoare verde, cu lungimea de 4—8,5 cm și lățimea de 1,5—3 cm. Florile sînt albe, grupate în inflorescențe spiciforme.

Însușiri fiziologice. Este o specie perenă (2—4 ani), mai precoce decît populația de Banat cu 8—10 zile. Este foarte rezistentă la cădere și la rugina mentei (*Puccinia menthae*).

Scanned with OKEN Scanner

Însuşiri de calitate. Conţine 0,20—0,25 ml% ulei volatil în herba proaspătă.

Producţia. Se pot obţine 115—240 q/ha herba în stare proaspătă, 20—25 q/ha folia în stare uscată, 48—77 kg/ha ulei volatil.

Particularităţi agrofitotehnice. Este adaptată pentru recoltarea mecanizată. Se practică cultura anuală.

Zonarea. Se cultivă în aceleaşi zone cu populaţia De Banat.

2.8.15. *MENTHA SPICATA* L. var. *CRISPA* — MENTĂ CREAŢĂ

Mencriş

Genealogia. A fost realizată la S.C.P.M.A.-Fundulea, prin selecţie individuală aplicată în descendentă generativă, folosind ca material iniţial populaţia de *Mentha crispa* din R. D. Germană.

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, de culoare verde, cu nuanţă antocianică, înaltă de 60—90 cm. Frunza este cordat-gofrată şi are o culoare verde. Lungimea este de 2—2,5 cm şi lăţimea de 2,5—3 cm. Florile sînt de culoare violacee, formînd inflorescenţe spiciforme.

Însuşiri fiziologice. Este mai precoce cu 2—4 zile faţă de populaţia Mentha spicata var. crispa. Este rezistentă la cădere. Este rezistentă la rugina mentei.

Însuşiri de calitate. Conţine 2,56—2,80% ulei în folia uscată.

Producţia. Se pot obţine 120—250 q/ha herba în stare proaspătă, 35—40 q/ha folia în stare uscată, 26—40 kg/ha ulei volatil.

Particularităţi agrofitotehnice. În condiţii de irigare, asigură două recolte pe an. Dat fiind capacitatea bună de regenerare, permite obţinerea unei recolte de otavă în circa 80 de zile.

Zonarea. Se cultivă în aceleaşi zone de cultură cu soiul Columna.

2.8.16. *PAPAVER SOMNIFERUM* L. — MAC

Olanda 245

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, viguroasă, dreaptă, cu înălţimea cuprinsă între 70—130 cm şi 3—4 ramificaţii, de culoare verde, puţin pubescentă. Frunza are limbul mare, alungit, uşor gofrat la frunzele inferioare, lung de 25—32 cm, cu marginea lobat-serată, îmbrăcînd tulpina pe trei sferturi din grosimea ei. Frunzele superioare sînt sesile, cu marginea dinţat-neregulată, de culoare verde-cenuşiu-deschis. Floarea este solitară, mare, de culoare albă, cu macula violet-închis la baza petalei şi mai deschis spre vîrf, lungă de 4,5—4,8 cm şi lată de 2,3—2,6 cm. Staminele sînt foarte numeroase în floare, 250—280 buc. cu filamente subţiri, de culoare albă. Tija florală este pubescentă pe toată lungimea ei, lungă de 23—44 cm. Fructul este o capsulă uniloculară, verde-albicioasă, obovat-alungită, cu radiaţii longitudinale puţin vizibile. Numărul crestăturilor stigmatului persistent variază de la 12—16 ceea ce corespunde numeric cu numărul radiaţiilor de la exteriorul capsulei, iar în interior cu

Scanned with OKEN Scanner

numărul septurilor. Lungimea capsulei 5,6—5,8 cm, iar lățimea 2,7—4,2 cm. Sămînța este cenușie, cu reflexe albăstrui metalice.

Însușiri fiziologice. Este o plantă anuală. Are nevoie de 122—125 de zile de la răsărire pînă la maturizare. Este mijlociu de rezistent la cădere.

Însușiri de calitate. Conține 0,40—0,50% morfină.

Producția. Se pot obține 900—1000 kg/ha sămînță și 400—500 kg/ha coji.

Zonarea. Se propune pentru cultură în sud-estul Transilvaniei.

De Botoșani

Genealogia. Este o populație locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 100—120 cm, ramificată în partea superioară, de culoare verde-albăstrui, în partea inferioară glabră, în cea superioară păroasă. Frunzele inferioare sînt pețiolate, iar cele superioare sesile, amplexicaule. Frunzele inferioare sînt alungit-ovate, cu marginea neregulat-lobată, lungi de 25—35 cm. Frunzele superioare sînt alungite, cu vîrful acut și cu marginea neregulat lobată și serată. Florile solitare sînt formate din: 2 sepale caduce, verzi, care cad în momentul înfloririi, 4 petale de culoare albă, cu o maculă violacee la bază, cu marginea întreagă, ondulată, obovată, numeroase stamine și un ovar sincarp. Fructul este o capsulă indehiscentă, uniloculară, multiseptată, lungă de 4—4,5 cm, lată de 3,5 cm. Pe vîrful capsulei persistă stigmatul stelat format din 12—14 raze. La baza capsulei se găsește un nod care este locul de inserție al învelișului floral și al staminelor. Culoarea capsulei este verde-cenușiu la început, iar la maturitate devine galben-brun. Semințele sînt reniforme, reticulate, de culoare albastru-cenușiu, lungi de 1,5 mm.

Însușiri fiziologice. Este o specie anuală. Semințele ajung la maturitate la mijlocul lunii august. Plantele tinere suportă temperaturi de —7°C dar nu suportă seceta care influențează negativ creșterea și producția. Este rezistent la cădere. Are o rezistență bună la boli.

Însușiri de calitate. Conține 0,35—0,40% morfină.

Producția. Producția de semințe variază între 900—1100 kg/ha iar cea de coji de 400—500 kg/ha.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în centrul și nordul Moldovei.

Start

Genealogia. Soi creat în U.R.S.S.

Caractere morfologice. Tulpina este dreaptă, înaltă pînă la 110 cm, cu 2—3 ramificații, de culoare verde cu reflexe albăstrui. Frunza este mare, alungit-ovată, sesilă, îmbrăcînd la bază jumătate din grosimea tulpinii, de culoare, verde cu reflexe metalice albăstrui. Frunzele inferioare sînt lobate, lungi de 25—30 cm, cu marginea dințată, iar cele superioare cu margine întreagă, dinți mici și neregulați. În general, sistemul foliar este strîns în jurul tulpinii, frunzele avînd poziție erectă. Floarea este solitară, de culoare albă, cu macula de la baza petalei violetă, lungă de 4,2—4,5 cm și lată de 2,3—2,5 cm; staminele au filamentul alb, subțire și variază ca număr de la 240 la 250 bucăți. Tija florală poate fi glabră sau ușor păroasă, avînd o lungime de 22—40 cm. Fructul este o capsulă, uniloculară, cenușie, albicioasă, în formă de butoiaș, cu radiații

Scanned with OKEN Scanner

longitudinale uşor vizibile, acoperite la exterior cu un strat ceros. Lungimea capsulei variază de la 4,7—6,7 cm, iar lăţimea între 2,7—4,3 cm. Stigmatul din vîrful capsulei este persistent, stelat, compus din 12—15 roze ce se găsesc în corespondenţă directă cu numărul carpelelor concrescute, respectiv septelor din interiorul capsulei. La exterior acestea se evidenţiază prin radiaţiile longitudinale ale capsulei, care sînt în acelaşi număr ca şi dinţii stigmatului.

Sămînţa este cenuşiu-deschis cu reflexe albăstrui-albicioase, nu mai deschisă la culoare decît la soiurile Olanda 245 şi Galuboi jubileinîi.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă anuală. Are nevoie de 127—129 de zile de la răsărire pînă la maturizare. Este rezistent la cădere. Nu s-a semnalat atac deosebit de boli.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,50—0,55% morfină.

Producţia. Se pot obţine 900—1100 kg/ha seminţe şi 400—600 kg/ha coji.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Transilvania şi nordul Moldovei.

Goluboi jubileinîi

Genealogia. A fost creat în U.R.S.S.

Caractere morfologice. Tulpina are înălţimea cuprinsă între 90—120 cm, cu 3—4 ramificaţii, dreaptă şi viguroasă. Frunza este verde-albicios, alungit-ovată, sesilă, limbul îmbrăcînd jumătate din grosimea tulpinii. Frunzele inferioare sînt lobate, cu marginea lobilor dinţată şi răsfrîntă spre exterior, lungă de 27—35 cm. Frunzele superioare au dinţii neregulaţi ca mărime şi densitate. Floarea este solitară, albă, cu macula violet-închis, lungă de 4,5—5 cm şi lată de 2,2—2,5 cm. Tija florală este lungă de 25—46 cm, viguroasă, cu peri perpendiculari pe toată lungimea ei. Bobocii florali sînt aplecaţi la începutul înfloritului şi erecţi înainte de deschiderea florii. Fructul este o capsulă uniloculară, alungită, obovată, verde-albicioasă, cu radiaţii longitudinale vizibile. Lungimea capsulei variază de la 4,7 cm, pînă la 6,7 cm, iar lăţimea de la 2,5 cm pînă la 4,3 cm. Stigmatul persistent din vîrful capsulei este alcătuit din 12—17 raze, ce corespund numeric cu radiaţiile longitudinale exterioare şi cu septele din interior.

Sămînţa este de culoare albastră în diferite nuanţe pînă la albastru-închis.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă anuală. Are nevoie de 129—131 de zile de la răsărire pînă la maturizare. Comparativ cu soiurile Olanda 245 şi Start, este mai tardiv. Rezistenţa la cădere este bună.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,55—0,60% morfină.

Producţia. Se pot obţine 800—1 000 kg/ha seminţe şi 500—700 kg/ha coji.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Transilvania şi nordul Moldovei.

2.8.17. *PIMPINELLA ANISUM* — ANASON

De Crîngu

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 60—75 cm, cilindrică, striată, ramificată în partea dinspre vîrf. Frunzele bazale sînt întregi, ovate, cu marginea dinţată, cele tulpinale inferioare, 3—5 lobate, iar cele superioare de 2—3 ori

Scanned with OKEN Scanner

penate, cu lacinii liniare; în regiunea inflorescenței frunzele sînt trisectate sau întregi. Inflorescența este o umbelă compusă din 7—15 umbelule, iar în acestea 5—15 flori mici albe fără sepale, cu cîte 5 petale. Fructul este o diachenă, compusă din două mericarpe greu separabile. Sămînța este lungă de 3—5 mm, acoperită de peri scurți prezentînd cîte 5 coaste puțin proeminente, subțiri, de culoare mai deschisă.

Însușiri fiziologice. Specie anuală, cu perioada de vegetație cuprinsă între 130—140 zile. Este potrivit de rezistent la secetă și brume tîrzii. Rezistența la cădere este mijlocie. Uneori este atacat de rugină și făinare.

Însușiri de calitate. Conține 2—6% ulei volatil.

Producția. Se pot obține 600—800 kg/ha.

Particularități agrofitotehnice. Fiind o specie cu o creștere extrem de lentă nu se va însămînța în terenuri îmburuienate.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în cîmpia din vestul țării, iar în condiții de irigare și în sudul țării.

2.8.18. *SALVIA OFICINALIS* L. — JALEȘ

De Razmirești

Genealogia. Este o populație locală. Tulpina este înaltă de 30—80 cm, lignificată la bază, foarte ramificată, patrumuchiată în partea superioară, de culoare verde-cenușiu. Frunzele sînt opuse, lanceolate, lungi pînă la 10 cm, late de 3—4 cm, cu marginea fin dințată, nervația reticulată, proeminentă, de culoare alb-cenușiu, verde sau argintiu. Florile sînt bilabiate și grupate în vîrful tulpinii. Corola este lungă de 2 — 3 cm, albastră, violacee pînă la alb. Fructele sînt nucule grupate cîte patru la un loc, de culoare brun-închis pînă la negricioase, aproape globuloase, situate în fundul caliciului, dintre care de obicei numai 1—3 ajung la maturitate. Sămînța are diametru de cca 2 mm.

Însușiri fiziologice. Este o specie perenă. Este slab rezistentă la geruri mari. Rezistentă la secetă și cădere. Rezistentă la boli.

Însușiri de calitate. Conține 1—2,5% ulei volatil, bogat în compuși din seria hidrocarburilor, în special pinen, salvin, tuionă și 3—8% tanin.

Producția. Se pot obține 800—1000 kg/ha frunze uscate.

Particularități agrofitotehnice. Se înmulțește mai ales, prin însămînțare direct în cîmp, dar reușește și prin răsad. Pretinde soluri ușoare sau mijlocii, bogate în humus și calcar, bine fertilizate, desfundate, însorite și ferite de vînturi.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în zonele călduroase, pe pante cu expoziție sudică și vestică.

2.8.19. *SALVIA SCLAREA* L. — SERLAI

Simferopolski 786

Genealogia. A fost realizat prin metoda alegerii individuale din soiul S 27.

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, verde, glandulos—viloasă în partea superioară. În al doilea an ramifică prezentînd 16—20 ramificații. Înăl-

Scanned with OKEN Scanner

ţimea este cuprinsă între 80—165 cm. Frunza are forma ovat-cordată, iar marginea neregulat crenată. Frunzele tulpinale sînt lung-peţiolate, au lungimea cuprinsă între 20—30 cm şi lăţimea de 10—20 cm. Floarea are culoarea roşiatic-liliachiu sau albicioasă şi o lungime cuprinsă între 2,2—2,7 cm, cu pedicele lungi de 2—2,5 mm.

Fructul este nuculă elipsoidală, cu o lungime cuprinsă între 2,2—2,6 mm, de culoare brună, netedă. Numărul de seminţe într-un gram este de cca 275 buc.

Însuşiri fiziologice. Este o specie bienală, semiprecoce. În anul al doilea de vegetaţie înfloreşte după 124 zile de la pornirea în vegetaţie. Este rezistent la cădere.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,20—0,25% ulei volatil.

Producţia. Se pot obţine 200—220 q/ha inflorescenţe proaspete.

Zonarea. Zonele foarte favorabile de cultură sînt în sudul, sud-estul şi sud-vestul ţării.

Voznesenski 24

Genealogia. A fost realizat prin metoda alegerii individuale dintr-o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, de culoare verde. Înălţimea este cuprinsă între 90—170 cm.

Frunza are formă ovat-cordată, cu marginea crenată. Lungimea este cuprinsă între 15—30 cm şi lăţimea între 10—20 cm. Floarea are culoarea roşiatic-liliachiu. Florile formează o inflorescenţă compactă avînd o lungime medie de cca 40 cm. Plantele înfloresc în masă în primul şi al doilea an de vegetaţie. Fructul este o nuculă elipsoidală, lungă de 2,5—3,0 mm, de culoare brună. Numărul seminţe într-un gram este cca 245 buc.

Însuşiri fiziologice. Specie bienală, cu 2—3 zile mai precoce decît Simferopolski 786; este rezistent la cădere.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,15—0,25% ulei volatil.

Producţia. Se pot obţine 155—170 q/ha inflorescenţe proaspete.

Particularităţi agrofitotehnice. Este adaptat pentru recoltat mecanizat.

Zonarea. Zonele foarte favorabile de cultură sînt în sudul, sud-estul şi sud-vestul ţării.

2.8.20. *SATUREJA HORTENSIS* L. — CIMBRU DE GRĂDINĂ

De Coconi

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, tetraunghiulară, foarte ramificată, cu perişori fini, scurţi, albicioşi, care îşi schimbă culoarea verde-violaceu în cenuşiu-maroniu. Înălţimea tulpinii este cuprinsă între 36—70 cm. Frunzele sînt opuse, întregi, lanceolat-sesile sau scurt-pedunculate, prinse pe nodurile tulpinii sau ramurilor. Florile sînt dispuse în grupe de 2—5 la subsuoara frunzelor. Caliciul este campanulat, păros, verde, verde-violaceu. Carola

Scanned with OKEN Scanner

de culoare albă sau roz-pal. Fructul este o capsulă care conţine 4 nucule. Sămînţa este mică, de formă ovoidă, netedă, lucioasă, de culoare brun-închis.

Însuşiri fiziologice. Este o specie anuală, tardivă, relativ rezistentă la secetă şi cădere. Este rezistentă la boli.

Producţia. Se pot obţine 1,8—2,0 tone iarbă uscată.

Zonarea. Se va cultiva în judeţele Ilfov, Prahova, Brăila, Teleorman şi Bihor.

2.8.21. *SINAPIS ALBA* L. — MUŞTAR ALB

Galben de Craiova

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este înaltă de 60—120 cm, acoperită cu peri. Frunza este lungă de 5—15 cm, lat-ovată, lirată, penat-sectată, cu 2—3 perechi de aripi rotunjite, marginea prezentînd scobituri neregulate. Floarea este formată din 4 sepale lungi de 4—5 mm, 4 petale galbene, lungi de 7—9 mm, obovate. Fructul este o silicvă formată din două părţi distincte: cea inferioară care conţine seminţele este groasă, acoperită de peri, iar cea superioară comprimată sub formă de cioc şi este de lungimea părţii inferioare sau mai lungă. Sămînţa este globuloasă, cu diametru de 1,7—2,5 mm.

Însuşiri fiziologice. Specie anuală cu perioada de vegetaţie de cca 100 zile. Este rezistentă la brume tîrzii şi secetă în fazele mai avansate de vegetaţie, dar sensibilă la secetă în primele faze. Este mijlociu de rezistent la cădere şi la boli.

Însuşiri de calitate. Conţine 2% sinalbină (glicozida izotiocianatului de oxibenzil şi a sulfatului acid de sinapină).

Producţia. Se pot obţine 1200—1500 kg/ha.

Particularităţi agrofitotehnice. Specie mai puţin pretenţioasă faţă de climă şi sol; avînd o perioadă de vegetaţie relativ scurtă, reacţionează bine la îngrăşăminte, mai ales cînd solul are umiditate suficientă.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în Cîmpia Română, Cîmpia Olteniei şi Cîmpia din vestul ţării.

2.8.22. *SOLANUM LACINIATUM* Alt. — ZIRNA AUSTRALIANA

De Dunăre

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este erectă, ierboasă, rotundă la bază, costată în rest, ramificată, de culoare violacee în partea inferioară şi verde în partea superioară, înaltă de 1,40—1,70 cm. Frunzele sînt alterne, asimetrice, laciniate, cu lobi ascuţiţi, cu 2—3 perechi de lacinii, cu peţiol scurt, culoarea este verde-închis. Floarea este violacee, uneori punctată cu alb, cu marginea corolei ondulată; diametrul florii este de 4—5 cm. Florile sînt grupate în raceme la baza ramificaţiilor. Fructul este o bacă ovoidă, de culoare verde, care la maturitate devine portocalie. Bacele sînt grupate în ciorchine. Sămînţa este

Scanned with OKEN Scanner

mică, plată, cu suprafaţa reticulată, lungă de 2—2,5 mm şi lată de 1,5—2 mm. Masa a 1000 de boabe 1,5—2 g.

Însuşiri fiziologice. Specie anuală, în condiţiile ţării noastre perioada de vegetaţie este de 150—165 zile. Este foarte sensibilă la secetă şi la brume timpurii de toamnă, sub —4°C, rezistentă la cădere. Este sensibilă la mană şi la viroze.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,6—0,9% solasodină, în iarbă uscată.

Producţia. Se pot obţine 2—2,5 t/ha iarbă uscată sau 100 kg/ha sămînţă.

Particularităţi agrofitotehnice. Reacţionează puternic la spaţiul de nutriţie, la îngrăşăminte şi la irigare.

Zonarea. Se cultivă în sudul şi sud-vestul ţării, în condiţii de irigare.

2.8.23. *THYMUS VULGARIS* L. — CIMBRU DE CULTURĂ

De Dolj

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Fiind specie perenă, prezintă o tufă globuloasă sau alungită, lignificată în partea inferioară, înaltă de 25—40 cm. Formează numeroase ramificaţii, care au o lungime cuprinsă între 15—35 cm. Frunza are formă lanceolată, romboidală, ovată, cu marginea întreagă. Frunzele sînt recurbate spre faţa inferioară şi au lungimea cuprinsă între 6—12 mm şi o lăţime între 3—5 mm şi sînt pubescente pe faţa inferioară. Floarea are culoarea albă roz-deschis, roz violaceu. Florile sînt dispuse în verticile, care formează inflorescenţe spiciforme laxe. Fructul este o nucula de culoare brun-negricioasă. Numărul de seminţe într-un gram este de aproximativ 4500 bucăţi.

Însuşiri fiziologice. Este o specie perenă (5—6 ani), mijlociu de rezistentă la secetă şi ger.

Însuşiri de calitate. Conţine 0,79—2,02% ulei volatil.

Producţia. Se pot obţiine 1—1,5 t/ha herba uscată şi 0,1—0,15 t/ha sămînţă.

Zonarea. Zonele de cultură foarte favorabile sînt: Cîmpia Olteniei şi Cîmpia Bărăganului.

2.8.24. *VALERIANA OFFICINALIS* L. — VALERIANĂ

De Diosig

Genealogia. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Rădăcina este cilindrică şi prezintă aspect diferit după vîrstă. Numărul rădăcinilor de pe un rizom ajunge la 60—70, iar lungimea pînă la 20—30 cm şi grosimea pînă la 2—3 mm. De pe aceste rădăcini adventive pornesc rădăcinile de ordinul 2—3. Rădăcinile prezintă un miros caracteristic, foarte pronunţat după uscare. Tulpinile apar în anul al II-lea. Tulpina este înaltă pînă la 180 cm, 200 cm şi groasă pînă la 1,5 cm; se ramifică numai în partea superioară, este fistuloasă, prezintă o suprafaţă brăzdată, este păroasă în partea de jos şi glabră înspre vîrf. Frunza bazală şi cea tulpi-

Scanned with OKEN Scanner

nală sînt imparipenat-sectate sau partite. Baza frunzei înconjoară pe jumătate rizomul, respectiv tulpina aeriană. Frunzele tulpinale sînt opuse, cele inferioare peţiolate, cele superioare sesile, cu baza concrescută. Numărul şi forma foliolelor variabile. Marginea este serat-dinţată, dar poate fi întreagă. Frunzele sînt pe faţă scurt păroase, mai rar glabre, iar pe dos şi la bază, de obicei mai lung păroase. Lungimea frunzelor tulpinale mijlocii este cuprinsă între 5—25 cm, iar cea a peţiolului între 1,5—12 cm. Aceste frunze sînt alcătuite din 3—23 foliole, cu lăţimea cuprinsă între 0,2 şi 1,8 cm. Floarea este formată dintr-un caliciu redus, o corolă simpetală, lungă de 3—7 mm, monosimetrică sau asimetrică, de culoare roşiatică, violacee roză sau albă, cu trei stamine care întrec în lungime corola; gineceul este inferior, tricarpelar, cu un stigmat trilobat. Florile sînt protandre. Fructul este o achenă alungit-ovată, îngustată spre vîrf, care se termină în formă de pîlnie, sau coroană cu zimţi, întorşi înăuntru printre care pornesc fire pufoase. Pe suprafaţa convexă fructele prezintă trei proeminenţe. Culoarea fructelor este galben-brun. În fruct se găseşte o singură sămînţă.

Însuşiri fiziologice. Este o plantă perenă, rezistentă la iernare, dar sensibilă la secetă. În mod frecvent este atacată de viroze şi făinare.

Producţia. De pe un ha cultivat cu valeriană se obţin 15,00 — 20,00 q/ha rădăcini uscate.

Particularităţi agrofitotehnice. Preferă terenurile mai umede dar permeabile pentru apă.

Zonarea. Se recomandă pentru regiunile mai umede şi răcoroase (judeţele: Braşov, Mureş, Covasna, Harghita, Bihor).

2.8.25. *VINCA MINOR* L. — SASCHIU

De Sibiu

Genealogie. Este o populaţie locală.

Caractere morfologice. Tulpina este lemnoasă la bază, culcată pe pămînt, lungă de 0,5—1 m, cu ramuri ascendente, înalte de 15—20 cm. Frunzele, lungi de 2—4 cm, sînt persistente în timpul iernii, opuse, lanceolate sau eliptice, pieloase, pe faţă lucioase. Floarea se dezvoltă la subsuoara frunzelor, este de culoare albastră. Florile sînt formate dintr-un caliciu cu 5 lacinii glabre; corola înfundibuliformă, cu diametrul de cca 2 cm, de culoare albastră, cu 5 diviziuni asimetrice-romboidale, 5 stamine; iar superior un stil lung îngroşat sub stigmat, în formă de disc. Diametrul florilor este de cca 2 cm. Fructul este o foliculă, se formează rar. În fruct se găsesc 2 seminţe de culoare brun-cafeniu.

Însuşiri fiziologice. Este o specie perenă, de obicei apomictică. Nu suportă insolaţia, reuşeşte mai bine în livezi mai bătrîne unde se poate asigura umbră sau semiumbră. Este atacată de *Phomavincae.*

Însuşiri de calitate. Conţine alcaloizi indolici, principiu de bază este vincamina.

Producţia. Se pot obţine 30—50 q/ha iarbă proaspătă.

Particularităţi agrofitotehnice. Se amplasează în afara asolamentului pe soluri fertile. Se înmulţeşte pe cale vegetativă.

Zonarea. Se recomandă pentru cultură în regiunile colinare ale Moldovei şi Munteniei, centrul Transilvaniei (judeţele Cluj şi Bistriţa).

Scanned with OKEN Scanner

Bun de tipar 20.09.1978. Apărut 1978. Tiraj 5 620 ex.
Coli editoriale 19,70. Coli de tipar 13. Planșe 12
C. Z. pentru bibliotecile mari 633 C. Z. pentru
bibliotecile mici 63.

Întreprinderea poligrafică Sibiu
Șoseaua Alba Iulia nr. 40 Sibiu
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
Comanda nr. 39

Scanned with OKEN Scanner